



**MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR, SÜLEYMANİYE
KÜTÜPHANESİ HAŞİM PAŞA YAZMALARI
NUMARA: 40 (s.1-95) (İNCELEME – MESTAP
TABLOSU-KARŞILAŞTIRMALI METİN)**

2022

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI**

Muhammet Ethem ŞENSES

Tez Danışmanı

Dr. Öğr. Üyesi Zafer TOPAK

**MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR, SÜLEYMANİYE KÜTÜPHANESİ, HAŞİM PAŞA
YAZMALARI, NUMARA: 40 (s.1-95) (İNCELEME – MESTAP TABLOSU-
KARŞILAŞTIRMALI METİN)**

Muhammet Ethem ŞENSES

Dr. Öğr. Üyesi Zafer TOPAK

T.C.

Karabük Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında

Yüksek Lisans Tezi

Olarak Hazırlanmıştır

KARABÜK

Mayıs 2022

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	2
TEZ ONAY SAYFASI.....	4
DOĞRULUK BEYANI	5
ÖN SÖZ	6
ÖZ.....	7
ABSTRACT.....	8
ARŞİV KAYIT BİLGİLERİ.....	9
ARCHIVE RECORD INFORMATION	10
KISALTMALAR	11
1. Karşılaştırmada Kullanılan Eserlere Ait Kısaltmalar	11
2. Genel Kısaltmalar	13
ARAŞTIRMANIN KONUSU	15
ARAŞTIRMANIN AMACI	16
ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	16
ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	17
ARAŞTIRMA HİPOTEZLERİ/PROBLEMLERİ.....	17
KAPSAM ve SINIRLILIKLAR/KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER.....	18
BÖLÜM 1: MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR’IN TANITIMI VE İNCELENMESİ.....	19
1.1. Mecmuanın Dış Özellikleri.....	19
1.2. Mecmuanın Muhteva, Dil ve Yazım Özellikleri	20
1.3. Mecmuada Yer Alan Şairler, Şairlerin Kullandıkları Nazım Şekilleri / Nazım Türleri ve Sayısı	25
1.4. Mecmuada Bulunan Şiirlerde Kullanılan Vezinler ve Sayısı.....	31
1.5. Mecmuada Yer Alan Şairlerin Biyografileri	32
1.6. Mecmuanın (1-95) MESTAP’a Göre Muhteva Tablosu.....	40

BÖLÜM 2. MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR’IN KARŞILAŞTIRMALI METNİ	72
2.1 Metnin Kuruluşunda İzlenen Yol.....	72
2.2 Metnin Transkripsiyon ve İmlâsında İzlenen Yol.....	73
2.3 Metnin İşaretler Sistemi	76
2.4 Karşılaştırmalı Metin.....	77
SONUÇ	198
KAYNAKÇA.....	200
TABLolar LİSTESİ	204
ŞEKİLLER LİSTESİ	205
EKLER	206
1. TIPKIBASIM	206
ÖZGEÇMİŞ	233

TEZ ONAY SAYFASI

Muhammet Ethem ŞENSES tarafından hazırlanan “Mecmû‘a-i Eş‘âr, Süleymaniye Kütüphanesi, Haşim Paşa Yazmaları, Numara: 40 (s. 1-95) (İnceleme-MESTAP Tablosu-Karşılaştırmalı Metin)” başlıklı bu tezin Yüksek Lisans Tezi olarak uygun olduğunu onaylarım.

Dr. Öğr. Üyesi Zafer TOPAK

.....

Tez Danışmanı, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Bu çalışma, jürimiz tarafından Oy Birliği ile Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir. 01/04/2022

Ünvanı, Adı SOYADI (Kurumu)

İmzası

Başkan: Dr. Öğr. Üyesi Zafer TOPAK (KBÜ)

.....

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Selim GÖK (KBÜ)

.....

Üye : Doç. Dr. Muhittin TURAN (BEÜN)

.....

KBÜ Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yönetim Kurulu, bu tez ile, Yüksek Lisans Tezi derecesini onamıştır.

Prof. Dr. Hasan SOLMAZ

.....

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

DOĞRULUK BEYANI

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum bu çalışmayı bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı herhangi bir yola tevessül etmeden yazdığımı, araştırmamı yaparken hangi tür alıntıların intihal kusuru sayılacağını bildiğimi, intihal kusuru sayılabilecek herhangi bir bölüme araştırmamda yer vermediğimi, yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu ve bu eserlere metin içerisinde uygun şekilde atıf yapıldığını beyan ederim.

Enstitü tarafından belli bir zamana bağlı olmaksızın, tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak ahlaki ve hukuki tüm sonuçlara katlanmayı kabul ederim.

Adı Soyadı : Muhammet Ethem ŞENSES

İmza :

ÖN SÖZ

Mecmua kelimesi “Toplanıp biriktirilmiş, tertip ve tanzim edilmiş şeylerin hepsi, seçilmiş yazılardan meydana getirilen yazma kitap” (Develioğlu, 2007, s. 689) anlamında kullanılmaktadır. Mecmualar üzerinde yapılan çalışmaların sonuçlarında klasik Türk edebiyatının tozlu raflarında kalan şiirlerin ve şairlerin gün yüzüne çıkması sağlanmaktadır. İncelemelerle birlikte buradan çıkacak yeni eserler ve ismi duyulmamış şairler, ilgili araştırmacılar için büyük önem arz etmektedir. Mecmualar yalnızca şiir ve şair bağlamında değil aynı zamanda dönemin sosyal etkilerini, estetik anlayışını, dil özelliklerini de içinde barındırdığı için tarih ve sosyoloji alanlarına da kaynaklık etmektedir. Bu sayede dönemin bilinmeyenleri unsurları ortaya konmakta ve bilinen unsurlarına teyit hakkı kazandırmaktadır. Biz de Süleymaniye Kütüphanesi, Haşim Paşa Yazmaları, Numara 40'ta Mecmû'a-i Eş'âr adıyla kayıtlı eserin 1-95 sayfaları arasındaki şiirleri inceleyerek karşılaştırmalı metnini ortaya koyup Mecmuaların Sistemik Tasnifi Projesi (MESTAP)'ne uygun muhteva tablosunu hazırlayarak bu önemli amaca katkı sağlamak istedik.

Mecmuanın incelenmesinin her safhasında destek olan, her zaman fikirleriyle yol gösteren ve her daim beni dinleyip sorularımı sabırla yanıtlayan saygıdeğer danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Zafer TOPAK'a canıgönülden teşekkürleri borç bilirim.

Çalışmalarım süresince her zaman yanımda olan aileme ve dostlarıma şükranlarımı sunarım.

Muhammet Ethem ŞENSES

14.03.2022

ÖZ

Bu araştırmada, Süleymaniye Kütüphanesi, Haşım Paşa Yazmaları, Numara: 40'ta kayıtlı Mecmû'a-i Eş'âr isimli şiir mecmuasının (s. 1-95) çeviri yazısının karşılaştırılmalı metni ve inceleme kısmı ortaya konmuş ve Mecmuaların Sistematiik Tasnifi Projesi (MESTAP)'ne uygun muhteva tablosu hazırlanmıştır.

Öncelikle araştırmanın konusuna, amacına, önemine ve yöntemine dair bilgiler verildikten sonra araştırmamıza konu olan şiir mecmuasının dış özellikleri, muhteva, dil ve yazım özelliklerine değinilmiş ve mecmuanın incelemesi yapılmıştır. Mecmuada bulunan şiir ve şairlerle ilgili çeşitli bilgiler verilmiş, sayısal veriler tablolarda gösterilmiştir. Ardından mecmuanın ilgili kaynaklardan yararlanılarak karşılaştırılmalı metni hazırlanmış ve karşılaştırılan eser ile mecmua arasındaki farklar dipnotta gösterilmiştir. Mecmuadan ulaşılan bilgiler sonuç kısmında belirtilmiştir.

Toplam 233 sayfadan oluşan bu şiir mecmuasında, incelemesini yaptığımız s. 1-95 arasında 10'u Farsça, 6'sı Arapça ve 96'sı Türkçe olmak üzere toplam 112 şiir yer almaktadır. Türkçe şiirlerden 5'inin, başlıkta ve mahlas beytinde şairin kimliğine dair bir bilgi yer almadığından kime ait olduğu tespit edilememiştir. 96 şiirin 12. yüzyıl ile 19. yüzyıl arasında yaşamış 52 şaire ait olduğu tespit edilmiştir. 7 şiirin ise kime ait olduğu tespit edilmek ile birlikte yapılan divan, divançe ve tezkire taramalarında bu şiirlerin aidiyeti ile ilgili bilgiler kesinleştirilememiştir. 11 farklı nazım şekli, 6 farklı nazım türüyle yazılan bu şiirlerde 3 ayrı bahir ve 10 ayrı aruz veznine yer verilmiştir. 46 tane şiirde hece vezni kullanılmıştır. Arapça ve Farsça şiirler inceleme kısmına dâhil edilmemiştir. Araştırmamızda yer alan içerik tablosu ise Mecmuaların Sistematiik Tasnifi Projesi (MESTAP) 'ne uygun olarak hazırlanmıştır.

Bu tez çalışmamızın, divanı bulunmayan ve tezkirelerde de isimleri yer almayan şairlerin şiirlerinin gün yüzüne çıkartılması, divanı bulunan şairlerin ise yeni şiirlerinin tespiti ve daha önce çalışma yapılmış şiirlerindeki -varsa- eksiklerinin giderilmesi vb. birçok konuda katkı sağlayacağına inanmaktayız.

Çalışmamıza konu olan Mecmû'a-i Eş'âr'ın 12. ve 20. yüzyıllar arasında yaşamış olan şairlerinin incelenmesiyle içinde buldukları toplumun fikri, tarihi ve estetik anlayışı gibi birçok konuda geçmişin bilinmeyen karanlığına ışık tutacağı ve ilmi alanda bu konuda çalışma yapacaklara katkılar sunması en büyük temennimizdir.

Anahtar Kelimeler: Haşım Paşa, 40, şiir Mecmuası, MESTAP

ABSTRACT

This research 40 is based on the poetry of Mecmû'a-i Es'ar (s. 1-95) the comparative text of the translation and the review section have been prepared and the appropriate muhteva table is prepared for the systematic Project of the Consthetivities (MESTAP).

Firstly, after providing information about the subject, purpose, importance and method of the research, the external characteristics, content, language and spelling characteristics of the poetry collection that is the subject of our research were mentioned and an examination of the collection was conducted. Various information about the poems and poets found in the collection are given, and numerical data are shown in the tables. Then, dec comparative text of the mecmua was prepared using the relevant sources and the differences between the compared work and the mecmua are shown in the footnote. The information obtained from the assembly is indicated in the results section.

In this poetry coven, which consists of 233 pages, we review s. A total of 112 poems, including 10 in Farsi, 6 in Arabic and 96 in Turkish, are included in 1-95. Since 5 of the Turkish poems did not include any information on the title and the personal computer, it has not been determined who it belongs to. 96 poems, 12. the 21st century to 19. it was determined to belong to 52 poets who lived in the mid-19th century. The information about the belonging of these poems could not be determined in the divan, divançe and tezkire scans made together with the determination of whom 7 poems belong to. These poems, written in 11 different nazım shapes, 6 different types of nazım, included 3 separate gardens and 10 separate poets. 46 poems use a syllable. Arabic and Persian poems are not included in the review section. The content table included in our research was prepared in accordance with the systematic Disclosure Project of Mecmues (MESTAP).

In this thesis study, the poems of poets who do not have a divan and whose names are not included in the dissertations are brought to light, the detection of new poems of poets who have a divan, and the elimination of deficiencies - if any - in previously studied poems, etc. We believe that it will contribute to many issues. 12 of the Majmu'a-i Ash'ar, which is the subject of our study and 20. it is our greatest wish that the study of poets who have lived for centuries will shed light on the unknown darkness of the past on many issues such as the idea, dec and aesthetic understanding of the society they are in, and provide contributions to those who will work on this issue in the scientific field.

Keywords: Haşim Pasha, 40, Poetry Magazine, MESTAP

ARŞİV KAYIT BİLGİLERİ

Tezin Adı	Mecmû'a-i Eş'âr, Süleymaniye Kütüphanesi, Haşim Paşa Yazmaları, Numara: 40 (s. 1-95) (İnceleme-MESTAP Tablosu-Karşılaştırmalı Metin)
Tezin Yazarı	Muhammet Ethem ŞENSES
Tezin Danışmanı	Dr. Öğr. Üyesi Zafer TOPAK
Tezin Derecesi	Yüksek Lisans
Tezin Tarihi	01.04.2022
Tezin Alanı	Türk Dili ve Edebiyatı ABD
Tezin Yeri	KBÜ / LEE
Tezin Sayfası	233
Anahtar Kelimeler	Haşim Paşa Yazmaları, 40, Şiir Mecmuası, MESTAP

ARCHIVE RECORD INFORMATION

Name of the Thesis	Mecmû‘a-i Eş‘âr, Süleymaniye Library, Haşim Paşa Manuscripts, Number: 40 (p. 1-95) (Review-MESTAP Table-Comparative Text)
Author of the Thesis	Muhammet Ethem ŞENSES
Advisor of the Thesis	Dr. Öğr. Üyesi Zafer TOPAK
Status of the Thesis	Master
Date of the Thesis	01.04.2022
Field of the Thesis	Department of Turkish Language and Literature
Place of the Thesis	KBÜ / LEE
Total of the Number	233
Keywords	Hashim Pasha Manuscripts, 40, Poetry Magazine, MESTAP

KISALTMALAR

1. Karşılaştırmada Kullanılan Eserlere Ait Kısaltmalar

- A.A.D.** : 17. Asır Mevlevi Edebiyatından Bir Portre: Antalyalı Âdem Dede, Âdem Ceyhan, İstanbul 2011.
- A.B.Ş.A.** : Alevi-Bektaşî Şiirleri Antolojisi, İsmail Özmen, c.1-5, Ankara 1998.
- A.S.D.** : Hayrabolulu Melami Şeyhi Ahmed-i Sarban Efendi Külliyyatı [Divanı ve Mektubatı] Ve Vizeli Şeyh Ala'eddin Ali Efendi'nin Şiirleri, Şaban Er, İstanbul 2013.
- Âkif P.D.** : Âkif Paşa Divançesi, Yekta M.A. Saraç, İlmi Araştırmalar, İstanbul 1997.
- B.G.** : Bektaşî Gülleri (Bektaşî-Alevî Şiirleri Antolojisi), Cahit Öztelli, İstanbul 1997.
- B.Ş.N.** : Bektaşî Şairleri ve Nefesleri 19'uncu Asra Kadar, Sadeddin Nuzhet Ergun, İstanbul 1955.
- Ç.Y.K.** : Çeşitli Yönleriyle Kerbelâ, Alim Yıldız, Sivas 2010.
- Ecrî D.** : Ecri Divanı, Timuçin Aykanat, Erzurum 2011.
- Gaybi S.Ş.** : Kütahyalı Gaybi Sun'ullah ve Şiirleri, Kadir Güler-Mustafa Güneş, Kütahya 2033.
- L.Ş.H.D.** : Lâ-mekânî Şeyh Hüseyin Efendi Hayatı, Edebi Kişiliği ve Divanı'nın Tenkitli Metni, İbrahim Halil Tuğluk, Ankara 2001.
- K.Ş.S.** : Ariflerin Delili, Kıırlı Şeyh Selim Divane, Halil Çeltik-Mümine Ceylan, Ankara 1998.
- M.U.** : Sarı Abdullah Efendi'nin Meslekü'l Uşşâk Kasidesi ve La'lî-zâde Abdalbâkî'nin Zeyli, Bünyamin Ayçiçeği, İstanbul 2014.

- M.H.B.** : Melamilik ve Osmanlı Devri Melamileri/ Hamza Bālī, Şaban Er, İstanbul 2015.
- Misālī D.** : Misālī Divanı, Deva Güneş, Kütahya 2011.
- P.S.A.** : Pir Sultan Abdal, Cahit Öztelli, İstanbul 1989.
- Ş.M.-1** : Kütahya Belediyesi Mustafa Yeşil Kütüphanesi 24227 Numaralı Şiir Mecmuası: SEFİNETÜ'L-ESRÂR, Musa Çelik, Kütahya 2019.
- Ş.M-2** : Süleymaniye Yazma Eserler Kütüphanesinde 00010 ve 01377 Nolu Şiir Mecmusa, İpek Yazıcı, Denizli 2021.
- T.A.Ç.S.** : Tıflī Ahmed Çelebi ve Sâkinâme'si, Bekir Çınar, 2002
- T.E.N.** : Türk Edebiyatında Naatler, Ahmet Özer, İzmir 2008.
- C.B.M.** : Sarı Abdullah Efendi'nin Cevahir-i Bevahir-i Mesnevisi, Milâd Selmani, C.1, İstanbul 2020.
- Vahdetī D.** : 17. Yüzyıl Şairlerinden Dimetokalı Vahdeti'nin Divanı'nın Tenkitli Metni, Yılmaz Öztürk, İstanbul 2006.
- Virāni D.** : Vīrānī Divanı ve Risalesi-Buyruğu, Adil Ali Atalay Vaktidolu, İstanbul 1998.
- Yunus E.D.** : Divan-ı İlahiyat, Mustafa Tatçı, İstanbul 2014.
- Y.M.M.** : Yazıcıoğlu Mehmed, Muhammediye, Amil Çelebioğlu Ankara 2012.

2. Genel Kısaltmalar

age.	: Adı geçen eser
B.	: Beyit
Bnd.	: Bend
bk.	: Bakınız
c.	: Cilt
d.	: Doğum
D.	: Divan
D. İnc.	: Divan İncelemesi
Di.	: Diğer
DİA	: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
Div.	: Divançe
DT.	: Doktora Tezi
G.	: Gazel
K.	: Kaside
KBÜ	: Karabük Üniversitesi
Kt.	: Kıta
M.	: Mecmua
Mak.	: Makale
Muh.	: Muhammes
Mus.	: Musammat
Nr./Nu.	: Numara
ö.	: Ölüm
Örn.	: Örnek
R.	: Rubai
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
Ş.	: Şiir
Tb.	: Tıpkı Basım
TDK	: Türk Dil Kurumu
TEİS	: Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü

Terc. Be. : Terci-i Bend
Th. : Tahmis
Tzkr. : Tezkire
v. : Varak
vd. : Ve diğerleri
Yay. : Yayınları
Y.L. : Yüksek Lisans Tezi

ARAŞTIRMANIN KONUSU

Mecmua kelimesi mana olarak Arapça “cem” kökünden türemiştir. Kelimenin sözlükteki manası “toplanıp biriktirilmiş, tertip ve tanzim edilmiş şeylerin hepsi” olarak tanımlanmaktadır. Seçilmiş yazılardan oluşturulan yazma kitaplara da mecmua denilmektedir (Devellioğlu, 2007, s. 689).

Mecmualar, kelimenin geniş anlamıyla edebî terminolojide birçok bakımdan benzerlikler gösterdikleri cönk gibi, âyetler, hadisler, fetvalar, dualar, hutbeler, şiirler, ilâhiler, şarkılar, mektuplar, latifeler, lugaz ve mu‘ammâlarla ilaç tariflerinin ve faydalı bilgilerin (fevâid), notların, tarihî belge ve kayıtların (tevârih) derlendiği eserler olarak tanımlanmaktadır (Uzun, 2003, s. 265-268).

Mehmet Fatih Köksal, mecmuaların edebiyat tarihine yeni isimler kazandırmasının önemine değinmiş ve edebiyat tarihine yapacağı katkıları maddeler halinde sıralamıştır:

1. Kaynaklarda bulunmayan, unutulmuş şairlerin şiirlerine mecmualarda karşılaşmak mümkündür.
2. Adı bilinen şairlerin bilinmeyen veya divanlarında yer verilmemiş şiirlerine karşılaşmak mümkündür.
3. Şairlerin divanlarındaki şiirlerinin değişik şekillerine (fazla veya eksik beyitler, nüsha farkları vs.) tesadüf edebiliriz.
4. Mecmualar arasında bilinmeyen, varlığı bilinse de nüshası tespit edilemeyen eserlerle de karşılaşılır.
5. Bilinmeyen veya kullanılmayan nazım şekilleri, bilinen nazım şekillerinin örneği görülmeyen kafiye şekilleri, farklı bend yapıları; yeni türler, edebiyatımızda kullanımına rastlamadığımız aruz kalıplar vb. örneklerle de mecmualarda karşılaşabiliriz.
6. Mecmualarda, yer yer şairlerin hayatıyla ilgili önemli bilgileri de yakalama imkânı vardır.
7. Bazı şiir mecmualarında, başka şairlerin de şiirleri bulunmakla beraber, özellikle bir şairin şiirlerinin yoğun olduğu da görülebilir. Derleyeninin şair olduğu bir şiir mecmuası edebiyat tarihi araştırmalarına katkısı bakımından kuşkusuz daha kıymetli sayılır.
8. Mecmualar -bir kısmı kendisi de şair olan- şiirseverler tarafından tertip edilen eserlerdir. Bu bakımdan derleyeni belli kişiler tarafından toplanan mecmualarda şahsın/şairin zevklerini fark ederken, dönemin genel beğeniyle ilgili önemli ipuçları da yakalamak mümkündür.

9. Şiir mecmualarında genel olarak dönemin zevklerini, edebî tercihlerini vs. anlamak kabil olduğu gibi kişisel temayüllerin de izini sürmek mümkündür.

10. Mecmualar dışındaki eserlerin fevayid ve vikaye yapıklarında da zaman zaman rastlamak mümkünse de özellikle mecmualarda çok sık rastladığımız edebiyat dışı kimi konular da ayrıca ele alınması gereken önemli noktalar dır.

11. Bütün bunlarla beraber, özelde şiir mecmualarının, genelde de bütün mecmuaların yukarıda sayılan fayda ve önemleri tek tek ve birbirinden bağımsız olarak incelendiğinde çok fazla bir anlam ifade itmezler ama aynı dönemde derlenmiş yüzlerce mecmuanın taranmasından ortaya çıkacak manzara devrin müşterek anlayış ve zevkini ortaya dönecektir (Köksal, 2012, s.409-431).

Bu tasniflerden yola çıkarak Süleymaniye Kütüphanesi, Haşim Paşa Numara 40'ta kayıtlı olan Mecmû'a-i Eş'âr adlı şiir mecmuasındaki (s. 1-95) şiirlerin incelenmesi, karşılaştırmalı metninin hazırlanması ve manzumelerin Mecmuaların SistematiK Tasnifi Projesi (MESTAP) tablosuna aktarılmasını araştırmamıza konu olarak belirledik.

ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmmanın amacı; Süleymaniye Kütüphanesi, Haşim Paşa Yazmaları, Numara 40'ta kayıtlı Mecmû'a-i Eş'âr adlı şiir mecmuasının (s. 1-95) transkripsiyonunu yaparak mecmuada bulunan şiirleri -daha önce yapılmışsa- akademik çalışmalardan da yararlanarak karşılaştırmalı metnini hazırlamak, mecmuada bulunan şiirleri MESTAP tablosunda göstermektir.

ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Mecmualar, edebiyatımızda oldukça önemli bir yere sahip eserlerdir. Bu hususta incelenecek mecmua çalışmaları sayesinde öncelikli hedef bilinmeyen şairleri ve şiirleri ortaya çıkarmaktır. Bir divan veya divançe tertip edecek kadar şiiri olmayan ama bir sözü güzel söylediği için ilgi gören nice şairler mecmualar sayesinde tanınmışlardır. Bununla beraber mecmua çalışmaları, divanları bilinen şairlerin gizli kalmış birçok şiirinin tespit edilerek bunların karşılaştırmasını yapmak ve şiirler arası farkları ortaya çıkaracaktır. Mecmuaların katkısıyla dilin yüzyıllar içerisindeki gelişimini nasıl devam ettirdiğini, şairin döneminde veya yaşamı sonrasında şiirlerinin ne kadar ilgi gördüğünü belirlenebilecektir.

Türk edebiyatına faydalar sağlayan mecmuaların yeni harflere aktarılması, incelenmesi oldukça öneme sahiptir.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Süleymaniye Kütüphanesi, Haşim Paşa Yazmaları, Numara 40'ta kayıtlı Mecmû'a-i Eş'âr adlı şiir mecmuasının (s.1-95) öncelikle transkripsiyonunu yaptık, ardından mecmuada bulunan şiirlerin -divanları, tezkireleri ve akademik çalışmaları dikkate alarak- karşılaştırmalı metnini hazırladık. Daha sonra tezimize konu olan mecmuadaki şiirleri, Mecmuaların Sistemik Tasnifi Projesi (MESTAP)¹'ne uygun olarak tabloya aktardık.

Araştırmamızı iki bölüm hâlinde vermeyi uygun gördük:

Bölüm-1 *Mecmû'a-i Eş'âr'ın Tanıtımı ve İncelenmesi* başlığı altında mecmuanın dış özelliklerine, muhteva, dil ve yazım özelliklerine, mecmuada yer alan şiirlerde kullanılan vezinlerin çeşitlerine ve sayısına, mecmuada yer alan şairlerin biyografilerine ve MESTAP'a göre muhteva tablosuna değindik.

Bölüm-2 de ise *Mecmû'a-i Eş'âr'ın Karşılaştırmalı Metni* başlığı altında metnin kuruluşunda izlenen yol, metnin transkripsiyon ve imlasında izlenen yol, metnin işaretler sistemi ve mecmuanın karşılaştırmalı metnine yer verdik. Araştırmamızı Sonuç, Kaynakça, Tıpkıbasım (s. 1-95) ve Özgeçmiş bölümlerini belirterek tamamladık.

ARAŞTIRMA HİPOTEZLERİ/PROBLEMLERİ

Süleymaniye Kütüphanesi, Haşim Paşa, Numara 40 (s. 1-95)'ta kayıtlı Mecmû'a-i Eş'âr adlı şiir mecmuasını araştırmamıza konu olarak seçtikten sonra “ Arap alfabesiyle ve rik'a hatla tertip edilen bu mecmuanın transkripsiyonunun yapılmasının, incelemesinin ve karşılaştırmalı metninin hazırlanmasının Türk edebiyatı tarihi açısından faydalarının ne olacağı/yapılmamasının ne kaybettireceği?” sorusunu araştırmamızın problemi olarak belirledik ve çalışmamızı bu açıdan sürdürdük.

¹ Prof. Dr. Fatih KÖKSAL'ın başlattığı bu proje birçok üniversiteden araştırmacılar tarafından devam ettirilmektedir. Detaylı bilgi için bkz: <https://mecmualar.tr.gg/MESTAP-Projesi-Hakk%26%23305%3Bnda.htm> (ET:09.09.2021)

KAPSAM ve SINIRLILIKLAR/KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER

Çalışmamız, Süleymaniye Kütüphanesi, Haşim Paşa Yazmaları, Numara 40'ta kayıtlı Mecmû'a-i Eş'âr'ın (s. 1-95) transkripsiyon, inceleme, karşılaştırmalı metin ve MESTAP tablosunun hazırlanması olarak sınırlandırılmıştır. Arap alfabesiyle yazılan bu metnin transkripsiyonunu yaparken bazı kelimelerin okunamaması, bazı şiirlerin aynı mahlastaki şairlerden hangisine ait olduğunun tespiti vb. birtakım güçlükler yaşansa da dikkatli incelemelerle bu sorunlar büyük ölçüde çözülmüştür.

BÖLÜM 1: MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR‘IN TANITIMI VE İNCELENMESİ

1.1. Mecmuanın Dış Özellikleri

Araştırmamızın konusu olan şiir mecmuası, Süleymaniye Kütüphanesi, Haşim Paşa Yazmaları, Numara 40’ta bulunmakta olup Mecmû‘a-i Eş‘âr adı ile kayıtlıdır. 230x150-170x112 mm ölçülerine sahip olan mecmua toplam 233 sayfadır.

Mecmuanın dışı, sırtı kırmızı meşin, Avrupa kâğıdıyla kaplı mukavva cilt ile korunmuştur. Mecmuanın sırt kısmının aşağısında *Süleymaniye, Haşim Paşa, 40* yazılı yapıştırılmış olarak kütüphane kaydı bulunmaktadır. Mecmuanın 1a kısmında üstte “*Sultân-ı meşâğ kutbü’l aqtâb bâz-ı eşheb hazret-i Seyyid ‘Abdulkâdir kaddesallâhu sirrahu efendimiz hazretleriniñ derbârlarından buyurdıkları kelimât-ı kudsiyât âyâtlarıdır ki bervech-i âtî zikir edilür himmet u ruhâniyet-i seniyyeleri üzerlerimizde hâzır ola âmîn*” yazmaktadır. Orta kısımda vakıf mührü olup bu mührde şu yazılıdır: “*Koca Yusuf Paşa hafidi Şeyhü’l-İslâm-ı Esbak Ahmed Muhtar Bey’in mahdûmu Ali Haydar Bey’in Üsküdar’da cedit Tersâne-i Askeriyye Emîni Hacı Selim Ağa Kütüphanesi’ne vakfidir.*” ve alt kısımda kütüphane kataloğu cetveli içinde “*Süleymaniye Kütüphanesi, Haşim Paşa, yeni kayıt no: 008104, eski kayıt no: 40*” yazmaktadır. Orta kısımda yer alan vakıf mühründen hareketle yaptığımız incelemede Ali Haydar Bey tarafından mecmuanın tertip edildiği anlaşılmaktadır. Kendisi hakkında detaylı bilgi olmamakla birlikte amedî hulefasından² olduğu bilinmektedir. Babası I. Abdülhamit ve III. Selim dönemlerinde sadrazamlık yapmış Koca Yusuf Paşa³’nın torunu Ahmet Muhtar Bey’dir. Ahmet Muhtar Bey kadı, kazasker ve şeyhülislâm olarak önemli görevlerde bulunmuştur. Ahmet Muhtar Bey’in Bektaşî olduğu düşünülmektedir⁴. Nitekim incelediğimiz mecmuanın çoğunlukla Alevi-Bektaşî şiirlerinden oluşmasıyla örtüşmektedir. Molla Bey olarak anılan Ahmet Muhtar Bey’in diğer oğlunun ismi Haşim Paşa’dır. Haşim Paşa ise Adliye Müsteşarlığı ve Maarif Nazırlığı yapmıştır⁵.

² Amedî Hulefası: Divan-ı Humayun kalemlerinden olup yabancı devletlerle olan yazışmaları kaleme alan ve arşivlemekle görevli kalemidir. bk. <https://kulturelbellek.com/amed-i-nedir-anlami-amed-i-kalemi-nedir-amedci-gorevleri/> (Erişim Tarihi: 26.12.2021)

³ Daha geniş bilgi için bk.: Kemal Beydilli, “*Yusuf Paşa, Koca*”, **DİA**, İstanbul 2013, c. 44, s.23-25.

⁴ Üsküdar belediyesi, Kurumlar, Molla Bey Konağı bk. [Molla Bey Konağı \(uskudar.bel.tr\)](http://molla-bey-konagi.uskudar.bel.tr) (Erişim Tarihi: 26.12.2021)

⁵ Daha geniş bilgi için bk.: Üsküdarlı Meşhurlar Ansiklopedisi, Üsküdar Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü Kültür yayımları, İstanbul 2012, s.210-211.

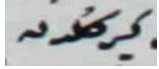
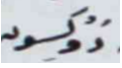
Mecmuanın istinsah tarihiyle ilgili başında ve sonunda herhangi bir kayıt olmamakla birlikte mecmuada Sarı Abdullah Efendi'nin Meslekü'l-Uşşâk adlı manzumesinin sonunda yer alan “Nemekahu'l-efkâr Ali Haydar ibn Ahmed Muhtar 18 Recep sene 1302” ibaresi ve Tıflî Ahmed Çelebi Sakinamesi sonunda yer alan “ Fî (cemaziyel evvel) sene 306” tarih notları bu şiirlerin yazılış tarihi olabileceği gibi tamamlanma tarihi ile ilgili ipuçları verebilir. (H.1302/M.1885).



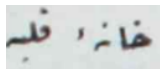
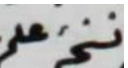
1.2. Mecmuanın Muhteva, Dil ve Yazım Özellikleri

Mecmuanın sayfalarına Arapça numaralar verilmiş olup daha sonradan Türkçe numaralandırmaya başvurulmuştur. Her iki numaralandırma birbiriyle örtüşmemektedir. Arapça numaralar arasında sayfa 5'ten 7'ye geçilmiştir. 5'inci sayfadan bir önceki sayfa da 6'ncı sayfadır ve yanlış numaralandırmıştır. Boş bırakılan varaklara numara verilmemiştir.

Mecmuada sadece siyah mürekkep kullanılmış ve sayfaların okunmasına engel olacak bir yıpranma ya da yırtılma söz konusu değildir. Derkenarların genellikle tashihi yapılan kelimeler ve bazı manzumeler için kullanıldığı anlaşılmaktadır.

Arap alfabesiyle ve rika yazı şeklinde kaleme alınan mecmuanın dili Türkçedir.

Mecmua genel olarak harekesiz olmakla beraber sayfa 79'da  gir gülden,  döksün gibi anlam karışıklığına neden olabilecek bazı kelimelerde bu karışıklığı gidermek için harekelendirme yapılmıştır.

Mecmuada  'ulüvvü'l himme,  sünniler gibi bazı kelimelerin içinde ya da sonunda bulunan çift ünsüzlerde “şedde (˘)” kullanılmıştır.  hâne-i  nüşa-i 'ilm vb. bazı tamlamalarda da “hemze (ء)” kullanılmıştır.

Mecmuada şiirlerin sıralanmasında harf, redif, nazım şekli ve şair gibi belli bir sıra gözetilmemiştir. Aynı şairin şiirleri arka arkaya yer aldığı gibi farklı sayfalarda da bulunabilmektedir. Mecmuada bir şiir bitmeden araya başka bir şiir yazılmamıştır. Mecmuanın satır sayısı 3 ile 29 arasında değişiklik göstermekte, her sayfa çoğunlukla 2 sütundan oluşmaktadır. Ancak sayfa 22'de yer alan şiir dört sütun olarak yazılmıştır. Şiirlerin özellikle son beyitleri tek sütundur. Mecmuanın sayfalarında beyit/şiir sayıları farklılık

göstermekte, sütunlar arasına cetvelli hizalama veya tezhip konulmamıştır. 9, 21, 26, 27, 28, 30, 37, 38, 41, 50, 51, 54, 55, 61, 72, 73, 81, 82, 84, 85, 86, 92, 93, 94, 95 tamamen boş bırakılmıştır. Mecmuada ayrıca beş sayfaya numara verilmemiş ve bu sayfalar boş bırakılmıştır.

Mecmuada sayfalar arasındaki geçişlerde sayfaların birbirini takip ettiğini gösteren şiirin ilk kelimesini bir önceki sayfaya yazılmamıştır. Mecmuada her şiir aynı sayfada tamamlanmamıştır. Bitirilmeyen şiire diğer sayfada devam edilmiş ama şiirin devamını gösterecek bir işaretleme yapılmamıştır.

Mecmuada 10’u Farsça 6’sı Arapça, 96’sı Türkçe olmak üzere toplam 112 şiir yer almaktadır. 96 Türkçe şiirin 51’i başlıksız olarak kaydedilmiş, 77 şiire şairin mahlası, 8 şiire yazıldığı nazım şeklinin veya türünün ismi, 11 şiire hem şairin mahlası hem nazım şeklinin veya türünün adı, 1 şiire “Nuṭṭ-ı Ḥünkār Ḥācī Bektāş-ı Veliyü’l Horasānī Ḳudduse Sırrahü’l ‘Ālī”, 1 şiire “Mürebbi’-i Ğazel-i Ḥüseyn Abdāl”, 1 şiire “Medḥ-i Surnāme-i İllāhi” başlığı yazılmıştır.

Mecmuada şiirler düz bir şekilde istif edilmişken sayfa 22 ve 23’te şiir 4 sütunlu yazıldığı için yukarı doğru kavisli yazılmıştır. Sayfa 13’te derkenarda yer alan şiir sayfaya sığmayınca yukarıya doğru kavisli yazılmıştır.

Mürettip şiir içinde geçen mahlasları göstermek için ayrıca bir işaretleme yapmamıştır. Bazı şiirlerde mürettip, nakarat kısmını tekrar yazmamış sadece ilk kelimeyi yazmakla yetinmiştir. Başka herhangi bir işaretleme yapmamıştır.

Mürettip üç şiiri farklı sayfalarda -muhtemelen farkında olmadan- yeniden yazmıştır. Bunlardan ilki sayfa 7’de bulunan Lā-mekānī’ye ait bir şiir sayfa 10’da tekrar yazılmıştır. İkincisi sayfa 29’da Sultan Selim’e ait şiir sayfa 52’de tekrar yazılmıştır. Üçüncüsü ise sayfa 87’de Teslim Abdal’a ait olan şiir sayfa 91’de tekrar yazılmıştır. Tekrar yazılan şiirleri karşılaştırmalı metinde ve mestapta tekrar yazmadık. Şiir numarası vermedik. İlgili şiirlerin dipnotlarında belirttik. Bir şiirin ise sayfa 60’ta yarısı sayfa 63’te diğer yarısı yazılmıştır. Sayfa 63’teki şiiri sayfa 60’taki şiir ile birleştirdik.

Mecmuada Selim mahlasıyla yazılan şiirlerden bir tanesinin Sultan Selim’e ait olduğunu düşünmekteyiz. İlk başta Divane Selim’e ait olduğunu düşündüğümüz şiir kaynaklarda yer almamaktadır. Fatih Köksal’ın I. Selim ve II. Selim’e dair çalışmalarında da bu şiire rastlanmamıştır.

Süleymaniye Kütüphanesi, Haşim Paşa, numara 40'ta kayıtlı Mecmû'a-i Eş'âr'da kimliklerini tespit edebildiğimiz şairler 12. ve 19. yüzyıl arasında yaşamış olan şairlerdir. Kimlikleri tespit edilen şairlerden 2'si 12. yy, 2'si 14. yy, 2'si 15. yy, 14'ü 16. yy, 6'sı 17. yy, 5'i 18.yy, ve 7'si 19. y.y.'da yaşayan şairlerdendir. 5 şairin ise kimliği tespit edilememiştir. (bk. Tablo 1).

Mürettip mecmuadaki şiirleri tasnif ederken herhangi bir harf, numara, yüzyıl veya başka bir işaret gözetmemiştir. Mecmuamızda birbirine nazire, cevap ve tahmis olarak yazılan şiirler mevcuttur. Tahmisler ve nazireler farklı sayfalarda bulunabilirken soru ve cevap şeklinde yazılan şiirler arka arkaya yazılmıştır. Mecmuada bir şaire ait şiirler arka arkaya yazıldığı gibi dağınık olarak da yer alabilmektedir.

Mecmû'a-i Eş'âr'da bulunan 96 Türkçe şiirden 84 şiirin şairi hakkında ipucu verebilecek başlık veya mahlas beyti bulunurken 5 şiire ait herhangi bir isim veya mahlas yer almamaktadır. 7 şiirin ise şairi/mahlası bilindiği halde bu şiirlerin aynı mahlastaki hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

Mecmuada gazel, kaside, tarih, mesnevi, muhammes, müfred, rubai, müseddes, murabba, müsebba ve terci' bend olmak üzere 11 farklı nazım şekli; naat, destur, nutuk, mersiye, nefes ve ilahi olmak üzere 6 farklı nazım türü kullanılmıştır. Toplamda ise 96 Türkçe şiir bulunmaktadır. Mecmuada bu nazım şekilleri ve türleriyle yazılan şiirlerin tamamının verilmediği, içinden bazı beyitlerin veya bentlerin seçildiği örnekler de bulunmaktadır. Bazı şiirlerde de mahlas beyti bulunmamaktadır. Bu nazım şekilleri ve türleri genellikle başlıkta belirtilmiştir

Mecmuada 10 Farsça, 6 Arapça şiir bulunmaktadır. Arapça şiirler ilk altı sayfada bulunurken Farsça şiirler mecmuada birbirini takip eder şekilde bulunmayıp Türkçe şiirlerin arasına yazılmıştır. Çalışmamızın inceleme bölümünde yalnızca Türkçe şiirlere yer verilmiş, Arapça ve Farsça şiirler, şair biyografisi, nazım şekli, vezin, yazıldığı yüzyıl vb. özellikler bakımından tablolara ve sayısal verilere dâhil edilmemiştir.

13. yüzyılda Anadolu'ya gelen Hacı Bektaş-ı Veli hazretlerinin kurucusu olduğu Bektaşilik hem siyasi hem de toplumsal olarak Anadolu'da geniş yer tutmuştur. Orta Asya'da Hoca Ahmet Yesevî'nin Hz. Ali, Ehl-i Beyt ve On İki İmam sevgisi tasavvuf edebiyatının ve düşüncesinin temelini oluşturmuştur. Bu tasavvuf anlayışı Hacı Bektaş-ı Veli ile Anadolu'ya taşınmıştır. Pir, Hünkâr, Serçeşme gibi unvanlarla anılan Hacı Bektaş-ı Veli, Anadolu'da kurduğu tekke ile birçok derviş yetiştirmiştir. Yetişen dervişler Anadolu'dan Balkanlar'a

kadar Bektaşilik anlayışını geniş coğrafyalara götürmüşlerdir. Dervişlerin Ehl-i Beyt ve On İki İmam sevgisi yüzyıllarca şiirlerine konu olmuştur. (Özüdoğru 2011)


Çalışmamıza konu olan Mecmū‘a-i Eş‘ār’da yer alan şiirler incelendiğinde büyük çoğunlukla Alevî-Bektaşî geleneğine mensup şairler tarafından yazıldıkları anlaşılmaktadır. Geleneğin önemli isimlerinin de yer aldığı mecmuada Hz. Ali, Ehl-i Beyt ve On İki İmam sevgisi vb. temalar şiirlerde en çok değinilen temalar olarak öne çıkmaktadır. Hacı Bektaş’a olan hürmet ve sadakat şiirlerde dile getirilmiştir. Özellikle On İki İmam’ın isimleri; İmam Hz. Ali ibn-i Ebi Tâlib, İmam Hz. Hasan bin Ali, İmam Hz. Hüseyin bin Ali, İmam Zeynel Âbidin, İmam Muhammed Bâkır, İmam Câfer-i Sâdık, İmam Mûsâ el-Kâzım, İmam Ali Rıza, İmam Muhammed Cevad Takî, İmam Ali Nakî, İmam Hasan Askerî Zekî, İmam Muhammed Mehdî hemen birçok şiirde karşımıza çıkar.


Mecmuada 12. yüzyıldan başlayarak 19. yüzyıla kadar birçok önemli şaire yer verilmiştir. Önemli Bektaşî şairlerinden Abdal Musa Sultan, Teslim Abdal, Pir Sultan Abdal, Vahdeti, Sırrı Baba, Şîrî ve Sersem Ali gibi birçok şairin şiirleri yer almıştır. Yunus Emre’nin de 4 şiiri bulunmaktadır. Ayrıca Cevrî’ye ait bir tarih manzumesi yer almaktadır. Kimliğini tespit edemediğimiz Selim mahlasıyla yazılan şiirin Sultan Selim’e ait olduğunu tahmin ediyoruz. Alevi-Bektaşî şairlerinin yanı sıra mecmuada Sarı Abdullah Efendi, Lâ-mekânî Hüseyin Efendi, Hamza Bâli, Gaybî ve Sârbân Ahmed gibi Melamî şairler ve Bayramî şairlerinden de Yazıcıoğlu Mehmed’in bir şiiri yer almaktadır. Bir de Mevlevî Âdem Dede’nin bir şiiri bulunmaktadır. Mecmuada Arapça ve Farsça şiirler de mevcuttur.

Özetle Haşim Paşa Yazmaları’nda kayıtlı Mecmū‘a-i Eş‘âr adlı şiir mecmuasındaki şiirlerin ağırlığını Alevî-Bektaşî şairleri oluşturmuştur. Şiirlerde ağırlıklı olarak Hz. Ali, Ehl-i Beyt ve On İki İmam sevgisi konu olmuştur. Önemli Bektaşî şairlerini içerisinde barındıran bu çalışmamızın ilmi alanda çalışma yapacaklara katkılar sunmasını ümit ediyoruz.


Mecmuanın bazı kısımlarında yapılan yanlışlıklar ve mecmuanın genel olarak yazım özellikleri şu şekildedir:


1. Bazı noktalı harflerin noktasız yazılması:

“be (ب)” harfinin noktasız yazılması: heb  (38/52)

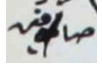
“çe (چ)” harfinin noktasız yazılması: suç  (59/63)

2. Bazı birden fazla noktalı olup yazım esnasında tek noktalı yazılan kelimeler:

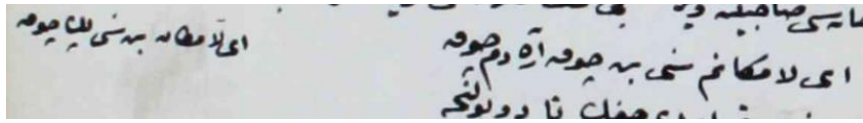
“pe (پ)” harfinin tek noktalı yazılıp “be (ب)” okutması: hep  (17/104).

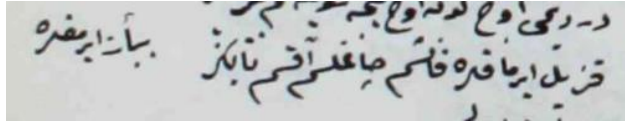
“çe (چ)” harfinin tek noktalı yazılıp “cim (ج)” okutması: çünkü  (38/52).

3. Bazı şiirlerde yapılan yanlışların üzerinin çizilip düzeltilerek yazılması:

 (45/57),

4. Bazı şiirlerde yapılan yanlışların düzeltilip tekrar yazılması:

 (2/7).

 (58/62).

(13/22)⁶

5. Mecmuada mahlaslar konusunda zaman zaman hata yapılmıştır:

1 şiirde şair yanlış başlıklandırılmıştır.

Şiirin Ait Olduğu Şair	Mecmuada Yazılan Başlık	Şiir Numarası / Varak Numarası
Şiir	Hacı Bektâş-ı Velî	32/45

6. Mecmuada 1 şiirde yanlış mahlas kullanılmıştır.

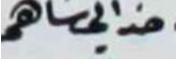
Şiirin Şekli	Mecmuada Kaydedilen Şekil	Şiir Numarası / Varak Numarası
Muhyî	Âdem Dede	10/12

7. Mecmuda bazı kelime grupları arasında hemze-i izâfetin kullanıldığı gösterilmiştir:


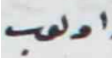
⁶ İlk sayı çeviri yazıdaki şiir numarasını ikinci sayı ise mecmuanın sayfa numarasını göstermektedir.

sākī-i vaḥdetdür  (144/198).



8. Mecmuda bazı kelime grupları arasında yâ-yı izâfetin kullanıldığı gösterilmiştir:

Ḥüdā-yı şāh  (47/57).

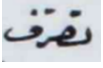
9. Mecmuada genel olarak zarf fiil *-Ip, -Up*, “b” li şekli yazılmıştır:

bilüb  (65/66), olub  (62/64),

10. Mecmuada *et-* fiili genel olarak *it-* şekliyle yazılmıştır:

itsün  (25/39), itdi  (29/42),

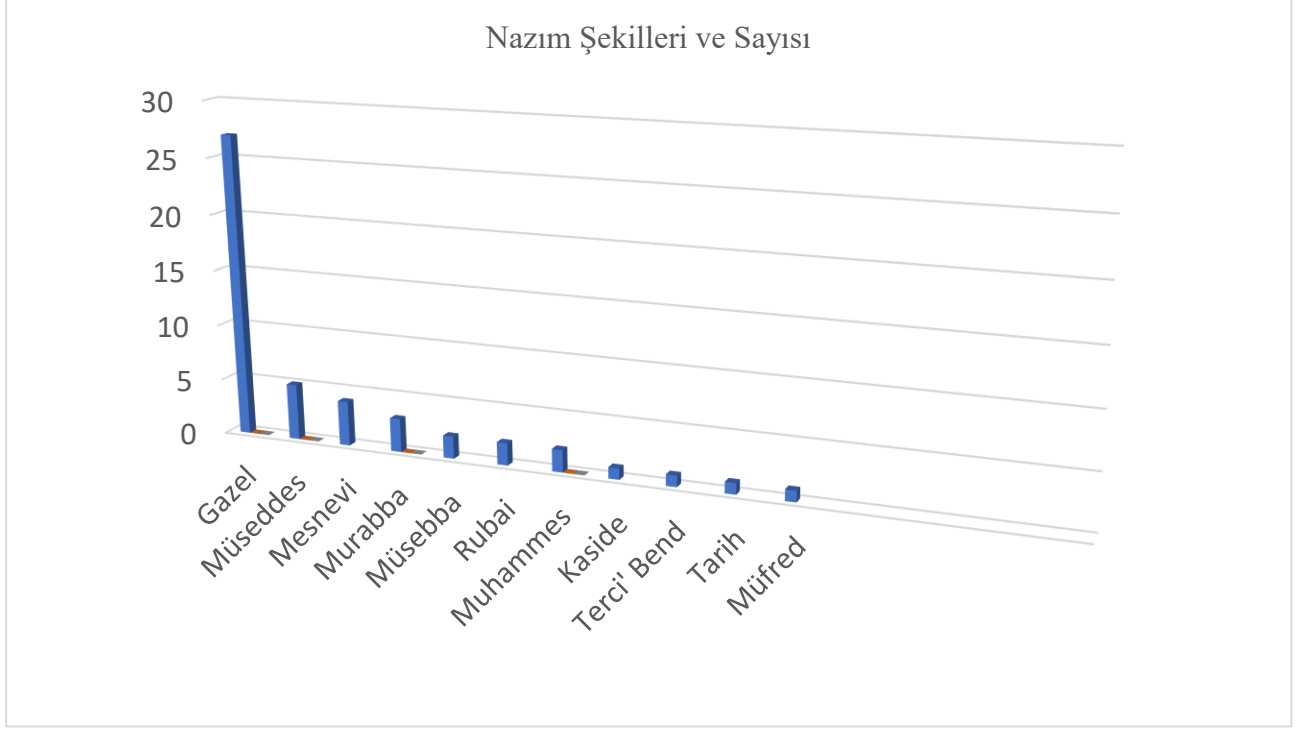
11. Mecmuada bazı çift ünsüzler şeddeli gösterilmiştir:

taşarruf  (1/7).

1.3. Mecmuada Yer Alan Şairler, Şairlerin Kullandıkları Nazım Şekilleri / Nazım Türleri ve Sayısı

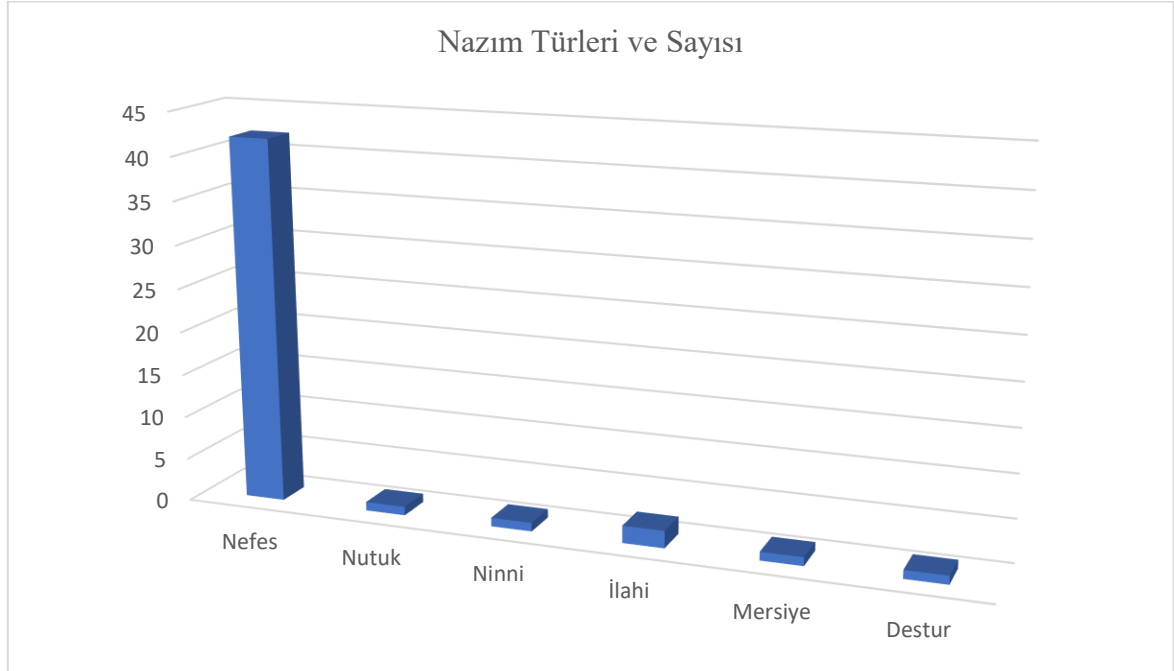
Süleymaniye Kütüphanesi, Haşim Paşa Yazmaları Numara: 40 (s.1-95)’ta kayıtlı Mecmû‘a-i Eş‘âr’da bulunan 112 şiirin 96’sı Türkçe, 10’u Farsça, 6’sı Arapça şiidir.

Mecmuada gazel, kaside, tarih, mesnevi, muhammes, müseddes, müfred, murabba, müsebba, rubai ve terci‘ bend olmak üzere 11 farklı nazım şekli; naat, destur, nutuk, mersiye, nefes ve ilahi olmak üzere 6 farklı nazım türü kullanılmış toplamda ise 96 Türkçe şiir bulunmaktadır. Mecmuada 27 gazel, 5 müseddes, 4 mesnevi, 3 murabba, 2 muhammes, 2 müsebba, 2 rubai 1 terci‘ bend, 1 kaside 1 tarih, ve 1 müfred nazım şekli yer almaktadır.



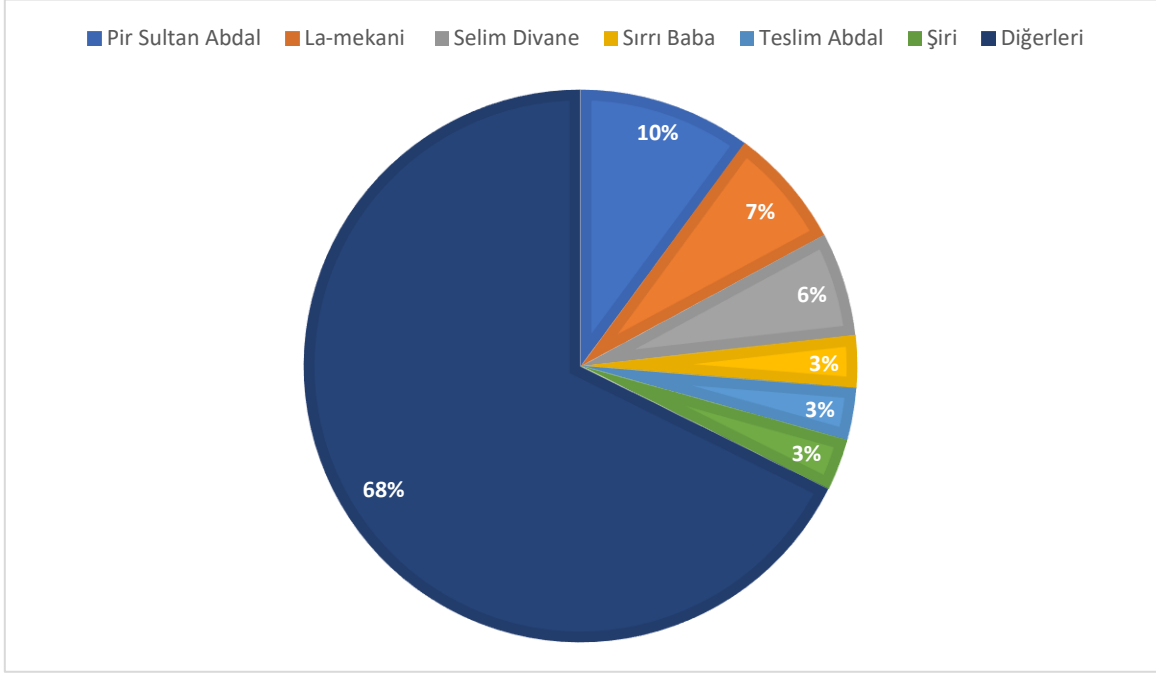
Şekil 1: Nazım Şekilleri ve Sayısı

Mecmuada 40 nefes, 2 ilahi, 1 nutuk 1 mersîye, 1 ninni, 1 destür nazım türü yer almaktadır.



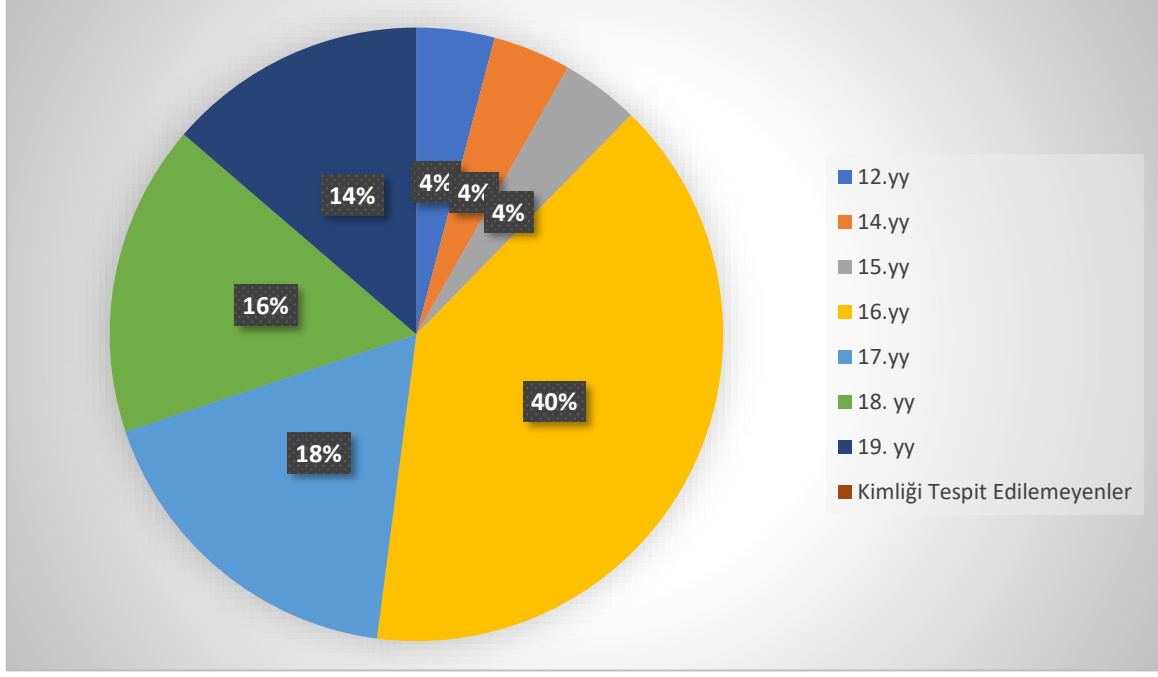
Şekil 2: Nazım Türleri ve Sayısı

Mecmû‘a-i Eş‘âr’da en çok şiirle yer alan -tespit edilen- şairler: (13) Pir Sultan Abdal, (7) Lā-mekānī, (6) Selim Divāne, (5) Sırrı Baba, (3) Teslim Abdal ve Şîrî’dir. Bu şairleri ikişer şiirle; Abdal Musa Sultan, Bosnalı Vahdeti Baba, Sefil Abdal, Viran Abdal, Yunus Emre gibi iki şiiri bulunan toplam 5 şairden ayrıca mecmuada 41 şairin birer şiiri bulunmaktadır. Detaylı bilgi için bk. tablo 1.



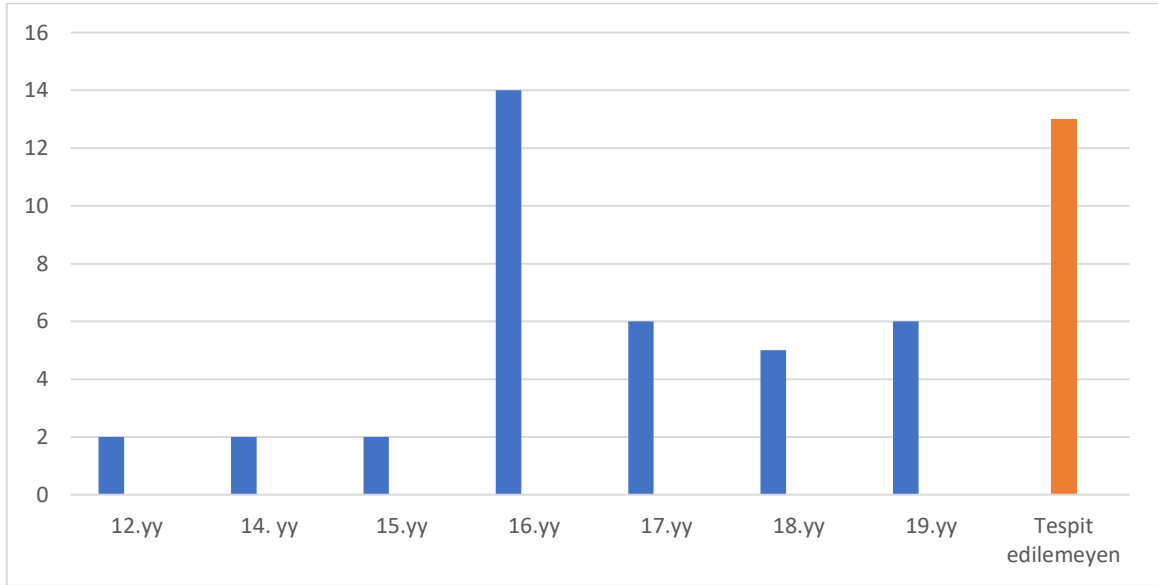
Şekil 3: En Fazla Şiiri Bulunan Şairler ve Şiir Sayıları

Mecmû‘a-i Eş‘âr’da 12–19. yüzyıl arasında eser veren 41 şairin kimliği tespit edilmiştir. Bu şairlerden 3’ü 12. yy, 4’ü 14. yy, 2’si 15. yy, 14’ü 16. yy, 6’sı 17. yy, 5’i 18.yy ve 7’si 19. yüzyılda yaşayan şairlerdendir. 12 şairin ise kimliği tespit edilememiştir.



Şekil 4: Mecmuada Yer Alan Şiirlerin Yüzyıllara Göre Dağılımı

Mecmû'a-i Eş'âr'da yazıldığı yüzyılı tespit edebildiğimiz 93 şiir bulunmaktadır. Bu şiirlerden 3'ü 12. yy, 3'ü 14. yy, 4'ü 15. yy, 31'i 16. yy, 16'si 17.yy, 13'ü 18. yy ve 11'i 19. yüzyılda yazılmış, 12 şiirin ise şairi tespit edilememiştir.



Şekil 5: Mecmuada Yer Alan Şairlerin Yaşadığı Yüzyıllar

Mecmuada bulunan şiiirlerde mahlasları geçen ancak yapılan divan, divançe, tezkire, akademik çalışma vb. eserlerde kimliklerini tespit edemediğimiz diğer şairler de şunlardır: Ni'metullah, Behrī Baba, Derviş, Hakīkī, Rahīmī, Nuri Abdal, Pinhan Abdal. Kimliğini tespit edemediğimiz şairleri ‘‘Mecmuada Yer Alan şairlerin Biyografileri’’ kısmına dahil etmedik.

Tablo 1: Mecmuada Yer Alan şairler, şairlerin Kullandıkları Nazım şekilleri / Nazım Treri ve Sayısı

Sıra Nr.	şairin Mahlası	Nazım şekli / Nazım Tr ve Sayısı
1	Abdal Musa Sultāñ	2 Nefes
2	Abdullah Efendi	1 Ėzel
3	Ėdem Dede	1 İlahi
4	Ahmed Sārbāñ	1 Mesnevi
5	Ėkif Paşa	1 Ėzel
6	Baba Bengī	1 Terci-i Bend
7	Bosnalı Vahdeti Baba	2 Terci-i Bend
8	Bosnāvī	1 Ėzel, 1 Nefes
9	Cevrī	1 Tarīh
10	Derviş	1 Ninni
11	Ecrī	1 Murabba
12	Fahri	1 Nefes
13	Feyzi Baba	1 Murabba
14	Hacı Bektāř Velī	1 Nuşuk
15	Hakīkī	1 Ėzel
16	Hamza Bālī	1 Mesnevi

17	Hüseyin Abdâl	1 Murabba
18	‘İzzet Bābā	1 Muhammes
19	Çanberī	1 Müseddes
20	Kasım Dede	1 Nuṭuḡ
21	Kazak Abdâl	1 Nefes
22	Kemter Baba	1 Nefes
23	Kerim Dede	1 Nefes
24	Kul Şükri(Deli Şükrü)	1 Nefes
25	Lâmekânî Hüseyin Efendi	6 Ğazel, 1 Müseddes
26	Mahzuni Baba	1 Nefes
27	Mi’adi	1 Ğazel, 1 Müsebba‘
28	Misālī	1 Ğazel
29	Muhyiddîn Abdâl	1 Nefes
30	Nazif	1 Müseddes
31	Nimetullâh	1 Ğazel
32	Nuri Abdâl	1 Nefes
33	Pinhan Abdâl	2 Nefes
34	Pir Sultân Abdâl	13 Nefes
35	Rahīmī	1 Ğazel
36	Sefil Abdâl	2 Nefes
37	Seher Abdâl	1 Nefes
38	Selim Dīvâne	4 Ğazel, 1 Nefes
39	Serssem Ali Baba	1 Nefes
40	Seyyâh Dede	1 Nefes
41	Şeyhoĝlu	1 Nefes
42	Seyyid Ali Sultân	1 Nefes
43	Sirrī Baba	2 Nefes, 1 Ğazel

44	Sun'ullah Gaybî	1 Ğazel
45	Sultan Selim	1 Ğazel
46	Şem'î	1 Müseddes
47	Şîrî	1 Nutuk, 1 Murabba, 1 Muhammes
48	Teslim Abdâl	3 Nefes
49	Tıflî Ahmed Çelebi	1 Mesnevi
50	Virân Abdâl	1 Ğazel, 1 Müseddes
51	Yazıcıoğlu Mehmed Efendi	1 Mesnevi
52	Yunus Emre	1 Nefes, 1 Ğazel, 2 İlâhî
53	Lâ-Edrî	1 Ğazel, 2 Rubâi, 1 Mesnevî, 1 Destür
	Farsça	10 Şiir
	Arapça	6 Şiir
	TOPLAM:	112 (96 Türkçe, 10 Farsça, 6 Arapça). 27 Ğazel, 5 Müseddes, 3 Kaside, 3 Mesnevi, 3 Murabba, 2 Muhammes, 2 Müsebba 1 Terc'i Bend, 1 Tarih, 1 Rubâi, 1 Müfred, ,1 Ninni ve 42 Nefes. 5 Lâ-Edrî; 1 Ğazel, 2 Rubai, 1 Mesnevi 1 Destür bulunmaktadır.

1.4. Mecmuada Bulunan Şiirlerde Kullanılan Vezinler ve Sayısı

Süleymaniye Kütüphanesi, Haşim Paşa Yazmaları Numara 40 (s. 1-95)'ta kayıtlı Mecmû'a-i Eş'âr'da 112 şiirin 96'sı Türkçe, 10'u Farsça, 6'sı Arapça şiirdir. Arapça ve Farsça şiirler vezin bakımından incelemeye dahil edilmemiştir. 50 Türkçe şiir Remel, Hecez, Recez olmak üzere 3 bahirle yazılmıştır. Bu bahirlerden en çok kullanılanın 27 şiirle Remel bahridir. Hecez 21, Recez 2 şiirde kullanılmıştır. Ayrıca 46 şiirde Hece ölçüsü ile yazılmıştır.

Tablo 2: Mecmuada Bulunan Şiirlerde Kullanılan Vezinler ve Sayısı

Sıra Nr.	Kullanılan Vezin	Sayı
1	Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün (Remel)	21
2	Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Mefā' ilün (Hecez)	11
3	Mefā' ilün / Mefā' ilün / Fe' ülün (Hecez)	7
4	Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilātün (Remel)	3
5	Mef' ülü / Mefā' ilün / Mef' ülü / Mefā' ilün (Hecez)	2
6	Mef' ülü / Mefā' ilün / Mefā' ilün / Fā'	2
7	Mef' ülü / Mefā' ilü / Mefā' ilü / Fe' ülün (Hecez)	1
8	Fā' ilātün / Fā' ilātün / Fā' ilün (Remel)	1
9	Müstef' ilün / Müstef' ilün / Müstef' ilün / Müstef' ilün (Recez)	1
10	Mef' ülü / Mefā' ilün / Fe' ülün (Hecez)	1
	Hece Ölçüsü	46

1.5. Mecmuada Yer Alan Şairlerin Biyografileri

Abdâl Musa Sultân (? /?): Musa Sultan Anadolu'da Aleviğin temel taşlarından birisidir. Alevi-Bektaşî geleneğinin kimlik kazanmasında önemli bir rolü vardır. Ne zaman doğduğu ve ne zaman vefat ettiği bilinmemektedir. Ancak Bursa'nın fethine katıldığı ve Elmalı'nın Tekke köyünde yaşadığı adına yazılan Velayetname'den anlaşılmaktadır. Bazı kaynaklarda kabrinin Bursa'da olduğu belirtilmektedir. Şiirlerinden bilindiği üzere aslen Horasan'lıdır. Alevi'ler arasında Abdal Musa'nın yeri Balım Sultan'dan daha fazladır. (Özmen, 1998)

Abdullah Efendi (1584-1660): Doğum yeri İstanbul olan Abdullah Efendi'nin lakabı Sarı Abdullah Efendi'dir. Rivayetlere göre sarışın olması sebebiyle bu lakab verilirken başka bir rivayette sarı laleler yetiştirdiği için verildiği söylenir. Mevlevî şeyhi İsmail Ankaravî ve Celvetî şeyhi Aziz Mahmud-ı Hüdâyî gibi dönemin büyük evliyaları ile görüştüğü nakledilir. Hat üzerine eğitim alması onun meslekî hayatının da yönünü çizmiştir. Dîvân-ı Hümâyûn Tezkireciliği yapmıştır. Daha sonra Reisülküttâblık derecesine yükselmiştir. Abdullah Efendi

yetmiş altı yaşında İstanbul'da vefat etmiştir. Kabri Topkapı, Maltepe mezarlığındadır. (Salmani, 2020)

Ahmed Sārbān (?-1545/46): 16 yy. yaşadığı bilinen Hayrabolu'lu olan Ahmedī, Kanuni Sultan Süleyman'ın Irak seferinde deveci başı vazifesinde bulunduğu için Sarban Ahmed adıyla anılmaktadır. Bayramī Melāmīlerinden Pir Ali Aksarāyī'ye intisab etti. Daha sonra Hayrabolu'ya dönüp uzun yıllar şeyhlik yapmış ve orada vefat etmiştir. (Er, 2013)

Âdem Dede (1591-1653): 19. yy. yaşadığı bilinen Âdem Dede, şiirlerinde Âdem mahlasını kullanmıştır. Tezkirelere dayanarak Antalyalı olduğu tahmin edilir. Galata Mevlevihanesi'nde mesnevi dersleri vermiştir. Varlıklı bir ailenin çocuğu olan Âdem Dede, ailesinden kalan mirası ihtiyacı olan insanlara dağıtmıştır. 1653'te hac için çıktığı yolda Kahire'de vefat eder. Kabri Mısır Mevlevihanesi'ndedir. (A. Ceyhan 2011)

Âkif Paşa (? /?): 19. yy. önemli devlet adamlarından biri olan Âkif Paşa, dönemin edebi hayatının da hatırı sayılır şairlerinden biridir. Nesirde, Türkçe'nin sadeleşmesi sürecinde öncü şahsiyetlerdendir. Âkif Paşa'nın divançesi Eski Edebiyat' tan ve Yeni Edebiyat'a geçiş hususiyetleri taşıdığı için oldukça önemlidir. (Saraç 1997)

Baba Bengī (? /?): Doğum ve ölüm tarihi hakkında bilgi bulunmayan şair, şiirlerinde Baba Bengī mahlasını kullanmıştır. (Koca, 1990)

Bosnalı Vahdeti Baba (? /?): Bir Bektaşî ozanı olan Vahdeti Baba 16. yy. sonlarında yaşadığı tahmin edilmektedir. Sersem Ali Baba'dan el aldığı bilinmektedir. Öğretici içerikli şiirler yazmış ve inancını şiirlerinde vurgulamıştır. (Özmen, 1998)

Bosnâvî (? /?): Hayatı hakkında bilgi bulunmayan şairin yazdığı şiirden 19. yy. yaşadığı tahmin edilmektedir. Mahlası üzere Bosnalı olduğu düşünülmektedir. (Öztelli, 1997)

Cevrî (1595 /1654): Asıl adı İbrahim olan Cevrî, kaynaklarda Cevrî Çelebi ya da Cevrî İbrahîm Çelebi olarak geçmektedir. Ailesi hakkında bilgi bulunmayan Cevrî'nin babasının da adı bilinmemektedir. Kaynaklardan öğrenilen bilgilere göre iyi bir hattattır. Mevlevîliğe intisabı olduğu kuvvetli rivayetlerdendir. (Aydın 2010)

Dedemoğlu (? /?): Dedemoğlu hakkında detaylı bilgi yoktur ancak Safevilerin yararına çalıştığı, sonrasında idam edilmiş olabileceği şiirlerine dayanılarak öne sürölmüştür. (Öztelli, 1997)

Ecrî (? /?): Hayatının büyük bir bölümünü Mısır'da geçirdiği bilinen Ecri'nin gerçek kimliği bilinmemektedir. Mısır'da bulunduğu şiirlerinden anlaşılmaktadır. şiirlerinde Batını düşünceler hâkim olmuştur. Hem aruz hem de hece ölçüsüyle şiirler yazmıştır. şiirleri özgün bir yapıya sahiptir. şiirleri Bektaşiliğin bütün izleri görölmektedir. (Özmen, 1998)

Fahrî (? /?): İyi bir Bektaşî şairi olan Fahrî, Türabî Dede Baba'nın dervişlerinden olduğu bilinmektedir. şiirlerinden Rumilili olduğu tahmin edilmektedir. Hayatı hakkında bilgiler bulunmamaktadır. (Öge 2016)

Feyzi Baba (? /?): Doğum tarihi ve ölüm tarihi hakkında bir bilgiye ulaşılamamıştır. Döneminin önemli mutasavvıf şairlerinden biridir. Arapça-Farsça tamlamalara şiirlerinde sıkça yer vermiştir. (Özmen 1988)

Hacı Bektâş Veli (1207-1271): Horasan'da doğup yetişen Hacı Bektâş Veli daha sonra Anadolu'ya gelmiştir. Velayetname'den edinilen bilgilere göre irşad faaliyetleri için Anadolu'ya gelmiştir. Bektaşilik yolunun kurucusu olan Hacı Bektâş Veli, Türk-İslam dünyasının en önemli şahsiyetlerinden biridir. "Hacı" ismiyle bilinmesi Velâyetname'de geçen hac ile ilgili kerameti sebebiyledir. Yine Velâyetname'de ve Makâlât'ta olan bilgiler ışığında hacca gittiği ortak kanaattir. Hacı Bektâş Veli, üstdüzey eğitim almasının yanı sıra Arapça bilmesi sebebiyle tesirleri Anadolu'nun dışına taşmaktadır. (Duran, 2007)

Hamza Bâlî (?-1572/73): 16 yy. yaşamış olan Hamza Bâlî Bosna'da doğduğu bilinmektedir. şeyhi Hüsâmeddin Ankaravî'dir. Mürşidinin vefatından sonra yerine geçen Hamza Bâlî, şeriata uygun düşmeyen bazı davranışları sebebiyle bir grup alim tarafından kadıya şikâyet edilmiş ardından kadının durumu İstanbul'a bildirmesiyle teftiş için mübâşir gönderilmiştir. Tahkikattan sonra Hamza Bâlî İstanbul'a götürölür. Bosna'daki alimlerin şikayetleri ve tarikat şeyhlerinin de Hamza Bâlî hakkında görüş bildirmesiyle Ebussuud Efendi katline karar vermiştir. Fetva üzerine Süleymaniye'de idam edilmiştir. (N. Azamat 1997)

Hüseyin Abdâl (? /?): 17. yy. yaşadığı tahmin edilen Hüseyin Abdal'ın Hacı Bektâş Dergahı'nın 4. Postnişini olan Hüseyin Karababa'nın oğlu olduğu bilinmektedir. Dergah'ta

eğitimini tamamladıktan sonra Malatya'ya gitmiş oradan da Sivas'a geçmiştir. Divriği'de adına cem evi yaptırılmıştır. (Kaya, 2009)

'İzzet Bābā (?-?): Hayatı hakkında herhangi bir bilgi bulunmayan 'İzzet Bābā'nın Haydari olduğu şiirlerinden tahmin edilmektedir. (Koca 1990)

Kanberī (? /?): 16. yy. Bektaşi şairidir. Kanberī'nin doğum ve ölüm tarihi hakkında bilgi yoktur. Kanberī'nin Bektaşi mecmualarında birçok şiiri vardır. Bātinılıđı benimsemiş olan şair şiirlerinde bunu göstermektedir. (Ergun 1930)

Kasım Dede (? /?): Hakkında herhangi bir bilgi bulunmayan Kasım Dede'nin eserleri hakkında da bir bilgiye ulaşılamamıştır. Dönemin mecmualarında şiirlerinin bulunması sebebiyle 18. yy. yaşadığı tahmin edilmektedir. (Özmen, 1998)

Kazak Abdāl (? /?): Çeşitli kaynaklarda rivayetler üzerine bilgiler bulunan Kazak Abdal'ın asıl adı Ahmed'dir. Balım Sultan'a intisabı şiirlerinden anlaşılır. Doğumu ve ölümü hakkında bir bilgi bulunamamıştır. (Koca, 1990)

Kemter Baba (? /?): Sivas'ın Kangal ilçesinde doğduğu bilinen Kemter Baba'nın asıl adı Hüseyin Ali'dir. Aşık Veli ile aynı dönemde yaşadığı ve Veli'ye saz ve söz dersleri verdiği söylenir. Doğum ve ölüm tarihi hakkında kesinlik yoktur. (Özmen, 1998)

Kerim Dede (? /?): Hayatı hakkında hiçbir kaynakta bilgi yoktur. Ne zaman doğduğu ve ne zaman vefat ettiği bilinmemektedir. (Özmen, 1998)

Kul şükri (? /?): şükriya, Kul şükri, Deli şükri gibi mahlaslarla nefesler söylemiştir. 18. yy. sonlarından 19. yy. ortalarına kadar yaşadığı tahmin edilmektedir. Hayatı hakkında çok az bilgi mevcuttur. şiirlerinden Abdal Musa'ya hizmet ettiği sanılıyor. (Özmen, 1998)

Lāmekānī Hüseyin Efendi (? / 1625): Doğum tarihi ve doğum yeri konusunda kaynaklarda kesinliği yoktur. 16. yy. sonu 17. yy. başlarında yaşadığı tahmin edilmektedir. Kaynaklarda Lāmekānī'nin ailesi ile ilgili herhangi bir bilgi mevcut değildir. Ancak hiç evlenmediği kaynaklardan bilinmektedir. Lāmekānī Hüseyin Efendi, 21 Haziran 1625 tarihinde ebedi aleme irtihal eylemiştir. Kabri Cerrah Paşa Tıp Fakóltesi alanı içinde, şah Sultan Camii mezarlığında bulunmaktadır. (Tuğluk, 2001)

Mahzuni Baba (? /?): Yaşamı hakkında pek az bilgi olan Bektaşî şairi Mahzuni Baba, Mahzūnī mahlaslarını kullanmıştır. Kabri, Dürbali Sultan Bektaşî Tekkesi haziresindedir. (Ergun 1930)

Miadî (? /?): Hayatı hakkında bilgi bulunmayan şairin tekke şairi olduğu sanılmaktadır. (Özmen, 1998)

Misâlî (? /1541): Ne zaman doğduğu bilinmemektedir. 16. yy. yaşadığı bilinmektedir. Gül Baba olarak bilinen Misâlî, elde edilen diğer bilgilerden Bektâşî dergâhı olan Veli Baba Dergâhı'na intisap ettiği kayıtlarda geçmektedir. Padişahın davetiyle Budin seferine katıldığı ve orada vefat ettiği rivayet edilir. Kabri Rozsadomb şehrindedir. (Güneş, 2011)

Muhyiddîn Abdâl (? /?): Doğum ve ölüm tarihi hakkında bilgi mevcut değildir. 16. yy. yaşamış en önemli iki Kalenderî-Bektaşî şairinden biridir. Alevî-Bektaşî geleneğinin mecmualarının, antolojilerinin hemen hepsinde Muhyiddîn Abdal'dan bahsedilir. Edirne civarında yaşadığı şiirlerinden anlaşılmaktadır. Yapılan çalışmalar sonucunda mezarının Edirne'nin Hacıdanişment köyündeki 'Muhittin Baba' tepesinde olduğu tespit edilmiştir. (Durbilmez, 1998)

Nazif (? /?): Hakkında herhangi bir bilgi bulunamamıştır. Nerede, ne zaman doğduğu ve ölüm tarihi hakkında bilgi yoktur. Nazif isimli birçok şair bulunduğundan hangisi olduğu tespit edilememiştir. (Karakuş 2013)

Pir Sultân Abdâl (? /?): Tarihte birçok Pir Sultan Abdal mahlaslı şair bulunmaktadır. Eserleri birbirine karıştırılmıştır. Efsanevi bir karaktere sahip olan Pir Sultân Abdal'ın nerede ne zaman doğduğu ve ne zaman vefat ettiği kesin olarak bilinmemektedir. Alevi- Bektaşî edebiyatının mihenk taşlarından birisi olan Pir Sultân Abdal, Horasan'dan Sivas'ın Yıldızeli ilçesine bağlı Banaz köyüne gelip yerleştiği kaynaklarda geçmektedir. (Gölpınarlı, 1969)

Sefil Abdâl (? /?): Hayatı hakkında bilgi bulunmayan şairin, şiir diline göre 19. yy. yaşadığı tahmin edilmektedir. Alevi-Bektaşî geleneğinde Sefil mahlaslı birçok şair bulunmaktadır. (Özmen, 1998)

Seher Abdâl (? /?): Hayatı hakkında bilgi bulunmayan şairin, meşhur bir tezkireden hareketle 16. yy. yaşadığı tahmin edilmektedir. Alevi-Bektaşî geleneğinde şiirler yazmıştır. (Öztelli, 1997)

Selim Dîvâne (? /1756-57): Kadiri şeyhi olan Selim Dîvâne aslen Kırım'lıdır. İstanbul'da medrese eğitim aldı ve sonra kadı olarak Bosna'ya tayin edildi. İntisabından sonra kadılığı bıraktı. Şeyhinin isteği üzerine Üsküp'e gitti. Oradan da bugün Makedonya sınırları içerisinde bulunan Köprülü'ye geçti. Köprülü'de vefat etti. Kabri, dergâhının haziresindedir. (Ceyhan, 1998)

Sersem Ali Baba (? /?): Dede Baba olarak da bilinen şairin 16. yy. yaşadığı bilinmektedir. Balım Sultan'dan sonra ikinci postnişin olmuştur. Hayatı hakkında detaylı bilgi bulunmayan şairin 1569 yılında vefat ettiği bilinmektedir. Kabri ise Hacı Bektaş Dergâhı'nda bulunmaktadır. (Koca, 1990)

Seyyâh Dede (? /?): Doğumu ve ölümü hakkında hiçbir bilgi olmayan şairin eserleri hakkında da hiçbir bilgi yoktur. Mecmualardaki şiirlere dayanarak 18. yy. yaşamış Alevi-Bektaşî şairi olarak bilinir. (Özmen, 1998)

Seyyid Ali Sultân (1310-1402): Hacı Bektaş Veli'nin tek oğlu olduğu bilinen Seyyid Ali Sultan'ın asıl adı İbrahim'dir. Birçok lakabı bulunmasına rağmen en bilindik olanı Seyyid Ali Sultan'dır. Yeniçeri Ocağı'nın kuruluşunda askere dua etmiştir. Bugünkü Yunanistan sınırları içerisinde bulunan Dimetoka' da kendi adı ile anılan dergah'ı kurmuştur. Savaş nedeniyle köyüne dönemeyen Seyyid Ali Sultan, orada vefat etmiş ve Dimetoka' da dergâhın haziresinde toprağa verilmiştir. (Ulusoy, 2000)

Sırrı Baba (1794-1842): Asıl adı Mehmet olan şairin büyük bir divanı bulunmaktadır. Bazı memualarda divanında bulunmayan şiirler yer almaktadır. Bazı şiirlerini aruz ölçüsüyle yazan şairin ehlibeyt sevgisi şiirlerinde vurgulanmaktadır. Dili oldukça sadedir. (Özmen, 1998)

Sun'ullah Gaybî (1615-1676): Gaybî el-Kütahyevî olarak da bilinen 17. yy. önemli mutasavvıflarından biri olan Gaybî, Kütahya'da doğmuştur. Babası Ümmi Sinan hazretlerinin halifelerindendir. Gaybî, babasının tavsiyesi ile Oğlanlar şeyhi İbrahim Efendi'ye intisab etmiş ve onun halifesi olmuştur. Mecmualarda Gaybî Dede, Gaybî Baba şeklinde ismi geçmektedir. Bayramî Melâmî koluna girmiştir. (Güler, 2003)

Şem'i: (? /?): 19. Yy. yaşadığı bilinmektedir. Aşık Dertli ile arkadaşlık etmiştir. Şair şiirlerinde Mevlevî olduğunu söyler ancak Bektaşîliğini vurguladığı birçok şiiri de vardır.

Kabri, Mevlāna müzesinin yanbaşıdır. Şem'i'nin bir divanı bulunmaktadır. Hece ve aruz ölçüsüyle şiirler yazmıştır. (Özmen, 1998)

Şîrî (? /?): Bektaş Çelebi olarak bilinen Şîrî, Devriyesi ile tanınmıştır. Hayatı üzerine kesin bilgi bulunmamaktadır. 18. yy. Bektaşilerinden olduğu tahmin edilmektedir. (Öztelli, 1968)

Teslim Abdâl (? /?): Hayatı hakkında bilgiler kaynaklara göre farklılıklar göstermektedir. Farklı vilayetlerde farklı zamanlarda yaşamış Teslim Abdal'ların olduğu bilinmektedir. Hakkında en çok bilgi olan Teslim Abdal'ın asıl adı Mehmed'dir. Alevi-Bektaşî şairleri arasında önemli bir yere sahiptir. Yeniçeri ocağında halifeler içerisinde baba olarak bilinir. (Özmen, 1998)

Tıflî Ahmed Çelebi (? / 1659-60): Meddahlık ve nedimliğine göre şairliği geride kalan Tıflî, Trabzon'da doğmuştur. Sultan IV. Murat'ın nedimi olmuştur. Daha çocukken güzel şiirler yazması sebebiyle Tıflî lakabını almıştır. Şairin doğum tarihi hakkında bir bilgi yoktur. İstanbul'da şair çevresinde de tanınan Tıflî'nin padişaha sunduğu nükteler ile sivri zekasını göstermiştir. Kaynaklardan 1659-60 yıllarında vefat ettiği bilinmektedir. (Çınar 2002)

Virân Abdâl (? /?): Vîrânî mahlasını kullanan şairin 17. yy. yaşadığı tahmin edilmektedir. Manzum ve mensur eserlerinde Hurufî'liğin temel esaslarını anlatmıştır. Şiirlerin On İki İmam sevgisine çokça yer vermiştir. Arapça ve Farsça'ya hâkim olmasına rağmen şiirlerini anlaşılır bir dil ile yazmıştır. (Vaktidolu, 1998)

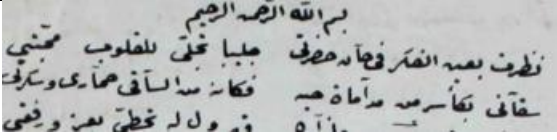
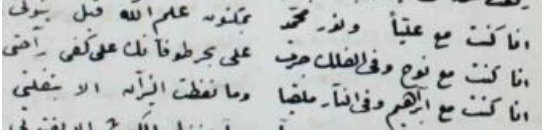
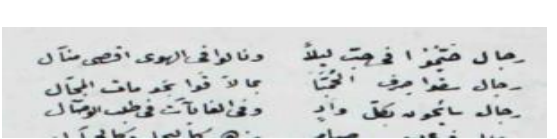
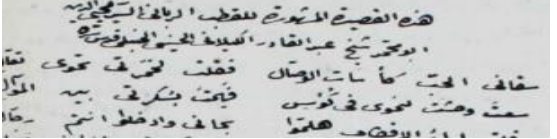
Yazıcıoğlu Mehmed Efendi (?-1451): 15. yy. yaşadığı bilinen Mehmed Efendi, Envârü'l Âşıkîn yazarı Ahmed-i Bîcân'ın ağabeyidir. Mehmed Efendi'nin iyi bir eğitim aldığı eserlerinden anlaşılmaktadır. Bayramiye yoluna intisap ettiği tahmin edilmektedir. Gelibolu'lu olduğu ve orada vefat ettiği bilinmektedir. (Çelebioğlu 2018)

Yunus Emre (? /?): Anadolu'da birçok Yunus Emre mezarı, türbesi bulunmaktadır. Yunus Emre, Kul Yunus, Aşık Yunus, Yunus gibi mahlaslarla bilinen şair sayısı 15'ten fazladır. Gerçek Yunus'un el yazmaları karşılaştırarak bulunan 415 şiirinin olduğu bilinmektedir. Efsanevi bir hayatı olan Yunus Emre'nin ümmî bir derviş olduğu söylenir ancak eserlerine ulaşıldığında gerçekten iyi bir eğitim aldığına kanaat edilmiştir. Hacı Bektaş Veli'nin halifesi Taptuk Emre'ye intisabı şiirlerine yansımıştır. Efsanevi "Nefes-Buğday" kıssası ile Yunus Emre'nin seyrü suluk yolculuğu başlar. Şiirleri yaşamına dair izler taşır. Arı, duru ve yalın

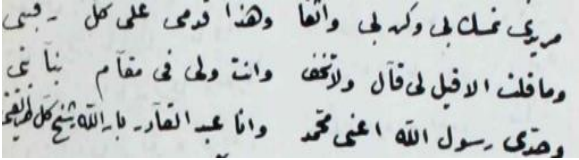
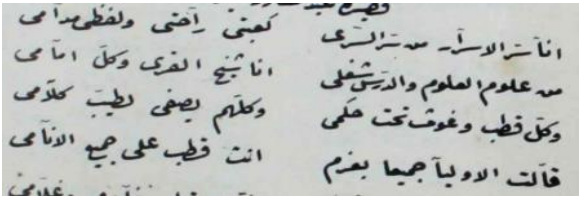
bir dile sahiptir. Birçok Őiiri bestelenmiŐtir. Tűrk-İslam dűnyasının en önemli Őahsiyetlerinden biridir. (Tatçı, 1990)

1.6. Mecmuanın (1-95) MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu⁷

Tablo 3: Mecmuanın (s. 1-95) MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu

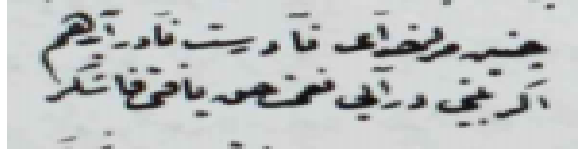
Yer Nu.: Süleymaniye Kütüphanesi, Mecmuai- Eş'âr							
Yp. nu.	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım türü	Vezin	Açıklamalar
1	Arapça						Arapça bir şiidir.
2	Arapça						Arapça bir şiidir.
3	Arapça						Arapça bir şiidir.
4	Arapça						Arapça bir şiidir.

⁷ Tablomuzda ilgili kaynaklarda nazım şeklini tespit edemediğimiz müfred ve matla' olarak görülen bazı şiirlerin mecmuamızda pek çok şiir örneğinde olduğu gibi herhangi bir nazım şeklinden alınma ihtimali bulunmaktadır.

5	Arapça						Arapça bir şiirdir.
6	Arapça						Arapça bir şiirdir.
7	Lâ-mekânî	Neye baksañ görünür bil evvel Allâh Gören hem görinen birdür ol âgâh	Yol isterseñ diyem ey Lâ-mekânî Kulüb-ı evliyâdur aña dergâh	Ġazel/7		---/---/..	Mecmuada “Hüseyin-i Lâ- mekânî” ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Lâ- mekânî Hüseyin Efendi olduğu tespit edilmiştir.
7	Lâ-mekânî	Pâk eyle gönül çeşmesini ta şurulunca Dik tut göziñi gönliñe gönliñ göz olunca	Ey Lâ-mekânım seni ben çok aradum çok Sînemde muķim olducağım ta şuyulunca	Ġazel/7		--./---/---/---	Mecmuada “Hüseyin-i Lâ- mekânî” ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Lâ- mekânî Hüseyin Efendi olduğu tespit edilmiştir.

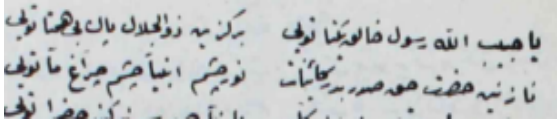
7	Lâ-mekânî	<p>Ĥüdâyı ĥâzır [u] nâzır görenler Geçüp başdan Ĥaĥ için cân virenler Kişi hû didüĝi dem irenler Fenâ dünyâya bakmayıp yerenler Erenler cân erenler cân erenler Meded hey derdime dermân erenler</p>	<p>Yoluñda bî-ĥarârım Lâ-mekânî’yem Dilimde nuĥkuñuzdur bî-zebâniyem Sevici cân verici bî-gümâniyem Fedâ yolunda yüz biñ baş u cânım Erenler cân erenler cân erenler Meded hey derdime dermân erenler</p>	Müseddes/4		---/---/---	Mecmuada “Ĥüseyn-i Lâ-mekânî” ismiyle kayıtlı Şiirin Şairinin Lâ-mekânî Ĥüseyn Efendi olduĝu tespit edilmiştir.
10	Lâ-mekânî			Ėazel/7		--/---/--/---	Sayfa 7’deki tekrar yazılmıştır.
10	Lâ-mekânî	<p>Gören cândur yine cânân yüzini Temâşâ kendü ider kendüzini</p>	<p>Dü ‘âlemden çevürdi Lâ-mekân yüz Anuñ cün irmez ol Ĥaĥ’dan gözini</p>	Ėazel/5		---/---/---	Mecmuada “Ĥüseyn-i Lâ-mekânî” ismiyle kayıtlı Şiirin Şairinin Lâ-mekânî Ĥüseyn Efendi olduĝu tespit edilmiştir.
10	Lâ-mekânî	<p>Muvahĥhid hem muĥayyed mi olur mezheble milletle Anuñ her cünbüşi her yirde olur zât-ı vaĥdetle</p>	<p>Virürseñ cânını Ĥaĥĥ’a ölürsen ölmedin bunda Cihândan Lâ-mekân naĥl eyle ĥoř devlet sa’âdetle</p>	Ėazel/5		---/---/---/---	Mecmuada “Ĥüseyn-i Lâ-mekânî” ismiyle kayıtlı Şiirin Şairinin Lâ-mekânî Ĥüseyn Efendi olduĝu tespit edilmiştir.

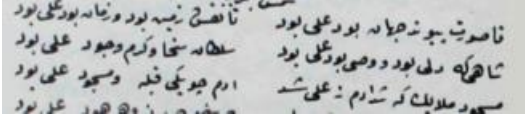
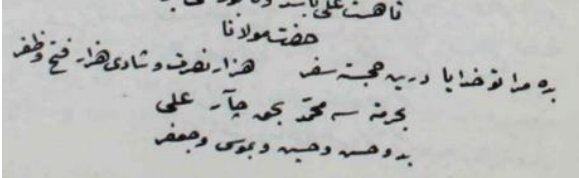
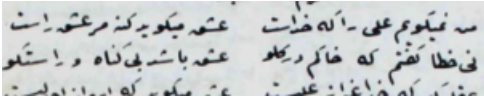
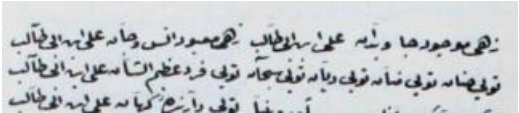
10	Lâ-mekânî	Noқта-i vahdetden eşya eyledi ħarfe sefer Ĥarfden lafz [u] kelâma keşrete düşüp gider	Sırr-ı “sübĥâne”llezi esrâ bi ‘abdih’’âyetin Lâ-mekânî tefsîr eyler şübhesin ħalbden gider	Ėazel/7		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada “Ĥüseyn-i Lâ- mekânî” ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Lâ- mekânî Ĥüseyn Efendi olduğu tespit edilmiştir.
11	Hakîkî	Ĥaĥîĥat ehli olanlar bilür nür-ı Ĥüdâ sırrın Muĥallid ‘aynı a‘mâdır göremez evliyâ sırrın	Ĥaĥîĥî sırr-ı vahdetden irişdi ‘ilm-i taĥĥîke Anuñ çün inkişâf itdi cihânda dü-serâ sırrın	Ėazel/11		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada başlıksız kaydedilen şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
11	Hakîkî	Fırĥatîñden ‘âlemi tutdı fiğânım gel-yetiş Tende cânım ħalmadı rûh-ı revânım gel-yetiş	Zulmet-i zulm-ı felekden bu Ĥaĥîĥî bendeñi Ĥurtar ey mihr-i cihân şaĥib-zamânım gel-yetiş	Ėazel/5		-.--/-.--/-.--/-.--	Mecmuada başlıksız kaydedilen şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
11	Muhyî	‘Arz it cemâlîñ göreyim ey mâh-ı tâbân Muştafâ Ref’ it niĥâbîñ rûyını mihr-i dıraĥşân Muştafâ	Medĥ eylemek seni muĥâl medâĥîñ oldı zü’l-celâl Muhyî ħulñna ħıl vişâl ey Ĥaĥĥ’a miĥmân Muştafâ	Ėazel/7		--./--./--./--./--	Mecmuada “Muhyî” ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Muhyî olduğu tespit edilmiştir.
12	Âdem Dede	Derd ehli libâsın ‘aşkı ile giyen gelsün Zehrini şeker gibi zevĥ ile yiye gelsün	Aldanma şaĥın Âdem her âline dünyânuñ Öz varlığını bugün yoĥluđa şayan gelsün	Ėazel/5		--./--./--./--	Mecmuada “Muhyî” ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Âdem Dede olduğu tespit edilmiştir.

12	Lâ-Edrî	Muhammed nûrî kim olmuşdur anuñla dü ‘âlem pür Fürüzân oldı qalbimde benim min hahşü lâ yeş‘ur		Ġazel/6	.---/---/---/---	Mecmuada başlıksız kaydedilen şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir. Son beyit Farsça’dır
12	Lâ-Edrî	Dilde ne heves ne arzû qalmışdır Ne naqş u nigâr reng ü bû qalmışdır Maḥv oldı rüsüm-ı mäsivâ-i levḥamdan Aıncaq nazarımda naqş-ı hû qalmışdır		Rubâi	---/---/---	Mecmuada başlıksız kaydedilen şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
12	Lâ-Edrî	Dilde ne hevâ ne mäsivâ qalmışdır Ne tül-i emel ne bir recâ qalmışdır Mirât-ı dilim şöyle mücelladır kim Hep ğayr gidüp ‘aşq-ı Ḥudâ qalmışdır		Rubâi	---/---/---	Mecmuada başlıksız kaydedilen şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

12	Cevrî	Kitâb-ı meşnevî kim nüşâ-i ‘ilm-i haqîkatdur O kim ma‘nâsını idrâk ider şâhib-kerâmetdür	Kemâl ehli ‘aceb mi olsa peyrev aña ey Cevrî Cenâb-ı zâtı Hâkık’â rehber-i râh-ı hidâyetdür	Tarih/29		.---/---/---/---	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Cevrî’ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
14	Abdullah Efendi	Hüdâyâ hamd bî-gâye ki lutfi bi-nihâyetdür Şalat olsun Rasûline kim ol hatem-i risâletdür	Muhammed Muştafa vechinde zâhir nûra îşâl it Ki ol hatmi’r-rûsuldür ümmete kân-ı şefâ‘atdür	Şasîde/151		.---/---/---/---	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Abdullah Efendi’ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
22	Tıflî Ahmed	Ey sâki-i tûrfekâr ber-hîz Ber-hîz eyâ sitûze-engîz	Ben mücrime ol destgîri Nâ-bâlig tut bu ‘abd-i pîri	Mesnevi/110	Sakiname		Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Tıflî Ahmed Çelebi’ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
25	Lâ-Edrî	Sırr-ı Hâk’dan zât-ı rahmet ismi ‘Abdu’llâh olan Zât-ı eşyâya kemâhî ‘ârif ü agâh olan	Bâ ü şın u yâ vü râ‘da perde tûtdı rûy-ı zât Vech-i İbrâhîm göründi hal olundu müşkilât	Mesnevi/10		---/---/---/---	Mecmuada başlıksız kaydedilen şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

25	Rahīmī	Cemāli sırrına kıldım nazar ruḥsārına yārın Perīşān itdi gönlüm zülf-i sünbül-fām-ı dildārın	Yüzün sür ḥāk-pā-yı Şeyḥ Nüre‘d-dīn’e ey salık Raḥīmī-veş ziyāde olsun dir iseñ dilde efkārın	Ġazel/6		.---/.---/.---/.---	Mecmuada başlıksız kaydedilen şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
29	Muhyiddin Abdal	Medine’den gider oldum Küfe’ye Dön gitme imām dedi sünniler Ugradırlar seni cevri [v]ü cefāya Dön gitme imām dedi sünniler	Muhyiddin yāsım var ‘āşıklar gelsün Buna inanmayan tāmūda yansun Ümmü Gülşüm niçe firqate döksün Dön gitme imām dedi sünniler		Nefes/4	Hece	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Muhyiddin Abdal’a ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
29	Sultan Selim	Sarāyı kün-fekānıñ ḥükmüne fermān iden Ḥaydar Ḥabīb-i lī-ma‘allāhu yetimini sulṭān iden Ḥaydar	Şehīd-i kerbelānıñ meşhedī ḳalb-i selīmdir O meşhedde Selīmi mest-sergerdān iden Ḥaydar	Ġazel/8	Mersiye	.---/.---/.---/.---	Mecmuada başlıksız kaydedilen şiirin şairinin Sultan Selim olduğu tespit edilmiştir.
31	Derviş	Nürundan ḥalk itdi celil Birliğine kıldı delil Şems-i bedr-i münir Nene ninni ninni yā Muḥammed’im ninni Nene ninni ninni yā cān Aḥmed’im ninni	Bu dervīşi ḥor eyleme Ḥabībinden dūr eyleme Şefā‘atinden girü itme Nene ninni ninni yā cān Muḥammed’im ninni Nene ninni ninni yā cān Aḥmed’im ninni	Muhammes/8	İlahi		Mecmuada başlıksız kaydedilen şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

32	Şeyhoğlu	Hasan Hüseyin’de olan işlere Gökde melek yerde her cān ağladı Gör anlara şu vermesin zālîmi Gökde melek yerde her cān ağladı	Şeyh Oğlu tatlu cānına kıymadı Ol Yezîd oğlu Mervāna uymadı Yerde gökde ağlaşmadık kalmadı Gökde melek yerde her cān ağladı		Nefes/5	Hece	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Şeyh Oğlu’na ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
32	Seyyah Dede	Der imām Hüseyini seven cānlara Aşsun kıan ağlasun ‘āşüre ayında Kerbelāda şehîdlerin hālîni Bilsün kıan ağlasun ‘āşüre ayında	Muhabbetiyle bildirsün özünü Kıanlı yaş ile dıldırsün gözünü Seyyāh Dedem topraklara yüzünü Sürsün kıan ağlasun ‘āşüre ayında		Nefes/4	Hece	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Seyyah Dede’ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
33	Farsça				Na’ t-Şerîf		Farsça bir şiirdir.

33	Farsça			Ġazel			Farsça bir şiiirdir.
33	Farsça			Rubāi			Farsça bir şiiirdir.
34	Farsça			Mesnevī			Farsça bir şiiirdir.
35	Farsça			Ġazel			Farsça bir şiiirdir.

35	Farsça			Қaside			Farsça bir şiirdir.
35	Farsça			Matla			Farsça bir şiirdir.
36	Farsça			Ġazel			Farsça bir şiirdir.
37	Farsça			Ġazel			Farsça bir şiirdir.

39	Yunus Emre	Geliñ özenelim farz sünnete Enbiyâlar gider Hakk'a minnete Kiyâmetde şefî' olur ümmete N'ola bir kez görsem hazret-i 'Alî'yi Teñgriniñ arslanı gerçek velîyi	Derviş Yunus dirki biz de varalım 'Alî'niñ çengîn seyrân edelim Mevlâ naşîb itsün komşu olalım N'ola bir kez görsem hazret-i 'Alî'yi Tegriniñ arslanı gerçek velîyi		Nefes	Hece	Mecmuada "Nefes-i hazreti Yunus" ismiyle kayıtlı şiirin kime Yunus Divanı'nda tespit edilememiştir.
40	Yunus Emre	Ey benim sevgili Mevlâm seniñ 'aşkıñ kimde var Sen bilürsin kimse bilmez seniñ 'aşkıñ cânda var	Ey bî-çâre emrim Yunus Hakk'a armağan gerek Hakk'ın armağanı tevhid teveccüdünü sür de var	Ġazel/6		---/--/--/--	Mecmuada "Nefes-i hazreti Yunus" ismiyle kayıtlı şiirin kime Yunus Divanı'nda tespit edilememiştir.
40	Yunus Emre	Dertlü ne ağlayub gezersin Ağladursa Mevlâ'm gine güldürür Nice dertlü kondu göçdi bu yuvadan Ağladursa Mevlâ'm gine güldürür	Derviş Yunus senin gözlerinde çok hâl var Uğrayub önünden geçecek yol var Gice gündüz durma Mevlâ'ya yalvar Ağladursa Mevlâ'm gine güldürür		İlahi/5	Hece	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Yunus Emre'ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
40	Yunus Emre	Ādâb ile erkân ile Gel evliyâ meclisine Oğu añı fetvâ ile Gel evliyâ meclisine	Bu 'Āşık Yunus'un niyâzı Câna taldı dost âvâzı Açılsun cânıñ gözi Gel evliyâ meclisine		İlahi/2	Hece	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Yunus Emre'ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.

42	Yazıcıoğlu Mehmed Efendi	Görürem hâlde sultânü'l meşâyih Görürem vakitte bürhânü'l meşâyih	Selânullâh irişsün size yâ şeyh Dükenmez himmet eyleñ bize yâ şeyh	Mesnevi/6	...-/..-/-..-	Mecmuada başlıksız kaydedilen şiirin Yazıcıoğlu Mehmed Efendi'ye ait olduğu tespit edilmiştir.
42	Ahmed Sarbân	Nice cân ve nice başlar yola kırbân için geldi Kabül olur ise Hâk'dan bulara kıtlu bayramdur	Çü sen de seni gördün beğendiñ Sen iblis eyledin kendiyle kendiñ	Mesnevi/5	...-/..-/-..-	Mecmuada başlıksız kaydedilen şiirin Ahmed-i Sarbân Efendi'ye ait olduğu tespit edilmiştir.
42	Ahmed Sarbân	Anuñ taht-ı yedindedür maķâmât Anuñ hüddâmıdır ehl-i kerâmât	Çü sen sende gördün beğendiñ Sen iblis iyledin kendiyle kendün	Mesnevi/4	...-/...-/-..-	Mecmuada başlıksız kaydedilen şiirin Ahmed-i Sarbân Efendi'ye ait olduğu tespit edilmiştir.
43	Sunullah Gaybî	Ey talebkâr-ı Hüdâvend-i kerîm zü'l 'atâ Şâdıķü'l kavâl 'ulüvvü'l himme ve 'abd-ı rızâ	Ey Hüsâmeddîn bu üslub üzre gönlün bekleyen Fânî olur kendi özünden Hâk ile bulur beķa	Ėazel/13	...-/...-/-...-/-..-	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Gaybi Baba'ya ait olduğu tespit edilmiştir.

43	Hamza Bâli	Hemân-dem kim kıpar rûz-ı kıyâmet Harâb olur cihân mülki temâmet	Beñizlenmez kimesne bu beñizden Deñizdedir habersizdir deñizden	Mesnevi/11		.../.../..	Mecmuada başlıksız kaydedilen şiirin Hamza Bâli'ye ait olduğu tespit edilmiştir.
44	Şîrî	Men dilâ anı kadîmi içinde bülbülüm Ol elest bezmindeki mestân içinde bülbülüm Aşiyân-ı tende cânı kân içinde bülbülüm Dermendim dertliyim dermân içinde bülbülüm Hem müte'lim na'radan zî-şân içinde bülbülüm	Çünkü Şîrî râh-ı Haqq'a iyleyüp 'avn-ı azîm Fâtîha içre okuyup kenz-i Raḥmâni'r-raḥîm Haqq'a tefvîz iyleyüp min şerr-i şeytâni'r-racîm Cennet içre menzîlim hazâ sıratü'l müştakîm Zâhidâ inkârı ço vicdân içre bülbülüm	Muhammes/6		.../.../.../.../..	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Şîrî'ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
45	Şîrî	Baş açık yalın ayak 'üryâne gelmişlerdeniz Ḥâki-pây Abdâl olub vîrâne gelmişlerdeniz	Ol benim kim Ḥacı Bektâş'ım bugün ey müttakî Şöyle yektâ vü cünun ḥayrâne gelmişlerdeniz	Ġazel/24		.../.../.../.../..	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Şîrî'ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
46	Şîrî	Tâ kelâmullâh[a] nâṭık hüccet tenzildür 'Alleme'l esmâ-ı ḥüsûn şüret-i te'vîldür Leşker-i ervâha bu söz kuvveti taḥşîldür Kim 'Alî'niñ Zülfikârı Şûr-ı İsrâfîldür	Şîri'yâdur Haq Kelâmullâh-ı nâṭık çâkeri Oldı Ḥaydar kıllarınıñ kemteriniñ kemteri Ey hidâyet aña kim oldu imâmıñ 'askeri Kim 'Alî'niñ Zülfikârı Şûr-ı İsrâfîldür	Murabba/16		.../.../.../.../..	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Şîrî'ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.

48	Kanberî	Ey şehî-i mülk-i velâyet ey Hakk'ın kudret eli Âsitânın Ka'besine yüz sürüp didiñ beli Ravza mîdır eşigün yâ bâb-ı rıdvânın güli Medhiñ okur cân ü dilden her seher cân bülbüli Es-selâm ey hâdî-i râh-ı Hüdâ nesl-i 'Alî Es-selâm ey kutb-ı 'âlem Hâcî Bektâş-ı Velî	Muştafa'nın sırrısıñ hem Şâh-ı Merdân oğlısıñ Şebter [ü] Şebter 'âbid-i nûr-ı yezdân oğlısıñ Bâkır u Ca'fer ki Hakk'ın hâş dultân oğlısıñ Müsâ-i Kâzım dağı Şâh-ı Horâsân oğlısıñ Es-selâm ey hâdî-i râh-ı Hüdâ nesl-i 'Alî Es-selâm ey kutb-ı 'âlem Hâcî Bektâş-ı Velî	Müseddes/6		---/--/--/--	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin Kanberî'ye ait bir şiir olduğu tespit edilmiştir.
49	Hâcî Bektâş-ı Velî	Hak'dan emr oldı geldim cihâna Gözüm açdım mâ'il oldum o burca 'Ârif oldum Hak kelâmıñ okudum Elif okudum dâl yazılmış o burca	Hâcî Bektâş ider aranmışım Kırklar cem'inde bir pay kapmışım Eğer Ka'be ise beytiñ yapmışım Her gönülden bir yol gider o burca		Nefes/5	Hece	Mecmuada "Nutk-u Hünkâr" ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Hacı Bektâş Velî olduğu tespit edilmiştir.
52	Selim	Çün baña mecnun dinildi ben dostumun mecnunuyam Ehl-i 'aqlım 'aqlı irmez bir 'aceb divâneym	Zâtınla kıldın tecelli bu Selim-i Divâne'ye Şanurlar kim ben Selimi 'âlemin sultânıyam	Ğazel/6		---/--/--/--	Mecmuada "Ğazel-i Selim" ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Selim olduğu tespit edilmiştir.
52	Selim	Âteş-i 'aşka vücudum yakub birryân eyledin Kıldı celâlin tecelli beni virân eyledin	Çâr-ı 'anâsırdan cemâlin nurını 'arz iyleyüp Bu Selim Dîvâne'yi vâlih ü hayrân eyledin	Ğazel/6		---/--/--/--	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin şairinin Selim olduğu tespit edilmiştir.

52	Selim	Bir ‘aceb sırta yetişdim beni hayvan anlamaz Defterden benliği sildim ehl-i divâne anlamaz	Ben neyleyim Divâne’yim hep varlığım mahv iyledim Varlığından Selîmî geçmeyenler sırr-ı sübhân anlamaz	Ġazel/6		---/-./-./-./-./---	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin şairinin Selim olduğu tespit edilmiştir.
52	Sultan Selim					.	Sayfa 29’da bu şiir tekrar kaleme alınmıştır.
53	Selim	Ey yâr-ı cinân ten ile cânım seniñ olsun Mezheb ile din ile imânım seniñ olsun	Divâne Selim mahvolalı ben çıksun âradan Bi’l-cümle olan nâm ile şânım seniñ olsun	Ġazel/6		. ---/---/---/---	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin şairinin Selim olduğu tespit edilmiştir.
53	Selim	Feyzin irişdi pirimden Yönüm Allah’a döndüm Geçdim cân-u serimden Yönüm Allah’a döndüm	Ben Selim-i Divâne Geldim bunda seyrâne Düşüp şöyle hayrane Yönüm Allah’a döndüm		Nefes/7	Hece	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin şairini Selim olduğu tespit edilmiştir.

56	Faḫrî	Muḫammed ‘Alidür her seḫer virdim Ḥayderi’yim Ca‘feri’yim ne dirseñ Ḥünkâr Ḥâcî Bektâş Veli’dür pîrim Ḥayderi’yim Ca‘feri’yim ne dirseñ	Ḥasan el-‘Askerî ışkıma devlet Muḫammed Mehdî’dür şâḫîb-i hüccet Faḫrî bunlarıñ kemteri elbet Ḥayderi’yim Ca‘feri’yim ne dirseñ		Nefes/5	Hece	Mecmuada “Nefes-i Faḫrî” ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Faḫrî olduğu tespit edilmiştir.
56	Sersem ‘Ali	Uyan ne yatırsıñ şafâk söküldi Hep niyâzlar kabul olur şabâḫdan Ḥaḫḫ’ın niyâzına cümle çekildi Mü’minler isteğîñ bulur şabâḫdan	Şabâḫıñ ḫürmeti gelmez ḫesâba Şerḫi vaşf itsem sığmaz kitâba Sersem ‘Ali sırrın virmiş türâba Erler Ḥaḫḫ’a niyâz ider şabâḫdan		Nefes/5	Hece	Mecmuada “Nefes-i Sersem ‘Ali” ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Sersem Ali olduğu tespit edilmiştir.
56	Teslim Abdâl	Evliyâya muḫîb olayım dirseñ Zarâfet iyleyüp gülmeden şaḫın Evliyâ buyurdığın tûna nem dirseñ Ḥaḫ’sız ile yoldâş olmadan şaḫın	Teslim abdâl dirki gel itme gümân Âḫirinde pişmân olursuñ hemân Dünyâdan âḫirete göçdiğın zamân Dört ayaklı olup gelmeden şaḫın		Nefes/4	Hece	Mecmuada “Nefes-i Teslim Abdal” ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Teslim Abdal olduğu tespit edilmiştir.

57	Bosnevî	Muhabbet kapusun açayım dirseñ Açanda açdıran ‘Alî değil mi Cemaliñ nurını göreyim dirseñ Görende gösteren şâhım değil mi	Muhammed Muştafa kırkların bāşı Anı bilmeyenler nâ-şedid nâşı Bosnevi efendi gözünden yaşı Açanda açdıran ‘Alî değil mi		Nefes/4	Hece	Mecmuada “Nefes-i Bosnevî” ismiyle kayıtlı şairin Bosnevi olduğu tespit edilmiştir.
57	Baba Bengî	Gel kıma Hâkk’ı gönülden anda bulursın necat Rehberiñ ol Muştafa’yı Şâh ‘Ali ayında bil	Sin göründi hemçü dem üstadımızdan yadigâr Hem kebenekli dinildi Baba Bengî varı bil		Gazel/12	-.--/-.-/-.-.-	Mecmuada “Gazel-i Bengî” ismiyle kayıtlı şairin Baba Bengî olduğu tespit edilmiştir.
58	Mağzunî Baba	Ey gönül şandın mı sen derviş olduñ Bu menzil uzakdur çıkmam rızadan hu Viridiğñ ikrâra sen dâre durduñ Hâkk’a niyâz ile çıkmam rızadan hu	Ey Mağzuni bu sırrı bir esrârı hâk Bu bir deryâ-yı ‘ummân resmen kendine bak İmâm zamânıñ nuţkunı bil hâk Cânıñ fedâ eyle çıkmam rızadan hu		Nefes/4	Hece	Mecmuada “Nefes-i Mağzunî Baba” ismiyle kayıtlı şairin Mahzuni Baba olduğu tespit edilmiştir.

58	Ākif Paşa	Özge bir sevdā bıraқdı cānıma efkār-ı ‘aşk Bir baқışda ateş yaқdı beni dildār-ı ‘aşk	Dergeh-i şāh-ı velāyetdür penāhım ‘Ākifā Bende-i Kerrār-ı ‘aşkıım bende-i Kerrār-ı ‘aşk	Ġazel/7		---/-../-../-.-	Mecmuada “Ġazel-i Ākif” ismiyle kayıtlı şiiirin Ākif’e ait olduğu tespit edilmiştir.
58	Misālī	Ādemi fihām iyledüñse ‘alleme’l-esmā nedür Ĥikmet-i ĥakim rumuzı pā vü çā jā gā nedür	Noқta-i bāyı Misālī fehm iden Ĥaydar gibi Añladı naқkāş [u] naқşı münşī-i inşā nedür	Ġazel/11		---/-../-../-.-	Mecmuada “Ġazel-i Misālī” ismiyle kayıtlı şiiirin şairinin Misālī’ olduğu tespit edilmiştir.
59	Sersem Ali	Şabañın seherinde virdim budur bu Allāh yā Muĥammed ‘Alīdir ‘Alī Zikrim budur Lā İlāhe İllāllah Allāh yā Muĥammed ‘Alīdir ‘Alī	Muĥammed Mehdi’dir şāhib-i Seyfullah Sersem Kemter gider irişir vallah Allāh yā Muĥammed ‘Alīdir ‘Alī		Nefes/7	Hece	Mecmuada “Nefes-i Sersem ‘Alī” ismiyle kayıtlı şiiirin şairinin Sersem Ali olduğu tespit edilmiştir.
59	Lā-Edrī	Fenāfillah olup düşdüñ feryāda Kırk deminde sende ereni gördüm Erenler rāhında iderdik murād Enel Ĥaқ ĥaberiñ vireni gördüm	İrşādımız benim qalbim içinde Ne buldum ĥālim içinde Derç itdim cihānı ‘ömür içinde Ĥızırı görmedim göreni gördüm		Destür/3	Hece	Mecmuada “Destür” ismiyle kayıtlı şiiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

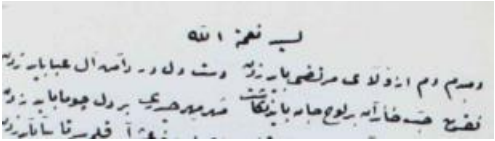
59	Bosnevi	Mazri sırr-ı Hüdâ'sın yâ 'Alî senden Enbiyâdan ibtidâsın yâ 'Alî senden meded	Bosnevi ednâ apunda nâ-tüvânındur seniñ Rameti cudi seâsın yâ 'Alî senden meded	azel/6	-.--/-.-/-.-.-	Mecmuada ‘‘Bosnevî’’ mahlaslı Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.
60	 İzzet Baba	Naş ider nevke 'alevle alb-i suzânım 'Alî ağırır cüy-ı sirişkim eŐm-i giryânım 'Alî Gel yetiş imdâdıma ey Şâh- ı merdânım 'Alî Düza-ı firatde oyma yandım imânım 'Alî KevŐeriñ sâîsisin andır beni cânım 'Alî	Kesmez ümidin yazub 'izzet uluñ matemi eŐmim birdir ki emindir her mışra'i 'Arz-ı âlimdir sañâ ayri-i zârîñ ma'temi Düzu-ı firatde oyma yandım imânım 'Alî KevŐeriñ sâîsisin andır beni cânım 'Alî	Muhammes/2	-.--/-.-/-.-.-	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu Şiirin 'İzzet baba'ya ait olduğu tespit edilmiştir.
60	Şem'i	Hâcı Bektâş-ı Velî'niñ bindiği cânsız divâr MaŐar-ı nur-u 'Alî'dendür aña ol yâdigâr Na're-i dildeñ iderdi 'arş-ı â'lâda arâr Şad hazârân kâfiri bir na'ra da ıldı Şikâr Didi arslânım 'Alî'dir udreti ile gerdigâr Lâ fetâ illâ 'Alî lâ seyfe illâ Zü'lfikâr	İŞidüp bu âli cennet ehli giydi areler Dü cihânîñ serveri açdı derûndan yareler Nur-ı Hâ'a arıŐup gitdi o dem-i meh-pâreler HâŐre dek an ağlasunlar 'âŐı-ı âvâreler Bu muabbet Şem'i dür tâ âŐre dek böyle yanâr Lâ fetâ illâ 'Alî lâ seyfe illâ Zü'lfikâr	Müseddes/4	-.--/-.-/-.-.-	Mecmuada ‘‘Şem’î’’ ismiyle kayıtlı Şiirin Şairinin Şem’î olduğu tespit edilmiştir.

62	Sersem Abdal	Şabâhın şehrinde virdim budur bu Allah Yâ Muhammed ‘Alî’dir ‘Alî Zikrim budur Lâ illahe İllâllah Allah Yâ Muhammed ‘Alî’dir ‘Alî	Muhammed Mehdi’dür şâhib-i Seyfullah Şad hezâr hem lanetu‘llah Sersem Kemter gider irişir vallah Allah Yâ Muhammed ‘Alî’dir ‘Alî		Nefes/7	Hece	Mecmuada “Sersem Abdal” ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Sersem Abdal olduğu tespit edilmiştir.
62	Pir Sultan Abdal	Ey benim şârı tanburâm Sen ne için inlersin [İçim oyuk, derdim büyük Men anuñün inilerim]	Bağlımdır benim adım ‘Arşa çıkıyor feryadım Pir Sulţân’dur üstâdım Men anuñün inlerim		Nefes/5	Hece	Mecmuada “Pir Sultan” ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Pir Sultan Abdal olduğu tespit edilmiştir.
62	Pir Sultan Abdal	Ey benim divâne gönlüm Dağlara düşdüm yalnız Ben bu günâhı özümle Bir ma’il gördüm yalnız	Pir Sulţânım der erenler Erenlere niyâz iderler Üçler yediler kırklar Mürvete geldim yalnız		Nefes/4	Hece	Mecmuada “Pir Sultan” ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Pir Sultan Abdal olduğu tespit edilmiştir.

65	Pinhan Abdal	Evvel zamān ādemden açdı feth-i bāb Toğub maşrıqdan afitāb Tā giceler şubh olunca zārı var Bektāşī'niñ	Ey Pinhānī hāk ile yeksān olan dārū'l emān On iki nur imām baş viren ehl-i i'mān Cümle kāfir dīne gelse men olmaz müslümān Tā giceler şubh olunca rāzı var Bektāşī'niñ		Nefes/5	Hece	Mecmuada “Pinhan Abdal” ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Pinhan Abdal olduğu tespit edilmiştir.
65	Sırrı Baba	Dilā ister iseñ ‘ālemde devlet Kānā‘at kıl kānā‘at kıl kānā‘at Elinde var iken fevt itme fırsat ‘İbādet kıl ‘ibādet kıl ‘ibādet	Şağın ālma aldanma cihānıñ Ferāğat kıl ferāğat kıl ferāğat Gel ey Sırrı biz merd-i cihān ol Seyāhat kıl seyāhat kıl seyāhat		Nefes/3	Hece	Mecmuada “Sırrı Baba” ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Sırrı Baba olduğu tespit edilmiştir.
65	Sefil Abdal	Hākiqat rāhına girdim gireli Çāğırdım leyl ü nehār yā ‘Alī Erkān-ı eşiğine yüzüm süreli Açıldı ‘aynıma didār yā ‘Alī	Şāhdan ğayrı nesne yok derūnumda Pīrim Fethi baba Hāk dergāhında Sefil ve hoş erenleriñ rāhında Kılar āhı zārı hezār yā ‘Alī		Nefes/5	Hece	Mecmuada “Nefes-i Sefil” ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Sefil Abdal olduğu tespit edilmiştir.
66	Sefil Abdal	Gel gönül seniñle abdāl olalım Deşt-i Kerbelā'ya yolu çekelim Şāh-ı Necef'niñ zeyāritiñ kılalım Mest olalım tokuz tulu içelim	Hāzır olmaz āb-ı hayāt içmeyen Er şayıldı gördiğini açmayan Hāk'na ulaşmaz serden geçmiyen Sefil der meydāna seri çekelim		Nefes/5	Hece	Mecmuada “Nefes-i Sefil” ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Sefil Abdal olduğu tespit edilmiştir.

66	Behr Baba	Tā alet bezminde ‘ahd imānım Şāh-ı merdān imām ‘Alī değil mi Zāhir ve bātin da dīnim imānım Şāh-ı Merdān imām ‘Alī değil mi	Қudret қандилиni ‘arша ақдирan Şems [ü] қamer içre şu‘le gösteren Behrī bādi şabā belin asdıran Şāh-ı Merdān imām ‘Alī değil mi		Nefes/7	Hece	Mecmuada “Behri Baba” ismiyle kayıtlı şiiirin şairinin Behri Baba olduğu tespit edilmiştir.
67	Nuri Abdal	Lisānıma қudret viren erenler Meded mürüvvet sulţānımsın kerem eyle Hāzret-i Resul ile Şāh-ı İmām Hāydar Meded mürüvvet sulţānımsın kerem eyle	Nūrī Abdāl anuñ ednā kũlıdur ‘Ahdimüz sulţān ile қālu belıdür Bu loқmayı şunāñ қudret elidür Meded mürüvvet sulţānımsın kerem eyle		Nefes/5	Hece	Mecmuada “Nuri Abdal” ismiyle kayıtlı şiiirin şairinin Nuri Abdal olduğu tespit edilmiştir.
67	Sırrı Baba	Yetmiş iki millet içre nāciyüz On sekiz biñ ‘ālemiñ ser tāciyüz	Bende-i āl-i ‘abā’yım Sırrī yā Tā ezelden bende-i muhtāciyüz	Ġazel/5		---/--/--	Mecmuada “Sırrı Baba” ismiyle kayıtlı şiiirin şairinin Sırrı Baba olduğu tespit edilmiştir.
67	Sırrı Baba	Cihāniñ şāhına minnet eylemem Қısmetim Muħmmed ‘Alī’den gelür Vird itdim dilimde gayrı söylemem Қısmetim Muħmmed ‘Alī’den gelür	Sırrī durma dā ‘im yalvar yārına Cānını yaқagör ‘aşqıñ nārına Bugünki fırsatı қoyma yārına Қısmetim Muħmmed ‘Alī’den gelür		Nefes/5	Hece	Mecmuada “Sırrı Baba” ismiyle kayıtlı şiiirin şairinin Sırrı Baba olduğu tespit edilmiştir.

68	Feyzi Baba	Şubḥ-1 dem ki zāhir oldı āfitāb tāb-dār Bir mūnaqqāş ḥayme-i zer-bāfa döndi rüzgār Şafḥa-i vechinde yaratmış ḤālİK u Pervedegār Lā feta illā ‘Alī lā seyfe illā zūlfikār	Murtaẓā nur-1 Ḥudā-yı Kibriyā’dır Murtaẓa Pişvā-yı evliyā ü aşfiyādır murtaẓa Feyzi’yādur verd-i gülİstan-ziyādur Lā feta illā ‘Alī lā seyfe illā zūlfikār	Murabba/7		--./---/--./---	Mecmuada “Ġazel-i Feyzi Bâbâ” ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Feyzi Baba olduğu tespit edilmiştir.
68	Hüseyn Abdal	Nurına kıldı nazar ol ḤālİK-1 perverdigār Āba döndi dirildi ḥayrettan oldı tār-mār Ol nuruñ qandiline yazmışdur der rüz-1 şumār Lā fetā illā ‘Alī lā seyfe illā zūlfikār	Tā hayālinle gönül mülkini seyrān iyledim Men Ḥüseyn’m şāhımñ vaşfını dāim söyledim Men meni ol şāhımñ medḥinde ḥayrān iyledim Lā fetā illā ‘Alī lā seyfe illā zūlfikār	Murabba/14		---/--/--/--	Mecmuada “Mürebbi’-i Ġazel-i Ḥüseyn Abdāl” ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Ḥüseyn Abdal olduğu tespit edilmiştir.
69	Bosnalı Vahdeti Baba	Ḥazret-i faẓıl-1 ḥudādan yine ruz-1 ezeli Şuret-i muḥkem ile irişüben kudret eli Kudret ile yoğurur āteş ü bād ile āb u gibi Mesken idindi ol dem kendü için cān u dili Kimdür ol kim bileyim dirsen eger kavlı-i velī Sırr-1 Ḥaḳ nūr-1 Muḥammed esedu’llah-1 velī Ve ‘Aliyyün vü ‘Aliyyün vü ‘Aliyyün vü ‘Alī	Vahdeti seyf-i Ḥudā kätİl-i aşḥāb-1 caḥīm ‘Askeridür ki anuñdur yine cennat-1 na’ım Mehdi-i devr-i zamān vāḳıf-1 esrār-1 qadīm Ḥazret-i faẓl-1 Ḥaḳ kāşif-i esrār-1 qadim Nokta-i evvel ü āḥir süḥan u Rabb-i kerīm Sırr-1 Ḥaḳ nūr-1 Muḥammed esedu’llah-1 velī Ve ‘Aliyyün vü ‘Aliyyün vü ‘Aliyyün vü ‘Alī	Müsebba ‘ 1 Mütekerrir/7	İlahi	---/--/--/--	Mecmuada “Medh-i Surname-i İlahi ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Bosnalı Vahdeti Baba olduğu tespit edilmiştir.

71	Seyyid Ali Sultan	Vücudum şehri ni seyrān iderken Gördüm dört köşededir şaḥābe oṭurur Biribriyle lüṭfuy la söyler içerde Hük m iden sulṭān oṭurur	Seyyid ‘Ali Sulṭān böyle söyledi İndi ‘aşḫıñ deryāyısını boyladı Bir köşesinde müvekk el begleri Bir köşesinde Şāh-ı Merdān oṭurur		Nefes/6	Hece	Mecmuada “Seyyid Ali Sultan” ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Seyyid Ali Sultan oldu ğ u tespit edilmiştir.
71	Şeyh Nazif	Zāhidā Ḥāḫ için ol şāhıñ ki cūd-ı ekmeli Aḫmed muḫtāra vahy itdi kitāb-ı menzili Mevlevi’yim Aḫmedī’yim Ḥaydarī’yim men belli Baña besdür bir Ḥudā ve bir nebī vü bir velī Lā-ilāhe illā hüvallahü’l ‘aliyyülü’l muncelī Lā-nebī illā Muḫammed lā fetā alā ‘Alī	Bende-i āl ‘abāyım Ḥaydarī’yim Ḥaydari Ey Nazif bu yolda ḫurbān idegör cāñ u seri Ḥāşılı ber muḫtezā-yı meşreb-i peygamberī İ’tikādem böyledir “naḫnü ḫasemnā”dan beri Lā-ilāhe illā hüvallahü’l ‘aliyyülü’l muncelī Lā-nebī illā Muḫammed lā fetā alā ‘Alī		Müseddes/6	---/---/---/---	Mecmuada “Şeyh Nazif ismiyle kayıtlı şiirin kime ait oldu ğ u tespit edilememiştir.
74	Farsça						Farsça bir şiiirdir.
74	Ni’ metullāh	Sā‘at sā‘at imām ‘Alī’nüñ Muḫabbetinden dem olmaḫ gerekdür	Ni‘metullāhın ağızından bu sözi işitmek gerek Seyyidin ṭatlı ṭudağından öpmek gerek		Gazel/7	Vezin uyumsuzlu ğ u vardır.	Mecmuada başlıksız kaydedilen bu şiirin kime ait oldu ğ u tespit edilememiştir.

75	Farsça						Farsça bir şiiirdir.
76	Deli Şükrü	Derdim var deyüpde kime ağlarsıñ 'Alī'yi seveniñ derdi mi olur Derdinden şikāyet kime idersin 'Alī'yi seveniñ derdi mi olur	Askerü'l 'Askerī Mehdi-i zamān Erenler dā'imā itmekte cevlan Deli Şükrü'm hū dur bizlere dermān 'Alī'yi seveniñ derdi mi olur		Nefes/5	Hece	Mecmuada “Sahri Pir Sulta” ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Deli Şükrü olduğu tespit edilememiştir.
76	Pir Sultan Abdal	Erenler yanında bu ne da'vādur Benden sañā emānet deyme gönül Mü'minlerin gönli Hakk'ın evidür Benden sañā emānet deyme gönle	Çulluğ iden kullar tez olur azāt Pir Sulṭān Abdāl'ın nefsinı gözet Elin erdiğine eteğın uzāt Benden sañā emānet deyme gönle		Nefes/5	Hece	Mecmuada “Pir Sultan” ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Pir Sultan Abdal olduğu tespit edilmiştir.
77	Pir Sultan Abdal	Güzel 'aşık cevrimizi Çekemezsin dimedim mi Biz bir rızā loğmasıyuz Yiyemezsin dimedim mi	Pir Sulṭān Ābdāl pirimiz Hakk'a ulaşur rāhımız On iki imām kaṭarımız Uyamazsın dimedim mi		Nefes/5	Hece	Mecmuada “Pir Sultan” ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Pir Sultan Abdal olduğu tespit edilmiştir.

77	Pir Sultan Abdal	Şu dünyânın aşlını şorarsan Allâh bir Muhammed ‘Alî’dür ‘Alî Sen bu yolun şâhibini şorarsan Pirim Hâcî Bektâş Velî’dür Velî	Pirim Sultân Abdâl ‘ummâna taldı Yetmedi kendini engine şaldı Hâk-i pâylarına yüz süre geldi Erenlerin kemter kuldur kulu		Nefes/5	Hece	Mecmuada “Pir Sultan” ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Pir Sultan Abdal olduğu tespit edilmiştir.
77	Pir Sultan Abdal	Bizim içdiğimiz tolu Toluların tolusdır ‘Ummânlara coşup gider Evliyâlar kimsesidür	Pir Sultân’ım dîdâra bak Nesimî oldı Hâkla Hâk Maşur ipin boynuna tağ [Ol] yüzülen derisidir		Nefes/5	Hece	Mecmuada “Pir Sultan” ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Pir Sultran Abdal’a ait olduğu tespit edilmiştir.
77	Pir Sultan Abdal	Bir nefescik söyleyelim Dinlemezsiñ niyleyelim ‘Aşk deryâsiñ boylayalım ‘Ummâna dalmağa geldim	Pir Sultân’ım der yüzümde Hiç noşşân var mı sözümde Eksikliğim kend’özümde Dârına imân tırmağa geldim		Nefes/5	Hece	Mecmuada “Pir Sultan” ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Pir Sultan Abdal olduğu tespit edilmiştir.
78	Kerim Dede	‘Alî’m yâta yâta ‘allâme oldı Uyan ‘Alî’m uyan zamânın geldi Yürekdeki qorlar yandı kül oldı Uyan ‘Alî’m uyan zamânın geldi	Pir efendim Kerîm’in istiyor Tebrîz’e Sürüden iyemiş oradaki yüze Biz de niyaz ideriz Sultân Nevruz’a Uyan ‘Alî’m uyan zamânın geldi		Nefes/5	Hece	Mecmuada başlıksız şiirin şairinin Kerim Dede olduğu tespit edilmiştir.

78	Pir Sultan Abdal	Hu deyü çağırdım gerçek erlere Pirim var neylerim dünyā malını Çünkü varcağım kıra yerlere Ölüm var niyelerim dünyā malını	Pir Sultān Abdāl bī-çāre fakīr Mü'min bağçesinde bülbüller şākır Muhammed 'Alī'niñ alında bālķır Nürum var niyelerim dünyā malını		Nefes/5	Hece	Mecmuada "Pir Sultan" ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Pir Sultan Abdal olduğu tespit edilmiştir.
78	Pir Sultan Abdal	Tā ezal ezelden gördük görüşdük Ol sebebdan bize yārdır maħabbet Üstād nazarında ikrār konuşduķ 'Aşıklara kārdır maħabbet	Pir Sultān Abdāl'im yüce maķamdur Mührünüñ vefāsı ism-i a'zamdur On iki imām eşiğinde tamamdur Mü'miniñ kalbinde sırdır maħabbet		Nefes/8	Hece	Mecmuada "Pir Sultan" ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Pir Sultan Abdal'a ait olduğu tespit edilmiştir.
79	Pir Sultan Abdal	Mihmān geldi bize gönül şād oldu Harāb idi gönüm hem abād oldu Mihmān ile ğamdan dil azād oldu Mihmān kardāş bize şafā geldiñiz Adım adım yüzüm başa geldiñiz	Pir Sultān Abdāl'im var özün ara Kişi kısmetiyle gelürmiş bile Tañrınıñ arslānı ol 'Ali'm bile Mihmān kardāş bize şafā geldiñiz Adım adım yüzüm başa geldiniz		Muhammes/5	Hece	Mecmuada "Pir Sultan" ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Şah Hatayi olduğu tespit edilmiştir.
79	Pir Sultan Abdal	Derdim çokdur kanģısına yanayım Gine tazelendi yürek yarası Ben bu derde derman kıanda bulayım Meger dost elinden ola çaresi	Abdāl Pir Sultān'im yüksek uçarsın Selāmsız şabaşsız gelür geçersin Güzel muħabbetden niçün kaçarsın Böyle midir birliñizin töresi		Nefes/5	Hece	Mecmuada "Pir Sultan" ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Pir Sultan Abdal olduğu tespit edilmiştir.

80	Abdal Musa Sultan	Muhammed ‘Alī’niñ kıldığı da’vā Yoq meydānı değıl var meydānıdır Muhammed kırklar niyāz eyledi ‘Ār meydānı değıl kār meydānıdır	Abdāl Musa Sultān gercek er isen ‘Alī’yi sevenlere muhib yār isen Hakq’ın teżibine ereyim dir isen Tıg bendi boynunda dār meydanıdır		Nefes/5	Hece	Mecmuada “‘Abdal Musa Sultan’’ ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Abdal Musa Sultan olduğu tespit edilmiştir.
80	Abdal Musa Sultan	Ādem idim geldim Ādem içine Birsine uğradım sinden içeru ‘Āru gibi tolaşdım bal yapmadan ötürü Bir şāna uğradım şāndan içeru	‘Abdāl Musa’ m der ki kalbim yoqladım Bir deste gül aldım elde koqladım Pīrimiñ nuṭkunı eyüce şakladım Kemikden ilikden kandan içeru		Nefes/4	Hece	Mecmuada “‘Abdal Musa Sultan’’ ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Abdal Musa Sultan olduğu tespit edilmiştir.
83	Viran Abdal	Şaķın ey ademī-zāde varup dünyāya meyl itme Özün kırtar bu kesretten şaķın ‘anķāya meyl itme	Virānı dervişin sözün kabul it merd-i merdān ol Bugüni yarına koyma şaķın ferdāya meyl itme	Ġazel/7		.---/.---/.---/.---	Mecmuada “‘Viran Abdal’’ ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Viran Abdal olduğu tespit edilmiştir.
83	Viran Abdal	Cevābım güş-i cān ile işit ey tāli‘-i mes’ūd Yüzün şarfından açıldı cihana her ne var mevcūd Eğer serçe değıl señ bu ‘anķā loķmısın gel yud Hüve evvel hüve’l aķır yüzündür Kıble-i ma’būd Bu ma’nāyı ħadisinde buyurdı Aħmed ü Maħmūd Cihāna gelmeden cānā hemān didār imiş maķşūd	Virānī’niñ ezel evvel bu oldı ‘ahd ü iķrārı Hemān bir ħırķa bir loķma ol bu dünyā da kārı Budur bu ehl-i ‘isyānın dileğı isteğı vārı İki ‘ālemde maķsud ‘Alī vü ‘Alī didārı Bu ma’nāyı ħadisinde buyurdı Aħmed ü Maħmūd Cihāna gelmeden cāna hemān didār imiş maķşūd	Müseddes/5		.---/.---/.---/.---	Mecmuada “‘Viran Abdal’’ ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Viran Abdal olduğu tespit edilmiştir.

87	Teslim Abdal	Mürşide varmağa talib olursan İbtidâ insandan rehber isterler Virdiğin ikrâra toğrı gelürsen ‘Ahd ile peymândan rehber isterler	Teslim Abdâl söyler bu hikayeti Nefsini bilmekdür güçdür gâyeti Yigirmi sekiz harf yedi âyeti Bilmeğe ‘irfândan rehber isterler		Nefes/6	Hece	Mecmuada “Nefes-i Teslim Abdal” ismiyle kayıtlı şairinin Teslim Abdal olduğu tespit edilmiştir.
87	Kızıl Abdal	Ey göğnünde büyüyen adam azgını Çarşuda bazarda insan beğenmez Medrese kaçığı sohte bozgunı Selâm virmeğe dervişân beğenmez	Kızıl Abdâl dem-be-dem budur sözi Yoğurt ayran ile hâl olmuş özi Köyden şehre gelse bir Türk’ün kıızı Dürlü incü ister mercân beğenmez		Nefes/8	Hece	Mecmuada “Nefes-i Kızıl Abdal” ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Kızıl Abdal olduğu tespit edilmiştir.
88	Mi’adî	Yüzün nûru keremdür hey imânım Hâdisiñ derde amdür hey imânım	Çuluñ Mi’adî’ye ile şefâ’at Ki gayet müttehimidir hey imânım		Gazel/21	.---/---/..--	Mecmuada “Natk-ı Mi’adî” ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Mi’adî olduğu tespit edilmiştir.

89	Mi'adî	Vâris-i 'ilm-i Nebî kâşif-i hem-sırr-ı Âlî Vâkıf-ı naqş-ı tılsımât hüruf-ı ezeli Mâye-i fazl u kerem mu'aciz aqṭâb-ı velî Rehber-i rāh-ı necât ya'ni Ḥaqq'ın kudret eli Ḥâzin-i genç-i 'ulum-ı nâib-i esrar-ı 'Âlî Nâzır-ı levh [ü] kalemdür Ḥacı Bektâş-ı Velî Server-i Rum [u] 'Acem'dür Ḥacı Bektâş-ı Velî	Şeref-i Zeyne'l-'abâ Bâkır u Ca'fer ḥaqqı Kâzım-ı Mūsâ Rızâ nesl-i peyâmbere ḥaqqı Şâh Ṭaḳî Şâh Naḳî hem Şeh-i 'Asker ḥaqqı Mazhar-ı fazl-ı Ḥudâ Mehdî-i server ḥaqqı Kulı Miâdî'ye itdiği keremler ḥaqqı Nâzır-ı levh [ü] kalemdür Ḥacı Bektâş-ı Velî Server-i Rum [u] 'Acem'dür Ḥacı Bektâş-ı Velî	Müsebbâ	---/--/--/--	Mecmuada "Nutk-ı Mi'adî" ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Mi'adî olduğu tespit edilmiştir.
89	Bosnalı Vahdeti Baba	Baş çeküp burc-ı felekden yine nur-ı ezeli Toğdı hürşid-i kemâl ezeli lem-yezeli Mesken idindi meğer hâne-i burc-ı ḥameli Şem'-i cennetim uyarup iyledi ruşen Zuḥalî Gün gibi şu'le virüp 'âleme 'ilm ü 'ameli 'Alemler altına alup kamu nur u zıllı Biñ güneş toğsa bulunmaz anuñ aşla bedeli Bir nazarda idüp âsüde nice kör şelli Devşirüp hân-ı velâyatle kerâmat-ı Alî Ḥaḳ çerâğın uyarup iyledi izhâr velî Mazhar-ı nur-ı Nebî maḥzen-i esrâr-ı 'Alî Pîr-i erkân-ı tarîkat Ḥacı Bektâş Velî	[Çâr darb ile anıdır elif [ü] tiğ [u] tırâş Ser [ü] rişiyile bürud oldu anuñ tek daḳı kâş] Kutlu başdur ki çeker sikkesini 'ışık ile yaş Aña kurbân nice biñ cân ile nice biñ baş Gün yüziñ nice görür şa'sa'alardan ḥuffâş Nur-ı Ḥaqq'ı görebilmez nitekim 'aḳl-ı ma'âş Münkiriñ kalbine yazılmadı mihr-i Bektâş Sikke-i şahiye lâyıḳ mı olur her kara taş Münkir olma göziñ aç iyleme ḡaflet kardeş Fâş guyem ki bervâ-i ḡâfil gomrâh mebaş Mazhar-ı nur-ı Nebî maḥzen-i esrâr-ı 'Alî Pîr-i erkân-ı tarîkat Ḥacı Bektâş Velî Evliyânın birisi bir gün olub şîre süvâr Belâti kamçı idüp iyledi 'azm-i didâr	Terc' i Bend/4	---/--/--/--	Mecmuada "Nutk-ı Vahdeti" ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Bosnalı Vahdeti Baba olduğu tespit edilmiştir.

90	Teslim Abdal	Bu şiir sayfa 87’de tekrar yazılmıştır.			Nefes/6	Hece	Bu şiir sayfa 87’de tekrar yazılmıştır.
90	Kasım Dede	Gözlerim yollarda uyhular gelmez Gül-bangın çekdiğim erenler gelsin Kadim kardaşlarım hâlimden bilmez Hâlimi sırrımı bilenler gelsin	Yüri Kāsım Dede çāreni ara Emek zaḥmet çekme nāfile yere Yezid ibn-i Yezi d gelmez bu yola Kadimi sırrımı irenler gelsin		Nefes/5	Hece	Mecmuada “‘Kasım Dede’” ismiyle kayıtlı şiirin şairinin Kasım Dede olduğu tespit edilmiştir.

BÖLÜM 2. MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR’IN KARŞILAŞTIRMALI METNİ

2.1 Metnin Kuruluşunda İzlenen Yol

1. Karşılaştırmalı metnimiz olan Mecmû‘a-i Eş‘âr’ın içinde hem Arap rakamlarıyla hem de Latin rakamlarıyla sayfaların numaralandırılmıştır. Biz Arap rakamları olanı tercih edip 1-95 sayfaları arasında kaydedilen şiirlerin transkripsiyonlu metnini oluşturarak tezimizi hazırladık.

2. Mecmua içinde şairini tespit edebildiğimiz şiirlerin öncelikle yayımlanmış divanları ile karşılaştırma yaptık. Eğer yayımlanmış divanları yoksa yapılan akademik çalışmalardan yola çıkarak bir sonuca varmaya çalıştık.

3. Mecmuanın sayfa numaralarını sol üst köşede köşeli parantez içinde verdik.

Örn: [58]

4. Şiirleri düzenlerken mecmuada buldukları sayfalara sadık kalarak numara verip her bir şiiri bahri, vezni, nazım şekli ve ait olduğu şairi ile kaydettik. Şairini tespit edemediğimiz şiirleri [Lâ-Edrî] başlığı ile kaydettik.

5. Mecmuada şiirlerin başlığında kime ait olduğu yazmıyorsa ama ait olduğu şairi tespit edebilişsek köşeli parantez içinde verdik.

Örn: [Fahri]

6. Karşılaştırma yaparken karşılaştırmada kullandığımız divan, mecmua, divançe, tezkire vb. eserler için metin içerisinde uygun kısa başlıklar oluşturduk. Örn. (A.B.Ş.). Bu eserlerin kısa künyelerini *Karşılaştırmada Kullanılan Eserlere Ait Kısaltmalar* başlığı altında, ayrıntılı bir şekilde ise *Kaynakça* bölümünde verdik.

7. Metinde karşılaştırma yaptığımız şiirin künyesini, şiir numarasını ve sayfa numarasını verdik.

Örn: İ.Ö.A.B.Ş.A., G. 7 (8 B.), s.218

8. Karşılaştırma yaptığımız şiir divanda bulunmuyorsa şöyle gösterdik:

Örn: Dertlî D. da bulunmamaktadır.

9. Karşılaştırma yaptığımız şiirin şairine ait bir divan tespit edemediğimizde şöyle gösterdik:

Örn: Kerim Dede’ye ait bir divan ya da akademik çalışma bulunamamıştır.

10. Karşılaştırma yaptığımız şiirin şairinin ismi ya da mahlasına dair bir ipucu bulunmuyor veya tespit edemediysek şöyle gösterdik:

Örn: Bu şiire herhangi bir akademik çalışmada rastlanmamıştır.

11. Karşılaştırma yaptığımız şiirin şairinin ismi ya da mahlası yazılmış ama yine de tespit edemediğimizde şöyle gösterdik:

Örn: Bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.

12. Karşılaştırdığımız divanlarda bulunan ama mecmuada bulunmayan beyitleri metnimize dâhil etmedik. Bu beyitleri dipnotta da göstermedik.

13. Mecmuada olmayıp divanda bulunan vezin gereği de olması gerektiğini düşündüğümüz ekleri, kelime ve kelime gruplarını köşeli parantez içinde gösterdik. Mecmuada olmadığını ayrıca belirtmedik.

Örn: 7. Muḥammed Mehdī'dür şāḥib-i seyfu'llāh

[Yezid'e śad-hezār hem lānetu'llāh]

14. Mecmuada farklı divanda farklı bulunan kelime ve kelime gruplarını dipnotta gösterdik.

Örn: miḥnet: raḥāt D.

15. Mecmuada ve divanda sıralaması farklı olan beyitleri dipnotta şu şekilde gösterdik:

Örn: Şaban Er Mak.de altıncı beyittir.

16. Mecmua ile karşılaştırılan eser arasında mısraların farklı yerlerde bulunmasını dipnotta şöyle gösterdik:

Örn: 3B: 8C A.B.Ş.A

17. Mecmuada şiirin ait olduğu şair yanlış belirtilmişse mecmuadaki başlığa sadık kalarak dipnotta gerçek şairini ve bulunduğu eseri belirttik.

2.2 Metnin Transkripsiyon ve İmlâsında İzlenen Yol

1. Transkripsiyonlu metin hazırlanırken MEB İslâm Ansiklopedisi transkripsiyon alfabesi kullanılmıştır. (bk. Metnin İşaretler Sistemi)

2. 12. yy ile 19. yy arasında yaşamış şairlere ait şiirlerin bulunduğu mecmuamızda Eski Anadolu Türkçesinin dil özelliklerine bağlı kalınmıştır.

3. Arapça ve Farsça kelimelerin imlâsında Prof. Dr. İsmail Ünver'in önerilerine uyulmuştur.⁸

4. Şiirlerde her mısra büyük harf ile başlatılmıştır.

⁸ İsmail Ünver, "Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler", Türkoloji Dergisi, c. XI, S. I, İstanbul 1993, s.51 – 89.

5. Şiirlerde geçen özel isimlerin baş harfleri büyük harfle yazılmıştır. Özel isimlerin sonuna gelen ekler kesme işareti “ ’ ” ile ayrılmıştır.

Örn: Muḥammed Muṣṭafā’yı, Kerbelā’ya vb.

6. Mecmuada bazı kelimelerin sonunda elif-i maksûreler elif“ ا ” ya da ye “ ی ” harfiyle yazılmış olsalar da “a” şekliyle okunmuştur.

Örn: Mūṣā, Muṣṭafā vb.

7. N’ola, n’etmek gibi büzüşen kelimeler kesme işareti kullanılarak gösterilmiştir.

8. Tolu, tolusudur vb. “d” sesiyle okunan kelimeler mecmuada “ ط ” ile yazıldığı için metnin transkripsiyonunda yazılmış şekli olan “ṭ” li yazılmıştır.

9. Şiirlerde görülen aruz kusurları (imâle, zihaf gibi) ayrıca gösterilmemiştir.

10. Farsça kelimelerde bulunan vâv-ı ma’dûleler “ و ” işareti ile gösterilmiştir.

Örn: ḥ ŷ āce, ḥ ŷ āhı vb.

11. Göl imiş, âl imiş, bal imiş gibi ek fiili vezne uygunsa ayrı olarak yazılmıştır.

12. Mecmuada geçen Farsça ve Arapça ön ekler ve edatlar eklendikleri kelimedenden tire işareti “-” ile ayrılmıştır.

Örn: bî-şekk, nâ-tüvân, bî-çâre vb.

13. Mecmuada geçen Farsça son ekler eklendikleri kelimedenden tire işareti “-” ile ayrılmıştır.

Örn: gül-niş, Alaaddin-veş vb.

14. Farsça kelime tekrarında kelimelerin arasına giren ekler tire işareti “-” ile ayrılmıştır.

Örn: ser-â-ser, dem-be-dem vb.

15. “ile” ekinin kullanımında vezin gereği ayrı yazılması gereken yerde ayrı yazılmış (Hasan ile hüseyin, luṭf ile ṭakrîre vb.); bitişik yazılması gereken yerde ise bitişik yazılmıştır (buluṭla nacağın, ‘ aşkınla vb.).

16. Sert ünsüzlerin benzeşmesi kuralına uyulmamış, mecmuada kullanımına uygun olarak yazılmıştır.

Örn: ṭutdı, itdi, ḥidāyetdür vb.

17. Farklı okunuşları olan kelimelerin a’lı şekli kullanılmıştır.

Örn: ‘ ışķ- ‘ aşķ vb.

18. Mecmuada bulunan “b (ب)” harfiyle yazılan -Ip, -Up zarf fiil eklerinin “p (پ)”li şekli tercih edilmiştir.

Örn: bilüb, gidüp, olub vb.

19. Mecmuada virer, dirsen, idem vb. kapalı e sesinin i'li kullanımını tercih edilmiştir.

20. Dürr, sırr vb. kelime sonunda çift ünsüz olan kelimeler şedde olmasına bakılmaksızın çift ünsüz şekliyle kullanılmıştır.

21. Mürettibin bazı şiirlerde kullanmadığı terkîb-i 'atfiler köşeli parantez içinde gösterilmiştir.

Örn: Hâzır [u] nazır vb.

22. Yâ-yı izafetlerin kullanımı şu şekildedir:

Örn: Hüdâ-yı şâh vb.

23. Hemze-i izafetler şu şekilde gösterilmiştir:

Örn: Hâne-i qalbe, vs.

2.3 Metnin İşaretler Sistemi

Tablo 4: Metnin İşaretler Sistemi

أ , ا	A, a, Ā, ā, E, e	ش	Ş, ş
ء	د	ص	Ş, ş
ب	B, b	ض	Ž, ž, Đ, đ
پ	P, p	ط	Ț, ț
ت	T, t	ظ	Z, z
ث	Ş, ş	ع	‘
ج	C, c	غ	Ġ, ġ
چ	Ç, ç	ف	F, f
ح	H, h	ق	K, k
خ	H, h	ك	G, g, K, k, Ñ, ñ
د	D, d	ل	L, l
ذ	Z, z	م	M, m
ر	R, r	ن	N, n
ز	Z, z	و	Ū, ū, Ü, ü, V, v
ژ	J, j	ه	H, h, e
س	S, s	ى	Ī, ī, I, ı, İ, i, Y, y

2.4 Karşılaştırmalı Metin

[1-6]

Arapça Şiirler

[7]

1⁹

Hecez

Mefā' ilün / Mefā' ilün / Fe' ulün

[Ġazel]

Hüseyn-i Lā-mekānī

1. Neye baksañ görünür bil ol Allāh
Gören hem görinen birdür ol āgāh
2. Tecellīyāt-ı Hāḡda yoḡ tekerrür
Tenāsüh mezhebinde ḡalma güm-rāh
3. Bu varlıḡdan taşarruf cümle anuñ
Odur cünbüş iden eşyāda vallāh
4. Saña senden yaḡın odur ol gözüñ aç
Saña sensiz odur hem saña hem-rāh
5. Gören hem gürinen deryā-yı vaḡdet
Görinür gerçi göze bunca eşbāh
6. Hāḡ'a [yol]¹⁰ yoḡ ki ansız¹¹ nesne yoḡdur
Ḳılāvuzsuz bulunmaz bil ol āgāh
7. Yol isterseñ diyem ey Lā-mekānī
Ḳulüb-ı evliyādur aña der-gāh

2¹²¹³

⁹ L.Ş.H.D., S. 204. bk. kaynakça (Tuḡluk, 2001)

¹⁰ Vezinin eksik kalmaması için Divan'daki "yol" kelimesini ekledik.

¹¹ Hāḡ'a yoḡ ki: Hāḡ'a yol yoḡ ki L.Ş.H.D.

¹² L.Ş.H.D., S.207 bk. kaynakça (Tuḡluk, 2001)

¹³ Bu şiir Sayfa 10'da tekrar yazılmıştır.

Hecez

Mef'ülü / Mefāilü / Mefāilü / Feülün

[Ġazel]

[Hüseyn-i Lā-mekānī]

1. Pāk eyle gönül çeşmesini ta durulınca
Dik tüt göziñi gönliñe gönliñ göz olunca
2. Efkārı ço dil destisin¹⁴ ol çeşmeye tüt dur
Ol āb-ı şafā-bahş ile ol¹⁵ desti tölünca
3. Çün Hāķ seni der-bān-ı der-i hānesi itdi
Dūr kapuda ğayrı koma ta anı bulınca
4. Şimdi koma kim şoñra çıkarması güç olur
Şeytān çerisi hāne-i kalbe koyulınca
5. Çekdüm bu cihān içre hezār miñnet [ü] zahmet
Ol Pīr-i Hüdā mürşid-i kāmil bulunınca
6. Sen çık aradan hānesini şahibine vir¹⁶
Bī-şek gelür ıssı evine sen şavulınca
7. Ey Lā-mekān'ım seni ben çok aradım çok
Sīnemde¹⁷ muķīm olucağıñ¹⁸ ta duyulunca

3¹⁹

Hecez

Mefā'ilün / Mefā'ilün / Fe'ülün

[Müseddes]

[Hüseyn-i Lā-mekānī]

1. Hüdā'yı hāzır [u] nāzır görenler
Geçüp başdan Hāķ için cān virenler
Kişi Hū didiği deme irenler

¹⁴ destisin: testisin L.Ş.H.D.

¹⁵ ol: bu L.Ş.H.D.

¹⁶ Sen çık aradan hānesini şahibine vir: Vir 'āşık evin şahibine çık aradan sen L.Ş.H.D.

¹⁷ Sīnemde: Cānumda L.Ş.H.D.

¹⁸ olucağıñ: olduğıñı L.Ş.H.D.

¹⁹ L.Ş.H.D., S.184 bk. kaynakça (Tuğluk, 2001)

- Fenā dünyāya baqmayıp yerenler
Erenler cān erenler cān erenler
Meded hey derdime dermān erenler
2. Size mülk oldı çün taht-ı velāyet
Siziñdür kuvvet [u] kudret temāmet
Elüñizde durur²⁰ keşf [ü] kerāmet
Siziñ evşāfuñıza yok nihāyet
Erenler cān erenler cān erenler
Meded hey derdime dermān erenler
3. Size yokdur cihānda hiç perde
İraq yaqın temāmet baħr [u] berde
Gezüp seyrān idersiz ‘arş [u] yirde
Çağırana irersüz kamū yirde

[8]

- Erenler cān erenler cān erenler
Meded hey derdime dermān erenler
4. Yoluñda bī-ķarārım **Lā-mekān**’ım
Dilimde nuṭķuñuzdur bī-zebānım
Sevici cān verici bī-gümānım²¹
Fedā yolunda yüz biñ baş u cānım
Erenler cān erenler cān erenler
Meded hey derdime dermān erenler

[9]

Bu sayfa boştur.

[10]

²⁰ Elüñizde durur r: Elüñizdedür **M.**

²¹ bī-gümānım: bī-⁷-semānem **L.Ş.H.D.**

4²²

Hecez

mefā' ilün mefā' ilün fe'ülün

[Ġazel]

[Hüseyn-i Lā-mekānī]

1. Gören cāndur yine cānān yüzini
Temāşā kendi ider kendüzini
2. Gören hem görinen oldur haķıķat
İşiden söyleyen oldur sözünü
3. Yaratdı Ādemi gör şun '-ı pākin
'Ayān itdi o vech ile özüni
4. Nuķūş-ı mā-sivādan ķalb-i pāke
Tecellī idüp 'arz iyer yüzünü
5. Dü 'ālemden çevirdi **Lā-mekān** yüz
Anuñ çün irmez²³ ol Haķ' dan gözünü

5²⁴

Hecez

Mefā'ilün / Mefā'ilün / Mefā'ilün / Mefā'ilün

[Ġazel]

Hüseyn-i Lā-mekānī

1. Muvahħid hem muķayyed mi olur mezheble milletle
Anuñ her cünbişi her yerde olur zāt-ı vaħdetle
2. Ġaraż mezheble milletden haķıķat Haķķ'ı bilmekdür
Fenāfi'llāh olan cānuñ ne işi var bu keşretle
3. Muvahħid küfr ü imān şirk [ü] 'işyāndan müberrādur
Recā [u] havfdan āzādedür iķbāl ü 'izzetle
4. Aña yoķ keşret ü miħnet daħı firķat ile vuşlat

²² L.Ş.H.D., S.211 bk. kaynakça (Tuğluk, 2001)

²³ irmez: ayırmaz L.Ş.H.D.

²⁴ L.Ş.H.D., S.205 bk. kaynakça (Tuğluk, 2001)

- Fenā olub beḳā bulmuşdur ol zāt-ı ḥaḳīḳatle
5. Virürseñ cānını Ḥaḳḳ’a ölürsen ölmedin bunda
Cihāndan **Lā-mekān** naḳl iyle hoş devlet sa‘ādetle

6²⁵

Remel

Fāilātün / Fāilātün / Fāilātün / Fāilün

[Ġazel]

[**Hüseyn-i Lā-mekānī**]

1. Noḳta-i vaḥdetden eṣyā eyledi ḥarfe sefer
Ḥarfden noḳta kelāma keṣrete düşüp gider
2. Noḳta terkīb oldı keṣret çār ‘unşurdur ḥurūf
Rūh-ı pāk ol noḳta-i vaḥdetden oldı yā ḥaber

[11]

3. Keṣretü lafza ḳoyup ber-‘aks ḳıl ḥarfe sefer
Ḥarfı ḳo cān ile iyle noḳta-ı zāta nazār
4. İrmeden ol noḳtaya Ādem muvaḥḥid olamaz
u ‘Ārif ol gel²⁶ noḳtaya iyle yine ‘azm-i sefer
5. Ḥaḳḳ’a ḥalḳdan ḥalḳa Ḥaḳ’dan seyr ider²⁷ ey nev-cüvān
Seyr-i fī’llāhdan seferle ḥatm olur budur nazār
6. Her kim iyler seyr-i fī’llāhdan bu keṣrete sefer
Mürşid-i Ḥaḳ ol durur aña uyan²⁸ görmez zarar
7. Sırr-ı ‘‘sübḥāne’llezī esrā bi ‘abdiḥ²⁹’ āyetin
Lā-mekānī tefsīr iyler şübhesin ḳalbden³⁰ gider

²⁵ L.Ş.H.D., S.171 bk. kaynakça (Tuğluk, 2001)

²⁶ gel: ol L.Ş.H.D.

²⁷ ider: olur L.Ş.H.D.

²⁸ uyan: iren L.Ş.H.D.

²⁹ ‘‘Bir gece, kendisine bazı ayetlerimizi gösterelim diye kulunu Mescid-i Harām’dan çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksā’ya götüren Allah eksikliklerden münezzehtir..’’ (İsra, 17/1)

³⁰ ḳalbden: kalbün L.Ş.H.D.

1. Ĥakīkat ehli olanlar bilür nūr-ı Ĥudā sırrın
Muḳallid ‘aynı a‘mādır göremez evliyā sırrın
2. Şular kim nefisle hem-reng olub cismini cān itmez
Ḳarin divdür bilmez hiç cān-fezā sırrın
3. Ne bilsün ‘aşḳı nāḳışlar kemāl ehliniñ esrārın
Çü bilmez Bū-Leheb ḳurb-ı maḳām-ı Muştafā sırrın
4. Ma‘ārif nūrına vāşıl olan insān-ı kāmilden
Sülūkı Ĥakḳ’adur dā’im bilür ol kibriyā sırrın
5. **Ĥakīkī** sırr-ı vaḥdetden irişdi ‘ilm-i taḥḳīke
Anuñ çün inkişāf itdi cihānda dü-serā sırrın

1. Firḳatîñden ‘ālemi tutdı fiḡānım gel-yetiş
Tende cānum ḳalmadı rûh-ı revānīm gel-yetiş
2. Vaḳtidür cān viresin cānsızlara hemçün Mesīh
Çāre ḳıl ey nuṭḳ-ı ḥayy-ı cāvidānīm gel-yetiş
3. Düşmüşem baḥr-ı ḡamiñ ḳa’rına ḡavvāş olmuşam
Der-i vaşlıñ isterem ey baḥr-ı kānım gel-yetiş
4. Çekdi girdāb-ı ḡamiñ aldı vücûdum zevraḳın

³¹ Bu şiire Yusuf Hakīkī Baba Divanı’nda rastlanmamıştır.

³² Bu şiire Yusuf Hakīkī Baba Divanı’nda rastlanmamıştır.

- ıl meded ey dest-i kudret lā-mekānım gel-yetiş
5. Zulmet-i zulm-ı felekden bu **aıı** bendeñi
- urtar ey mihr-i cihān řāhib-zamānım gel-yetiş

9³³

Recez

Müstef'ilün / Müstef'ilün / Müstef'ilün Müstef'ilün

[azel]

[Muhyı]

1. 'Arz it cemāliñ göreyim ey māh-ı tābān Muřafā
Ref' it niķābiñ rüyını mihr-i dırařsān Muřafā
2. a'ıñ sen oldıñ mazharı sensin ķamunuñ reh-beri
Seni seven olur velı gevherrere kān Muřafā
3. İren saña irdi a'a 'aşķ zincirin boyna řaķa
Tā a cemāline baķa ey nūr-ı cānān Muřafā
4. Seniñle oldı āftāb gönderdi a saña kitāb
'Ařıķlara fetħ oldı bāb ey derde dermān Muřafā
5. Medħ iylemek seni muħāl meddāħıñ oldı zü'l-celāl
Muhyı ķulıña ķıl viřāl ey a'a mihmān Muřafā

[12]

10³⁴

Hecez

Mef'ülü / Mefâ'ilün / Mef'ülü / Mefâ'ilün

[azel]

[Âdem Dede]

1. Derd ehli libāsın 'aşķ ile giyen gelsün
Zehrini şeker gibi zevķ ile yiye gelsün
2. Ol günleri řā'im hem giceleri ķā'im
Faķr āteřine dā'im şabr ile yanan gelsün

³³ T.E.N., S.117 bk. kaynakça (Özer 2008)

³⁴ A.K.ř.S., S.160 bk. kaynakça (A. Ceyhan 2011)

3. Hakk'a iremez kimse atlas u libas ile
Öz kendi eli ile canına kıyan gelsün
4. Kal u kıyl ile hergiz menzile irişilmez
Kendülik ile olmaz mürşide uyan gelsün
5. Aldanma şağın [Adem]³⁵ her aline dünyānuñ
Öz varlığını bugün yokluğa şayan gelsün

11³⁶

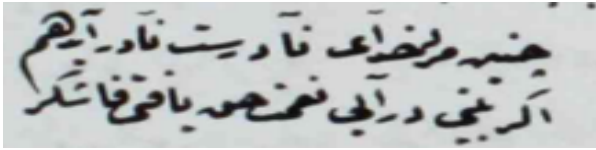
Hecez

Mefāilün / Mefāilün / Mefāilün / Mefāilün

Ġazel

[Lā-Edrī]

1. Muhammed nūri kim olmuşdur anuñla dū 'ālem pür
Fürüzān oldı kalbimde benim min hayşü lā yeş'ur
2. Ki ya'nī olmadım ben mürşidiñ irşādına muhtāc
Baña 'arz-ı cemāl itdi şıdğdan görinüp oldür
3. Göründi her taraftan çeşmüme envār-ı vechu'llāh
İrişdi şeş cihetden güşeme āvāz-ı ente'l baħr
4. Açıldı bir kapu kalbe serāy-ı lā-yezāliden
Didi ey bī-ħaber қо ğafleti geldim saña fenzur
5. Nazar kıldıkda gördüm heb bir olmuş cümle eşyā
Eğer nīk ü eğer kim bed eğer helvā vegerçi mer



6. 37

12³⁸

Remel

Mef' ulü / Mefā'ilün / Mefā'ilün / Fā'

³⁵ Mecmuada Muhyī şeklinde yazılmıştır.

³⁶ Bu şiire herhangi bir eserde rastlanmamıştır.

³⁷ Bu beyit Farsça yazılmıştır.

³⁸ Bu şiire herhangi bir akademik çalışmada rastlanmamıştır.

[Rubāi]

[Lā-Edrī]

1. Dilde ne heves ne arzū qalmıřdur
Ne naqş u nigār reng ü bñ qalmışdur
Maħv oldı rñsñm-ı mā-sivā levħimden
Ancaq nazarımda naqş-ı Hñ qalmışdur

13³⁹

Remel

Mef' ūlñ / Mefā'ılñn / Mefā'ılñn / Fā'

[Rubāi]

[Lā-Edrī]

1. Dilde ne hevā ne māsivā qalmışdır
Ne tñl-i emel ne bir recā qalmışdır
Mirāt-ı dilim şöyle mücellādır kim
Heb ğayr gidüp 'aşq-ı Hñdā qalmışdır

14⁴⁰

Hecez

Mefāılñn / Mefāılñn / Mefāılñn / Mefāılñn

[Tarīh]

Cevrī

1. Kitāb-ı meřnevī kim nüşħa-i 'ilm-i ħaķıķatdır
O kim ma'nāsını idrāk ider řāħib-kerāmetdır
2. Ser-ā-pā řerħi remz-i nñkte-i ma'nā-yı Kur'an'dur
Beyān iyler uřñl-i dñni her beyti bir āyetdır
3. Bilinmez mantıķ u hey'etle bu 'ilmññ iřārātı
Buña idrāki yitmez 'aql u fehmññ özge ħikmetdır

³⁹ Bu şiire herhangi bir akademik ħalıřmada rastlanmamıştır.

⁴⁰ Cevrī.D. bk. kaynakça (Aydın 2010)

[13]

4. Degildür naql-ı aḥkām nücüm-ı āsmān ammā
Yine cümle kitāb-ı āsmānīden ḥikāyetdür
5. Kitāb-ı āsümānīniñ budur ma‘nā-yı maẓmūnı
Ki her bir nüktesi daḥı münzelden kināyetdür
6. Zebān-ı ḥālden şādır kelāmu’llāh-ı nāṭıkdur
Bunuñ terkibi ḥaḳḳa ḥāric lafz u ‘ibāretdür
7. Ne Ḳāşānī bilür te’vīl ü ma‘nāsın ne Cürcānī
Eğerçi anlaruñ her biri bir şāhib-fazīletdür
8. Meğer feyz irişe Monlā Celālü‘d-dīn-i Rūmī’den
Ki zīrā ol edīb-i ‘ālem-i ğayb-ı hüviyyetdür
9. Ol üstād-ı mu‘alim-ḥāne-i ‘ilm-i ledünnī kim
Melā’ik ders-ğāhında ser-ender-ceyb-i ḥayretdür
10. O keşşāf-ı rumūz-ı müşkilāt-ı rāz-ı ma‘nā kim
Nikāt-ı dil-keşi burqa’-güşā-yı sırr-ı şüretdür
11. Olanlar lütf-ı Ḥaḳ’la maẓhar-ı feyz-i ol üstādıñ
Bağılsa her biri mecmū‘a-i esrār-ı kudretdür
12. O feyzüñ maẓharından biri ‘Abdullāh Efendi’dür
Ki isti’dād ile üstād-ı aşḥāb-ı tarīkatdür
13. Bu sözde şāhidümdür Meşnevīye yazduğı şerḥi
Ne şāhid mudde‘āyı şıdk ile işbāta ḥüccetdür
14. Ki ol metn-i metīni böyle taḥḳıḳ üzre şerḥ itmek
Ne maḳdūr-ı beşer ne ḥadd-i miḳdār-ı ṭabī‘atdür
15. Bu feyz-i neşve-i şahbā-yı ilhām-ı ilāhī’dür
Ki bir kem cūra‘ası şūriş-fezā-yı ‘aql u fikretdür
16. Bu şevḳ-i cezbe-i envār-ı ‘aşḳ-ı lā-yezālīdür
Ki ednā zerresi sūz-ende-i fehm ü kiyāsetdür
17. Bu şevḳiñ feyz-i⁴¹ mihr-i efrūz-ı ‘uşşāḳ-ı ḥaḳıḳtdür
Bu feyz-iñ şevḳi hestī-sūz-ı erbāb-ı ḥaḳıḳatdur
18. Muḥāşşıl olmayınca maẓharı bu feyz ü bu şevḳüñ

⁴¹ şevḳiñ feyz-i: feyzüñ şevḳı **Cevrī D.**

- Bu kâre cür'et itmek hâric-i nîrû-yı himmetdür
19. Bu şerhuñ vaşfını tafşîle hâcet yok bilür ehli
Ki her bir nüktesinde luţf-ı ma'nâ bî-nihâyetdür
20. Olunmuş müstetir her noqtanuñ tahtında biñ ma'nâ
Anı idrâk idenler nükte-dân-ı sırr-ı vaḥdetdür
21. Fünûn-ı ma'rifetde bir mükemmel nüshadır ḥaḳḳâ
Ki ecnâs-ı fevâ'id yoklasañ bî-hadd u ğâyetdür
22. Ḥuşûşâ tarz-ı inşâ vü 'ibârât-ı dil-ârâsı
Beyân-ı müşkilât-ı fenn-i i'câz-ı belâgatdur
23. Edâ-yı şâf u pâki selsebîl-i kevşer-i bâķî
Sevâd-ı ḥaḫḫ-ı müşk-i efşânı sünbül-zâr-ı cennetdür
24. Zihî şüret-nümâ-yı ma'nevî kim ḫab'-ı feyyâzı
Bu ğüne cevher-i mir'ât-ı ḫusn-i ķâbiliyyetdür
25. 'Ulûm-ı şer' u taḫḳîķe bu deñlü dest-res olmaḳ
Şafâ-yı zâhir u bâtından âşâr-ı 'alâmetdür
26. Taşavvuf 'âlemin merdâne taşḫîr iylemek böyle
'Aceb kuvvetdür el-ḫaḳ sa'y ile olmaz velâyetdür
27. Fazîletle bu şerhuñ ğayrıdan lütfi beş artuḳdur
Olursa ḫâtime târîḫ-i itmâmı işâbetdür
28. Degül ḫaddim bu şerhuñ vaşfı ammâ cür'ete bâ'is
Lisâna nuḫḳ-ı şâriḫden iren âşâr-ı kuvvetdür
29. Sülûk ehli 'aceb mi olsa peyrev aña ey **Cevrî**
Cenâb-ı zâtı Ḥaḳḳ'â reh-ber-i⁴² râh-ı hidâyetdür⁴³

[14]

15⁴⁴

Hecez

Mefâ'ilün / Mefâ'ilün / Mefâ'ilün / Mefâ'ilün

[Ḳasîde]

⁴² rehber-i sâlik-i **Cevrî D.**

⁴³ 13 numaralı sayfanın derkenarında bulunan dörtlüğün çevirisidir.

⁴⁴ **M.U., S.196** bk. kaynakça (Ayçiçeği, 2014)

Bismillāhi'r-raḥmani'r-raḥīm

1. Hüdāyā ḥamd bī-gāye ki luṭfi bi-nihāyetdür
Şalat olsun Rasūline kim ol ḥatem-i risāletdür
2. Daḥı aşḥāb u āline ḥuşūşā çār-yārına
Ki her biri o ḥazretten sa'ādet-yāb-ı şoḥbetdür
3. Uyalar anlara ümmet olalar mühtedī cümle
Buyurmuşdur Rasūlu'llāh sözi vaḥy ile sünnetdür
4. Eyā Ḥaḳ yolına tālib derūn-ı şāf ile rāḡıb
Bunı fehm-i dürüst ile oḳur iseñ kifāyetdür
5. Murāduñ Ḥaḳ ise gerçek⁴⁶ ḥulūş-ı ḳalb ile 'aşıḳ
Bu sözlerden ğaraż seniyy Ḥaḳḳ'a delāletdür
6. Muḳadder ne ise Ḥaḳ'dan mezāhirde olur zāhir
Eger nūr u eger zūlmet sa'ādet yā şeḳāvetdür
7. Eger zillet eger 'izzet eger miḥnet eger rāḥat⁴⁷
Yazılmışdur ne var ise ezelden baḥş u ḳısmetdür
8. Ḳaderdür ḥayr ü şer ammā ki 'aḳl u iḥtiyāruñ var
Mükellef olduñ anuñla ki ḥayra bezl-i tāḳatdür
9. İşt imdi saña bir bir diyeyüm cümle aḥvāli
Ki naḳl iyledüğüm sözler meşāyiḥden rivāyetdür
10. Dimişler yolu varanlar ḥaḳīḳāt-bīn olan erler
Ola ervāhına raḥmet bize şeḳat naşīhatdür
11. Şu ḳāl ehli ki zevḳ almaz ma'ānī vü ḥaḳīḳatden
Ḳanā'at ide şüretle ḡabīdür dūn-himmetdür
12. 'Aceb mi himmeti yoḳsa anuñ a'lāya ednāya
Naşībi yoḡ ise n'itsün ne bilsün bī-liyāḳatdür
13. 'Acebdür ba'zılar daḥıriyā vü süm'adan 'ārī
Oḳur evrād ü ezḳarı şalāḥ anlara ḥāşletdür
14. Velī zūhd ü 'ibādetde recāsı bu olur ancaḳ

⁴⁵ Bu kaside müstakil bir eserdir. La'lī-zāde Abdülbākī bu kasideye zeyl yazmıştır.

⁴⁶ gerçek: ancak M.U.

⁴⁷ rāḥat: miḥnet M.

- Virile hürî çoçmâğı göre uçmağı zînetdür
15. Eğerçi iştihâ nefse ni’ amla ‘ayş ü ‘işretdür
Velîkin maqşad-ı aqşâ cemâlu’ llâhî rü’ yetdür
16. Kimi dağı yimez içmez riyâzet ider anuñçün
Diyeler nefesine anuñ bu er şâhib-kerâmetdür
17. Gelüp rağbet idenlere elini şuna öpmege
Eđer būs⁴⁸ itmese bir kes diye baña haqâretdür
18. İdeler halk⁴⁹ aña hürmet cihânda söylene nâmı
Şakınsun olmasun memkür zîrâ şöhret âfetdür
19. Tedebbür itse bilürdi bu nefsüñ hîlesin ammâ
Giriftâr iyleyen mekre anı hubb-ı riyâsetdür
20. Kimi okur nice manzûm u menşûrı taşavvufdan
Sülûkı yoğ ise anuñ maqâli bî-ğalâvetdür

[15]

21. Kimi rind-i cihânız dir bize lâzım degül mürşid
Bizim idrâkimüz vardır yolumuz emn ü râhatdur
22. Bizi qorqutma ey vâ’iz ğam-ı ferdâdan âzâduz
Bizüm hod nuql-î şahbâmuz müheyyâ naqd-i fikretdür
23. Bizüm ‘irfânımız vardır dimezüz nesneye bâtıl
Mu‘ammâ-dân-ı esmâyuz sözimüz ‘ayn-ı hikmetdür
24. Mezâhirdür kamu eşyâ bizüm gördüğümüz zâhir
Cihânda her ne var ise hemân envâr-ı vağdetdür
25. Eger ‘uzlet eger halvet ne lâzım ‘ârife dirler
Riyâzet çekdirüp nefse elem virmek meşakqatdür
26. Tekellûf yok begüm dirler harâbâtî vü rindlerde
Qoyup hâliyle terk iyle ki bağş itmek şemâtetdür
27. Hevâ-yı nefesine uyup tabî‘at câhına düşen
Eğer pāk olmasa çirki mülevveş bî-ğahâretdür
28. Bu yolun evvelâ şartı hevâ-yı nefsi terk idüp

⁴⁸ pūs:būs M.U.

⁴⁹ halk: halk M.U.

- Çıkub cāh-ı tabī‘atden nedāmetle inābetdür
29. Gel imdi tevbe kıl pāk it yolunı eşk-i çeşm ile
Ecel vardum dimez şaķın bu dem fırsat ğanīmetdür
30. İşt aşlun sözün diñle hevāyı ķo sözüm añla
Bu yoluñ zādı taķvādur ki ıoğrı yol şer‘ıatdur
31. Luđatde ma‘nisi şer‘uñ mübeyyin zāhir olmaķdur
Lisān-ı ıştılāhīde itā‘atle diyānetdür
32. Nedür taķvā ki perhīz ide şaķına ma‘āşiden
Zerā’inden taħarrüzdür vü ihlāş ile niyyetdür
33. Refīķuñ sālīhāt olan ‘amellerdür saña yolda
Şaķın ayrılma yoldaşdan yalıñızlık ħasāretdür
34. Menāzilde ķalup ıurma yürü maķşūda irince
Göñül Ka‘besini görüp tavāf it beyt-i ‘izzetdür
35. ‘İlim olsa ‘amelsiz bil vebāl olur müfīd olmaz
‘Amelde olmasa ‘ilmi cehālet ħod dālāletdür
36. Bu ‘ilm ile ‘amel daķı eğer olmaz ise lillāh
Ķabüle geçmez ol tā‘at anuñçün kim irādetdür
37. Murād olan ‘ilimden de Ħaķ’ı bilmek vü bulmaķdur
Ķıyās iyleme kim ancaķ bu lafz ile ‘ibāretdür
38. ‘İbādetde nīce sır var anı zevķ it şuhūd ile
Şaķın şanma sen ey ğāfil hemān resm ile ‘ādetdür
39. Mücerred kıl u ķāl ile kişi ehl-i mezāķ olmaz
Eđer ħāl ıssı olmazsa derūni pür-keşāfetdür
40. Ħisāb it sen daķıgöñlüñ ħarāb u ya ‘imāret mi
Bilenler kendi ħālını zekī ehl-i kiyāsetdür
41. Velīler cümle şadıķlar tarīķ-i Ħaķķ’a sālīkler
Bulurlar zevķi tā‘atde bular aĥyār-ı ümmetdür
42. Zemā’imden olup ‘ārī sūtüde-ĥüy girdārı
Bulardur kavmüñ ebrārı melek-sīmā vü sīretdür
43. Belī var[dur] velīlerde ħarābātī melāmīler
Velī şanma sen anları mebāĥī ehl-i bid‘atdür

44. Melāmī anlara dirler bilinmeye o şüretle
Ne t̄ac ile ‘aşāsından ne şāl ile ne kisvetdür
45. O cem‘üñ kisvesi t̄acı muḥabbet nūrıdur dilde
Ridāsı ḥırkası t̄acı şühüd-ı Ḥaḳ’la dehşetdür
46. Severler yārinüñ nāzın sürerler yerlere yüzün
Dimezler kimseye rāzın bular şāḥib serīretdür
47. Olup mest-i ḥarābātī şarāb-ı ḥubb-ı zātīden
Ġarīk-i baḥr-ı vaḥdetdür bular maḳbūl-i ḥazretdür
48. Görinmez çeşm-i nā-maḥrem ‘arāyis dirler anlara
Ḳıbāb-ı ğayret-i Ḥaḳ’da sitāre-pūş-ı ‘iffetdür
49. Belī ‘arīflerüñ cümle yolu vaḥdetdurur ammā
Muḥaḳḳıkle muḳallid farḳ iden nūr-ı kiyāsetdür
50. Yaḳīn ehli olur ‘arīf şühüdü zevḳ -i vicdāndur
Saḳāmet olmaz anlarda ṭarīḳ-i istiḳāmetdür
51. Kemāhī görür eşyāyı merātib i‘tibārıyla
Edebden ṭaşra iş itmez bular şāḥib-hidāyetdür
52. Bu bir ‘ilm-i ledunnīdür olur ilhām-ı Rabbānī
‘Aceb sırr-ı ilāhīdür ne ḥikmetdür ne hey’etdür
53. Pes imdi bilmek isterseñ nedür vaḥdet nedir keşret
Mecālīde tecellīsi ne ma‘nādan ‘ibāretdür
54. Bu ḳīl u ḳālī terk idüp göñlün ḥālīn ṭaleb iyle
Teveccūh ile Allāh’a du‘ā ḳıl kim icābetdür
55. Dile sen evvelā Ḥaḳ’dan bulup bir pīr-i kāmīl kim
Vücüdü zıll-i Yezdāndur yüzi nūr-ı hidāyetdür
56. Muḥammed sırrına vāriş anuñ nūriyle bedr olmuş
Maḳarrı oldurur ‘aşḳuñ aña ḥilḳat ḥilāfetdür
57. Muḥammed āftāb-ı nūr-ı ḥubb-ı lā-yezālīdür
Anuñ mir’atı olmuşdur velī māh-ı muḥabbetdür
58. Dili ‘arş-ı mu‘allādur maḳāmı sırr-ı ḥod esnā
Ḥışālī ḥalḳ-ı Rabbānī ‘aṭāsı vecd ü ḥāletdür
59. Nazarla olur irşādı muḥibb-i şādıḳa anuñ
Görür göñli gözi nūrı bilür sırr-ı velāyetdür

60. Ki ya'nî Hâk saña ol dem tecellî-yi cemâl iyer
Dile pertev şâlar 'aşkı görürsin kim ne lezzetdür
61. Bilürsin Hâk yolu dildür delîli cezbe-i Raḥmân
Refîk-i 'aşk-ı sübhânî 'aceb râh-ı selâmetdür
62. Çü pîrûñ himmeti birle ola Hâk cezbesi ḥâşıl
Muşaffâ ola mir'âtîñ nazâr kııl ḥoş leṭâfetdür
63. Düşersin ateş-i 'aşka Ḥalîl-âsâ olup teslîm
Diye yanar kevnî berd-i selâmet bâğ-ı raḥmetdür

[17]

64. Kerem-i iksîri tarḥ ide nuḥâs-ı kâlbe feyz ile
Zer-i ḥâlîş ola bî-ğıl 'aceb âşâr-ı kudretdür
65. Ki sende kalmaya keşret izâle ola âniyyet⁵⁰
Meğer 'aşkı kâla ancağ bu kurbet özge kurbetdür
66. Ne söz kâla ne dil kâla tecellî nârı maḥv ide
Hemân bir bakışı kâla bu ru'yet özge ru'yetdür
67. Nice vaşf iyleye diller anuñ ḥüsn-i dil-ârâsın
Ḥisâb olmaz kemâlâtı 'adedsüz bî-nihâyetdür
68. Toğarsa ol güneş başa gönül yüzün yire düşe
Anuñ sâyesinde tırmağ saña Hâk'dan 'inâyetdür
69. Mürîdi ol anuñ dilden murâdun terk idüp cümle
Îrâdetden murâd olan nefis tıtmak itâ'atdür
70. Îrâdet iddi'â idüp muṭî' olmaz ise emre
Yeri yoğdur tarîkatde yolu anuñ gavâbetdür
71. Girüp meydâna merdâne başın top⁵¹ iyle çevgâna
Kul ol cân ile fermâna dime külfet ya miḥnetdür
72. Eger mezkûr olan şartlar bulunursa bilâ-noğşân
Olursın şöhbete lâyığ saña müjde sa'âdetdür
73. Oğursun nûn ile şâdı anuñ sırr-ı derûnundan

⁵⁰ Vezin gereği 'enaniyet' kelimesinin kısaltılmış olduğu düşünülmektedir.

⁵¹ top: tob M.

- Görürsün anda ma'nâyı bilüp hâ mîm⁵² ne âyetdür
74. Eger vech-i kitâbını bilâ-ḥarf okuduñ ise
Ḥaḳâyık keşf olur sırra velî şaḳla emanetdür
75. Emîn olan bu esrâra niçün keşf ide aġyâra
Bilenler cevherün ḳadrin yine ehl-i başiretdür
76. Şaḳın nâ-ehl ile ṭurma celîs-i hem-demi olma
Gerekmez ülfet anlarla kederdür ḳalbe keşretdür
77. Ṭarîḳ-i 'aşḳa girenler sivâyı ref' ider dilden
Ki zîrâ 'aşıḳuñ ḳârı heman 'uzletle ḥalvetdür⁵³
78. Ḥaḳîḳat-ı ḥalvet oldur ki iderler dillerin ḥâlî
Sivâdan ayrılup küllî aşıl 'uzlet bu 'uzletdür
79. Zârûret olmasa ġâlib ferâġat itmez evlâdan
Niçün ruḥşat virür nefse 'azîmet ḥod ṭarîḳatdür
80. Nedür ülâ bilür misin bu 'uşşâḳuñ sülûkunda
Ki her-dem bekleye göñlüñ ehem olan şıyânetdür
81. Çü lâzım loḳma vü ḥırḳa beşerdür iḳtizâ iyler
Olur ruḥşat ki kesb ile ma'îşet ḥod zârûretdür
82. Eġer kesb-i celâl iyler alur verür bu ḥalk ile
Görüşür söyleşür ammâ diliyle şanma ülfetdür
83. 'Ubüdiyyet yüzün sürer fenâ ṭopraġuna dâ'im
Faṭûr-ı şavmı vaşl olur bular şâḫib-riyâzetdür

[18]

84. Ḥaḳîḳatde nedür şavmı bu 'uşşâḳuñ fenâ olmaḳ
Nedür ifṭârı ol şavmuñ beḳâdur özge ni'metdür
85. Budur 'aşıḳlaruñ 'ıydı ire vaşlına dil-dâruñ
Ki firḳat olmaya aşla 'aceb behcet meserretdür
86. Nevâfil çün taḳarrübdür Ḥaḳ ile söyler işidür
Ḥaḳ ile ṭurur u yürür görür ḳurb-ı ma'ıyyetdür
87. Nevâfilde nedür ma'nâ ziyâd olduḳça 'irfânı

⁵² "Hâ-mîm" (Duhan, 44/1)

⁵³ Beyitin sonunda derkenara yazılmıştır.

- Görür⁵⁴ kurb-ı ferā'izde zühür-ı fi'le âletdür
88. Dilinde söyliyēn Hâk'dur kulağında işiden Hâk
Gözinde hem gören Hâk'dur ma'iyyet yoğ ne vuşlatdur
89. İderler cānını kurbān görürler kan-bahā vechin
Cemāli hacc-ı ekberdür 'aceb sūr u ziyāfetdür
90. Tevācüd hem nevāfildür huşul-ı vecde ragbetdür
Eger zāhir olursa vecd-i kurb-ı lā-ma'iyyetdür
91. Tevācüd farkı cem' iyer vecdde cem'-i cem' olur
Vücuddan hiç eser qalmaz bu hod⁵⁵ gayb-ı hüviyyetdür
92. Mezāhim olımaz keşret bulunmaz anda gayriyyet
Hâk'ıdır çün kamu varlık ikilik yoğ ne vahditdir
93. Nihān-ender nihān olur ne nām u ne nişān olur
Beğā-yı cāvidān olur kerāmet bu kerāmetdür
94. Bilür gitmek nedir gelmek gider varur benliksüz
Gelür kendüye kendüsüz ne vuşlatdur ne firqatdür
95. Aqar gözün yaşı diñmez 'acebdür kim dile gelmez
Sebeb nedür gönül bilmez ne hāletdür ne hırfetdür
96. Degül bu girye-i hasret degül bu sū-zış-i fūrkat
Hemān 'aşk iktizāsıdır ne hüzn ile ne hıffetdür
97. Yazıldı şive-i etvārı ahyār ile ebrāruñ
Dağiesrārı şettāruñ ne remz ü ne işāretdür
98. Hediyye olsun ihvāna niyāz-ı derd-mendāna
Kabül-i berg-i yek-dāne hışāl-i zü-mürüvvetdür
99. Bu nazma Meslekü'l-'Uşşāk olınsa tesmiye lāyık⁵⁶
Bu gül-zār-ı muhabbetdür bu esrār-ı tarīkatdür⁵⁷
100. Gel ey 'aşığ sözi hatm it hemān vicdān ile zevğ it
Ehaddür ol şümār olmaz bu söz bī-hadd ü gāyetdür
101. Ne göz ile görilür ol ne söz ile bilinür⁵⁸ ol
Ne 'aql idrāk ider anı gönülde gark-ı hayretdür

⁵⁴ Görür: Bilüp M.U.

⁵⁵ hod: hod M.

⁵⁶ lāyık: enseb M.U.

⁵⁷ tarīkatdür: hākiqatdür M.U.

⁵⁸ bilinür: varılır M.U.

102. Odur evvel odur āḥir odur bāṭın odur zāhir
Odur rā'ī odur mer'ī ne nisbet ne izāfetdür
103. İlähī sen naşīb iyle erenler şoḥbetiñ her-dem
Ḥaḳīkat şoḥbet-i merdān iki 'ālemde devletdür
104. Ayırma ḳullaruñ yā Rab şırāṭ-ı müstaḳīmüñden
Ḥabibüñ 'aşḳına olsun ki ol kân-ı şefâ'atdür

[19]

105. Bu nazm ehl-i sülûka kâşif-i sırr-ı emānetdür⁵⁹
Ki her beyti anuñ ḳandīl-i miḥrāb-ı tarīḳatdür
106. Anuñçün ism-i pāki Meslekü'l-'Uşşāk olmuş kim
Bu ṭavra sa'y idenler mest-i medhūş-ı muḥabbetdür
107. Budur ancak şırāṭ-ı müstaḳīmi ehl-i vicdānuñ
Muḥabbet rāhıdur 'āşıḳlara me'vā-yı vuşlatdur
108. Bu bir menhec ḳavīm-i faḳr u zātıdır naẓar ḳılsañ
Anuñ her seng-i rāhı la'l ü yāḳūt-ı kerāmetdür
109. Bu nazm-i dil-pesendi nāzım 'Abdullāh Efendi kim
Ma'ārif baḥrinüñ ğavāşsı deryā-yı ḥaḳīḳatdür
110. Tarīḳ-ı Ḥaḳḳ'a sâlik neş've-yāb-ı 'aşḳ-ı Rabbānī⁶⁰
Kemāl-ı zātınuñ bürhānı nuṭḳındaki ḥāletdür
111. Yed-i mürşidle cām-ı dilden içmiş bāde-i 'aşḳı
Bezm-gāh-ı ricā'lullāha maḥrem ehl-i şoḥbetdür
112. Füyūzāt-ı İlähī ile 'aşḳuñ menba'ın görmiş
Göñülde Ḥaḳḳ'ı bulmuş ḳuṭba irmiş ehl-i rü'iyetdür
113. Bu 'abd-i pür-ḳuşūr-ı ḥāk-ı pāy-ı ehl-i 'irfān kim
Anuñ ibn-i ḥafīdidür yetim [ü] zū-ḳarābetdür
114. Murād itdüm bu nazm-ı pāki ziyle nuṭḳ idem ammā
Benüm nuṭḳum daḥı rûḥ-ı şerīfinden işāretdür
115. Müselsel cümle aḳṭāb-ı tarīḳ-i 'aşḳı nazm itdüm
Meşāyih zıkr olındı ebr-i pür-bārān-ı raḥmetdür

⁵⁹ Bu beyitten itibaren La'lî-zāde'nin zeyli yer alıyor.

⁶⁰ Rabbānî: Yezdānî M.U.

116. ‘Avālim çün merāyā-yı kemālāt-i İlāhīdür
 Kūṭubdur cümle-i cāmi‘ ki zāt-ı Hakk’a şüretdür
117. Eđer bir kimse kūtḃ-ı vaḳtı bulmayıp vefāt itse
 Muḥakkak bil anı kim meyte-i vaḳt-i cehāletdür
118. Bu kūtḃiyet emānetdür ki birdenbire naḳl iyer
 ‘Acebdür iktisāb olmaz ezelden bir ‘ināyetdür
119. Ridā vü hırka vü tēcı vü tekşir-i ‘ibādātı
 Delil olmaz kemāl-i zāta bunlar ḥüsn-i şüretdür
120. Nişān-ı kūtḃ-ı vaḳtı dilde bul ḥalka su’āl itme
 Eğer maḳbül olursañ rehberüñ cāndan muḥabbetdür
121. Seni reddiyler ise cümle ‘ālem müttefik olsa
 Saña vaşf itseler görseñ derūnuñ pür- ‘adāvetdür
122. Muḥaşşal dilde zāhirdür⁶¹ anuñ maḳbül ü merdūdı
 Göñül āyinedür redd ü kabūli iki şüretdür
123. Biri nūr-ı cemālīdür biri nār-ı celālīdür
 Biri imān-ı Ahmed’dür biri bu cehl-i ḥilḳatdür
124. Kemāl üzre Muḥammed zāhir olmuşken bu ekvāna
 Yine mü’min vü kāfir zıd zuhūr itdi ne ḥikmetdür
125. ‘Ināyetdür ṭaleb ‘abd-i ḥulūş āşār-ı Mevlādan
 Arar bulur efendisini ‘abdiyyet-i vesāţettür

[20]

126. Muḥammed oldı bedrū’l-leyl “sübḥānellezī esrā”⁶²
 Mükeḥḥel kühl-i “māzāğa’l başar”la ehl-i rü’yetdür
127. Anuñ zātıdur ancaḳ ‘illet-i gā’iyye-i ‘ālem
 Zuhūrı ekmeliyyet üzredür ḥatm-i risāletdür
128. Anuñ vārişleri aḳṭāb-ı ‘ālem vāḥiden vāḥid
 Birer ṭavr üzre zāhir oldılar hādī-i ümmetdür
129. Saña taḳrīr idem bir bir müretteb cümle aḳṭābı
 Eşah kavliyle çü esmāları böyle rivāyetdür

⁶¹ zāhirdür: ḥaşıldur M.U.

⁶² (İsra, 17/1)

130. Çü kütbiyet zuhûrî Hâzret-i Hâtm-i Risaletdür
‘Alî’ye intikâl iyledi ol hâtm-i velâyetdür
131. ‘Alî’den de Hâsan kim Başra’nuñ bedr-i münîridür
Bu sırra mazhar⁶³ oldı nükte-dân-ı mazhariyyetdür
132. Hâsan’dan da Hâbîb’e intikâl itdi kemâlâtı⁶⁴
Hâbîb’üñ vârişi Davud-ı Tâ’ide emânetidür
133. Gelüp Dâvûd-ı Tâ’î’den bu sır Ma’rûf-ı Kerhîye
Seri’nuñ hem Cüneydüñ dillerinde nûr-ı vahdetdür
134. Dağı Mimşâd ile hem-sır- Muhammed Aḥmed-i Esved⁶⁵
Sadefdür Dînever şöhri bu evec dürr-i vilâyetdür
135. Vacîhü’-d-dîn-i kâdî ḥâkimü’l ekvân olup andan
Ḥilâfet Bu’n-Necîbe Hâzret-i Hâḫdan ‘inâyetdür
136. Ki andan Kûtbü’-d-dîn Ebherîde zâhir oldı nûr⁶⁶
Anuñ da sırrı Rükne’-d-dîn Sehâsîde vedi’atdır
137. Şihâbe’-d-dîn-i Tebrîzî Cemâle’-d-dîn-i Tebrîzî
Hem İbrâhîm-i Geylânî ki envâr-ı ḥaḫîkatdür
138. Şafiyî’-d-dîn Şadre’-d-dîn ‘Alâe’-d-dîn’e geldikde
Tamâm oldı ricâlu’llâh-ı İnan Rûma hicretdür
139. Ebû Hâmid ki şehr-i Aḫsarây’uñ âftâbidür
Ḥilâfet Hâcî Bayram sırrına andan mürüvvetdür
140. Anuñ sırrı⁶⁷ Emîr Sikkîn’de de zâhir iken ammâ
Buṭûn oldı cihân içinde ol ehl-i melâmetdür
141. Bunuñ sırrına vâriş İbn-i Yâmîn-i Ayâşî’dür
Ki andan Pîr ‘Aliy-yi Aḫsarâyî ehl-i bey’atdür
142. Bunuñ ferzendî İsmâ’îl-i Ma’sûḫî efendidür
Yüzinden Sârbân Aḫmed çerâğ-ı nûr-ı vahdetdür
143. Hüsâmeddîn ile Bâlî Efendi rihlet itdikde
Cenâb-ı Hâzret-i İdrîs ‘Aliy sâḫî-i vahdetdür
144. Anuñ sırr- ıdevleti naḫl iyledi Hâcî Ḳabâyîye

⁶³ mazhar: vâsıl M.U.

⁶⁴ kemâlâtı: kütbiyyet M.U.

⁶⁵ DağıMimşâd ile hem-sır-i Muhammed Aḫmedan-ı süz : Bulardañ sonra Mimşâd Aḫmed-i Esved Muhammeddür M.U.

⁶⁶ nûr: Hâḫ M.U.

⁶⁷ sırrı: nûrî M.U.

- O dağı Bişri tebşir iyledi şāhib-i şehādetdür
145. Anuñ sırrı da Hāşim'de zuhūr itdi butūn üzre
Ki andan Hāzret-i Seyyid-i 'Aliy ehl-i inābetdür
146. Anuñ da sırrı hem-nāmında zāhir oldı bir müddet
Ki ol burc-ı necābet üzre bedr-i ekmeliyyetdür
147. O dağı 'azm-i ravzāt-ı cinān içre şehīd oldı
Bilinmez şimdi ol sırr-ı vilāyet cāhiliyyetdür
148. İlāhī sen her āyet it ki şāhib-vaḳti izhār it
Ḳulūb-ı mü'minīn ihyā ile rüz-ı kıyāmetdür
149. Hūdāvendā Yetīme bildür ol zātı meded iyle
Eger cehl üzre ḳalursa anuñ kārı ḳasāretdür
150. Meded-kārā 'ināyet iyle düşmüş ḳullaruñdandır
Delālet iyle maḳşūda taleb-kār-ı hidāyetdür
151. Muḫammed Muştafa vechinde zāhir nūra işāl it
Ki ol ḫatmü'r-rüsüldür ümmete kār-ı şefā'atdür

Nemeḳahu'l-efkār 'Ali Hāydar ibn-i Aḫmed Muḫtār
Fî 18 Receb sene 302 [1302]

[21]

Bu sayfa boştur.

[22]

16⁶⁸

Hecez

Mef 'ülü / Mefā'ilün / Fe'ülün

[Meşnevî-Sākî-nāme]

[Tıfî Ahmed Çelebi]

1. Ey sāki-i ṭurfekār ber-hīz
Ber-ḫīz eyā sitīze-engīz

⁶⁸ T.A.Ç.S., S.123 bk. kaynakça (Çınar, 2002)

2. Ey muğ-beçe cāmı iyle gerdān
Göster yine mu'cizāt-ı ihsān
3. Olsun yine naḥl-i Ṭūra şānī
Yansun bu dirāht-ı üstüḥ'ānī
4. Sūz-ı dili iylesün ziyāde
Envār-ı tecelliyāt-ı bāde
5. Kim itmez idi namāz-ı mest-ān
Mey nūr gibi olunca tābān
6. Dürd-i meyi itme cāndan dūr
Der-kār gerek o māye-i nūr
7. Ol bade ki mağz-ı kimyādur
Üftāde-kāna mū-miyādur
8. Sākī getir ol 'aşır-i ḥūnı⁶⁹
Ol şīre-i aḥker-i cününü
9. Sākī getir ol medār-ı 'aşkı
Ol şerbet-i nev-bahār-ı 'aşkı
10. Dil⁷⁰ dāḥil-i meclis-i hevesdür
Bir cür'a-i nā-temām besdür
11. Sākī ki ola cūvān ü sāde
Güstāḥ gerek girift-ü bade
12. Olsun yine sāğar-ı pey-ā-pey
Gül-berg-feşān-ı meclis-i mey
13. Olsun demidür o sākī-i şeng
Dellāl-i ḫumāş-ı cām-ı gül-reng
14. Rez-duḥterīnün görün bu tābın
Ḥürşīdden iylemiş niḳābın
15. Mestān-ı der-i muğān ser-mest
Deryūze-girān-ı kāse der-dest
16. Mey-hāne ki gülşen-i vefādur
Hep gülleri bülbül-āşinādur
17. Ḥākinde biter gül [ü] şarābı

⁶⁹ medār-ı 'aşkı: 'aşır-i ḥūnı T.A.Ç.S.

⁷⁰ ol: dil T.A.Ç.S.

- Reng ile bile çıkar gül-ābı
18. İtmiş anı feyz-i cūş-bā-cūş
Tūfānuña āteş-i siyāgūş
19. Sākīleri dest-kār-ı şoḥbet
Enderezde āstīn be-ḥızmet
20. Dil-ḥastesine penāh-ı cāvīd
Bīmār-sitān- şāh-ı Cemşīd
21. Hengām-ı şabāḥ tā şeb-i tār
Ferrāşe-i āftāb-ı zer-kār
22. Ey sākī-i dil-şikār-ı ser-mest
Kıl yār-ı sefid⁷¹ cām-ı der-dest
23. Toldur ḳadehi dem-i seḥerdür
Āşar-ı şaḥīfe-i⁷² cigerdür
24. Olsun yine ḳālbe⁷³ sūziş-endāz
Kāfūrumuz āb-ı şu‘le-perdāz
25. Şahrā-yı maḥabbetüñ serābı
Hengām-ı şabāḥuñ āftābı
26. Bil ḳadrini kim ḥuceste-Meydür
Ya‘ni ‘araḳ-ı cenbīn meydür
27. Olmaḳda ḥumār-ı bāde her gāh
Dest-efgen-i dāmen-i seḥer-gāh
28. Maḥmūr ki mey-keş-i sebūdur
Bī-gānelere sitīze-rūdur
29. İyler ḳadeh sūrāḥī-i mey
Ḥamyāze-i ‘aṭse-i pey-ā pey
30. Ey sākī-i bezm-i āşnāyī
Def⁷⁴ iyle ḥumār-ı mā-sivāyı
31. Telḥ itdi dimāġ-ı ehl-i rāzı
Şīrīni-i bāde-i mecāzı
32. Olsun dil-i zāra maḥrem-i dil

⁷¹ yār-ı sefid: bāz-ı sefid T.A.Ç.S.

⁷² Āşar-ı şaḥīfe-i: Āgar-ı şaḥīfe-i T.A.Ç.S.

⁷³ kase: ḳālbe T.A.Ç.S.

⁷⁴ ref: def T.A.Ç.S.

- Hem-meclis-i rāz-ı hem-dem-i dil
33. Mestān-ı şarāb-ı ‘aşk-ı cāvīd
Deryā nūşān-ı bezm-i tevhīd
34. Nūşīde-i bāde-i cemālī
Bahş-ende-i feyz-i lā-yezālī
35. Āteş-zede hırmen-i tesellī⁷⁵
Tāb-āver-ü cezbe vü tecellī⁷⁶
36. Bir mażharadur tecellī-i zāt
Mānend-i şu‘ā‘ı mihr [ü] zerrāt⁷⁷
37. Ādemdür olan cemāle mir’āt
Ādemdür olan müfīz-i āyāt
38. Ādemüñe mihr-i cihān [u] cāndur⁷⁸
Mir’āt-ı zemīn ü āsmāndur
39. Ādemdür o zāt-ı pāk-ı kevneyn
Sultān-ı serīr-i “ķābe ķavseyn”⁷⁹
40. Mi’rāc ile enbiyā-yı server
Esrār ile evliyāya reh-ber
41. Hem āhīr-i enbiyā-yı mürsel
Hem evvel-i evliyā-yı kümmel
42. Āyīn-i tarīķa-i velāyet
Birdenbiredür o sırr-ı vahdet

[23]

43. Hālī kalımaz o mesned-i cān
Mānend-i cülūs-ı şehir-i yārān
44. **Ṭıfī** ola saña māye-i cān
Ol gūş-güzār-ı nām-ı pākān
45. Oldı o şehenşeh-i nübüvvet⁸⁰

⁷⁵ temennī: teselli T.A.Ç.S.

⁷⁶ cezbe vü tecelli: hayret-i tecelli T.A.Ç.S.

⁷⁷ zerrāt: mir’at T.A.Ç.S.

⁷⁸ cihān [u] cāndur: cān u candur T.A.Ç.S.

⁷⁹ (Necm, 53/9)

⁸⁰ nübüvvet: velayet T.A.Ç.S.

- Pirāye-i kişver-i velāyet⁸¹
46. Revnağ-dih-i evvelīn-i evvel
Peyğamber-i enbiyā-yı mürsel
47. Şiddik o yār-ı gār-ı Aḥmed
Dībāce-i mu'cize Muḥammed
48. Revnak dil-i pāye-i bülendī
Sālār-ı tarīk-ı Nakşibendī
49. İklīm-güşā be-ḥükmi⁸² aḥkām
Ya'ni ki 'Ömer nizām-ı İslām
50. Āsūde ḥükümet ile maḥlūk
Seccāde-nişīn-i 'adl-i Fārūk
51. Deryā-yı muḥit-i ḥilm-i⁸³ 'Osmān
Mir'āt-ı cemāl-i sırr-ı Qur'an
52. Temkīnine reşk ider felekler
Maḥcüb-ı ḥayāsıdur melekler
53. İcrā-kün-i resm-i dīn-i ḥāriş
Ya'nī ki 'Ali veliy-yi vāriş
54. Ser-mest-i mey-i tecellī-i Ḥaḳ
Başrī Ḥasan ol velī-i muḥlaḳ
55. Maḥbüb-ı güzide-gān-ı dergāh
'Allāme-i dil ḥabīb-i āgāh
56. Dāvūd ki feyz- baḥş-ı dīndür
Nermīde-i ḳalb-i āhenīndür
57. Meşhūr-ı cihān be-cezbe mevşūf
Ser-leşker-i ehl-i 'aşk-ı ma'rūf
58. Nā ḥan zen-çeşm-i ehl-i gey-dest
Mehri-i maḳber-i bān Cüneydest
59. Āzāde zi-ḳayd-ı isti'ārāt
Ya'nī ki serī muḳarreb-i zāt
60. Memşād ki şāhib-i şerefdür

⁸¹ kişver-i velāyet: mesned-i nübüvvet T.A.Ç.S.

⁸² ḥükmi-i: 'adl-i T.A.Ç.S.

⁸³ ḥilm-i: 'ilm-i T.A.Ç.S.

- Ol gevhere Dīnever şadefdür
61. Gösterdi yüzün o nūr-ı sermed
Tābān-meh-i Dīnever Muḥammed
62. Bekrī o medār-ı dīn-i Aḥmed
Ser-mest-i cemāl-i Ḥaḳ Muḥammed
63. Agāh-ı sera⁷ sir-i yaḳīn est⁸⁴
Ya‘nī ḳādī racid-i dīn est
64. Bāġ-ı ‘aşḳuñ(1) şikūfte virdi
Ferzāne necīb Sūhreverdi
65. Ḳutb-ı dil ü cān-ı merkez-i dīn
Ya‘nī ki Ebherī-i Ḥudā-bīn
66. Şāhen-şeh-i mülk-i Ḥaḳ-şināsı
Sultān-ı serīr-i dil-secāsı
67. Nikrefte⁸⁵-i ḳulūb-ı ehl-i temyīz
Envār-ı şihāb-ı dīn-i- Tebrīz
68. Yek-bār-ı⁸⁶ cemāl-i dīn be-envār
Tebrīzīden itdi ‘arz-ı dīdār
69. Hem-nām-ı Ḥalīl-i Rabb-i Raḥmān
Reşk-āver-i zāhid-i Geylān
70. Dān-ende-i sırr-ı Cebre’īli
Ya‘nī ki Şafī‘d-din-i Erdebīlī⁸⁷
71. Pīrāye-i mesned-i pederdür
Şadrü‘d-din-i şāfi‘i güherdür
72. Şāhen-şeh-i Erdebīl-i mahfil
Ya‘nī ki ‘Alāū‘d-dīn-i Kāmil
73. Naḳl iyledi Rūma evliyāyı
Merdāne Ḥāmīd-i Aḳsarāyī
74. Der-gāhını itdi Kā‘be-i kām
Farz itdi tavāf-ı Ḥacı Bayrām
75. Āteş-zen-i kārban-ı āyīn

⁸⁴“eğer bir insan bir şey hakkında bilgisi varsa o şey hakkında hakikat ve yanlışı biliyor”

⁸⁵ nikrefte: bikrfet T.A.Ç.S.

⁸⁶ yek-pāre-i: yek-bār-ı T.A.Ç.S.

⁸⁷ Şafī‘d-din-i Erdebīlī: Şufi-i Erdebil T.A.Ç.S.

- Nūr-ı dil ü cān Emīr Sikkīn
76. Tīg-efgen-i münkirān-ı pūr-kīn
Maḥdūm-ı yegāne İbn-i Yāmīn
77. Hem-nām-ı ‘Ali imām-ı ümmet
Pīr-i fuḳarā-yı ‘aşḳ u ḫālet
78. ‘İsā-nefes ü Kelīm-cezbe
İsmā’il (İ)-i ḫarīm-cezbe
79. Şehr-i dile Sārbān-ı yektā
Güftār-ı ḳamu⁸⁸ cezbe-pīrā
80. Der-kār-ı ‘adū-yı ḫaḳ Hüsāmī
Sulṭān-ı serīr-i dil⁸⁹ Hüsāmī
81. Cān ‘aşık-ı [rüy-ı] rūḫ-ı yektā
Kendisi maḥfī kemālī peydā
82. Tā vaşl ola intihā-yı rāhı
Maḥfī gerek ‘aşık-ı ilāhī
83. Şimdi o şehen-şeh-i velāyet
Aḫbābına iylemekde himmet
84. Gāhī ki ider nühüfte dīvān
Ol devlete evliyādur erkān

[24]

85. Ol mihr-i kerem ki luṭfı çoḳdur
Bahşâyışınıñ ḫesābı yoḳdur
86. Ey Tıflī-i bī-medār şād ol
Ey bī-dil ü bī-ḳarār şād ol
87. Ol mazḫar-ı kāmīl-i tecellī
Bir gün seni de ider teselli
88. Üstād-ı daḳıḳadān-ı Ḥakīkī
Ḥassān-ı süḫan-verān Ḥakīkī
89. Oldı hüner ile pāk u tāhir

⁸⁸ güftār-ı ḳamu: kef-rīz-i heyün-i T.A.Ç.S.

⁸⁹serīr-i dil: ṭarīḳ-ı dīn T.A.Ç.S.

- Çalbinde haķikat oldu zāhir
90. Ey Őifte Őāhib-i niyāz ol
‘Aṭṭār-ı netāyic-i mecāz ol
91. Ṭıtdı dili būdenī vū hesti
Tā key bu ķadar emel-peresti
92. Ol cezbe-i ‘aŐķ ile hem-āgūŐ
Nā puḥtedür āteŐ-i SiyāgūŐ
93. Olsun yine nār-ı ‘aŐķ ser-keş
ĀteŐ-zen-i ḥānmān-ı āteŐ
94. Oldı dil- āŐinā-yı āgāh
ĀteŐ kede-i mahabbetu’llāh
95. Derd-i dil-i zāre itme tedbīr
Ol dest-gūŐā-yı dergeh-i pīr
96. Ey āyet-i kibriyā-yı dāver
(V)ey ḥüccet-i ķaṭ-‘ı peyāmber
97. Ey maŐrıķ-ı āftāb-ı tevhīd
Ey mażhar-ı sırr-ı sırr-ı cāvid
98. Ey cāmi’i her zūhūr-ı evvel
Deryā-yı muḥīṭ-i nūr-ı kümmel
99. Birdenbire nūr-ı evliyā hem
Zatuñda göründi tāb-ı Ādem
100. **Ṭıflı** ķapuñı penāh idindi
Didāruñı secde-gāh idindi
101. Bu zerre-i⁹⁰ bī-vücūdı ķul it
Nā-lāyık isem de sen ķabūl it
102. Ey mu‘cize-sāz-ı maḥrem Ḥay
İyle beni mażhar-ı dem Ḥay
103. ḤurŐid tecellī-i zāmīr ol
Ḥaķ luṭfuñu sen bize beŐīr ol
104. Ey dūrd-i ṭaleb [zi]- ‘aŐķ-ı Mevlā
Seng-i derin iyle secde-i pīrā
105. Pervāne-i Şem‘-i āhdur dil

⁹⁰ bende-i: zerre-i T.A.Ç.S.

- Mıknâtı̄s-ı günâhdur dil
106. Bâkî ki cihânda var hevesdür
Senden baña bir niğâh besdür
107. Ben mücrime ol dest-gîri
Nâ-bâliğ [i] tut bu ‘abd-i pîri
Fî 5 C (cemaziyel ahir) sene 306 [1306]

[25]

17⁹¹

Remel

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

[Meşnevî]

[Lâ-Edrî]

1. Sırr-ı Hâk’ dan zâtı rahmet ismi ‘Abdu’llâh olan
Zât-ı eşyâya kümâhî ‘ârif ü agâh olan
2. Çün cemâliyle kemâliyle o zât-ı kird-gâr
Şübhesiz zânsız Hüsâmeddîn oldı âşikâr
3. Perteviñ şaldı o yüzden ‘âleme ol bî-nişân
Sâbit oldı gördiler oldur nişân-ı bî-nişân
4. Hâmza Bey’de zâhir oldıkda o sırr-ı zât-ı pâk
Niceler ol maṭla‘-ı hürşîdin oldı tâb-nâk
5. Cezbe-i cām ile nice cāmı serḥoş iyledi
Feyze kâbil dilleri ol mest ü medhûş iyledi
6. Âşikâr oldukda İdrîs-i velîde sırr-ı zât
Gözliler gördiler oldır bi’l-aşiyyi ve’l-guzât
7. Nuṭk-ı pâkinden ‘ayân olmuşdır esrâr-ı nihân
Yüzini gören kişi iylerdi ol dem terk-i cân
8. Burc-ı keyvâne ṭulû‘ itdikde ol şahs-ı ḳadîm
Görmediler niçeler ol nûrı oldılar racîm
9. Vech-i pâkinden nümâyân itdi sırr-ı kün-fekân
Cân-ı pâkinden nihân olmuşdı zât-ı müste‘ân

⁹¹ Bu şiire herhangi bir akademik çalışmada rastlanmamıştır.

10. Bā ū şın u yā vü rā‘da perde tıtdı rūy-ı zāt
Vech-i İbrāhīm görüñdi ħal olundu müşkilāt

18⁹²

Hecez

Mefâilün / Mefâîlün / Mefâîlün / Mefâilün

[Ġazel]

[Rahîmî]

1. Cemâli sırrına kıldım nazar ruhsârına yârîñ
Perîşân itdi göñlüm zülf-i sünbül-fâm-ı dildârîñ
2. Ne mümkün merkezinde şâbit olmak ‘aql-ı ħod-ârâ
Seniñ Ya‘ķüb-veş giryân olunca çeşm-i ħün-bârîñ
3. Sinâi nevk-i çeşm-i dilrubâ sînemde cây iyler
Ĥasendür gerçi ħalk-ı pâki ol pâkîze güftârîñ
4. Hele ‘illet ħomaz ‘âlemde ‘adli rây-gân iyler
MuĤammed sırrına ‘ârif olunca ħalb-i ħünkârîñ
5. Dirîğ itme kerîmâ feyz-i luĤfı ‘âşîķ-ı zârâ
‘Alâü‘d-dîn-veş himmetler it kim itme esrârîñ
6. Yüzüñ sür ħāk-pâ-yı ŞeyĤ Nüre‘d-dîn’e ey sâlik
Rahîmî-veş ziyâde olsun dir iseñ dilde efkârîñ

[26]

Bu sayfa boştur

[27]

Bu sayfa boştur

[28]

⁹² Bu şiire herhangi bir akademik çalışmada rastlanmamıştır.

Bu sayfa boştur

[29]

19⁹³

11'li Hece

[Nefes]

Muhyiddin Abdal

1. Medīne'den gider oldum Kūfe'ye
Dön gitme imām didi sünniler
Ugradırlar seni cevri ü cefāya
Dön gitme imām didi sünniler
2. Kolumuzdan uçdı 'Aliyü'l Mürtezā
Niyleyim Mevlā'dan geldi kazā
Ayrılmakdan ölüm yeğdir hem bize
Dön gitme imām didi sünniler
3. Ümmü Gülşüm gördi şişede kanı
Yire urup⁹⁴ 'arşa çıkdı figānı
Dön gitme yezīdler öldirür seni
Dön gitme imām dedi sünniler
4. **Muhyi'd-dīn** yasım var 'āşıklar gelsün
Buna inanmayan tomuda yansun
Ümmü Gülşüm niçe firqate döksün⁹⁵
Dön gitme imām dedi sünniler

20⁹⁶⁹⁷

Hecez

Mefâilün / Mefâilün Mefâilün / Mefâilün

[Gazel]

⁹³ A.B.Ş.A., S.104 bk. kaynakça (Özmen 1998)

⁹⁴ urub: vurup A.B.Ş.A.

⁹⁵ döksün: kansın A.B.Ş.A.

⁹⁶ Bu şiire herhangi bir akademik çalışmada rastlanmamıştır.

⁹⁷ Bu şiir sayfa 52'de tekrar yazılmıştır.

Merşiye-i Sultân Selîm

1. Sarây-ı kün-fekânîñ hükmüne fermân iden Hâydar
Habîb-i lî-ma'allâh yetimini sultân iden Hâydar
2. Nice itdiñ ey felek sen nûr-ı çeşm-i seyyid-i Zehrâ
Bugünlerde ciğer kan ağlasun efgân iden Hâydar
3. Felekler intikâmîñ almağa kan ağladı her şeb
Şafağ tutmuş kenâr-ı âsumânı kan iden Hâydar
4. Di gel mâtem-i Hüseynîñ mâtemi 'aynı vişâl olmuş
Cemâlîñ 'ıydına koç kuzusun qurbân iden Hâydar
5. Muharremdir kızıl qurbân olam küyunde ruşşat vir
"Sağâhüm hamr"ına evlâdını 'atşân iden Hâydar
6. Elinde tut ikin seyri kader meydânı hükmünde
Ne hikmitdir 'adüya sevdiğin ihsân iden Hâydar
7. 'Ali nâmı şifâtıñ ismi zâtıñ sırr-ı sübhândur
Dinilmez söylenilmez 'âleme bürhân iden Hâydar
8. Şehîd-i kerbelânîñ meşhedi kalb-i selîmdir
O meşhedde **Selîmî** mest-i ser-gerdân iden Hâydar

[30]

Bu sayfa boştur.

[31]

21⁹⁸

Hece

[Ninni]⁹⁹

[Derviş]

1. Nûrundan halk itdi celîl
Birliğine kıldı delîl

⁹⁸ Bu şiire herhangi bir akademik çalışmada rastlanmamıştır.

⁹⁹ Mecmuada "İlâhî" başlığı kullanılmıştır.

- Şems [ü] kamer bedr-i münir
Nene ninni ninni yâ Muhammed'im ninni
Nene ninni ninni yâ cân Ahmed'im ninni
2. 'Abdu'l-muṭṭalib dedesi
Sultân 'Abdullâh babası
Âmine sultân nenesi
Nene ninni ninni yâ Muhammed'im ninni
Nene ninni ninni yâ cân Ahmed'im ninni
3. Şükrolsun dünyâya geldi
'Arş u kürsi şadmend oldu
Dû-cihân nûra ğarķ oldu
Nene ninni ninni ninni yâ Muhammed'im ninni
Nene ninni ninni yâ cân Ahmed'im ninni
4. Melekler şâf şâf geldiler
Ehlin Hâķ nebî didiler
Kademine yüz sürdiler
Nene ninni ninni yâ Muhammedim ninni
Nene ninni ninni yâ cân Ahmedim ninni
5. Cibril beşiĝini getürdi
Âmine sultân yatırdı
Ay geldi beşiĝine urdı
Nene ninni ninni yâ Muhammed'im ninni
Nene ninni ninni yâ cân Ahmed'im ninni
6. Bizi yokdan var iyledi Hâķ
Habîbine kıldı ümmet
Naşîb itdi dîdâr-ı cennet
Nene ninni ninni yâ Muhammed'im ninni
Nene ninni ninni yâ cân Ahmed'im ninni
7. İhsân iyledi kırâ'atı
Tecellî kıldı imânı
Cümle nebîler sultânı
Nene ninni ninni yâ cân Muhammed'im ninni
Nene ninni ninni yâ cân Ahmed'im ninni

8. Bu dervîşi ĥor iyleme
Ĥabîbinden dūr iyleme
Şefâ‘atinden girü itme
Nene ninni ninni yâ cān Muḥammed’im ninni
Nene ninni ninni yâ cān Aḥmed’im ninni

[32]

22¹⁰⁰

11’li Hece Ölçüsü

[Nefes]

Şeyhoğlu

1. Ḥasan Ḥüseyin’e olan işlere
Gökde melek yerde her cān ağladı
Gör anlara şu virmesin zālîmi¹⁰¹
Gökde melek yirde her cān ağladı
2. Göre göre Yezîdilerin alını
Bağladılar şuların yolunu
Şoldırdılar Faṭma ana gülünü
Gökde melek yirde her cān ağladı
3. Göre göre Yezîdlerin kaşdı ne
‘Askerin çeküpen geldi üstüne
Kıydılar İmām-ı Enbiyā nesline
Gökde melek yirde her cān ağladı
4. Medine şehrinden kalkup göçdiler
Nice nice şusuz beller¹⁰² aşdılar
Kerbelā çölünde¹⁰³ şehîd düşdiler
Gökde melek yirde her cān ağladı
5. **Şeyḥ Oğlu** tatlu cānına kıymadı
Ol Yezîd oğlu Mervāna uymadı

¹⁰⁰Ç.Y.K., C.3, S.288 bk. kaynakça (Yıldız 2010)

¹⁰¹gör anlara şu virmesin zālîmi: görün görün Yezitlerin halini Ç.Y.K.

¹⁰²beller: yerler Ç.Y.K.

¹⁰³çölünde: sahrasında Ç.Y.K.

Yerde gökde ağlaşmadık kalmadı
Gökde melek yirde her cān ağladı

23¹⁰⁴

11'li Hece Ölçüsü

[Nefes]

Seyyah Dede

1. Der¹⁰⁵ İmām Hüseyni seven cānlara
Ansun¹⁰⁶ kan ağlasun 'āşüre ayında¹⁰⁷
Kerbelāda şehīdlerin hālini
Bilsün kan ağlasun 'āşüre ayında
2. Şakınsün bu ayda olmasun hurrem¹⁰⁸
Bilsün ol cān budur māh-ı muharrem
Āh Hüseynim diyü yāreye merhem
Şarsun kan ağlasun 'āşüre ayında
3. Yas iyleyüp kara giysün tonunu
Ağlamağla geçirsün gününü
Şehīdler 'aşkına kurbān cānını
Virşün kan ağlasun 'āşüre ayında
4. Muhabbetiyle bildirsün özünü
Kanlu yaş ile toldırsun gözünü
Seyyāh Dedem topraklara yüzünü
Sürşün kan ağlasun 'āşüre ayında

[33]

24¹⁰⁹

[Na't-Şerīf]

¹⁰⁴ A.B.Ş.A., C.3 S.295 bk. kaynakça (Özmen, 1998)

¹⁰⁵ Der: de A.B.Ş.A.

¹⁰⁶ Aşsun: Yansın A.B.Ş.A.

¹⁰⁷ 'āşüre ayında: matem ayında A.B.Ş.A.

¹⁰⁸ haram: hürrem A.B.Ş.A.

¹⁰⁹ D.K. bk. kaynakça (Gölpınarlı, 1957)

[Şems-i Tebrizî]

[Farsça]

نعت شریف

یا هب الله یول فالوینا نوبی	برگزیده زوالجلال بان یهنا نوبی
نازیه حضرت صومعه صدقه بیجا نوبی	نویسم انبیا صومعه صومعه ما نوبی
درب معراج بود جبریل از کباب	با نغمه بر سر نه کینه حضرت نوبی
با رسول الله فدائی امانه عاظمه	بغضای عاجزانه ولی سر و پیکر نوبی

شمس تبریزی که دان نعت شریف
مصطفی و محمداً به سید اعلا نوبی

25

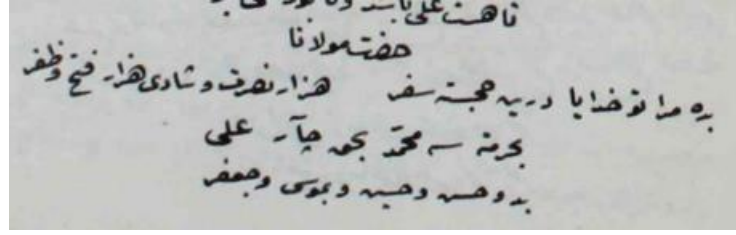
[Gazel]

[Şems-i Tebrizî]

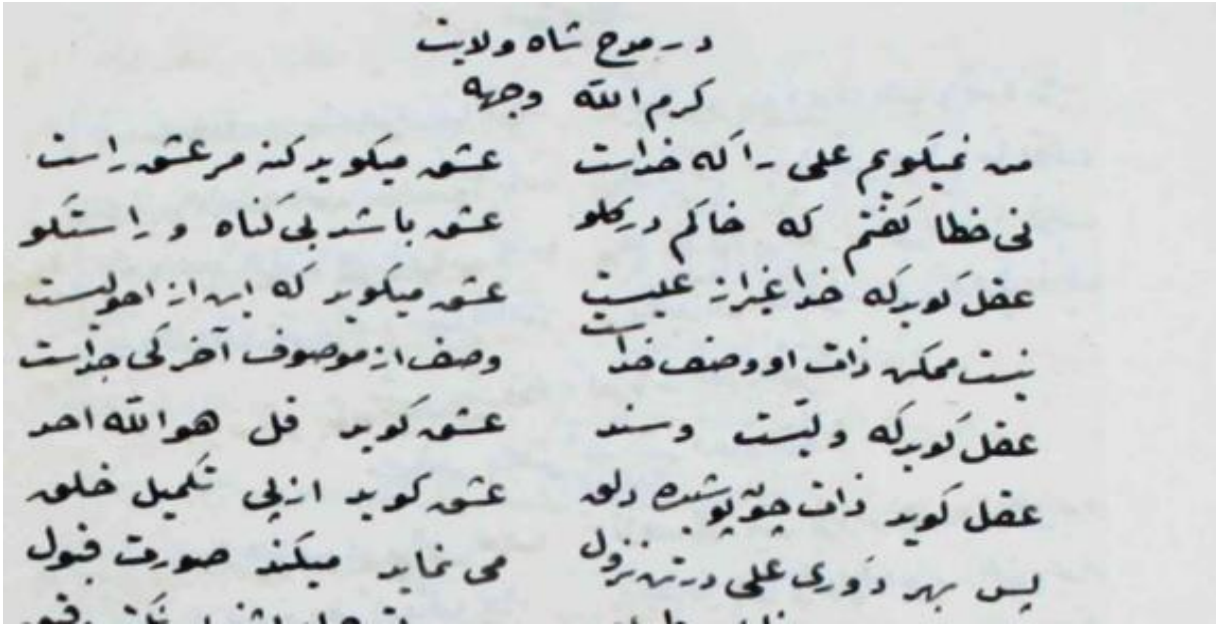
[Farsça]

شعر

فاصوتی چون جلوه بود علی بود	تا نفس زبیه بود و خانه بود علی بود
تا هیکله دلی بود و وصی بود علی بود	سپاهه سخا و کرم وجود علی بود
مسجود ملائک که سارم ز علی شد	ارم جو یکی قبله و مسجود علی بود
هم ارم و هم بن و هم ابوب و هم ادریس	هم بوخ و هم بونس و هم هود علی بود
هم موسی و هم عیسی و هم حضرت و هم ایسا	هم صالح یحیی و داود علی بود
اه شرد لاور که ز بهر طبع نفس	و ضوانه جلایه پنجه با بود علی بود
اه کائف فزانه که ضار ره همه فزانه	کرد حق صفت عصمت بنور علی بود
اه عارف جام که فاکه سیر از فزانه	از کله عیسی بر افزود علی بود
	تا کار نه زیت بنا بود علی بود



[34]



[35]

حضرت مولانا

زهی موجودها و آیه علی بن ابی طالب زهی معبودانی و صانه علی بن ابی طالب
 تویی ضانه تویی ضانه تویی ریانه تویی حجاب تویی فرد عظیم الشانه علی بن ابی طالب
 حلیم و عالم و دانا سیم و سماع و بنا تویی دایره کبریا نه علی بن ابی طالب
 تویی اول تویی آخر تویی حاضر تویی غایب تویی بر تویی نسیانه علی بن ابی طالب
 زمه از فضل تو قسم تویی عشق عالم حلاه از فضل تو سارانه علی بن ابی طالب
 بجز دانی باینکه که او شد دائم و قائم ز آه عقل و سارانه علی بن ابی طالب
 اگر خودی نجات خود ز بنا چه در عضا بروی و بجز آیه ای هابه علی بن ابی طالب
 از خودی نجات خود ز بنا چه در عضا بروی و بجز آیه ای هابه علی بن ابی طالب

[Kaside]

[Şems-i Tebrizî]

هو ممکن الیه علی و الله و مولانا علی
 ای شاه شاهانه جلالت الله و مولانا علی
 ضویر تابانه ذره از خاندانه شاه تو در پای عمامه فطره الله و مولانا علی
 عالم بود و آرمش عیبی نبود مرید بر آ تو کردی به هم الله و مولانا علی
 آرم که نور عالمش عیبی که نور عیب در کوی عشقت زه الله و مولانا علی
 حرف کلامش بر بنام تو هست از جلالت بیرونه ز حرف کاغذی الله و مولانا علی
 آنکه که آتش خلیل نبریه و بجانه که بود از خود تو بود در جلالت الله و مولانا علی
 موسی به عمارة و عجب نشسته بر در کوه طو داود میخواند بود الله و مولانا علی
 تو نوع ناصی گشته طوفانه تو گشته با اختر جلبد نوع شد الله و مولانا علی
 که نوع ناصی شد موج از آفتاب بقیه که می شد آفتاب الله و مولانا علی
 هر جسد مبات فویشنه که فدای انما از لاقا دین عطا الله و مولانا علی
 داد و اگر آهه جو موم دین نمود کرد اندر دلش آقر کرد الله و مولانا علی

[Matla]

[Celālū‘d-din]

[Farsça]

مجلد الیه - فح - مجولاً نا نما الله و مولانا علی
برصفحه عذارت - بجانہ فطاز صوفی - یوقلم قاجار آہ - وی می تازی

[36]

31

[Gazel]

[Şems-i Tebrizî]

[Farsça]

بر شامم بر شامم در باره نما نم
بیاسافی بیاسافی شراب سوقه از
نه منم صد نه هبنا رم نه رفیوم و بیوم
ایاره روز و از آه ساعت بخود صوفی نم
الای کسی تبریزک بشارت باد فرودیک
چرمی ترسی چرمی لرزی چرمی دانی کم صد نم

[37]

Bu sayfa boştur.

[38]

Bu sayfa boştur.

[39]

Nefes-i Hâzret-i Yûnus

1. Geliñ özenelim farz [u] sünnete
Enbiyâlar gider Hakk'a minnete
Kiyâmetde şefî' olur ümmete
N'ola bir kez görsem Hâzret-i 'Alî'yi
Teñriniñ arslanı gerçek velîyi
2. 'Alî'niñ gözleri ay gibi bakar
Yüzünüñ şöhreti dünyâyı tutar
Hâykırdığı zamân tağlar[ı] yıkar
N'ola bir kez görsem Hâzret-i 'Alî'yi
Teñriniñ arslanı gerçek velîyi
3. Ğazāya giderken yollar açıyor
Deñiz deryā köpri olmuş geçiyor
Kāfirleriñ üstüne ateş saçıyor
N'ola bir kez görsem Hâzret-i 'Alî'yi
Teñriniñ arslanı gerçek velîyi
4. 'Alî düldülüni almış eline
Zülfikârıñ kuşanmış beline
Gice gündüz gider ğazā yoluna
N'ola bir kez görsem Hâzret-i 'Alî'yi
Teñriniñ arslanı gerçek velîyi
5. 'Alî düldülüne binmiş aşırır
Zülfikârıñ çekmiş 'aşka düşürür
Gören kāfirleriñ 'aklıñ şaşırır
N'ola bir kez görsem Hâzret-i 'Alî'yi
Teñriniñ arslanı gerçek velîyi
6. Dervîş Yûnus dir ki biz de varalım
'Alî'niñ cengîn seyrân idelim

¹¹⁰ Bu şiire herhangi bir akademik çalışmada rastlanmamıştır.

Mevlā naşīb itsün komşu olalım
N'ola bir kez görsem Hâzret-i 'Alî'yi
Teñriniñ arslanı gerçek velîyi

[40]

33¹¹¹

Remel

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün

[Ġazel]

[Yūnus Emre]

1. Ey benim sevgili Mevlām seniñ 'aşkıñ kimde var
Sen bilürsin kimse bilmez seniñ 'aşkıñ cānda var
2. Çün işitmez bu kulağım gözlerimde perde var
Hâkķ'ı görmek dileriseñ perdeleri sil de var
3. Boğazımda 'aşķ zinciri ayağımda kilte var
Hâkķ'a gitmek dilerseñ kilteleri kır da var
4. Seyrimde bir bağçe gördüm dürlü çiçek anda var
Hâkķ'a vuşlat dilerseñ güllerini der de var
5. Bir seher dosta giderken uğradım yollar diken
Şirātı geçmek dilerseñ ol diken 'ayr da var
6. Ey bī-çāre **Emrem Yūnus** Hâkķ'a armağan gerek
Hâkķ'ıñ armağanı tevḥīd teveccüdünü sür de var

34¹¹²

11'li Hece Ölçüsü

[İlāhī]

Yunus Emre

1. Dertlü ne ağlayub gezersin¹¹³

¹¹¹ Bu şiire herhangi bir akademik çalışmada rastlanmamıştır.

¹¹² **Yunus E.D., S.445** bk. kaynakça (Tatçı, 2014)

¹¹³ Dertlü ne ağlayub gezersin: Dertlü ne ağlayub gezersin burda **Yunus E.D.**

- Ağladursa Mevlām gine güldürür
Nice dertlü kōndu göçdi bu yuvadan
Ağladursa mevlām gine güldürür
2. Bu dert benim münīsümdür yārimdür
‘Arşa çıkan benim āh u zārumdur
Bizi¹¹⁴ ağladan bir luṭf çok¹¹⁵ Kerīmdür
Ağladursa Mevlām gine güldürür
3. Sevdāya şalma imdi ġarīb başımı
Aķıtma gözümdeñ kanlı yaşımı
Kerīm Mevlā bilür kılun işini¹¹⁶
Ağladursa Mevlām gine güldürür
4. Hāķķ’iñ cemāliñ Ādem ṭanı gör¹¹⁷
Zikr ile Mevlāyı dilden aña gör¹¹⁸
Kāhri kime ise kerīm onadır¹¹⁹
Ağladursa Mevlām gine güldürür
5. **Derviş Yunus** senin gözlerinde çok hāl var
Uğrayub önünden¹²⁰ geçecek yol var
Gice gündüz đurma Mevlāya yalvar
Ağladursa Mevlām gine güldürür

35

8’li Hece Ölçüsü

[İlāhī]

[Yunus Emre]

1. Ādāb ile erkān ile
Gel evliyā meclisine
Oķu añı fetvā ile

¹¹⁴ Bizi: Seni **Yunus E.D.**

¹¹⁵ çok: ıssı **Yunus E.D.**

¹¹⁶ Kerīm Mevlā bilür kılun işini: Kerīm’dür onarur kulun işini **Yunus E.D.**

¹¹⁷ Hāķķiñ cemāliñ Ādem ṭanı gör: Dā’im Hakk’a cemālünü dike dur **Yunus E.D.**

¹¹⁸ gör: dur **Yunus E.D.**

¹¹⁹ kerīm onadır: lutfi anadır **Yunus E.D.**

¹²⁰ Uğrayub önünden: Önünden uğrayub **Yunus E.D.**

- Gel evliyā meclisine
2. Gelmeyenler bunu bilmez
Anuñ için dert almaz
Toğri gelen maħrūm qalmaz
Gel evliyā meclisine
3. Bunlar kelām deryāsıdur
Bu dervīşler ğavgasıdur
Fuqarālar Qa’besi’dür
Gel evliyā meclisine
4. Bu ‘Āşık Yūnus’uñ niyāzı
Cāna taldı dost āvāzı
Açılsun cāniñ gözi
Gel evliyā meclisine

[41]

Bu sayfa boştur.

[42]

36¹²¹

Hecez

Mefâ ‘ilün / Mefâ ‘ilün / Fe ‘ülün

[Mesnevi]

[Yazıcıoğlu Mehmed Efendi]

1. Görürem hâlde sultānu’l meşāyiğ
Görürem vaqtde bürhānu’l meşāyiğ
2. Cihānuñ kuṭb [u] māhı Hācı Bayram
Cihānuñ şeyḫ u şāhı Hācı Bayram
3. Gözükdı sırr ile vir¹²² müjdegānı

¹²¹ Y.M.M., S.840 bk. kanakça (Çelebioğlu 2018)

¹²² vir: der Y.M.M.

- Ki virdi Hâk saña şol zendeğānı¹²³
4. Çü şeyhim bu sözi işrâb kıldı
Sözini cānuma mihrâb kıldı
 5. Didüm Hâk himmet itdi¹²⁴ hikmet irdi
Çü hikmet irdi Hâk'dan rahmet irdi
 6. Selāmu'llāh irişsün size yā şeyh
Dükenmez himmet iyleñ¹²⁵ bize yā şeyh

37¹²⁶

Hecez

Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün

[Müfred]

[Ahmed Sarbān]

1. Nice cān u nice başlar yola qurbān için geldi
Kabül olur ise Hâk'dan bulara kutlu bayramdur

38¹²⁷

Hecez

Mefâilün / Mefâilün / Feülün

[Mesnevi]

[Ahmed Sarbān]

1. Anuñ taht-ı yedindedür¹²⁸ maqāmāt
Anuñ hüddāmıdur ehl-i kerāmāt
2. Diyüp işit kemālîñ evliyānuñ
Anuñ 'aşkı ile mest ola cānuñ
3. Cümle var ol bir kişidir ol kişi
Yapmağ u yıkmağ durur kemter işi

¹²³ zendeğānı: zindeğānı **Y.M.M.**

¹²⁴ Didüm Hâk himmet itdi: Didüm çün himmet itdün **Y.M.M.**

¹²⁵ Bu kelime derkenarda 'eylen' şeklinde de ek olarak yazılmıştır.

¹²⁶ **A.S.D., S.12** bk. kaynakça (Er 2013)

¹²⁷ **A.S.D., S.12** bk. kaynakça (Er 2013)

¹²⁸ taht yedindedür: mehabbet yedindedir **A.S.E.**

4. Çü sen sende gördüñ beğendüñ
Sen iblīs iyledin kendiyle kendüñ

[43]

39¹²⁹

Remel

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

[Ġazel]

[Gaybi Baba]

1. Ey taleb-kār-ı hüdāvend-i kerīm zü'l ‘atā
Şādīkü’l kavī ‘ulüvvü’l himme vü ‘abd-ı rızā
2. Bir laṭīfedür gönülden söylerüz tāliblere
Kālb-i mü’min beyt-i Raḥmān’dur buyurdu Muşafā
3. Gönle gir ki “ve min yedhüle¹³⁰ kāne āmenen”
Ḥaḳḳ’ın evidür āna giren emīn olur şehā
4. Girmek oldur ki nefes çıkdığı yire varasın
Anda Ḥaḳḳ ānı hemīşe fikr idesin dā’imā
5. Dünyevī yā uhrevī efkār gelse iyle red
Mā-sivādur fikr-i Ḥaḳ’dan ğayr-ı heb ey müctebā
6. Varlığını Ḥaḳḳ’a vir varlık Ḥaḳḳ’ın olsun hemīn
Sen çık aradan hemān kalsun yaradan muṭlaḳā
7. Ḥaḳḳ’ı var kendini yok fikr iyle anda ol muḳīm
Bu teveccühden gönül oğlu toğār ey meh-liḳā¹³¹
8. Bu dildir cān bir cān hem büt-i tersā-peçe
Şāhib-i keş ü kerāmet¹³² zevḳ u şevḳ ey pür-şafā
9. Bekle gönülün Rabbiñi fikriyle fikr-i ğayrı қо
Taşra gezme gir vücūduñ şehrine ol pādīşāh

¹²⁹ **Gaybi S.Ş., S.8** bk kaynakça (Güler, 2003)

¹³⁰ beyt-i Raḥmān’dır: beyt-i yezdāndır **Gaybi S.Ş.**

¹³¹ mehlekā: mutlaka **Gaybi S.Ş.**

¹³² keş u kerāmet: şevḳ-i kerāmet **Gaybi S.Ş.**

10. Tālib kābil gerekdür ‘āşık-ı ser-bāz hem¹³³
Hak ile vuşlat dilerseñ varlığın iyle fenā
11. Maḥv ide öz varlığın tā kim göre Hāk’dan liķā
Kendiliksiz vāşıl oldu enbiyā vü evliyā
12. “Küllü şey’in hālikün illā vechuhu”¹³⁴ buyurdu Hāk
Yoķ durur ğayrıñ vücūdı gözünü aç gör fenā
13. Ey Lā-mekānī¹³⁵ bu üslub üzre göñlüñ bekleyen
Fānī olur kendi özünden Hāk ile bulur beķā

40¹³⁶

Hecez

Mefâîlün / Mefâîlün / Feûlün

[Mesnevi]

[Hamza Bāli]

1. Hemān-dem kim kıpar rüz-ı kıyāmet
Hārāb olur cihān mülki temāmet
2. Anuñ bürhānıdur āyāt-ı Qur’ān
Ki ref’ olur bu eşkāl u ḥayālāt
3. Saña bu kırb olur oldum da ḥāşıl
Ki sensiz olursun aña vāşıl¹³⁷
4. Öñünce nice kim varlık tağı var
Gözüne şanma kim görine dīdār
5. Bu varlık tağı cümle gitmeyince
Deñizde kıtre gibi batmayınca
6. Duyan ve işiden hemān o imiş
Sen ü benliğimiz bahāne imiş

[44]

¹³³ ser-bār hem: serbaz ola **Gaybi S.Ş.**

¹³⁴ Kasas Suresi 88. Ayet: “O’nun Zatından başka her şey helak olucudur”

¹³⁵ Lā-mekānī: Hüssāmeddīn **M.**

¹³⁶ **M.H.B., S.16** bk. kaynakça (Er 2015)

¹³⁷ Bu dizede vezin kusuru vardır.

7. Seniñ gönlüñ muşaykal düşdiğinden
O nūr irdi ‘aksin tıydı senden
8. O girdi lakin anı seni şandıñ
Bu nūruñ odunuñ ‘aşkına yandıñ
9. Bu menzilde henüz fānī değılsiñ
Göñüller derdi dermānı değılsiñ
10. Ğayrı bī-ğayreti komadı anuñ
Lā-cerem ‘aynı oldı eşyānuñ
11. Beñizlenmez kimesne bu beñizden
Deñizdedür habersizdür deñizden

[45]

41¹³⁸

Remel

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

[Muhammes]

[Şîrî / Bektaş Çelebi]

Nuṭṭ-ı Hünkâr Hâcî Bektâş-ı Velîyü’l Horasânî Kıdduse Sırrahü’l ‘Âlî

1. Men dilâ anı kâdîmi içinde¹³⁹ bülbülüm
Ol elest bezmindeki mestân içinde bülbülüm
Aşiyân-ı tende cānı kân¹⁴⁰ içinde bülbülüm
Derd-mendim dertliyim dermān¹⁴¹ içinde bülbülüm
Hem müsellim na‘radan zî-şân¹⁴² içinde bülbülüm
2. “Men ‘aref’¹⁴³ esrārını gerçi nihān itmez bilen¹⁴⁴
Kāl ile kāl¹⁴⁵ ehlini çün imtiḥān itmez bilen

¹³⁸ A.B.Ş.A., C.3, S.189 bk. kaynakça (Özmen 1998)

¹³⁹ anı kâdîmi içinde: nuru kadimim can içinde A.B.Ş.A.

¹⁴⁰ kân: can A.B.Ş.A.

¹⁴¹ dermān: devran A.B.Ş.A.

¹⁴² Hem müte’lim na‘radan zî-şân: Her güruhu naci-i zişan A.B.Ş.A.

¹⁴³ Hadis-i Şerif “Men arefe nefseh fekad arefe Rabbeh”: “Nefsini bilen Rabbini bilir”

¹⁴⁴ bilen: miyim A.B.Ş.A.

¹⁴⁵ Kāl: hal A.B.Ş.A.

- Küllî nās¹⁴⁶ muḳteżāsınca ziyān itmez bilen
İhtiyārî¹⁴⁷ kenz-i maḥfîsin ‘ayān¹⁴⁸ itmez bilen
Ḳuş dilen fehmi iyleyen ‘irfān içinde bülbülüm
3. Mağz-ı Ḳur’ān bāb-ı bismillāh imiş gūş iyledüm
‘Aḳl-ı bābî¹⁴⁹ ma‘anî-i miftāhını gūş iyledüm¹⁵⁰
Seyr idüp seb‘ü’l- meşānî bezmini gūş iyledüm
Bāde-i ‘aşḳı naşṭb oldı şükür nūş iyledüm
‘Alleme’l esmā benüm Ḳur’ān içinde bülbülüm
4. Kühl-i ābdān¹⁵¹ ile içdim ‘ayn-ı dil-nümāyı men¹⁵²
Başmışım ‘‘İnne hedeynāhu’s-sebil’’e¹⁵³ pāyı men
Çār ‘anāşır şeş cihetden görmüşem Allāhi’ı men¹⁵⁴
Seyyidim ta‘lîm idüp fehmi iyledim esmāyı men
Murtażānîñ sırrıyım pîrān içinde bülbülüm
5. Tā‘at-ı cümle¹⁵⁵ cihāndan el yumaḳ evvel yudum¹⁵⁶
Tövbe urdum derūnum pasını sildim¹⁵⁷ yudum
Bā-ḥuşūş mîzān-ı¹⁵⁸ çeşmimden yudum evvel yudum
Ḥamdillāhî ki ḥayātı çeşmesinden el yudum
Ṭayyib ü ṭāhir olan rindān içinde bülbülüm
6. Çünkü Şîrî rāh-ı Ḥaḳḳ’a iyleyüp¹⁵⁹ ‘avn-ı azîm
Fātiḥa içre okuyup kenz-i Raḥmāni’r-raḥîm
Ḥaḳḳ’a tefvîz iyleyüp min şerr-i şeyṭāni’r-racîm
Cennet içre menzirim hazā şıratü’l müştakîm
Zāhidā inkārı ḳo vicdān içinde bülbülüm

¹⁴⁶ Külli nās: Kelimünnas **A.B.Ş.A.**

¹⁴⁷ İhtibārî: İhtiyarî **A.B.Ş.A.**

¹⁴⁸ ‘ayān: iyan **A.B.Ş.A.**

¹⁴⁹ ‘Aḳl bābî: Kufl-i babı **A.B.Ş.A.**

¹⁵⁰ gūş eyledim: huş eyledim **A.B.Ş.A.**

¹⁵¹ ābdān: ibret **A.B.Ş.A.**

¹⁵² men: ben **A.B.Ş.A.**

¹⁵³ “Şüphesiz biz ona (doğru) yolu gösterdik.” (Dehr, 90/3)

¹⁵⁴ Çār ‘anāşır şeş cihetden görmüşem ilāhî men: Semme vechullah giri kuteyledim sevdayı ben **A.B.Ş.A.**

¹⁵⁵ Tā‘at-ı cümle: cümle taatten **A.B.Ş.A.**

¹⁵⁶ cihāndan el yumaḳ evvel bu dem: cihane ben elim ezel yudum **A.B.Ş.A.**

¹⁵⁷ silerim: saykal **A.B.Ş.A.**

¹⁵⁸ mîzān-ı: seyran **A.B.Ş.A.**

¹⁵⁹ eyleyüb: eyledi **A.B.Ş.A.**

42¹⁶⁰

Remel

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

[Ġazel]

[Şîrî / Bektaş Çelebi]

1. Baş açık yalın ayak ‘üryâne gelmişlerdeniz
Hāk-pāy-ı ābdāl olub vīrāne gelmişlerdeniz
2. “Lā taḳabbel ‘indenā”¹⁶¹ ey ḥāce “elmāl-velbenun”
Pes bu ‘ālem içre biz seyrāne gelmişlerdeniz
3. ‘Āşīḳ-ı dīdār olup nūr-ı tecellī gözleriz
Şanma zāhidler gibi bī-gāne gelmişlerdeniz
4. Biz mevālīyüz faḳīh ü şūfīlik beñzi deĝil
Şāh ile dīdārımız merd-āne gelmişlerdeniz
5. Pādişāh-ı dehrolup hem “Küllü nefsi za’iḳa”¹⁶²
Bir iki gün dünyeye mihmāna gelmişlerdeniz

[46]

6. Ey müselmān ol şehiñ nūr-i cemālin mihrine
Yek cihed olup bugün imāna gelmişlerdeniz
7. İmdi ‘ārif-i nūruñ iç yüzün vardur yaḳīn
“Men ‘aref”¹⁶³ten tanıyup ‘irfāna gelmişlerdeniz
8. Mü’miniñ mīr’atı mü’mindür didi şāh-ı cihān
Kūfr-i kevnī pāk idüp bürhāna gelmişlerdeniz
9. Yüri ey rezzāk-ı sālūs zāhid-i ḥod-bīn ki biz
Baş u cānı terk idüp meydāna gelmişlerdeniz
10. Ol mu‘aṭṭar maḫharı şūretine kılup naḫar
Ḳatreyüz kim güyyiā ‘ummāna¹⁶⁴ gelmişlerdeniz
11. Pādişāh-ı lem-yezel dānā-yı bī-mişl[ü] bedel

¹⁶⁰ A.B.Ş.A., C.3, S.190 bk. kaynakça (Özmen 1998)

¹⁶¹ Āli İmran Süresi

¹⁶² “Her nefis ölümü tadacaktır.” (Ankebut, 29/53)

¹⁶³ Hadis-i Şerif “Men arefe nefseh fekad arefe Rabbeh”: “Nefsini bilen Rabbini bilir”

¹⁶⁴ ‘ammāne: ummane A.B.Ş.A.

- Ya'nî kim ol gâfir [ü] gufrâne¹⁶⁵ gelmişlerdeniz
12. Ahsen-i taqvîm bildim Hādî-yi Rahmāndur yakîn
Ey şıfâtı “‘Kul hüvellāhu”¹⁶⁶ şāne gelmişlerdeniz
13. İktidārım var imiş kim tā ezel sultānıma
Şad hezārān şükr kim dermāna gelmişlerdeniz
14. Yā Muḥammed yā ‘Alī virdimdür leyl [ü] nehār
Yā Muḥammed yā ‘Alī ihsāna gelmişlerdeniz
15. Enbiyā’vü evliyānıñ hürmeti çün cürmine¹⁶⁷
Ḥamdülillāh ki bugün derbāna gelmişlerdeniz
16. Ey Esedu’llāh-ı gālib şāhib-i Düldül-süvār
“Lā fetā” vird iyleyüp şīrāna gelmişlerdeniz
17. Ey yed-i Mürtezā Kāmersin¹⁶⁸ şun‘-ı şāni‘ şavkına
Nār-ı ‘aşkıñ şem‘ine pervāne gelmişlerdeniz
18. Şāh Ḥasan ḥalku’r-rızānuñ ‘abd-i¹⁶⁹ vaşl-ı ḥaqqına
Çün Ḥüseyn-i Kerbelāda meydāne gelmişlerdeniz
19. Şāh-ı Zeyne’l-‘abidīn’dür Bākır u Ca’feri
Musa-yı Kāzım Rızā çün yane gelmişlerdeniz
20. Ol Taķı vü Nākī şāhib-i livā’-yı ‘Askerī
Mehdī-i şāhib zamān sultāna gelmişlerdeniz
21. Biz muḥibb-i ḥānedān ile “‘Seḫahüm Rabbihim”¹⁷⁰
Lā-yezālī ḥamr için mestāne gelmişlerdeniz
22. Ḥānedān-ı Aḥmed-i Muḥtāra kaşd idenlere
Cānına la‘net idüp gīryāne gelmişlerdeniz
23. Gerçi kim eksikliyüz nola o şāhın Ḥaqq’ı çün
Biz gedāyuz kim bugün şāhāna gelmişlerdeniz
24. Ol benüm kim **Ḥacı Bektāş**’ım bugün ey müttakī
Şöyle yektā vü cünün ḥayrāne gelmişlerdeniz

¹⁶⁵ gufrāne: guffane **A.B.Ş.A.**

¹⁶⁶ (İhlas, 112 /1)

¹⁶⁷ cürmüne: cürmile **A.B.Ş.A.**

¹⁶⁸ Ey yed-i Mürtezā Kāmer: Ey Kamer yed Mürteza **A.B.Ş.A.**

¹⁶⁹ ‘abd-u: idi **A.B.Ş.A.**

¹⁷⁰ (İnsan, 76/21)

43¹⁷¹

Remel

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün

[Murabba]

[Şîrî / Bektaş Çelebi]

1. Tâ kelāmullāh[a] nāṭık ḥüccet tenzildür
‘Alleme’l esmā’-ı ḥüsnüñ şüret-i te’vildür
Leşker-i ervāha bu söz kuvvet-i taḥşıldür
Kim ‘Alī’niñ Zülfiḳārı şür-ı İsrāfildür
2. Maṭla’ı ‘-i şubḥ-ı imāmetdür toğup ḥürşid-i zāt
Ġarḳa-i nūr-ı tecellī oldı baḥr-ı kā’ināt

[47]

- Çağırır eflāk-ı ecrām u cemādāt-ı nebāt
Kim ‘Alī’niñ Zülfiḳārı şür-ı İsrāfildür
3. Giydi ‘arş üstünde Raḥmān şüretin Rūḥu’l-emin
Levh-i maḥfūz-ı ilāhī oldı Qur’an-ı mübîn
Zāhiri ‘ayne’l yaḳındur bātinen Ḥaḳḳe’l-yaḳîn
Kim ‘Alī’niñ Zülfiḳārı şür-ı İsrāfildür
 4. Dil-rübālar zülf ü ḳaşı kirpiğinden tā ebed
Ehl-i işlāḥa sebḳdür ‘‘Ḳul Hüvellāhu Aḥad’’¹⁷²
Anı taḥḳīḳ iyle seni kim Ḥaḳ’dan istersen meded
Kim ‘Alī’niñ Zülfiḳārı şür-ı İsrāfildür
 5. Añla kim kevn ü mekāniñ ḥāşılı Qur’an imiş
‘İllet-i ğāiye bu ğavgaya¹⁷³ ḳamu insān imiş
Şāḥ dīvāniñda bu söz ḥüccet [ü] bürhān imiş
Kim ‘Alī’niñ Zülfiḳārı şür-ı İsrāfildür
 6. On sekiz biñ ‘ālemiñ oldı imāmı Muştafā

¹⁷¹ A.B.Ş.A., C.3, S.186 bk. kaynakça (Özmen 1998)

¹⁷² (İhlas, 112 /1)

¹⁷³ ğavgaya: alemde A.B.Ş.A.

- Viridi ur'an ile kevneyne nizāmi Mutafā
 Diñle ıdk ile kim budur kelām-ı Mutafā
 Kim 'Alī'niñ Zūlfikāri ūr-ı İsrāfildür
7. 'Alem ü a'lā vü erhi¹⁷⁴ nāme-i ebrār imi
 ūret-i ma'nide nad-ı Vaid-i¹⁷⁵ kerrār imi
 Hem nübüvvet hem velāyet atmi bu esrār imi
 Kim 'Alī'niñ Zūlfikāri ūr-ı İsrāfildür
8. ünkü aıldı hicābı āfitāb-ı "ul kefā"
 Zāhir oldı nūru'r-Ramān "alel ar istivā"
 Dir asan alk-ı Rızā ile üseyn-i Kerbelā
 Kim 'Alī'niñ Zūlfikāri ūr-ı İsrāfildür
9. ün imāmet geldi bātin¹⁷⁶ 'āleminde zāhire
 İsm olup 'ayn-ı müsemnānidi evvel aire
 Bildi Zeyne'l-'abidīn didi Muammed Bāır'a
 Kim 'Alī'niñ Zūlfikāri ūr-ı İsrāfildür
10. Her maālim kim beyānı muhaf-ı nāıkdadır
 Nuk-ı muladur ki zāt-ı azret-i al'dadur
 Diñle ol nukı ki zāt-ı Ca'ferü'-adık'dadır
 Kim 'Alī'niñ Zūlfikāri ūr-ı İsrāfildür
11. ün elifdir evvel airde sırr-ı enbiyā
 Pes elif tek vaid olmadur ar-ı evliyā
 Bu arikī buldu āzım'dan Alī Müse'r-Rızā
 Kim 'Alī'niñ Zūlfikāri ūr-ı İsrāfildür
12. Her yaña kim baar iseñ anda gördüñse¹⁷⁷ a'ı
 Esfel u a'lādadır adıñ imāmü'l müttekī
 Bu hidāyitdür Taī'den bize bürhān-ı Naī
 Kim 'Alī'niñ Zūlfikāri ūr-ı İsrāfildür
13. Tā Kelāmullāh'a nāıkdur imāmet¹⁷⁸ maharı
 "Küntü kenzün" azret-i āh oldı kān-ı gevheri

¹⁷⁴ erhi: ehri **A.B..A.**

¹⁷⁵ Vaid-i: Hayderi **A.B..A.**

¹⁷⁶ bātin: batır **A.B..A.**

¹⁷⁷ gördüñse: göresin **A.B..A.**

¹⁷⁸ imāmet: imamı **A.B..A.**

- Ol cevāhirdür nişār itdi cihāna ‘Askeri
Kim ‘Alī’niñ Zülfiķārı şūr-ı İsrāfildür
14. Qā’im oldı kısmetiñ halkında kevn ile mekān
Küntü kenziñ kāf [u] nūn’undan zuhūr oldı¹⁷⁹ cihān
Geldi şerh itdi Muḥammed Mehd-ī şāhib zamān
Kim ‘Alī’niñ Zülfiķārı şūr-ı İsrāfildür

[48]

15. Şirī’yādur Ḥaḳ Kelāmullāh-ı nāṭıḳ çākeri
Oldı Ḥaydar ḳullarınıñ kemteriniñ kemteri
Ey hidāyet aña kim oldı imāmıñ ‘askeri
Kim ‘Alī’niñ Zülfiķārı şūr-ı İsrāfildür

44¹⁸⁰

Remel

Fā’ilātün / Fā’ilātün / Fā’ilātün / Fā’ilün

[Müseddes]

[Ḳanberī]

1. Ey şeh-i mülk-i velāyet vey Ḥaḳ’ıñ ḳudret eli
Āsitāniñ Ka‘besine yüz sürüp didiñ belī
Ravza midur eşigün yā bāb-ı rıḍvāniñ güli
Medḥiñ oḳur cān u dilden her seher cān bülbüli
Es-selām ey hādī-i rāh-ı Ḥudā nesl-i ‘Alī
Es-selām ey ḳuṭb-ı ‘ālem Ḥācı Bektāş-ı Velī
2. Nūr-ı Ḥaḳdur muṭlaḳa ābā vü ecdāduñ senüñ
Ol sebebden rāh-ı Ḥaḳ’dur dā’im irşāduñ senüñ
On sekiz biñ ‘ālemiñ zikridür yādın senüñ
Hem nidā geldi Ḥudā’dan yād idüp adın senüñ
Es-selām ey hādī-i rāh-ı Ḥudā nesl-i ‘Alī

¹⁷⁹ oldı: etti A.B.Ş.A.

¹⁸⁰ A.B.Ş.A., C.2, S.501 bk. kaynakça (Özmen 1998)

- Es-selām ey kuṭb-1 ‘ālem Ḥācı Bektāş-1 Velī
3. İktidā kılsun¹⁸¹ saña ‘ālemde rehber isteyen
Eşîğünde hıdmet itsün āb-1 kevşer isteyen
Himmetiñ baħrına dalsun dürr [ü] gevher isteyen
Biñ ṭavāf etsün kapunda ḥacc-1 ekber isteyen
Es-selām ey hādī-i rāh-1 Ḥudā nesl-i ‘Alī
Es-selām ey kuṭb-1 ‘ālem Ḥācı Bektāş-1 Velī
4. Pāye-i na‘leynine bālā-yı ‘arş oldı maķer
Emriñ ile esb-i tāzīden revān oldı ḥacer
Ḳudretiñle çün şitāda meyve bitirdi secer
Bā ma‘-1 ‘ilmiñ¹⁸² olub der cümle ‘ālem ser-be-ser
Es-selām ey hādī-i rāh-1 Ḥudā nesl-i ‘Alī
Es-selām ey kuṭb-1 ‘ālem Ḥācı Bektāş-1 Velī
5. Āsitān-1 ‘izzetiñde evliyālar mu‘tekif
Anların nuṭkudurur ma‘nī-i sırr-1 keşif
Mu‘cizeñle dīne geldi nice millet muḥtelif
Ferd-i yektāsiñ velāyet içre hem tāciñ elif
Es-selām ey hādī-i rāh-1 Ḥudā nesl-i ‘Alī
Es-selām ey kuṭb-1 ‘ālem Ḥācı Bektāş-1 Velī
6. Muştafā’niñ sırrısıñ hem Şāh-1 Merdān oğlısın
Şebter [ü] Şebter ‘ābid-i nūr-1 yezdān oğlısın
Bāķır u Ca‘fer ki Ḥaķķ’iñ ḥāş sultān oğlısın
Mūsa-i Kāzım daħı Şāh-1 Ḥorāsān oğlısın
Es-selām ey hādī-i rāh-1 Ḥudā nesl-i ‘Alī
Es-selām ey kuṭb-1 ‘ālem Ḥācı Bektāş-1 Velī

[49]

45¹⁸³

11’li Hece Ölçüsü

¹⁸¹ kılsun: etsin A.B.Ş.A.

¹⁸² Bā ma‘-1 ‘ilmiñ: Tābi’i hükmün A.B.Ş.A.

¹⁸³ A.B.Ş.A., C.1, S.50 bk. kaynakça (Özmen 1998)

[Nutuk]
Nuḡk-ı Hünkâr¹⁸⁴

1. Hâk'dan emr oldı geldim cihāna
Gözüm açdım mā'il oldum o burca
'Ārif¹⁸⁵ oldum Hâk kelāmuñ oḡudum
Elf oḡudum¹⁸⁶ dāl yazılmış o burca
2. Alnımıza yazılmış[dur] yazılar
Hâk'ı bilen döner¹⁸⁷ pīriñ 'arzūlar
Yeryüzünde hiç yol yoḡdur¹⁸⁸ ġazılır
'Arş yüzünden bir yol gider o burca
3. Ḳanunca¹⁸⁹ bāzırgān göçende ḡāce¹⁹⁰
Ne günüm gündür ne gicem gice
Ol ne burcdur¹⁹¹ cümle burçlardan yüce
Muḡammed mi'rāca gider¹⁹² o burca
4. Gökde uçan Cebrā'il'dür beridür
Bir güli var Muḡammed'in teridür
Ḳoḡusu¹⁹³ Şāh-ı Merdān 'Ali'dür
Elvān elvān nūrlar yaġar o burca
5. **Hācı Bektāş** eydġr aranmışım¹⁹⁴
Ḳırḡlar¹⁹⁵ cem'inde bir pay ḡapmışım¹⁹⁶
Eġer Ḳa'be ise beytiñ yapmışım¹⁹⁷
Her gönülden bir yol gider o burca

¹⁸⁴ Hacı Bektaş Veli şiir söylemediği bilinmektedir. Anacak Özmen'in dediği gibi ona ait olma ihtimali olan şiirlerindedir.

¹⁸⁵ 'Ārif: Kāmil **A.B.Ş.A.**

¹⁸⁶ oḡudum: kaddim **A.B.Ş.A.**

¹⁸⁷ Hâk'ı bilen döner: Mürid olan **A.B.Ş.A.**

¹⁸⁸ hiç yol yoḡdur: yer kalmadı **A.B.Ş.A.**

¹⁸⁹ Ḳanunca: konaktan **A.B.Ş.A.**

¹⁹⁰ göçende ḡāce: çıkagörünce **A.B.Ş.A.**

¹⁹¹ Ol ne burcdur: Bir burç vardır **A.B.Ş.A.**

¹⁹² gider: çıkar **A.B.Ş.A.**

¹⁹³ Ḳoḡusu: Bir kapusu **A.B.Ş.A.**

¹⁹⁴ ider aranmışım: arayıp bulmuşam **A.B.Ş.A.**

¹⁹⁵ Ḳırḡlar: Erenler **A.B.Ş.A.**

¹⁹⁶ ḡapmışım: yapmışam **A.B.Ş.A.**

¹⁹⁷ Eġer Ḳa'be ise beytiñ yapmışım: Bir hakikat deryasına dalmışam **A.B.Ş.A.**

[50]

Bu sayfa boştur.

[51]

Bu sayfa boştur.

[52]

46¹⁹⁸

Remel

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün

[Ġazel-i Selīm]

1. Çün baña mecnūn dinildi ben dostumun mecnūnuyam
Ehl-i ‘aqlın ‘aqlı irmez bir ‘aceb divāneyem
2. Anlamaz ehl-i şeri‘at ‘ilmimin her bir kaṭresin
Kaṭremiñ kaṭresi cihān ben aniñ ‘ummānıyam
3. Halk olunmazdan evvel¹⁹⁹ bu ‘ālem zatınla bir pür-ṭaz²⁰⁰ idim
Zuhurum hikmeti böyle ‘aşrın devrānıyam
4. Yoğken Hızır’ın nisā ‘ilm-i ledüniden bana
‘Len terānī’ ben dimişem Musā’niñ debdārıyam²⁰¹
5. ‘Ārifin ‘irfānıyam hem zākirin tesbiḥiyem
Hem Kerimem hem Raḥimem ‘āşiniñ gufrānıyam
6. Zātınla kıldın tecellī bu **Selim-i Dīvāne**’ye
Şanurlar kim ben Selīmi ‘ālemin sultānıyam

47²⁰²

¹⁹⁸ K.Ş.S., S.41 bk. kaynakça (H. Ç.-M. Ceyhan 1998)

¹⁹⁹ evvel: bu K.Ş.S.

²⁰⁰ pırṭaz: bir zat K.Ş.S.

²⁰¹ Musā’niñ debdārıyam: alemin sultanıyam K.Ş.S.

²⁰² K.Ş.S., S.56 bk. kaynakça (H. Ç.-M. Ceyhan 1998)

Remel

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

[Ġazel]

[Selīm]

1. Āteş-i ‘aşka vücudum yakup biryân²⁰³ iyledin
Kıldı celâlin tecelli beni virân iyledin
2. Ey efendim ‘aşkıñ ben dilden yaqđım âteşin
Küllü kül oldur vücūdum hāke yeksān iyledin
3. Āşıka yanmağdur her dem ‘āşıkın eğlencesi
Cünnetü’l-aĥlākı şāhım bana seyrān²⁰⁴ iyledin
4. “Len terānī”si Mūsā’niñ hep terānīdür baña
Cemālini cümle nurdan²⁰⁵ baña seyrān iyledin
5. Hālime itmeme şikāyet ço yanayım ‘aşkına
Dil-i virānemle çünki ānı mihmān iyledin
6. Çār ‘anāsırdan cemālin nurını ‘arz iyleyüp
Bu²⁰⁶ **Selīm Dīvāne**’yi vālih ü ĥayrān iyledin

48²⁰⁷

Remel

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

[Ġazel]

[Selim]

1. Bir ‘aceb sırıra yetişdim beni ĥayvān añlamaz
Defterden benliğı sildim ehl-i divān añlamaz
2. Āteş-i ‘aşka yanarım her seĥer pervāne-veş²⁰⁸
Doldı sīnem âteş ile nār-i sūzān añlamaz
3. Ben ol abdāl ‘aşıkım kim kimse bilmez ĥālimi

²⁰³ vücudum yakub püryan: yakip cismimi biryan **K.Ş.S.**

²⁰⁴ niran: seyrān **K.Ş.S.**

²⁰⁵ Cemālini cümle nurdan: Dahi cemalin yüzünden **K.Ş.S.**

²⁰⁶ Bu: Ben **K.Ş.S.**

²⁰⁷ **K.Ş.S., S. 38** bk. kaynakça (H. Ç.-M. Ceyhan 1998)

²⁰⁸ pervāne-veş: pervane-var **K.Ş.S.**

- Bulmuşum Hâk ile vuşlat ānı nā-dān añlamaz
4. K'ey 'aceb ehl-i rāza hālîmi keşf iyilesem
Himmet-i merdān nidüğün ānı her cān añlamaz
 5. Bulumuşum mürşid-i kāmîl kālîmi hāl iyiledi
İçirir mey²⁰⁹ dilden hayatîñ āb-ı hayvān añlamaz
 6. Ben neyleyim²¹⁰ Divāne'yim heb varlığım maḥv iyiledim
Varlığından **Selîmî** geçmeyenler sırr-ı sübhān añlamaz

[53]

49²¹¹

Hecez

Mef'ûlü / Mefâîlün / Mef'ûlü / Mefâîlün

[Ġazel]

[Selim]

1. Ey yār-ı cinān ten ile cānım seniñ olsun
Mezheb ile dīn ile īmānım seniñ olsun
2. 'Aşkınla seniñ varlığım hep saña virdim
Evrād-ı dilde²¹² ezkārım esmām seniñ olsun
3. Hücet vireyim büsbütün 'ālem şāhid olsun
Bendeki olan kāl ile hālîm seniñ olsun
4. Yüzünde olan nūr ile envārını gördüm
Bana sebep ol köleyle vārıyım seniñ olsun
5. Ağlatma beni nur-ı Muḥammed'i seversen eğer
Yağma meded ol kalb-i ḥazānım²¹³ seniñ olsun
6. **Divāne Selîm** maḥvolalı²¹⁴ ben çıksun aradan
Bi'l-cümle olan nām ile şānım seniñ olsun

²⁰⁹ İçirir mey: İçmeyen **K.Ş.S.**

²¹⁰ neyleyim: Selim **K.Ş.S.**

²¹¹ **K.Ş.S., S.65** bk. kaynakça (H. Ç.-M. Ceyhan 1998)

²¹² dilde: ile **K.Ş.S.**

²¹³ ḥazānım: hazinim **K.Ş.S.**

²¹⁴ maḥvolalı: mahvoluban **K.Ş.S.**

1. Feyiz²¹⁶ irişdi pirimden
Yönüm Allah'a döndüm
Geçdim cān u serimden
Yönüm Allāh'a döndüm
2. Nidem şāl [u] kabāyı
Hem hırqa-yı 'abāyı
Fānī bilüp dünyāyı
Yönüm Allāh'a döndüm
3. Terk iyledim taqlidi
Hem istemem taḥkiḳi
Şatup²¹⁷ ālup yoḳluḡı
Yönüm Allāh'a döndüm
4. Zāhid alsun kerāmet
Hem istemem velāyet
Yeter baña melāmet
Yönüm Allāh'a döndüm
5. Çāldım melāmet taḅlını
Hiçe saydım varımı
'Aşka yaḳup nārımı²¹⁸
Yönüm Allāh'a döndüm
6. 'Aşka düşüp yanayım
Maḅv-ı muṭlaḳ olayım
Fenā-ender-fenāyım
Yönüm Allāh'a döndüm
7. Ben Selīm-i Divāne

²¹⁵ K.Ş.S., S.72 bk. kaynakça (H. Ç.-M. Ceyhan 1998)

²¹⁶ Heceye uyması için feyiz okundu.

²¹⁷ Şatup: Satın K.Ş.S.

²¹⁸ nārımı: karımı K.Ş.S.

Geldim bunda seyrāne
Düşüp şöyle hayrāne
Yönüm Allāh'a döndüm

[54]

Bu sayfa boştur.

[55]

Bu sayfa boştur.

[56]

51²¹⁹

11'li Hece Ölçüsü

Nefes-i Fahrī

1. Muḥammed 'Alī'dür her seḥer virdim
Ḥayderī'yim Ca'ferī'yim ne dirseñ
Ḥünkār Ḥācı Bektāş Veli'dür pīrim
Ḥayderī'yim Ca'ferī'yim ne dirseñ
2. İmām Ḥasan oldı dīn ü imānım
Ḥüseyn-i Kerbelā cānım cānānım
İmām Zeyne'l-'abā nur-ı zī-şānım
Ḥayderī'yim Ca'ferī'yim ne dirseñ
3. Muḥammed Bākır'ın olmuşam kulu
Ca'fer-i Şādık'dan içmişem tolu
Mūsā-yı Kāzım'dan öğrendik yolu
Ḥayderī'yim Ca'ferī'yim ne dirseñ
4. İmām 'Alī Rızā Şāh-ı Ḥorāsān
Muḥammed Taķī'dür derdime dermān

²¹⁹ A.B.Ş.A., C.5, S.674 bk. kaynakça (Özmen, 1998)

- ‘Ali el-Naḳī’ dŪr cümleye ser-cān
Ḥayderī’yim Ca‘ferī’yim ne dirseñ
5. Ḥasan el-‘Askeri ‘aşkına devlet²²⁰
Muḥammed Mehdī’dür şāhib-i hüccet
Faḥrī bunlarıñ kemteri elbet
Ḥayderī’yim Ca‘ferī’yim ne dirseñ

52²²¹

11’li Hece Ölçüsü

Nefes-i Sersem ‘Alī

1. Uyan ne yatarsıñ şafāk söküldi
Hep niyāzlar kabŭl olur şabāḥdan
Ḥaḳḳ’ıñ dīvānına cümle çekildi
Mü’mınler isteğīñ²²² bulur şabāḥdan
2. Göñŭl pervane-veş yandı tutuşdı
‘Aşkıñ küresinde²²³ kāynayor şimdi
Seḫerde uyanān Ḥaḳḳ’a irişdi
Ġafiller gaflette ıalır şabāḥdan
3. Ḳaddimiz dāl olup iki bükŭldi
Gözümüz cevheri²²⁴ yere dökŭldi
Dilberin ḫayāli geldi dikildi
Derdimiñ dermānı gelŭr şabāḥdan
4. Gerçi kim noḳşānım bilŭrüm çokdur
Ḥaḳḳ’ıñ²²⁵ ‘inde zerrece yokdur
Söyleyene bakma söyleden Ḥaḳ’dır
Kāmiller günāhın bilŭr şabāḥdan
5. Şabāḫıñ ḫürmeti gelmez ḫesāba

²²⁰ devlet: devret **A.B.Ş.A.**

²²¹ **A.B.Ş.A., C.2, S.83** bk. kaynakça (Özmen 1998)

²²² isteğīñ: maksadın **A.B.Ş.A.**

²²³ küresinde: kazanında **A.B.Ş.A.**

²²⁴ Diremek cevheri: Gözümün gevheri **A.B.Ş.A.**

²²⁵ Ḥaḳḳıñ: Hudā’nın **A.B.Ş.A.**

Şerhi vaşf itsem sığmaz kitāba
Sersem ‘Alī serin virmiş türāba
Erler²²⁶ Hakk’a niyāz ider şabāhdan

53²²⁷

11’li Hece Ölçüsü

Nefes-i Teslim Abdāl

1. Evliyāya muh̄tib olayım dirseñ
Zarāfet iyleyüp²²⁸ gülmeden şakın
Evliyā buyurdığın tutayım²²⁹ dirseñ
Hak’sız ile yoldāş olmadan²³⁰ şakın
2. Tañrınıñ tahtına ‘ad u kadimden
Küfr ile günāhı çıkar aradan
Hakk’a toğrı giden üç kısım kıldan
Çekilüp gerüye kalmadan şakın

[57]

3. Cünnüb ile murdār olmadım dirseñ
Raḥmetden girüye kalmayam dirseñ
Özüni zulmete şalmayam dirseñ
Dünyā cīfesinden gözini şakın
4. **Teslīm Abdāl** dir ki gel itme gümān
Aḥirinde pişmān olursuñ hemān
Dünyādan aḥrete göçdiğün zamān
Dört ayaklı olup gelmeden şakın

54²³¹

²²⁶ Erler: Elhak **A.B.Ş.A.**

²²⁷ **A.B.Ş.A., C.3, S.92** bk. kaynakça (Özmen 1998)

²²⁸ eyleyüp: söyleyip **A.B.Ş.A.**

²²⁹ Evliyā buyurdığın tutayım: Ahirette iman bulayım **A.B.Ş.A.**

²³⁰ Haksız ile yoldāş olmadan: İtikatsız yar olma amandan **A.B.Ş.A.**

²³¹ **A.B.Ş.A., C.4, S.218** bk. kaynakça (Özmen 1998)

11’li Hece Ölçüsü

[Nefes]

Nefes-i Bosnevî

1. Muhabbet kapusın açayım dirseñ
Açanda açdıran ‘Alî değil mi
Cemaliñ nurını göreyim dirseñ
Gören de gösteren şâhım değil mi
2. Muḥammed Muştafa cihân evveli²³²
Mi‘râcdan açılmış bu yoluñ sırrı
Kimseler bilmezdi ‘Alî’den ğayrı
Bilen de bildiren şâhım değil mi
3. Derviş ol kardaş düşme ‘inâda
Şâfi kıl gönülünü olma gür zâra²³³
Benliği terk iyle iriş murâda
İren de irdiren ‘ilim değil mi
4. Muḥammed Muştafa kırıklarıñ başı
Anı bilmeyenlar nâşîdür nâşî²³⁴
Bosnevî Efendi gözünden yaşı
Aқан da aқdıran ‘Alî değil mi

55²³⁵

Remel

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

[Ġazel]

Ġazel-i Bengî

1. Gel koma Ḥaqq’ı gönülden anda bulursın necât
Rehberiñ ol Muştafa’yı Şâh ‘Alî aynında bil²³⁶

²³² evveli: serveri **A.B.Ş.A.**

²³³ gürzâra: ol külli sade **A.B.Ş.A.**

²³⁴ nâşîdür nâşî: nic-olur işi **A.B.Ş.A.**

²³⁵ **A.B.Ş.A., C.5, S.671** bk. kaynakça (Özmen 1998)

²³⁶ aynında bil: a’lâyı gör **A.B.Ş.A.**

2. Hâk yolun ger kim yol ile görmek isterseñ eğer
Gel inan hayrû‘n-nisāya²³⁷ teşbiyân-ı anāylı bil²³⁸
3. Bil Hâsan sırr-ı Hūdâ-yı şâh-ı şehîde inan
Ol Hüseyn dürr-i bahāyı merd-i cūd-ı sehāyı bil
4. Çün kerem kanı Hüseyn kıldı anı yādigâr
Hânedâna oldu kıble-i Şâh Zeyne‘l-‘abāyı bil
5. Bâkır‘a hem Ca‘fer [ü] Mūsâ Kâzım‘a niyâz
Şâh ‘Aliy-yel Hırasâni Şâh İmâm Rızâ‘yı bil
6. Hem Taķı‘yi gör Muhammed‘dür inan sırrü‘l yakîn
Bil ‘Alî‘den bā-Nâķı‘dür ol taķtı‘l sırâtı bil²³⁹
7. Şâh Hâsen el-‘Askerî‘ye sıdķ ile iyle iķrâr²⁴⁰
Şâh Muḥammed Mehdî-yi kân-ı kerem-livāyı bil
8. On dört ma‘şum-ı hândân bâki-billâh uyan
On yedi beşer-i kemer-best-i şâh-ı hândanı bil²⁴¹
9. Bil Hâcî Bektâş Velî‘yi Şâh İmâm Rızâ‘dur ol
Evliyâlar ser-firâzı şâh Abdâl Musa‘yı bil²⁴²
10. Feth-i Rûmeli‘dür aldır ol Şâh ‘Alî ulumuz
Bil ricâl‘ül-ğaybıñ ol hûkm-i hûkümdarı bil²⁴³
11. Üçleri bil beşerleri bil yediler kırķları bil
Hâzırı ğaibî gerçek var olan sultānı bil
12. Sin göründi hemçü dem üstadımızdan yadigâr
Hem kepenekli denildi **Baba Bengî** varı bil

[58]

56²⁴⁴

11‘li Hece Ölçüsü

Nefes-i Maḥzunî Baba

²³⁷ Hâyrânesâ‘yı: Hayrünnisâ **A.B.Ş.A.**

²³⁸ teşbiyât-ı anālî bil: anayı bil hemtayı gör **A.B.Ş.A.**

²³⁹ bā-nâķidir ol taķt‘ül sırâtı bil: Hikmeti, bak da esrayı bil **A.B.Ş.A.**

²⁴⁰ eyle iķrâr: ekrar et **A.B.Ş.A.**

²⁴¹ Mecmuada var olan bu beyit kaynakta yer almamaktadır. **A.B.Ş.A.**

²⁴² Bu beyitin kaynaktaki gazelde farklı sıradadır. **A.B.Ş.A.**

²⁴³ hûkümdarı bil: hûkündariyi **A.B.Ş.A.**

²⁴⁴ **B.Ş.N., S.29** bk. kaynakça (Ergun 1930)

1. Ey gönül şandın mı sen dervîş olduñ
Bu menzil uzakdur çıkma rızâdan hu
Viridiğîñ ikrâra sen dâre durduñ
Hâk' a niyâz ile çıkma rızâdan hu
2. “Kulhüvallahü ehâd”²⁴⁵ sende okuduñ
Mürşid cemâlinde hatm iylediñ
'Ayn-ı cem sırrın eygönül gördüñ
Kendini Hâk ile çıkma rızâdan hu
3. Muhammed 'Alî'dir şeri'at t̄ariqat
Cân ile gönülden vir gel şalavât
Hünkâr Hâcî Bektâş bahri hâkiqat
Sırrını fâş itme çıkma rızâdan hu
4. Ey **Maḥzunî** bu sırrı bir esrârî hâk
Bu bir deryâ-yı 'ummân resmen kendine bak
İmâm zamânıñ nuṭkunı bil Hâk
Cânıñ fedâ iyle çıkmam rızâdan hu

57²⁴⁶

Remel

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

[Ġazel-i Ākif]

1. Özge bir sevdâ bıraḳdı cânıma efkâr-ı 'aşḳ
Bir bakışda âteşe yaḳdı beni dil-dâr-ı 'aşḳ
2. Feyz-i 'İsâ hikmet-i Loḳmân baña kâr iylemez
Hâme-i kudret ezelden²⁴⁷ yazdı çün bîmâr-ı 'aşḳ
3. Pâre pâre olmasun ya niylesün bi-çâre dil
Her nazarda biñ tecellî gösterir dîdâr-ı 'aşḳ
4. Cünbişinden zâhir oldu ḫalka-i sırr-ı vücûd

²⁴⁵ “De ki: O Allah birdir” (İhlas, 112,1)

²⁴⁶ **Ākif P.D., S.170** bk. kaynakça (Saraç 1997)

²⁴⁷ ezelden: ezelde **Ākif P.D.**

- Nokta-i vahdetdür ancak merkez-i pergâr-ı ‘aşk
5. Zülmet-i şirk ü riyâdan kırtarıdı kendüsin
Zâhidiñ kalbinde tâbân [olsa]²⁴⁸ ger envâr-ı ‘aşk
 6. Şıgmadı tefsîre nuṭqa irmedi ‘aql-ı cihân
Şafha-i sînemde kaldı mushaf-ı esrâr-ı ‘aşk
 7. Dergeh-i şâh-ı velâyetdür penâhım ‘Âkifâ
Bende-i Kerrâr-ı ‘aşkıım bende-i Kerrâr-ı ‘aşk

58²⁴⁹

Remel

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

[Ġazel]

Ġazel-i Misâli

1. Âdemi fehm iyledüñse “‘alleme’l-esmâ” nedür
Hikmet-i muhkem rumûzı pā vü çā jā gā nedür
2. Qandân irer feyz-i rahmet on sekiz biñ ‘âleme
Otuz iki dür ile peydâ yedi deryâ nedür
3. Elif ü bâ vü tı vü şî oldı şifât-ı zü’l-celâl
Qaplamış iki cihânı zât-ı bî-hem-tâ nedür
4. Zülf ile qaşın ħurûfuñ fehm idenler bildiler
Qâbe qavseyn rumûzuñ leyletü’l isrâ nedür
5. Cennet-i heştüme dime agâh oldı²⁵⁰ ‘âkıbet
Bilmeyen Hâk’dan beyâmı ‘urvetü’l vüşkâ nedür
6. Bulduñsa gel berü cân u kalbinden ħaber²⁵¹
Âfitâb u mâh-tâb u günbed-i ħaḍrâ nedür
7. ‘Ârif olduñsa kelâmu’llâh-ı nâṭık sırrına
Qâf ve’l Qur’an²⁵² Yâsîn sûre-i Ṭâhâ nedür
8. Kıble-i taḥkîk bildi vech-i pāk-i âdemi

²⁴⁸ Mecmuada yer almamaktadır.

²⁴⁹ **Misâli D., S.243** bk. kaynakça (Güneş, 2011)

²⁵⁰ dahî agâh oldı: dâhîl olmayısar **Misâli D.**

²⁵¹ gelber ü cân u kalbinden ħaber: ger burücât u dakâyıkdan haber **Misâli D.**

²⁵² Qâf ve’l Qur’an. (Kaf,50/1)

- Fehm iden Beytü'l-ḥarām u Mescidü'l- aḳşā nedür
9. Dergāhından ādemiñ²⁵³ ma'nī-yi idrāk iyleyen
Bildī nuṭḳ-ı Hāḳ ḥurūf-ı ḳuvvet-i eṣyā nedür
10. Ḳāf-ı tenden çünki pervāz iyleye 'Ānḳā-yı rūḥ
Ḳānde mi'rāc iyler āña menzil ü me'vā nedür
11. Noḳṭa-i bayı **Misālī** fehm iden²⁵⁴ Ḥaydar gibi
Añladı naḳḳāş [u] naḳşı münşī-i inşā nedür

[59]

59²⁵⁵

11'li Hece Ölçüsü

Nefes-i Sersem 'Alī Dede Sulṭān

1. Şabaḥıñ seherinde virdim budur bu
Allāh yā²⁵⁶ Muḥammed 'Alī'dir 'Alī
Zikrim budur²⁵⁷ Lā İlähe İllāllah
Allāh yā Muḥammed 'Alī'dir 'Alī
2. Levlāke levlāk²⁵⁸ buyurdı Allāh
Mü'miniñ ḳalbi olur beytullah
Zikr iderim ānı hasbünā'İllāh²⁵⁹
Allāh yā Muḥammed 'Alī'dir 'Alī
3. Ḳırḳlar ulusu ol Şāh-ı Merdān
Ānı idrāk ider kāmīl insan
Arslanım buyurdı ol sırr-ı sübhān²⁶⁰
Allāh yā Muḥammed 'Alī'dir 'Alī
4. Şah Hasan Hüseynim nūr-ı 'aynu'llah
Zeyna'l-'ābā mürüvvet kanıdur bi'llāh

²⁵³ Dergāhından ādemiñ: Ḳāf u hiden adem **Misālī D.**

²⁵⁴ fehm iden: derk iden **Misālī D.**

²⁵⁵ **A.B.Ş.A., C.2, S.83** bk. kaynakça (Özmen 1998)

²⁵⁶ yā: bir **A.B.Ş.A.**

²⁵⁷ budur: olan **A.B.Ş.A.**

²⁵⁸ "Levlāke levlāke lemā halaktü'l-eflāke": "Sen olmasaydın alemleri yaratmazdım"

²⁵⁹ Zikr iderim ānı Hasbināllah: Dāim zikrederim rızāenlillāh **A.B.Ş.A.**

²⁶⁰ Arslanım buyurdı ol sırr-ı sübhān: Gazaba gelirse hem Şir-i Yezdan **A.B.Ş.A.**

- Muhammed Bākır'a didim²⁶¹ eyvallāh
Allāh yā Muhammed 'Alī'dir 'Alī
5. Mürüvvet İmām Ca'fer al imdi elim
Mūsā-yı Qāzım uğradı yolum
Ali Rızā oğur her dā'im²⁶² dilim
Allāh yā Muhammed 'Alī'dir 'Alī
6. Muhammed Taqī söylerim 'ayān
'Alī Naqī'nüñ vaşıfidur beyān
Ḥasan el- 'Askerī cümle dü-cihān
Allāh yā Muhammed 'Alī'dir 'Alī
7. Muhammed Mehdī'dür şāhib-i seyfu'llāh
[Yezid'e şad-hezār hem lānetu'llāh]²⁶³
Sersem Kemter²⁶⁴ gider irişir vallāh²⁶⁵
Allāh yā Muhammed 'Alī'dir 'Alī

60²⁶⁶

11'li Hece Ölçüsü

[Destūr]

[LĀ-EDRĪ]

1. Fenāfillah olup düşdüñ feryāda
Farq zümresinde sende ereni gördüm
Erenler rāhında irdik murād
Enel Ḥaḳ ḥaberiñ vireni gördüm
2. Ezelī meylini virmiş sevdāya
Terk idüp Leylāsın düşmüş Mevlāya
Mevc kılup talmış derin deryāya
Postı ben sermedim serili gördüm
3. İrşādımız benim qalbim içinde

²⁶¹ didim: daim **A.B.Ş.A.**

²⁶² oğur her dāim: zikreden **A.B.Ş.A.**

²⁶³ Bu dizenin yeri mecmuada boş bırakılmıştır.

²⁶⁴ Kemter: Ali **A.B.Ş.A.**

²⁶⁵ irişir vallah: şeyenillāh **A.B.Ş.A.**

²⁶⁶ Bu şiire herhangi bir akademik çalışmada rastlanmamıştır.

Ne buldumsa hâlim içinde
Derc itdüm cihânı ‘ömrüm içinde
Hızırı görmedüm göreni gördüm

61²⁶⁷

Remel

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

[Gazel]

[Bosnevî]

1. Mazri sırr-ı Hudâ’sın yâ ‘Alî senden
Enbiyâdan ibtidâsın yâ ‘Alî senden meded
2. Nâm-ı nûr-ı velâyet senden oldu aşikâr
Hem Cibril’e reh-nümân’sın yâ ‘Alî senden meded
3. “Laḥmike laḥmî”²⁶⁸ didi hakkında ol hayrül beşer
Nur-ı ‘ayn-ı enbiyâsın yâ ‘Alî senden meded
4. Fażl-ı ‘ilmiñ miftaḥı ebvâb-ı ‘irfânındadır
Fâtih-i kişver-güşâsın yâ ‘Alî senden meded
5. Seni inkâr iyleyen ol hâricî müşriklere
Zülfikâr-ı lâ-fetâsın yâ ‘Alî senden meded
6. **Bosnevi** ednâ kapunda nâ-tüvânındur seniñ
Raḥmet-i cüd-ı sehâsin yâ ‘Alî senden meded

[60]

62²⁶⁹²⁷⁰

Remel

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

[Muhammes]

[‘İzzet Bâbâ]

²⁶⁷ Bu şiire herhangi bir akademik çalışmada rastlanmamıştır.

²⁶⁸ Hadis olduğu söylenir. “Eti etimdir...”

²⁶⁹ **Ş.M.-1, S.132** bk. kaynakça (Çelik 2019)

²⁷⁰ Şiirin İlk 3 benti sayfa 63’te yer almaktadır. O bentleri sayfa 60’ alarak şiiri birleştirdik.

1. Nağş ider nevke ‘alevle kalb-i suzānım ‘Alī
Çağırır cūy-ı sirişkim çeşm-i giryānım ‘Alī
Gel yetiş imdādıma ey şāh- ı merdānım ‘Alī
Dūzağ-ı firqatde koyma yandım imānım ‘Alī
Kevseriñ sāķīsisin qandır beni cānım ‘Alī
2. Āl-i beytin ‘aşķına söndür bu nār-ı ḥasreti
Teşne-gān senden ümid iyler şarāb-ı vuşlatı
Gülmesün aḥvālime şāhım Muḥammed ümmeti
Dūzağ-ı firqatde koyma yandım imānım ‘Alī
Kevseriñ sāķīsisin qandır beni cānım ‘Alī
3. Āl-i beytiñden dirig’ itdi felek māü’l-ḥayāt
Çeşme-i āb-ı beķāyı görsem itmeme iltifāt
Bu dil-i sūzānıma senden olur senden necāt
Dūzağ-ı firqatde koyma yandım imānım ‘Alī
Kevseriñ sāķīsisin qandır beni cānım ‘Alī
4. Nūr-ı çeşm-i Fāṭımā maḥdūm-ı a’zām ‘aşķına
Şāh-ı taht-ı Kerbelā sıbt-ı mükerrrem ‘aşķına
Mest-i şaḥbā-yı şehādetden aķan dem ‘aşķına
Dūzağ-ı firqatde koyma yandım imānım ‘Alī
Kevseriñ sāķīsisin qandır beni cānım ‘Alī
5. Kesmez ümīdi Rabbenā ‘İzzet kuluñ bu maķta’ı
Çeşmime bir dergeh-i emīnedür her mışra’ı
‘Arz-ı ḥālİmdir sañā ḥayr-ı zārıñ ma’ṭemi
Dūzağ-ı firqatde koyma yandım imānım ‘Alī
Kevseriñ sāķīsisin qandır beni cānım ‘Alī

63²⁷¹

Remel

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

[Müseddes]

[Şem’î]

²⁷¹ A.B.Ş.A., C.4, S.140 bk. kaynakça (Özmen 1998)

1. Hâcî Bektâş-ı Velî'niñ bindiği cânsız divâr
Mazhar-ı nûr-ı 'Alî'dendür añâ ol yâr-gâr
Na're-i düldül iderdi 'arş-ı â'lâda qarâr
Şad-hezârân kâfiri bir na'rede kıldı şikâr
Didi arslânım 'Alî'dür kudretiyle kird-gâr
Lâ fetâ illâ 'Alî lâ seyfe illâ Zülfikâr²⁷²
2. Koydılar başıñ o Şâh'ın Kerbelâ meydânına
Başdılar parmaqlarını Şâh Hüseyniñ kânına
Urdı sikînni yezidler²⁷³ gıncemin kâm-ı gerdânına²⁷⁴
Bu haqaretler irişmezdi o şâh'ın şanına
Düşmeden kanı yere çağırdı ol demde gubâr
Lâ fetâ illâ 'Alî lâ seyfe illâ Zülfikâr
3. Emr-i Haq'la şâh Hasan ile Hüseyin oldı şehîd
Ağlaşup gökde melekler kıldılar²⁷⁵ ol dem şedîd
Biz de evlâd-ı Resûl'üz iyleriz mâtem cedîd
Ol yezîd-i Mervânî Haq itsün cinânından ba'îd
İns ü cin gökde melek haqqında iyler intizâr²⁷⁶
Lâ fetâ illâ 'Alî lâ seyfe illâ Zülfikâr
4. İşidüp bu hâli cennet ehli giydi qareler
Dü cihânıñ serveri açdı deründan yareler
Nur-ı Haqq'a qarışup gitdi o dem meh-päreler
Haşre dek kan ağlasunlar 'aşık-ı âväreler
Bu muhabbet **Şem'i** dür tâ haşre dek böyle yanâr
Lâ fetâ illâ 'Alî lâ seyfe illâ Zülfikâr

[61]

Bu sayfa boştur.

[62]

²⁷²“ Zülfikar'dan keskin kılıç, Ali'den büyük yiğit yoktur.”

²⁷³ yezidiler: pelidler **A.B.Ş.A.**

²⁷⁴ gâtençi kâm-ı gerdânına: kıymadan gerdanına **A.B.Ş.A.**

²⁷⁵ kıldılar: ettiler **A.B.Ş.A.**

²⁷⁶ intizâr: inkisar **A.B.Ş.A.**

1. Şabāhıñ seherinde virdim budur bu
Allāh yā²⁷⁹ Muḥammed ‘Alī’dir ‘Alī
Zikrim budur²⁸⁰ Lā İlähe İllāllah
Allāh yā Muḥammed ‘Alī’dir ‘Alī
2. Levlāke levlāk²⁸¹ buyurdu Allāh
Mü’miniñ ḳalbi olur beytullah
Zikr iderim ānı hasbünā‘İllāh²⁸²
Allāh yā Muḥammed ‘Alī’dir ‘Alī
3. ƘırƘlar ulusu ol Şāh-ı Merdān
Ānı idrāk ider kāmil insan
Arslanıñ buyurdu ol sırr-ı sübhān²⁸³
Allāh yā Muḥammed ‘Alī’dir ‘Alī
4. Şah Hasan Hüseyinim nūr-ı ‘aynu‘llah
Zeyna‘l-‘ābā mürüvvet kanıdur bi‘İllāh
Muḥammed BāƘır’a didim²⁸⁴ eyvallāh
Allāh yā Muḥammed ‘Alī’dir ‘Alī
5. Mürüvvet İmām Ca‘fer al imdi elim
Mūsā-yı Ƙāzım uğradı yolum
Alı Rızā oƘur her dā‘im²⁸⁵ dilim
Allāh yā Muḥammed ‘Alī’dir ‘Alī
6. Muḥammed TaƘı söylerim ‘ayān

²⁷⁷ Sayfa 59’taki şiir tekrar yazılmıştır.

²⁷⁸ **A.B.Ş.A., C.2, S.83** bk. kaynakça (Özmen 1998)

²⁷⁹ yā: bir **A.B.Ş.A.**

²⁸⁰ budur: olan **A.B.Ş.A.**

²⁸¹ ‘Levlāke levlāke lemā halaktü'l-eflāke’: ‘‘Sen olmasaydın alemleri yaratmazdım’’

²⁸² Zikr iderim ānı Hasbināllah: Dāim zikrederim rızāenillāh **A.B.Ş.A.**

²⁸³ Arslanıñ buyurdu ol sırr-ı sübhān: Gazaba gelirse hem Şir-i Yezdan **A.B.Ş.A.**

²⁸⁴ didim: daim **A.B.Ş.A.**

²⁸⁵ oƘur her dāim: zikreden **A.B.Ş.A.**

- ‘Alī Naḳī’nüñ vaşıfidur beyān
Ḥasan el- ‘Askerī cümle dü-cihān
Allāh yā Muḥammed ‘Alī’dir ‘Alī
7. Muḥammed Mehdī’dür şāhib-i seyfu‘llāh
Şad-hezār hem lānetu‘llāh
Sersem Kemter²⁸⁶ gider irişir vallāh²⁸⁷
Allāh yā Muḥammed ‘Alī’dir ‘Alī

65²⁸⁸

8’li Hece Ölçüsü

[Nefes]

[Pir Sultān Abdāl]

1. Ey benim şarı tanburām
Sen ne için inilersin
[İçim oyuk, derdim büyük
Men anuñün inilerim]²⁸⁹
2. Koluma takdılar perde
Uğratdılar dertden derde
Kim konar kim göçer burda²⁹⁰
Men anuñün inilerim
3. Koluma takdılar teli
Söylitdiler biñ bir dili
Olmuşam şāhıñ bülbüli²⁹¹
Men anuñün inilerim
4. Göğsüme tahta döşerler
Urduqça bağrım deşerler
Her demde²⁹² meni oñşārlar

²⁸⁶ Kemter: Ali **A.B.Ş.A.**

²⁸⁷ irişir vallah: şeyenillāh **A.B.Ş.A.**

²⁸⁸ **A.B.Ş.A., C.2, S.195** bk. kaynakça (Özmen 1998)

²⁸⁹ Mecmuada 1. dörtlükte 3. ve 4. dizeler eksiktir.

²⁹⁰ Kim konar kim göçer burda: Ayn-ı cem gecesi nerde **A.B.Ş.A.**

²⁹¹ Olmuşum şāhıñ bülbüli: Oldum ayn-ı cem bülbüli **A.B.Ş.A.**

²⁹² Her demde: durmayıp **A.B.Ş.A.**

- Men anunçün inîlerim
5. Bağlamadır²⁹³ benim adım
‘Arşa çıkıyor²⁹⁴ feryādım
Pir Sultān’dur üstādım
Men anunçün inîlerim

66²⁹⁵

8’li Hece Ölçüsü

[Nefes]

[Pir Sultān Abdāl]

1. Ey benim divāne gönlüm
Dağlara düşdüm yalıñız
Ben bu günāhı²⁹⁶ özümle
Bir maḥal gördüm yalıñız
2. Tağlar var tağlardan yüce
Tağ mı²⁹⁷ tayanur bu güce
Derdimi üç gün üç gice
Söylesem bitmez yalıñız
3. Ol pirin²⁹⁸ ayağına varsam
Ḥayr himmetlerini²⁹⁹ ālsam
Kızıl ırmaqlara ḳānım³⁰⁰
Çağlasam aḳsam yalıñız
4. **Pir Sultān**’ım der erenler
Erlere³⁰¹ niyāz iderler
Üçler yediler kırıklar
Mürvete geldim yalınız

²⁹³ Bağlımdır: Sarı tanburadır **A.B.Ş.A.**

²⁹⁴ Arşa çıkıyor: Göklere aḡar **A.B.Ş.A.**

²⁹⁵ **A.B.Ş.A., C.2, S.195** bk. kaynakça (Özmen 1998)

²⁹⁶ günāhı: cefayı **A.B.Ş.A.**

²⁹⁷ Dağ mı: Can mı **A.B.Ş.A.**

²⁹⁸ Ol pirin: Şah’ın **A.B.Ş.A.**

²⁹⁹ himmetlerini: gülbengin **A.B.Ş.A.**

³⁰⁰ Fāşım: gark **A.B.Ş.A.**

³⁰¹ Erenlere: Pirlere **A.B.Ş.A.**

67³⁰²

11'li Hece Ölçüsü

[Nefes]

[Pir Sultān Abdāl]

1. Hüb³⁰³ yaratmış Hāk Muḥammed nurını
Ādem³⁰⁴ olan gelür nura çevrilir
Çerh³⁰⁵ kurulmuş tolāb dāim dönmede
Manşūr olan gelür dāra çevrilir

[63]

2. Başlı şular dā'im alçağa aḳar
Pervāne olan kendin odlara yaḳar
Serçe kanda ise aşlına çeker
Bülbül olan gelür güle çevrilir
3. Sultān evlerinde pīrlar eğlenür³⁰⁶
Cennet bağçesinde³⁰⁷ hūrīler eğlenür
Balsız sepetlerde ārı mı eğlenür
Ārı kanda ise gelür bala çevrilir
4. Bir sürçmek ile āt ayağı kesilmez
Bir suç ile ādem oğlu aşılmaz
Bu yolu erenler ḳurdı³⁰⁸ başılmaz
Yol ehli olan gelür³⁰⁹ yola çevrilür
5. **Pir Sultān**'ım der ki gönül ḥastadır³¹⁰
Elinde gülleri deste destedür

³⁰² P.S.A., S.165 bk. kaynakça (Öztelli, 1989)

³⁰³ Hüb: Hak P.S.A.

³⁰⁴ Ādem: İnsan P.S.A.

³⁰⁵ Çerh: Çarlı P.S.A.

³⁰⁶ Sultān evlerinde pīrlar eğlenür: Gümanlı gönülde pīr mi eğlenir P.S.A.

³⁰⁷ bağçesinde: taşrasında P.S.A.

³⁰⁸ Bu yolu erenler ḳurdı: Erenler bir yol kurmuştur P.S.A.

³⁰⁹ olan gelür: kandeyse P.S.A.

³¹⁰ Pir Sultān'ım derki gönül ḥastadır: Pir Sultan'ım Haydar, yatar hastadır P.S.A.

Âdem oğlu bir ‘acāyib nesnedür
Tatlı dil ilen muḥabbete³¹¹ çevrilür

68³¹²

Recez

Mefâîlün / Mefâîlün / Mefâîlün / Mefâîlün

[Ġazel]

[Ecrī]

1. ‘Alī’dür yār-i peygamber ‘Alī’dür bā bi’smillāh
‘Alī’dür şuretü’r Raḥman ‘Alī’dür zāt-ı feyzlu‘llāh
2. ‘Alī’niñ hilāti şānı olubdur sırr-ı sübhānı³¹³
‘Alī’dür ‘ilm ü edyānı ‘Alī’dür cümleye ser-şeh
3. ‘Alī Yā-sīn ve‘l-ḳur’ān kitāb-ı nāṭıḳ-ı ḥikmet
‘Alī’dür şuḥf-i İbrāhim ‘Alī’dür dört kelāmu‘llāh
4. ‘Alī’niñ ḳahrına taḳat getürmez ‘ālem-i eşyā
‘Alī’dür pür-ğazab āncaḳ ‘Alī’dür zü‘l-celālu‘llāh
5. ‘Alī’dür cümleye maḳsud ‘Alī’dür ḳıble-i ma‘būd
‘Alī’dür cami‘-i Maḥmūd ‘Alī’dür secde-i dergāh
6. ‘Alī deryā-yı ā‘zamdır ki emvāc-ı maḥabetdür³¹⁴
Erenler sāḥil-i ‘aşḳıñ³¹⁵ olupdur sırrına āgāh
7. ‘Alī’dür evvel ü aḥir ‘Alī’dür bāṭın [ü] zāhir
‘Alī’dür her yere ḥāzır ‘Alī’dür ol velīyu‘llāh
8. ‘Alī’den **Ecrī**’yā i‘tā yine ecrī ‘azīm aldım
‘Alī’dür zıkr [ü] ezḳarım ‘Alī’dür lafz-ı illallāh

[64]

69³¹⁶

³¹¹ Tatlı dil ilen muḥabbete: Muhabbetle tatlı dile **P.S.A.**

³¹² **Ecrī D., S.146** bk. kaynakça (Aykanat 2011)

³¹³ olupdur sırr-ı sübhān: odur halk eyler insanı **Ecrī D.**

³¹⁴ maḥabetdir: mahabetten **Ecrī D.**

³¹⁵ sāḥil-i ‘aşḳıñ: hasıl-ı aşḳı **Ecrī D.**

³¹⁶ **A.B.Ş.A., C.5, S.701** bk. kaynakça (Özmen, 1998)

11’li Hece Ölçüsü

[Nefes]

Pinhān ‘Abdāl

1. Verdiğin ikrāra toğrı gel yüri
Manşür olup dārda tutduğun eli yuy³¹⁷
Bu yolun şāhı Muḥammed ‘Alī
Muḥammed ‘Alī’den kalan yolu bul
2. Bu yolun³¹⁸ Şāhı ‘Alī’dir ‘Alī
‘Ārif olan kişi niylesün kālī
Rehberim Muḥammed mürşidim ‘Alī
Mürşid-i rehberde olan ḥālī bul
3. Muḥammed ‘Alī’dir tãpdıđım tãpu
Bağlımız Mevlā’niñ yaptığı yapu
Kırk sekiz bağçede on iki kapu
Eşiğinde çoşkun ‘akān seli bul
4. Sağımda Muḥammed şolumda ‘Alī
Nefsine uyarsan kalursın geri
Eğer anlar isen durma gel beri
‘Aşık deryasına inen göli yol
5. Erenler sırrını virme araya
Göñül yakup güc iyleme sarāya
Var bir ‘amel kazān Ḥak’a yaraya
‘Arının ‘arāyup gezdiği balı bul
6. Erenler meydānında kesdiğim başlar
Cüş itdi çeşmimden kān ile yaşlar
Toğrı gelin mü’min kardeşlar
Rehberin destinden koğduğın güli bul
7. Manşur olup dāra geldiğim zamān
Zerrece kalbimde kalmadı gümān
İkrār virüp imān aldığım zamān

³¹⁷ yuy: bul **A.B.Ş.A.**

³¹⁸ Bu yolun: Hal yolunun **A.B.Ş.A.**

- Kemend ile bağladığım beli bul
8. Mü'min olan bir birin bulunca
Verdiği ikrār toğrı durunca
Âdem şafî dünyâ bünyâd olunca
Nuđ'uñ teknesine inen kulu bul
9. **Pinhân Abdâl** menem³¹⁹ kesdim ħurbânı
Muĥammed 'Alî'den aldım meydanı
Ķırıqlarda bi-ħâre Veysel Ķarânî
Muĥammed göñlüne gir de 'Alî bul

[65]

70³²⁰

Hece³²¹

[Nefes]

[Pinhân 'Abdâl]

1. Evvel zamân âdemden açdı feth-i bâb
Toğub maşrıĶdan afitâb³²²
Tâ giceler şubĥ olunca zârı var Bektâşî'niñ
2. Dertliler dermâna geldi derde devâ kılmadı
Ne şeri'at ne tarîĶat bir naşihat almadı
Seven esmâ-i semâdan ĥaber-dâr olmadı
Tâ giceler şubĥ olunca râzı var Bektâşî'niñ
3. Hep erenler Ħakk'a gitdi Ķalk perde-i ev olalım vâşıl
Şems-i mağribden toğdı itme ne bulduñ oĶudun ĥâsıl
İmâna gel ey münâfik ĥaksız ve birer bâtıl
Tâ giceler şubĥ olunca râzı var Bektâşî'niñ
4. Geldi şeri'at şeyĥler bunda Ķoydılar pâzâr
'Ârifi görmek istemezler bir nazâr

³¹⁹ menem: benim **A.B.Ş.A.**

³²⁰ Bu şiire herhangi bir akademik ħalıřmada rastlanmamıştır.

³²¹ Şiirde hece uyumsuzluğu vardır.

³²² Mecmuada 2.dize eksiktir. 3. dize yazılmamıştır.

- ‘Alī evladı ‘adūsına la‘net şad-hezār
Tā giceler şubḥ olunca rāzı var Bektāşī’niñ
5. Ey Pinhānī ḥāk ile yeksān olan dārü’l emān
On iki nur imāma baş viren ehl-i imān
Cümle kāfir dīne gelse men olmaz müslümān
Tā giceler şubḥ olunca rāzı var Bektāşī’niñ

71³²³

11’li Hece Ölçüsü

[Nefes]

[Sırrī Baba]

1. Dilā ister iseñ ‘ālemde devlet
Ḳanā‘at ḳıl ḳanā‘at ḳıl ḳanā‘at
Elinde var iken fevt itme fırsat
‘İbādet ḳıl ‘ibādet ḳıl ‘ibādet
2. Yüri bir kāmiliñ ol ḥidmetinde
İtā‘at ḳıl itā‘at ḳıl itā‘at
‘İnāleb ol dā’imā bu nefsi-şoma
Siyāset ḳıl siyāset ḳıl siyāset
3. Şaḳın ālına aldanma cihāniñ
Ferāḡat ḳıl ferāḡat ḳıl ferāḡat
Gel ey **Sırrī** bir merd-i cihān ol
Seyāḡat ḳıl seyāḡat ḳıl seyāḡat

72³²⁴

11’li Hece Ölçüsü

Nefes-i Sefil

1. Ḥaḳıḳat rāhına girdim gireli
Çāḡırdım leyl ü nehār yā ‘Alī

³²³ Bu şiire herhangi bir akademik çalışmada rastlanmamıştır.

³²⁴ **A.B.Ş.A., C.4, S.363** bk. kaynakça (Özmen, 1998)

- Erkân-ı eşiğine yüzüm süreli
Açıldı ‘aynıma didâr yâ ‘Alî
2. Erenler bakmazlar dünyâ varına
Bugünkü hizmeti kıymazlar yarına
Seniñ ‘aşıklarıñ ‘aşkıñ nârına
Dost eyvâllâh diyüp yanar yâ ‘Alî

[66]

3. Erenler yoluna ten- çāk³²⁵ olmuşum
Başdıqları yere hem hāk olmuşum
Göñül evin silüp pür-pāk olmuşum
Açıldı ‘aynıma didâr yâ ‘Alî
4. ‘Aşkıñ âteşine yandım tutuşdum
Erenleriñ kaçarına karışdım
Mürşid eteğine şükür yetişdim
Dertli göñlüm imdād umar yâ ‘Alî
5. Şâhdan gayrı nesne yok derûnumda
Pîrim Fethi Baba Hâk dergâhında
Sefil ve vahşî³²⁶ erenleriñ râhında
Kıılar âhı zârı hezâr yâ ‘Alî

73³²⁷

11’li Hece Ölçüsü

[Nefes]

[Sefil Abdâl]

1. Gel göñül seniñle abdâl olalım
Deşt-i Kerbelâ’ya³²⁸ yolu çekelim
Şâh-ı Necef’iñ ziyâretiñ kılalım

³²⁵ ten-i cāñ: ten çak **A.B.Ş.A.**

³²⁶ Sefil ve hoş: Sefil Abdal **A.B.Ş.A.**

³²⁷ **A.B.Ş.A., C.4, S.363** bk. kaynakça (Özmen 1998)

³²⁸ Mecmuada “lam” harfi unutulmuş.

- Mest olalım tokuz tolu içelim
2. Kem ʔama‘lık³²⁹ idüp nefsine uyma
Efsâne sözleri kulağıma koyma
Kānā‘at ehli ol çok yiyüp doyma
Büyücek loğmalardan³³⁰ eli çekelim
3. Bu yola yollarıñ toğrısı dirler
Velī çok olurmuş uğrısı dirler
Nezāfet³³¹ imānıñ yārisi dirler
Efsâne sözlerden dili çekelim
4. Hāḫḫ’a muhib olan berüye gelsün
Bu dergāha yüzden sürüp gelsün
Zāhidiñ gayreti gerüye kalsun
Biz imām gayretiñ beri çekelim³³²
5. Hızır olmaz āb-ı hayāt içmeyen
Er şayıldı gördiğini açmayan
Hāḫḫ’ına ulaşmaz serden geçmeyen
Sefil der meydāna seri çekelim

74³³³

11’li Hece Ölçüsü

[Nefes]

[Behr Baba]

1. Tā elest bezminde ‘ahd ü imānım
Şāh-ı merdān imām ‘Alī değil mi
Zāhir ü bātında dīnim imānım
Şāh-ı merdān imām ‘Alī değil mi
2. O şāh cānparesin deveye koyan
Kendi devesini kendi getüren

³²⁹ Kem ʔa’alluk: Kem tamahlık **A.B.Ş.A.**

³³⁰ loğmalardan: lokmadan **A.B.Ş.A.**

³³¹ Zerāfet: Nezafet **A.B.Ş.A.**

³³² çekelim: gelelim **A.B.Ş.A.**

³³³ Bu şiir Behrī Dīvānı’nda yer almamaktadır. Bk. kaynakça (Turan 2008)

- Çırklarda selmāna biz kendi şunan
Şāh-1 merdān imām ‘Alī değil mi
3. Zerrine puşi bende urdı o Hünkār
Nūryla sene sonra çözdü o dil-dār
Zühre yıldızını iden āşikār
Şāh-1 merdān imām ‘Alī değil mi
4. Necef deryāsından alup kaldıran
Buluğ idüp hava ağdıran
Yağdıran neyān rahmetini andan
Yağdıran şāh-1 merdān imām ‘Alī değil mi

[67]

5. Nūh felek emrinde çarhı yürüden
Hızır deryā içre İlyās karadan
Bu meydānda top-1 çevgān oynadan
Şāh-1 merdān imām ‘Alī değil mi
6. Hayber kal‘asını harāb iyleyen
Biñ batmān kapusın tutup deviren
Tağup niçesini alt üst getiren
Şāh-1 merdān imām ‘Alī değil mi
7. Kudret kandilini ‘arşa aşdıran
Şems [ü] kamer içre şu‘le gösteren
Behrī bādi şabā belin asdıran
Şāh-1 merdān imām ‘Alī değil mi

75³³⁴

11’li Hece Ölçüsü

[Nefes]

[Nūrī Abdāl]

1. Lisānıma kudret viren erenler

³³⁴ Ş.M.-2, S.120 bk. kaynakça (Yapıcı, 2021)

- Meded mürüvvet sulţānım sen kerem iyle
Hāzret-i Resul ile Şāh-ı İmām Hāydar
Meded mürüvvet sulţānım sen kerem iyle
2. Bizden evvel gelen gerçek erenler
Hācı Bektāş ile Rum’a gelenler
Hācım Sulţān ile her-dem olanlar
Meded mürüvvet sulţānım sen kerem iyle
3. Şāh Abdāl Mūsā’niñ rızāsıñ gören
Sulţān Qaygusuz’dur Mışır’a giden
Qızıl Velī ile Rūm’ı feth iden
Meded mürüvvet sulţānım sen kerem iyle
4. Rūm’ı feth iden Qızıl Velī’dür
‘Aţāsı zuhūrı sırrı ‘Alī’dür
O sulţānın ismi Şeyyid ‘Alī’dür
Meded mürüvvet sulţānım sen kerem iyle
5. **Nūrī Abdāl** anuñ ednā kŭlıdur
‘Ahdimüz sulţāna kālŭ belīdür
Bu loqmayı şunāñ kudret elidür
Meded mürüvvet sulţānım sen kerem iyle

76³³⁵

Remel

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

[Ġazel]

[Sırrī Baba]

1. Yetmiş iki millet içre nāciyüz
On sekiz biñ ‘ālemiñ ser-tācı-yüz
2. Yılda bir kez dir tavāfı Kā’beniñ
Her³³⁶ dem içre elli kerre hācıyuz
3. Ca’feriñ yolunda kıldık iktidā

³³⁵ A.B.Ş.A., C.4, S.125 bk. kaynakça (Özmen 1998)

³³⁶ Her: Bir A.B.Ş.A.

- Zāhidā dört mezhebiñ iḥrāciyuz
4. Şuret içre kaçre yüz gerçi velī
Baḥr-i ‘aşkıñ ma‘nīda emvāciyüz
5. Bende-i āl-i ‘abā’yım **Sırrīyā**
Tā ezelden bende-i muḥtāciyuz

77³³⁷

11’li Hece Ölçüsü

[Nefes]

[**Sırrī Baba**]

1. Cihāniñ şāhına³³⁸ minnet iylemem
Kısmetim Muḥammed ‘Alī’den gelür
Vird itdim dilimde ğayrı söylemem
Kısmetim Muḥammed ‘Alī’den gelür
2. Ben tüccār deĝilim alup şātmazam
Varlıĝım terk idüp kibir tutmazam
Kimseniñ āşına³³⁹ elim şunmazam
Kısmetim Muḥammed ‘Alī’den gelür
3. Dünyā bi-vefādur³⁴⁰ aña meyl olmaz
Bunda gelen gider kimse kıalmaz
Yaradan kıulunı aç şusuz kıomaz
Kısmetim Muḥammed ‘Alī’den gelür
4. Mürşide ḥidmet it rehberē ‘izzet
Dünyā terk iyle var iken fırsat
Ezelden bu yolda böyledir ‘ādet
Kısmetim Muḥammed ‘Alī’den gelür
5. **Sırrī** durma dā’im yalvar yārına
Cānını yakāĝör ‘aşkıñ nārına
Bugünki fırsatı kıoyma yārına

³³⁷ A.B.Ş.A., C.4, S.125 bk. kaynakça (Özmen 1998)

³³⁸ şahına: şanına A.B.Ş.A.

³³⁹ āşına: işine A.B.Ş.A.

³⁴⁰ bi-vefādır: madem fani A.B.Ş.A.

Қысметим Муһаммед ‘Алї’ден гелүр

[68]

78³⁴¹

Remel

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

[Murabba]

Feyzi Baba³⁴²

1. Şubḥ-ı dem ki zāhir oldı āftāb tāb-dār
Bir münakkaş ḥayme-i zer-bāfa döndi rüzgār
Şafḥa-i vechinde yaratmış Ḥālık u Pervedegār
Lā fetā illā ‘Alī lā seyfe illā zülfiḳār
2. Mürğ-ı zerrin kim hevā burcunda pervāz iyledi
On sekiz biñ ‘ālemiñ vaşfını āğāz iyledi
Ḳalle-i ḳāf-ı felekden döndi avāz iyledi
Lā feta illā ‘Alī lā seyfe illā zülfiḳār
3. Ol gice kim ‘azm-i mi‘rāc iylemedi ol Resül
Ref‘ idüp cümle ḥicābı bi Ḥaḳḳ’a bulmuşdı vuşül
Vāḳıf olmuşdı o ḥāle Murtażā-yı pür-uşül
Lā fetā illā ‘Alī lā seyfe illā zülfiḳār
4. Muştafā’ya daḥı içün indikde Cibril-i emīn
Muṭṭali’ olurdı ol ḥāle ‘Āliy-yi şāh-ı dīn
Didi ḥaḳḳında anuñ Ḳur’ān’da Rabbü’l ‘alemin
Lā feta illā ‘Alī lā seyfe illā zülfiḳār
5. İntikāl itdi cihāndan çün Resül-i bā-şafā
Yerine ḳā‘im-maḳam oldı ‘Aliyyü’l-murtażā
Levh-i maḥfuzunda yazılmışdı Ḥudā-i Kibriyā
Lā feta illā ‘Alī lā seyfe illā zülfiḳār
6. Ol zamān kim ḥāteme itmişdi Süleymān nişān
Cümle eşya aña zāhir olmağičün bī-gümān

³⁴¹ Bu şiire herhangi bir akademik eserde rastlanmamıştır.

³⁴² Yanlışlıkla başlıkta “Gazel-i Feyzi Baba” yazılmıştır.

- Dest-i Hâk ol hâtemiñ zahrına yazmışdı ‘ayān
Lā fetā illā ‘Alī lā seyfe illā zülfikār
7. Murtażā nur-ı Hūdā-yı Kibriyā’ dur Murtażā
Pīşvā-yı evliyā ü aşfiyādur murtażā
Feyziyādur verd-i gülistan-ı ziyādur
Lā fetā illā ‘Alī lā seyfe illā zülfikār

79³⁴³

Remel

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

[Murabba]

Murabba’-yı Hüseyn Abdāl

1. Nurına kıldı nazar ol Hâlık-ı perverdigār
Āba döndi dirildi hayretten oldı tār-mār
Ol nuruñ kandiline yazmışdur rüz-ı şumār
Lā fetā illā ‘Alī lā seyfe illā zü’lfikār
2. Tütünüñden nüh felek oldı mu‘allağ ser-nigün
Köpügünden yedi kat yirler döşendi dört gün
Ol felekler gerdışinden söyledi ay ile gün
Lā fetā illā ‘Alī lā seyfe illā zü’lfikār
3. Kudretinden bir yüce kubbeye yaratdı zer-nigargār
Kubbeniñ hem gerdeşinde döndi kevn leyl ü nehār
Çarh-ı gerdün [1] anuñ ismiyle döndürdi medār
Lā fetā illā ‘Alī lā seyfe illā zü’lfikār
4. Āql u ‘aşğ u nefis ü cān hazretde idi intizār
Bir avuç toprağa çün kıldı nazar perverdigār
Ādemiñ cismi anuñ ismiyle oldı üstüvār
Lā fetā illā ‘Alī lā seyfe illā zü’lfikār
5. Ādem geldi kerāmet kıldı cennāt-ı na’im
Hem aña secde buyurdı ğayrı şeytāni’r-racīm

³⁴³ Bu şiire herhangi bir akademik çalışmada rastlanmamıştır.

Ādem gelmiş hâtemde kim yazılmışdı qadim
Lā fetā illā ‘Alī lā seyfe illā zü’lfikār

[69]

6. Mancılıqdan Nemrūd’uñ nārına atıldı Halīl
Nār gūlzār iyleyüp bir Nār [1] gül-zār ol Celil
Bu mübarek ismi öñünde yād virdi Cebrā’il
Lā fetā illā ‘Alī lā seyfe illā zü’lfikār
7. Eyyüb’a oldı havāle yedi yıl renc ü ‘anā
Rabbenā söylerdi dā‘im hâzretinden Rabbenā
İşbu ismi yād kıldı oldı gamdan inticā
Lā fetā illā ‘Alī lā seyfe illā zü’lfikār
8. Tā Süleymān-ı nebī oldı cihānda pādişāh
İns ü cinn ü hoş tuyūr ferman idi bā-hükmi-şāh
Mūsā’ya Fir’avn çün sihr itdi bi-iznillāh
Lā fetā illā ‘Alī lā seyfe illā zü’lfikār
9. Hâtemiñ hâtmine yazmış bu ismi dil-güşā
Hem nidā geldi Mūsā’ya şaldı elinden ‘aşā
Lā tehāfün hâkqına geldi bu ismiyle du‘ā
Lā fetā illā ‘Alī lā seyfe illā zü’lfikār
10. ‘İsā’ya oldı havāle Cebrā’il Ādem’i
‘İsā anuñ ismiyle dünyāda sürdi bu demi
Hem meşāmından üfürdi hāmil itdi Meryem’i
Lā fetā illā ‘Alī lā seyfe illā zü’lfikār
11. Aḥmed ü Maḥmud u Ḳāsım çıqdı pür-‘arş-ı mecid
Ber-mezīd oldu aña bu ism-i devlet ber-mezīd
Hem esedu’llāh gördi dergehı oldı ferid
Lā fetā illā ‘Alī lā seyfe illā zü’lfikār
12. Cihāna geldi ‘Alī ismiyle hem bir şehsuvār
Ādem ānuñ ism ile kelām kıldı istivār
‘Ālem anuñ ismiyle dünyāda dutdı qarār
Lā fetā illā ‘Alī lā seyfe illā zü’lfikār

13. Oldı eyyām-ı bahār u geldi gül-zār u bahār
Bülbül ü kameri muḳarrer söyledi vaşfiñ hazār³⁴⁴
Lā fetā illā ‘Alī lā seyfe illā zü’lfikār
14. Tā hayālinle gönül mülkini seyrān iyledim
Men **Ḥüseyn**’im şāhımıñ vaşfinı dāim söyledim
Men meni ol şāhımıñ medhinde ḥayrān iyledim
Lā fetā illā ‘Alī lā seyfe illā zü’lfikār

80³⁴⁵

Remel

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

[Müsebba‘-ı Mütekerrir]

[Vaḥdetī]

1. Ḥazret-i faẓl-ı ḥudādan yine ruz-ı ezeli
Şūret-i muḥkemle irişüben ḳudret eli
Ḳudretiyle yoğurup āteş ü bād ile āb u gili
Mesken idindi ol dem kendü için cān u dili
Kimdür ol kim bileyim dirseñ eger ḳavl-i celi
Sırr-ı Ḥaḳ nūr-ı Muḥammed esedu‘llah veli
Vü ‘Aliyyün vü ‘Aliyyün vü ‘Aliyyün vü ‘Alī
2. Noḳta-i bā-i nübüvvet raḳam-ı levḥ ü ḳalem
Menba‘ı sırr-ı velāyet³⁴⁶ mefḥar-i cūd u kerem
Maẓhar-ı ekmel-i zāt-ı olan kelimāt-ı a‘zam
Ḥādi-i cinn ü beşer mürşid-i nūr-ı ekrem

[70]

Ezelidür ebedidür fe-te’emmel fe-innehüm
Sırr-ı Ḥaḳ nūr-ı Muḥammed esedu‘llah-ı veli

³⁴⁴ Mecmuada 3. Dize yer almamaktadır.

³⁴⁵ **Vaḥdetī D., S.67 bk. kaynakça** (Öztürk 2006)

³⁴⁶ Velayet: ḥaḳıḳat **Vaḥdetī D.**

- Vü ‘Aliyyün vü ‘Aliyyün vü ‘Aliyyün vü ‘Alī
3. Kāşif-i sırr-ı suhan bāb-ı ‘ulūm-ı Aḥmed
 Vāşıl-ı zāt-ı aḥaddan “ḳul hüvallahü aḥad”³⁴⁷
 Vaşf-ı zātında nüzül iyledi “allahüşşamed”³⁴⁸
 Nuṭḳ-ı Ḥaḳ’dur şıfatı “lem yelid velem yūled”³⁴⁹
 “Velem yekün”³⁵⁰ dirsem o dur ol kim “lehü küfüven aḥad”³⁵¹
 Sırr-ı Ḥaḳ nūr-ı Muḥammed esedu‘llah velī
 Vü ‘Aliyyün vü ‘Aliyyün vü ‘Aliyyün vü ‘Alī
4. Ḥasan ile Ḥüseyn şāh-ı kerem-kān-ı ‘aṭā
 Ḳuds-ı zahrından anuñ vücuda geldi ḥaḳḳā
 Biri şāh-ı şühedādur biri şāh-ı ‘ulemā
 Birisi ḳurs-ı feraḥdur³⁵² biridür şems [ü] ḍuḥā
 Sözümün mā-ḥaşılı bu durur ey ehl-i şafā
 Sırr-ı Ḥaḳ nūr-ı Muḥammed esedu‘llah velī
 Vü ‘Aliyyün vü ‘Aliyyün vü ‘Aliyyün vü ‘Alī
5. Ḥazret-i ‘Ābid ü Bāḳır şeh-i ḥayl-i fuḳarā
 Ḥazret-i Ca’fer-i Şādık siper-i tır-i ḳazā
 Mūsā-i Kāzım ile ol şeh-i teslīm-i rızā
 Şeh Taḳī ile bā-Naḳī tāc-ı rü’ūs-i füşaḥā
 Cümlesi nūr-ı ezel ü ā’lāda vāḳıf-ı sırr-ı Ṭāhā
 Sırr-ı Ḥaḳ nūr-ı Muḥammed esedu‘llah velī
 Vü ‘Aliyyün vü ‘Aliyyün vü ‘Aliyyün vü ‘Alī
6. Ne ki var esfel ü ā’lāda ser-ā-ser nāsūt
 Göğdeki şems ü ḳamer yirdeki lā’l [ü] yāḳut
 Dest-i ḳabzında durur ālem-i mülk-i melekūt
 Feyz-i lütfunda anıñ ṭoldı ḳamu nūr ile ḳūt
 Pādişāh-i dil ü cān server-i şāh-ı lā-hūt
 Sırr-ı Ḥaḳ nūr-ı Muḥammed esedu‘llah velī
 Vü ‘Aliyyün vü ‘Aliyyün vü ‘Aliyyün vü ‘Alī

³⁴⁷ “De ki: O Allah birdir” (İhlas, 112/1)

³⁴⁸ “Her şey o Allah’a muhtaçken O hiçbir şeye muhtaç değildir” (İhlas, 112/2)

³⁴⁹ “O, doğurmamış ve doğmamıştır” (İhlas, 112/3)

³⁵⁰ “Hiçbir şey” (İhlas, 112/4)

³⁵¹ Ayetin devamı. “O’na denk değildir” (İhlas, 112/4)

³⁵² feraḥdur: ḳamerdür

7. **Vahdeti** seyf-i Hudā kâtil-i aşhâb-ı cahîm
‘Askerîdür ki anuñdur yine cennât-ı na‘îm
Mehdi-i devr-i zamân vâkıf-ı esrâr-ı kadîm
Hazret-i fazl-ı Hâk³⁵³ kâşif-i esrâr-ı kadim³⁵⁴
Nokta-i evvel ü âhır sühan u Rabb-ı kerîm
Sırr-ı Hâk nûr-ı Muhammed esedu‘llah velî
Vü ‘Aliyyün vü ‘Aliyyün vü ‘Aliyyün vü ‘Alî

[71]

81³⁵⁵

11’li Hece Ölçüsü

[Nefes]

[Seyyid Ali Sultân]

1. Vücudum³⁵⁶ şehrini seyrân iderken³⁵⁷
Gördüm dört köşededir şahâbe oturır
Biribiriyle lütfuyla söylerler
Hükm iden sultân oturır
2. Bir köşesinde kıyımçı işler
Bir köşesinde âhî gümüşler
Bir köşesinde bezirgân kışlar
Bir köşesinde ‘âlim³⁵⁸ oturur
3. Bir köşesinde havlı çıkıyor
Bir köşesinde çıkmış akyüz
Bir köşesinde güli koçuyor
Bir köşesinde server oturur
4. Bir köşesinde yazı³⁵⁹ yazarlar

³⁵³ Hâk: Huda **Vahdetî D.**

³⁵⁴ esrâr-ı kadim: Kur’an-ı ‘azîm **Vahdetî D.**

³⁵⁵ **A.B.Ş.A., C.1, S.67** bk. kaynakça (Özmen 1998)

³⁵⁶ Vücudum: vücud’un **A.B.Ş.A.**

³⁵⁷ iderken: iderler **A.B.Ş.A.**

³⁵⁸ ‘âlim: hakan **A.B.Ş.A.**

³⁵⁹ yazı: rika **A.B.Ş.A.**

- Bir köşesinde yazup³⁶⁰ bozarlar
Bir köşesinde şuda yunarlar
Bir köşesinde Hızır oturur
5. Bir köşesinde ikrār alurlar
Bir köşesinde ikrār³⁶¹ görürler
Bir köşesinde semā‘ iderler
Bir köşesinde pīrim oturır
6. **Seyyid ‘Ali Sulṭān** böyle söyledi
İndi ‘aşkıñ deryāyısını boyladı
Bir köşesinde müvekkel begleri³⁶²
Bir köşesinde Şāh-ı merdān oturur

82³⁶³

Remel

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

[Müseddes]

[Şeyh Nazif]

1. Zāhidā Hāḳ için ol şāhıñ ki cūd-ı ekmele
Aḫmed-i muhtāra vahy itdi kitāb-ı münzeli
Mevlevī’yim Aḫmedī’yim Ḥaydarī’yim men belī
Baña besdür bir Ḥudā vü bir nebī vü bir velī
Lā-ilāhe illā hüvallahü‘l- ‘aliyyülü‘l müncelī
Lā-nebī illā Muḫammed lā-fetā illā ‘Alī
2. Meclis-i rüz-ı ezelde çünki ikrārım budur
Dīnim imānım budur gönümde esrārım budur
Zinde oldukça vücūdum dilde ezkārım budur
Cān fedā kıldıḳda hem āḫir ki güftārım budur
Lā-ilāhe illā hüvallahü‘l- ‘aliyyülü‘l müncelī

³⁶⁰ yazub: tezyin **A.B.Ş.A.**

³⁶¹ ikrār: tarīk **A.B.Ş.A.**

³⁶² müvekkel begleri: bāb-ı tazarru bekledi **A.B.Ş.A.**

³⁶³ Bu şiire herhangi bir akademik çalışmada rastlanmamıştır. Bu şiir Defter-i Uşşak adlı internet sitesinden karşılaştırma yapılmıştır.

- Lā-nebī illā Muḥammed lā-fetā illā ‘Alī
3. Cūylar tağlar ağaçlar dağlar hāmūnlar
Ne felek cinn ü melek baḥr ü semek
Sākinān-ı ‘arş [u] ferş [ü] encüm [ü] şems ü kamer
Hep lisan-ı ḥāl [u] kāl ile bu beyti zikreder
Lā-ilāhe illā hüvallahü‘l- ‘aliyyülü‘l müncelī
Lā-nebī illā Muḥammed lā-fetā illā ‘Alī
4. Maği ḥükmi Resullah’ı iz‘ān iyledim
Dildeki cemi‘iyyet-i vehmī perişān iyledim
Mezheb-i ‘irfānımı āfāka i‘lān iyledim
Ey Muḥammed ümmeti men böyle imān iyledim
Lā-ilāhe illā hüvallahü‘l- ‘aliyyülü‘l müncelī
Lā-nebī illā Muḥammed lā-fetā illā ‘Alī
5. Milletim ehl-i ḥaқиkat Ḥālıkım Rabbim Ḥuda
Mezhebim rāh-ı muḥabbet şart-ı imānım vefā
Kıblem ebrū-yı Muḥammed’dür imāmım Murtaza
Din-i İslām āşikārādır ne lazım ihtifā
Lā-ilāhe illā hüvallahü‘l- ‘aliyyülü‘l müncelī
Lā-nebī illā Muḥammed lā-fetā illā ‘Alī
6. Bende-i āl-i ‘abāyım Ḥaydarīyim Ḥaydarī
Ey Naẓif bu yolda qurbān idegör cān u seri
Ḥāşılı ber muḳtezā-yı meşreb-i peygamberī
İ’tikādum böyledir “naḥnü qasemnā”dan beri
Lā-ilāhe illā hüvallahü‘l- ‘aliyyülü‘l müncelī
Lā-nebī illā Muḥammed lā-fetā illā ‘Alī

[72]

Bu sayfa boştur.

[73]

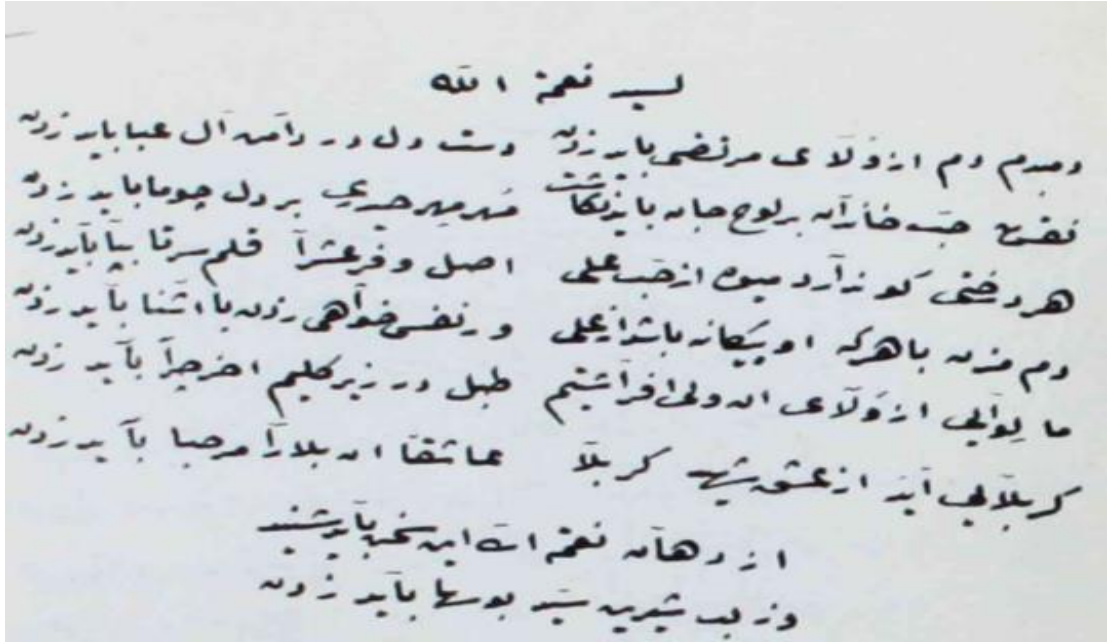
Bu sayfa boştur.

[74]

83³⁶⁴

[Farsça Ğazel]

[Leyse Ni‘metullah]



84³⁶⁵

366

[Ġazel]

[Ni‘metullāh]

1. Sā‘at-be-sā‘at imām ‘Ali’ nūñ
Muḥabbetinden dem olmağ gerekdür
2. Göñül elini āl-i ‘abānīñ
Eline urmağ gerekdür
3. Ḥandanīñ muḥabbetiniñ naqşı
Cān tahtası üzerine naqş itmek gerek
4. Ḥaydarīn muḥabbet-i mihriñi

³⁶⁴ Bu şiire herhangi bir akademik çalışmada rastlanmamıştır.

³⁶⁵ Bu şiire herhangi bir akademik çalışmada rastlanmamıştır.

³⁶⁶ Şiirde vezin uyumsuzluğu vardır.

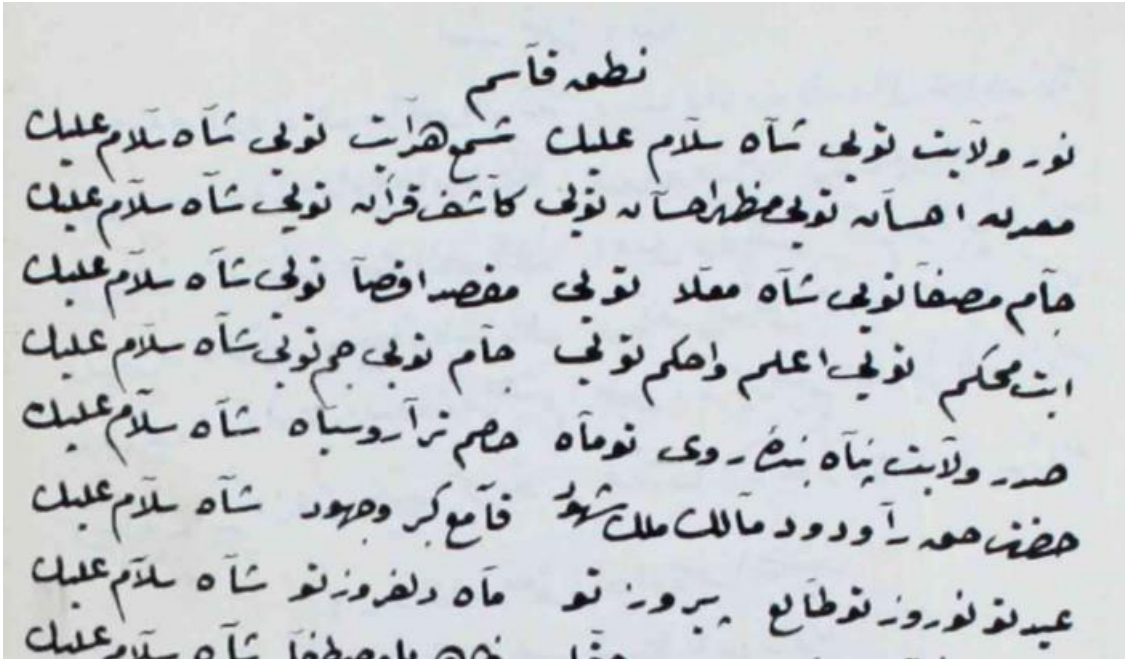
- Göñül üzerine urmağ gerek
5. Her ağacıñ ‘Alī’niñ muḥabbetine yemiş virmedi
Bāb-ı aşāğı kadar budamağ gerek
 6. Laf itme ol ademle ‘Alī’den ayru ol
Āḫirine kadar urmağ gerek
 7. Biz veliniñ bayrāğından bayrāğımız yükseldik
Tāvlı kelīmiñ elinden niçün emdirmek gerek
 8. Şehīd-i Kerbelāniñ ‘aşkıñdan bir belā gelür
‘Āşıklar ol belāya merḥabā urmağ gerek
 9. Ni‘metullāhiñ ağızından bu sözi işitmek gerek
Seyyidin tatlı tudağından öpmek gerek

[75]

85³⁶⁷

[Ġazel]

[Nutm-1 Kāsım]



³⁶⁷ Bu şiire herhangi bir akademik çalışmada rastlanmamıştır.

1. Derdim var diyüpde kime³⁶⁹ ağlarsıñ
‘Alī’yi seveniñ derdi mi olur
Derdinden şikāyet kime idersin³⁷⁰
‘Alī’yi seveniñ derdi mi olur
2. Muḥammed ‘Alī’dür ‘Alī Muḥammed
Ḥasan ile Ḥüseyn çekdiler zaḥmet
‘Alī’den ğayriye³⁷¹ iylemem minnet
‘Alī’yi seveniñ derdi mi olur
3. İmām Zeyne‘l-Bāķır ile görüñdi
İmām Ca‘fer ḥāl yüzünde pürüñdi³⁷²
‘Ālem içün³⁷³ yüz üstünde sürüñdi
‘Alī’yi seveniñ derdi mi olur
4. İmām Mūsā Kāzım³⁷⁴ Şāh-ı Ḥorāsān
İmām Taķī Naķī derdlere dermān
Yaķın bize bizden ol Şāh-ı Merdān
‘Alī’yi seveniñ derdi mi olur
5. ‘Askerü’l-‘Askeri³⁷⁵ Mehdī-i zamān
Erenler dā‘imā itmekde cevġān
Deli Şükrü’m hū dur bizlere dermān³⁷⁶
‘Alī’yi seveniñ derdi mi olur

³⁶⁸ A.B.Ş.A., C.3, S.308 bk. kaynakça (Özmen 1998)

³⁶⁹ deyübdde kime: deyu neye A.B.Ş.A.

³⁷⁰ idersin: eylersin A.B.Ş.A.

³⁷¹ ğayriye: özgeye A.B.Ş.A.

³⁷² yüzünde pürüñdi: yazana barandı A.B.Ş.A.

³⁷³ ‘Ālem içün: Aleviler A.B.Ş.A.

³⁷⁴ İmām Musa Kāzım: İmam Kāzım Rıza A.B.Ş.A.

³⁷⁵ ‘Askerü’l ‘Askeri: İmam-ı Askeri A.B.Ş.A.

³⁷⁶ Pir Sultān’ım hu der bizlere derman: Deli Şükrü derdsizlerin bu meydan A.B.Ş.A.

87³⁷⁷

11'li Hece Ölçüsü

[Nefes]

[Pir Sulţān Abdāl]

1. Erenler yanında bu ne da'vādur
Benden sañā emānet deyme göñle
Mü'minlerin göñli Hakk'ın evidür
Benden sañā emānet deyme göñle
2. Göñül sırça sarāy getüremezsın³⁷⁸
Hak ile Hak olup oturamazsın
Bir göñül alup ele getüremezsın
Benden sañā emānet deyme göñle
3. Yolunca gitmeyüp yoldan kaçarsın³⁷⁹
Kendin düşmek için kuyu kazarsın
Hakk'ın yaptığını nice³⁸⁰ bozarsın
Benden sañā emānet deyme göñle
4. Şu dünyānıñ sonı gerçek hiç yoğdur³⁸¹
Erenler yanında³⁸² pek ulu suçdur
Ağşāmdan konānı şabāhdan göçdür³⁸³
Benden sañā emānet deyme göñle
5. Kulluk iden kullar tez olur azāt
Pir Sulţān Abdāl'ıñ nefsinı gözet
Elin erdiğine eteğın³⁸⁴ uzāt
Benden sañā emānet deyme göñle

[77]

³⁷⁷ P.S.A., S.165 bk. kaynakça (Öztelli, Pir Sultan Abdal 1989)

³⁷⁸ getüremezsın: yetiremezsin P.S.A.

³⁷⁹ kaçarsın: azarsın P.S.A.

³⁸⁰ nice: niçin P.S.A.

³⁸¹ Şu dünyānıñ sonı gerçek hiç yoğdur: Bu dünyanın sonu katı güç imiş P.S.A.

³⁸² Erenler yanında: Hakk'ın nazarında P.S.A.

³⁸³ Ağşāmdan konānı şabāhdan göçdür: Akşamki konaklar sabah göç imiş P.S.A.

³⁸⁴ erdiğine eteğın: eriştiği yere el

88³⁸⁵

8'li Hece Ölçüsü

[Nefes]

[Pir Sulţān Abdāl]

1. Güzel ‘āşık cevrimizi
Çekemezsin dimedim mi
Biz bir rızā loğmasıyuz³⁸⁶
Yiyemezsin dimedim mi
2. Yemeyenler alur nā-ār
Gözünden anlı yaş saar³⁸⁷
Bu bir demdir gelür geer
Duyamazsın dimedim mi
3. Girelim ‘Ali sırrına
Çıalım meydān yerine
Cān ile baş Ha yolına
oyamazsın dimedim mi
4. Ba şu ‘āşıkıñ hāliline
Ne gelse söyler diline
Küfürî imān yerine
Şayamazsın dimedim mi
5. **Pir Sulţān Ābdāl** pīrimiz³⁸⁸
Ha’a ulaşur rāhımız
On iki imām atarımız
Uyamazsın dimedim mi

89³⁸⁹

11'li Hece Ölçüsü

³⁸⁵ **P.S.A., S.165** bk. kaynaka (Öztelli, Pir Sultan Abdal 1989)

³⁸⁶ loğmasıyuz: lokmasıdır **A.B.Ş.A.**

³⁸⁷ Gözünden anlı yaş saar: Gözlerinden kanlar saar **A.B.Ş.A.**

³⁸⁸ Pir Sulţān Ābdāl pīrimiz: Pir Sultan, Ali Şah’ımız **A.B.Ş.A.**

³⁸⁹ **A.B.Ş.A., C.2, S.195** bk. kaynaka (Özmen 1998)

[Nefes]
[Pîr Sulţān Abdāl]

1. Şu dünyāniñ aşılını³⁹⁰ şorarsan
Allāh bir Muḥammed ‘Alī’dür ‘Alī
Sen bu yolun şāhibini şorarsan³⁹¹
Pîrim Ḥācı Bektāş Velī’dür Velī
2. Terk-i iclās³⁹² itdi İbrahim Edhem
Süleyman-ı Nebi’ye virildi ḥātem
Herkesin³⁹³ alnına yazılan sitem
Kişiñ çekdiği yoludur yolī
3. Erenler gözedür³⁹⁴ yoldān şuşanı
İhlās ile³⁹⁵ kaldırırlar düşeni
Ṭariqatde kişi oğlınıñ³⁹⁶ nişānı
Muḥabbet yanında dilidir dili³⁹⁷
4. Erenler elinden tolu içilir
Ol vakit³⁹⁸ kāl ile kılden geçilir
Ferdevs-i ‘ālīde güller açılır
Cennet bağçesiniñ³⁹⁹ gülidür güli
5. **Pirim Sulţān Abdāl** ‘ummāna taldı
Yetmedi kendini engine şaldı
Ḥāk-i pāylarına yüz süre geldi
Erenlerin kemter kılıdır kılı

90⁴⁰⁰

8’li Hece Ölçüsü

³⁹⁰ aşılını: evvelini **A.B.Ş.A.**

³⁹¹ şorarsan: ararsan **A.B.Ş.A.**

³⁹² Terk-i iclās: Tahtını terk **A.B.Ş.A.**

³⁹³ Herkesin: Her kulun **A.B.Ş.A.**

³⁹⁴ gözedir: güldürür **A.B.Ş.A.**

³⁹⁵ İhlāsla: Dostlukla **A.B.Ş.A.**

³⁹⁶ kişi oğlınıñ: her kişinin **A.B.Ş.A.**

³⁹⁷ Muḥib yandıkda dilidir dili: Erenlerin katında bellidir belli **A.B.Ş.A.**

³⁹⁸ vakit: saatte **A.B.Ş.A.**

³⁹⁹ bağçesiniñ: ālanın **A.B.Ş.A.**

⁴⁰⁰ **A.B.Ş.A., C.2, S.172** bk. kaynakça (Özmen 1998)

[Nefes]
[Pīr Sulṭān Abdāl]

1. Bizim içdiğimiz tolu
Toluların tolusudur
‘Ummānlara coşup gider
Evliyālar kimsesidür⁴⁰¹
2. Hiç ‘ummāna ṭalmanın mı
Dalup gevher almanın mı
Yezid dīne⁴⁰² gelmedin mi
Yine gönül yürüsüdür⁴⁰³
3. O şāzlara⁴⁰⁴ bedestenler
Al çiçekli gülistānlar
Ela gözli mestānlar
Erenlerin kızusudur⁴⁰⁵
4. Kimdür bunu böyle diyen
Erenlerden öğüt alan
Yeşil ‘ālem çeküp gelen
Pīrim ‘Alī kendüsüdür
5. **Pir Sulṭān**’ım dīdāra bak
Nesīmī oldı Hāḳla Hāḳ
Manşūr ipin boynuna taḳ
[Ol]⁴⁰⁶ yüzülen derisidür

91⁴⁰⁷

8’li Hece Ölçüsü

[Nefes]
[Pir Sulṭān Abdāl]

⁴⁰¹ Evliyālar kimsesidir: Talib yola **A.B.Ş.A.**

⁴⁰² Yezid dine: Talib yola **A.B.Ş.A.**

⁴⁰³ gönül yürüsüdür: kendi bilisidir **A.B.Ş.A.**

⁴⁰⁴ O şāneler: Ulu şarlar **A.B.Ş.A.**

⁴⁰⁵ Erenlerin kızusudur: Pīrim Ali korusudur **A.B.Ş.A.**

⁴⁰⁶ Kaynakta yer almaktadır.

⁴⁰⁷ **P.S.A., S.165** bk. kaynakça (Öztelli, Pir Sultan Abdal, 1989)

1. Bir nefescik söyleyelim⁴⁰⁸
Diñlemezsîñ niyleyelim⁴⁰⁹
‘Aşk deryâsîñ boylayalım⁴¹⁰
‘Ummâna dalmağa geldim
2. ‘Aşk ħarmânında şavruldum
Hem elendim hem yoğruldum
Kazana girdim kavruldum
Meydâna girmeğe⁴¹¹ geldim
3. Ben Hakkla oldum âşına
Var mıdur sözümden âşinâ⁴¹²
Pervāneyem âteşine
Oduna yanmağa geldim
4. Ben Hakk’ıñ ednâ kuluyam
Kim dimezem ben uluyam
Cem‘iyyetiñ⁴¹³ bülbüliyem
Dîdâra⁴¹⁴ ötmeğe geldim
5. **Pir Sulţān**’ım der yüzümde⁴¹⁵
Hiç noqşān⁴¹⁶ var mı sözümde
Eksikliğim kend‘özümde
Dārına imān tırmağa geldim

[78]

92⁴¹⁷

11’li Hece Ölçüsü

[Nefes]

[Kerim Dede]

⁴⁰⁸ söyleyelim: söyleyeyim **P.S.A.**

⁴⁰⁹ neyleyelim: neyleyeyim **P.S.A.**

⁴¹⁰ boylayalım: boylayayım **P.S.A.**

⁴¹¹ girmeğe: yetmeye **P.S.A.**

⁴¹² Varmıdır sözümden âşına: Gönlümüzde yoktur nesne **P.S.A.**

⁴¹³ Cem‘iyyetiñ: Ayn-ı cemin **P.S.A.**

⁴¹⁴ Dîdâre: Meydana **P.S.A.**

⁴¹⁵ yüzümde: gözümde **P.S.A.**

⁴¹⁶ noqşān: hata **P.S.A.**

⁴¹⁷ **B.G., S.84** bk. kaynakça (Öztelli, 1997)

1. ‘Alī’ m yāta yāta ‘allāme oldı
Uyan ‘Alī’ m uyan zamānıñ geldi
Yürekdeki qorlar⁴¹⁸ yandı kül oldı
Uyan ‘Alī’ m uyan zamānıñ geldi
2. Yeşil revān⁴¹⁹ gibi bendenden boşan
Hemi tiğ beziyle şavaşa döşen
Eğerle düldüli Zülfikār kuşan
Uyan ‘Alī’ m uyan zamānıñ geldi
3. Yezidiñ başına taşlar dökülsin
Sancāğımız gāzi ovaya dikilsin
Mü’minin qalbi sırta çekilsin
Uyan ‘Alī’ m uyan zamānıñ geldi
4. Yezidler de gāflet gömleğın giydiler
Pīrim oğlı imām Hüsüne kıydılar
Anlarda ne ‘aceb oldığın bildiler
Uyan ‘Alī’ m uyan zamānıñ geldi⁴²⁰
5. **Pir** efendim⁴²¹ Kerīm’in istiyor Tebrīz’e
Sürüden⁴²² iylemiş ordaki yüze
Biz de niyaz ideriz Sultān Nevrüz’a
Uyan ‘Alī’ m uyan zamānıñ geldi

93⁴²³

11’li Hece Ölçüsü

[Nefes]

[Pīr Sultān Abdāl]

1. Hu deyü çağırdım gerçek erlere

⁴¹⁸ qorlar: yağlar **B.G.**

⁴¹⁹ revān: elvan **B.G.**

⁴²⁰ Bu dörtlük kaynakta yer almamaktadır.

⁴²¹ Pir efendim: Kerim Dede **B.G.**

⁴²² Sürüden: Alaydan **B.G.**

⁴²³ **P.S.A., S.165** bk. kaynakça (Öztelli, 1989)

- Pirim var neyerim⁴²⁴ dünyā malını
Çünkü varacağım kara yerlere⁴²⁵
Ölüm var niyelerim dünyā malını
2. Gönlümü gönderdim dünyā dolaşa⁴²⁶
Gökden kısmet yağup kullara ulaşa
Pirim ‘Alī ile Hakk’ a ulaşa⁴²⁷
Hālīm var niyeler dünyā malını
3. Hāzret-i ‘Alī’yi gördüm bātında
Zülfikār belinde düldül altında
Erenler yanında pīrlər çatında
Pirim var niyelerim dünyā malını
4. Gönlümü gönderdim yine irecek⁴²⁸
Göñül ileñ güzel⁴²⁹ Hakk’ ı bulacak
Hakk’ ın divānına toğrı varıcak
Buldum⁴³⁰ varı niyelerim dünyā malını
5. **Pir Sultān Abdāl** bī-çāre fakīr
Mü’min bağçesinde bülbüller şakır⁴³¹
Muhammed ‘Alī’niñ alnında balkır
Nürum var niyelerim dünyā malını

94⁴³²

11’li Hece Ölçüsü

[Nefes]

[Pir Sultān Abdāl]

1. Tā ezel ezelden gördük görüşük⁴³³

⁴²⁴ neyerim: neyleyim **P.S.A.**

⁴²⁵ yerlere: yerlerdir **P.S.A.**

⁴²⁶ dünyā dolaş: din-ü devlete **P.S.A.**

⁴²⁷ Hakk’ a ulaş: Hacı Bektaş’ a **P.S.A.**

⁴²⁸ yine irecek: ede gele hak **P.S.A.**

⁴²⁹ Göñül ileñ güzel: Gönül gönül **P.S.A.**

⁴³⁰ Buldum: Yolum **P.S.A.**

⁴³¹ Mü’min bağçesinde bülbüller şakır: Dinimiz imanımız okur **P.S.A.**

⁴³² **B.Ş.N., S.186** bk. kaynakça (Ergun S. N., 1956)

⁴³³ Tā ezel ezelden gördük görüşük: Tā Kalū beladan sevdik seviştik **B.Ş.N.**

- Ol sebebden bize⁴³⁴ yârdır maḥabbet
 Üstâd nazarında ikrâr konuşduk⁴³⁵
 ‘Āşıklara kâdîm kârdır maḥabbet⁴³⁶
2. Gel berü gel berü îmân⁴³⁷ iderseñ
 Gelme ḥaqqıñ değil gümân⁴³⁸ iderseñ
 Sırrımı tercümân beyân iderseñ
 Zirâ ḥalk içinde sırdır maḥabbet
3. Maḥabbet idenler naşîbiñ almış⁴³⁹
 Maḥabbet itmeyen hep yayan ḫalmış⁴⁴⁰
 Atası⁴⁴¹ Muḥammed ‘Alî’den gelmiş
 Dükenmez ḫalgası nûrdur maḥabbet⁴⁴²
4. Muḥabbetdür yerin göęüñ direği
 Muḥabbete yanar şâhiñ çerâęi⁴⁴³
 ‘Āşık beytu’llâhiñ sefîl duraęı⁴⁴⁴
 Ḥaḫ nazar kıldığı yerdir maḥabbet
5. Her dem⁴⁴⁵ bâhâr olur siz de kış olmaz
 Ötüşür bülbüller dilleri durmâz
 Ḳokusu dögenmez rengi bozulmaz
 Bir ‘acâ’ib⁴⁴⁶ gül‘izârdur maḥabbet
6. Maḥabbet⁴⁴⁷ kitâbın oğur Cebrâil
 Maḥabbete yârlıķ itdi Mikâil⁴⁴⁸
 Şer‘i Ḥaḫ teslim itdi ‘Azrâil⁴⁴⁹
 İsrâfîl ağzında şûrdur maḥabbet⁴⁵⁰

⁴³⁴ Ol sebebden bize: Ezel bizim ile **B.Ş.N.**

⁴³⁵ Üstâd nazarında ikrâr konuşduk: Maḥabbet eyleyüb birliğe yettik **B.Ş.N.**

⁴³⁶ ‘Āşıklara kâdîm kârdır maḥabbet: Cesedin içinde birdir maḥabbet **B.Ş.N.**

⁴³⁷ ‘îmân: aman **B.Ş.N.**

⁴³⁸ İmân: kemân: **B.Ş.N.**

⁴³⁹ naşîbiñ almış: kısmetin alır **B.Ş.N.**

⁴⁴⁰ Maḥabbet itmeyen hep yayan ḫalmış: Arar bir derd ehlin dermanın bulur **B.Ş.N.**

⁴⁴¹ Atası: Serçeşme **B.Ş.N.**

⁴⁴² Dükenmez ḫalgası nûrdur maḥabbet: Tükenmez dalgası göldür maḥabbet **B.Ş.N.**

⁴⁴³ yanar şâhiñ çerâği: yanar çırağı **B.Ş.N.**

⁴⁴⁴ ‘Āşık beytu’llâhiñ sefîl durağı: Āşıkın Beytullah ma’şuk durağı **B.Ş.N.**

⁴⁴⁵ Her dem: Bizim yerde **B.Ş.N.**

⁴⁴⁶ Bir ‘acâ’ib: Necef bâğı **B.Ş.N.**

⁴⁴⁷ Maḥabbet: Hakikat **B.Ş.N.**

⁴⁴⁸ Maḥabbet yârlıķ itdi Mikâil: Ma’rifet lokmasını sunan Mikâil **B.Ş.N.**

⁴⁴⁹ Şer‘i Ḥaḫ teslim itdi ‘Azrâil: Canı Hak’ka teslim eder Azrâil **B.Ş.N.**

⁴⁵⁰ İsrâfîl ağzında şûrdur maḥabbet: Cibril’in gördüğü nurdur maḥabbet **B.Ş.N.**

[79]

7. Muḥabbetdür Lā ilāhe illāllāh
Maḥabetdür Muḥammed Resūlullāh
Muḥabbetdür ‘Alī veliyyūllāh
Üçi de ma’nāda birdür muḥabbet
8. **Pīr Sultān Abdāl**’ım⁴⁵¹ yüce⁴⁵² maḥamdur
Mührünüñ vefāsı ism-i a’zamdur⁴⁵³
On iki imām eşiğinde tamamdur
Mü’miniñ qalbinde sırdur maḥabbet⁴⁵⁴

95⁴⁵⁵⁴⁵⁶⁴⁵⁷

11’li Hece Ölçüsü

[Nefes]

[Pīr Sultān Abdāl]

1. Mihmān geldi bize gönül şād oldı
Harāb idi gönülüm hem ābād oldı
Mihmān ile ğamdan dil āzād oldı
Mihmān qardaş bize şafā geldiñiz
Adım adım yüzüm başa geldiñiz
2. Mihmān ev şāhibiñ iç kilididir
Misāfir o şāhibiñ gonca gülidir
Misāfir didiğim ‘Alī kendidir
Mihmān qardaş bize şafā geldiñiz
Adım adım yüzüm başa geldiñiz
3. Mü’min olanlarda qāl u qıl olmaz

⁴⁵¹ Pīr Sultān Abdāl’ım: Hatāyī **B.Ş.N.**

⁴⁵² yüce: özge **B.Ş.N.**

⁴⁵³ Mührünüñ vefāsı ism-i a’zamdır: Makamın mihri on iki imamdır **B.Ş.N.**

⁴⁵⁴ Mü’miniñ qalbinde sırdur maḥabbet: Zirā can arzusu didar mahabbet **B.Ş.N.**

⁴⁵⁵ Bu şiir bazı kaynaklarda ve internet sayfalarında Hatāyī’ye ait gösterilse de Hatāyī Dīvanı’nda bulunmamaktadır.

⁴⁵⁶ **A.B.Ş.A., C.2, S.195** bk. kaynakça (Özmen 1998)

⁴⁵⁷ **P.S.A., S.165** bk. kaynakça (Öztelli, 1989)

- Çālınsa çarpınsa menzile irmez
On bir ay çalışsa ekdiği bitmez
Mihmān kardāş bize şafā geldiñiz
Adım adım yüzüm başa geldiñiz
4. Himmet eyle bize misāfir geldiniz
Yavan yāşık yiyüp yüzümüz güli
Büyük küçük heb anı Hızır bile
Mihmān kardāş bize şafā geldiniz
Adım adım yüzüm başa geldiñiz
5. **Pīr Sultān Abdāl**'ım var özün ara
Kişi kısmetiyle gelürmiş bile
Tañrınıñ arslānı ol 'Ali'm bile
Mihmān kardāş bize şafā geldiñiz
Adım adım yüzüm başa geldiniz

96⁴⁵⁸

11'li Hece Ölçüsü

[Nefes]

[Pīr Sultān Abdāl]

1. Derdim çokdur kañısına⁴⁵⁹ yanayım
Gine tazelendi yürek yarası
Ben bu derde dermān kanda bulayım
Meger dost⁴⁶⁰ elinden ola çaresi
2. Gel benim uzun boylı servi çınārım⁴⁶¹
Yüreğime bir od düşdi yanarım
Kıblem sensin senden yaña dönerim
Mihrābımdur iki kaşın⁴⁶² arası
3. Dürlü tonlar giyer gülden nāzıkdür

⁴⁵⁸ A.B.Ş.A., C.2, S.195 bk. kaynakça (Özmen 1998)

⁴⁵⁹ kañısına: hangisine A.B.Ş.A.

⁴⁶⁰ dost: Şah A.B.Ş.A.

⁴⁶¹ Gel benim uzun boylı servi çınārım: Benim uzun boylu serv-i ref'tarım A.B.Ş.A.

⁴⁶² iki kaşın: kaşlarının A.B.Ş.A.

Güle cevr iylemiş bülbül yazıkdur
Çok hasretlik⁴⁶³ çekdüm bağrım ezikdür
Gülerekden söyle cānım pāresi⁴⁶⁴

4. Dīdār ile muḥabbete doyulmaz
Muḥabbetden kaçan insān şayılmaz
Yezidiñ öf dimesiyle söyünmez⁴⁶⁵
Tutuşunca muḥabbetiñ⁴⁶⁶ çırāsı
5. **Abdāl Pīr Sulṭān**'ım yüksek uçarsın
Selāmsız şabaḥsız gelür geçersin
Güzel⁴⁶⁷ muḥabbetden niçün kaçarsın
Böyle midir yeriñizin⁴⁶⁸ töresi

[80]

97⁴⁶⁹

11'li Hece Ölçüsü

[Nefes]

[Abdāl Musa Sulṭān]

1. Muḥammed 'Ali'niñ kıldığı da'vā
Yok meydānı değil var meydānıdır
Muḥammed kırıklara niyāz iyledi
'Ār meydānı değil kār⁴⁷⁰ meydānıdır
2. Kırıklar özün bir araya qodılar
Anlar cenazesin şusuz yudılar
Deveyi gördün mi görmediñ didiler
Ört eteğınle⁴⁷¹ sır meydānıdır

⁴⁶³ hasretlik: gurbetlik **A.B.Ş.A.**

⁴⁶⁴ Gülerekden söyle cānım pāresi: Güle güle gelir canlar paresi **A.B.Ş.A.**

⁴⁶⁵ Yezidiñ öf dimesiyle söyünmez: Münkirler bin kere yuf dese sönmez **A.B.Ş.A.**

⁴⁶⁶ muḥabbetiñ: yanar aşkın **A.B.Ş.A.**

⁴⁶⁷ Güzel: Dilber **A.B.Ş.A.**

⁴⁶⁸ yeriñizin: yolunuzun **A.B.Ş.A.**

⁴⁶⁹ **A.B.Ş.A.**, C.1, S.205 bk. kaynakça (Özmen 1998)

⁴⁷⁰ kār: er **A.B.Ş.A.**

⁴⁷¹ Ört eteğınle: Ört elin eteğınle **A.B.Ş.A.**

3. Ne diyeyim Şu ‘irfānda alana⁴⁷²
Yuf ekerler bu meydānda yalana
Üçyüz altmıŐ altı merdānı bilene
Kör meydānı değil gör meydānidur
4. Gezdiğin yerlerde ara bulasın
Vardıęın yerlerde mabūl olasın⁴⁷³
Őakla pīr sırrını settār olasın
ek evir kedinin kār meydānidır
5. **Abdāl Mūsā Sultān** gerek er isen
‘Alī’yi sevenlere muib yār isen
Ha’ın rızāsına ereyim⁴⁷⁴ dir isen
Tığ bendi⁴⁷⁵ boynunda dār meydānidır

98⁴⁷⁶⁴⁷⁷

11’li Hece Ölüsü

[Nefes]

[Abdāl Mūsā Sultān]

1. Ādem idim⁴⁷⁸ geldim Ādem iine
Bir sīne uğradım sinden ieru⁴⁷⁹
Zenbūr olup kāndan kāna geerken⁴⁸⁰
Bir Őāra⁴⁸¹ uğradım Őārdan ieru
2. Zāhidā⁴⁸² erkāna gel bu erkān değil
Aımı oynatma bu meydān değil
Sūleymān didięin⁴⁸³ Sūleymān deęil

⁴⁷² ‘irfānda alana: erkānı kurana **A.B.Ő.A.**

⁴⁷³ Vardığın yerlerde mabul olasın: Sahbā olup daim Kevser dolasın **A.B.Ő.A.**

⁴⁷⁴ rızāsına ereyim: didarını görem **A.B.Ő.A.**

⁴⁷⁵ Tığ bendi: Urganı **A.B.Ő.A.**

⁴⁷⁶ **B.Ő.N., S.58** bk. kaynaka (Ergun S. N., 1956)

⁴⁷⁷ Şiirde son iki dōrtlük diğer akademik alıŐmaların tamamında farklıdır.

⁴⁷⁸ idim: olub **B.Ő.N.**

⁴⁷⁹ Birsine uğradım sinden ierü: Nasīb olmaz dürlü candan ieru **B.Ő.N.**

⁴⁸⁰ ‘Āru gibi olaŐdım bal yapmadan ötürü: Zenbūr olup kāndan kāna geerken **M.**

⁴⁸¹ Őāna: kana **B.Ő.N.**

⁴⁸² Zāhida: Kardaş **B.Ő.N.**

⁴⁸³ didiğin: esen **B.Ő.N.**

- Süleymān var Süleymān'dan içeru
3. Binüp 'aşka cevlan iyledim
Kendim geldim seyrān iyledim
İsmi bir Mevlāyı 'ayān iyledim
Var uğUrum ol Qur'an'dan içeru
4. 'Abdāl Mūsā'm der ki qalbim yođladım
Bir deste gül aldım elde koğladım
Pirimiñ nuğkunı eyüce sağladım
Kemikden ilikden qandan içeru

[81]

Bu sayfa boştur.

[82]

Bu sayfa boştur.

[83]

99⁴⁸⁴

Hecez

Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Mefâ'îlün

[Ġazel]

[Virān Abdāl]

1. Şağın ey ademī-zāde varup dünyāya meyl itme
Özün qurtar bu kesretten şağın 'anqāya⁴⁸⁵ meyl itme
2. Gözet bir ārī mürşid seni sen öyle kıl teslim
Varup bir hār u hāşā ki yalān fetvāya meyl itme

⁴⁸⁴ Virānī D., S.239 bk. kaynakça (Vaktidolu, 1988)

⁴⁸⁵ anqāya: gavgaaya Virānī D.

3. Muhibb-i āl ü evlād ol dilersen şoĥbet-i bākī
Muhabbet āl-i kıl āle daĥī sevdāya meyl itme
4. Edebsiz ehl-i ŧehvede refīk olma bu ‘ālemde
Dilersen cān ola cismin bedi‘ iġvāya meyl itme
5. Bahāyım ŧab‘-ı Ādem’den ĥazer kıl zāhir ü bāṭın⁴⁸⁶
Anıñ gibi bed-endīŧden ŧaĥın rüsvāya meyl itme
6. Sa‘ādet ehlini yoldaŧ idin bu dār-ı dūnyāda
Ġulām-ı ŧāh-ı Kānber ol ĥazer kıl lāya meyl itme
7. **Virānī** derviŧin sōzün kabūl it merd-i merdān ol
Bugūni yarına koyma ŧaĥın ferdāya meyl itme

100⁴⁸⁷

Hecez

Mefāilün / Mefāilün / Mefāilün / Mefāilün

[Müseddes]

[Virān Abdāl]

1. Cevābım ġüŧ-i cān ile iŧit ey tāli‘-i mes‘ūd
Yüzüñ ŧarfından açıldı cihana her ne var mevcūd
Eġer serçe deġil señ bu ‘anķā loĥmısın gel yud
Hüvel evvel hüve’l-āĥir yüzündür Kıble-i ma‘būd
Bu ma’nāyı ĥadisinde buyurdı Aĥmed ü Maĥmūd
Cihāna gelmeden cānā hemān didār imiŧ maĥŧūd
2. Naẓar kıl cāvidān iĥre ne te’vīl iyledi Yezdān
Vücūd-ı vech-i ādemde ne ma’nā iyledi iĥsān
ŧükür Ĥaĥķķ’ā ki bildirdi nedür dīn hem nedür īmān
Sevād-ı a’zamiñ sırrın rumūzın iyledi asān
Bu ma’nāyı ĥadīsinde buyurdı Aĥmed ü Maĥmūd
Cihāna gelmeden cāna hemān dīdār imiŧ maĥŧūd
3. Tılısm-ı kenz-i Tā-ĥā dur yüzünde yazılan defter
Anuñ nurundan olmuŧdur ser-ā-pā dü-cihān enver

⁴⁸⁶ zāhir ü bāṭın: bāṭın-u zahir **Virānī D.**

⁴⁸⁷ **Virānī D., S.148** bk. kaynakça (Vaktidolu 1998)

- Te‘ālaullāh zihī udret zihī ma‘nā zihī dil-ber
Düſeñ sevdā-yı dīl-dāra cihāniñ varlıgıñ niyler
Bu ma‘nāyı adisinde buyurdu Amed ü Mamūd
Cihāna gelmeden cāna hemān dīdār imiſ maſūd
4. Gel ey ‘aſı eğer ‘aſdan özünde var ise zerre
Cemāl-i ‘aſ-ı dil-dārıñ seniñle yār ise zerre
o elden ayrı sevdāyı özün⁴⁸⁸ bīdār ise zerre
Sā‘adet ol uluñdur kim imdi⁴⁸⁹ dīdār ise zerre
Bu ma‘nāyı adisinde buyurdu Amed ā Mamūd
Cihāna gelmeden cānā hemān dīdār imiſ maſūd
5. **Virānī**’niñ ezel evvel⁴⁹⁰ bu oldu ‘ahd ü arārı
Hemān bir ıra bir loma ol bu dūnyāda kārı⁴⁹¹
Budur bu ehl-i ‘isyāniñ dileği isteđi⁴⁹² vārı
İki ‘ālemdede maſūdı ‘Alī vü ‘Alī dīdārı
Bu ma‘nāyı adīsinde buyurdu Amed ü Mamūd
Cihāna gelmeden cānā hemān dīdār imiſ maſūd

[84]

Bu sayfa boſtur.

[85]

Bu sayfa boſtur.

[86]

Bu sayfa boſtur.

⁴⁸⁸ üzeñ: gōzün **Virānī D.**

⁴⁸⁹ imdi: emin **Virānī D.**

⁴⁹⁰ evvel: āhır **Virānī D.**

⁴⁹¹ kārı: kār **Virānī D.**

⁴⁹² dileği isteği: muradı isteği **Virānī D.**

1. Mürşide varmağa⁴⁹⁴ talib olursan
İbtidâ insândan rehber isterler
Virdiğın ikrâra toğrı gelürseñ
'Ahd ile peymândan rehber isterler
2. Mürşidiñ nazarı müşkil seçer
Kâmil olan rehber⁴⁹⁵ şırâtı geçer
Cân kuşu 'âkıbet [kafesden]⁴⁹⁶ uçar
Tenden uçaâ cândan rehber isterler
3. Muḥammed 'Alî'niñ nûruñ görmeyen
Erenleriñ dîvânına toğrı tûrmayan
On iki imâmiñ yoluñ sürmeyen
On iki erkândan rehber isterler
4. Rehberiñ var ise olursuñ insan
Rehberiñ yoğ ise olursuñ⁴⁹⁷ ḥayvân
'Araşât gününde açılır meydân
Ḳurulu meydândan⁴⁹⁸ rehber isterler
5. Şâh-ı Merdân bir yol ḳurdu ḳuluna
Yola giren rehberinden biline
Girmek diler isen mü'min yolına⁴⁹⁹
Dîn ile imândan⁵⁰⁰ rehber isterler
6. Ḥaḳîḳat baḥrine girmek dilerseñ
Ma'rifet güllerin dürmek isterseñ

⁴⁹³ **B.G., S.142** bk. kaynakça (Öztelli, 1997)

⁴⁹⁴ varmağa: varınca **M.**

⁴⁹⁵ rehber: talip **B.G.**

⁴⁹⁶ 'âkıbet: kafesten âkıbet **B.G.**

⁴⁹⁷ olursın: kalırsın **B.G.**

⁴⁹⁸ Ḳurılan divandan: Açılan meydanda **B.G.**

⁴⁹⁹ Gitmek ister isen mümin yolına: Girmek ister isen İmam yoluna **B.G.**

⁵⁰⁰ Din ile imandan: On İki İmam'dan **B.G.**

- Erenler sırrına irmek dilersen
Muhabbet gülünden rehber isterler
7. **Teslim Abdāl** söyler bu hikāyeti
Nefsini bilmekdür güçdür gāyeti
Yigirmi sekiz harf yedi āyeti
Bilmeğe ‘irfāndan rehber isterler

102⁵⁰¹

11’li Hece Ölçüsü

Nefes-i Kızıl Abdāl

1. Ey göğnünde⁵⁰² büyüyen adm azgını
Çarşuda bāzārda insan beğenmez
Medrese kaçgını sohte⁵⁰³ bozgunı
Selām virmeğe dervişān beğenmez
2. ‘Ālemi ta’in⁵⁰⁴ ider yanına varsañ
Seni yanıldır mes‘ele şorsañ
Bir cim çıkmaz karnını yarsañ
Cāmi‘e gelür de imām⁵⁰⁵ beğenmez
3. Er Hāk kapusunda qaravaş⁵⁰⁶ olan
Burnı sümüklü gözi yaş olan
Bayramdan bayrama bir tıraş olan
Berber dükkanına gelür oğlan beğenmez
4. Tağda bayırda kalmadı bir yörük
Kimi tımārlu sipāhi kimi ser-bölük
Bir elif dimeğe dili dönmeyen hödük
Şehristāna gelür ezān beğenmez
5. Bir çubucāğı var gāyet küçicek

⁵⁰¹ A.B.Ş.A., C.3, S.45 bk. kaynakça (Özmen 1998)

⁵⁰² göğnünde: ormanda A.B.Ş.A.

⁵⁰³ suhte: softa A.B.Ş.A.

⁵⁰⁴ ta’in: tāneder A.B.Ş.A.

⁵⁰⁵ imām: erkān A.B.Ş.A.

⁵⁰⁶ Er hāk: Elin kapusunda A.B.Ş.A.

Zu‘um-ı fāsıkınca⁵⁰⁷ keyif görecek⁵⁰⁸

[88]

Çırık çanağı yoğiken⁵⁰⁹ ayran içecek

Çahvede gelür fincan beğenmez

6. Yaz olunca yayla yayla göçenler

Tomuz korkusundan şehre kaçanlar

Meşe yaprağını koyup içenler

Rumeli bağçesi⁵¹⁰ duhān beğenmez

7. Aşlından neslinden giymemiş hāre

Onda yoğiken gömlek mekkāre⁵¹¹

Elinden gelüp gidemiyor bir kāre⁵¹²

Bedestāna gelüp de kaftān beğenmez

8. **Çızıl**⁵¹³ **Abdāl’ın** dem-be-dem budur sözi

Yoğurt ayran ile hal olmuş özi

Köyden şehre gelse bir Türk’ün kız

Dürlü incü⁵¹⁴ ister mercān beğenmez

103⁵¹⁵516

Hecez

Mefâîlün / Mefâîlün / Feûlün

[Çazel]

Nuḡk-ı Mi’ādi

1. Yüzün nūru keremdür hey imānım

Ḥadīsiñ derde emdir hey imānım

2. Sen ol sulṭān-ı kevneyn ü Resül’sün

⁵⁰⁷ fāsıkınca: fasidince **A.B.Ş.A.**

⁵⁰⁸ görecek: sürecek **A.B.Ş.A.**

⁵⁰⁹ yoğiken: yok **A.B.Ş.A.**

⁵¹⁰ bağçesi: yenicesi **A.B.Ş.A.**

⁵¹¹ Onda yoğiken gömlek mekkāre: İş gelmez elinden gitmez bir kāre **A.B.Ş.A.**

⁵¹² Elinden gelüb gidemiyor bir kāre: Sandığı gömleksiz duran mekkāre **A.B.Ş.A.**

⁵¹³ Çızıl: Kazak **A.B.Ş.A.**

⁵¹⁴ Dürlü incü: İnci yakut **A.B.Ş.A.**

⁵¹⁵ **A.B.Ş.A., C.5, S.697** bk. kaynakça (Özmen 1998)

⁵¹⁶ Bu şiir Özmen’in kaynağında ve diğer kaynaklarda ilk 6 beyitten sonrası yer almamaktadır.

- Ki zātũ muhteremdür hey imānım
3. Seniñ ceddindür İsmā‘il Ḥalīl hem
Kerīm ‘ālī-himemdür hey imānım
 4. Ḳamu ābā vü ecdādĩ efendim
Ḥasīb [ü] zü‘ş-şiyemdür hey imānım
 5. Daḥī aşhāb-ı āliñ cümlesi hep
Cenāb-ı ḥāş-ı⁵¹⁷ ümemdür hey imānım
 6. Ḥusuşā Murtażā kerrār-ı Ḥaydar
Saña ‘ahd-i ḳadīmdür hey imānım
 7. Ḥadīce Fāṭımā emīn evlād
Zevī‘l-‘ismet-i ḥurremdür hey imānım
 8. Ḥasan ḥalkür-Rıżā şāh-ı melāḥat
Şehīd-i ‘aşḳ-ı şemdür hey imānım
 9. Ḥüseyn-i Kerbelā ol şīr-i meydān
Sebīl-i eşḳ-i demdür hey imānım
 10. Daḥī ol şeh ‘Alī Zeyne‘l-‘abā kim
Yidüḡi ḥ‘ān-ı ḡamdur hey imānım
 11. Muḥammed Bāḳır ol kān-ı sa‘ādet
İmām-ı zü‘l-feḥemdür hey imānım
 12. Çerāḡ-ı dīn Ca‘fer Hādī-i Ḥaḳ
‘İlimle zü‘l-ḥikemdür hey imānım
 13. İmām Mūsā-yı Kāzım naḳd-i dīndür
Aña ḳulluḳ ehemdür hey imānım
 14. İmām Mūsā Rıżā şāh-ı Ḥorasān
Ki ol şāḥib-i ‘ālemdür hey imānım
 15. Muḥammed Menḳi cevād-ı ‘ālem
Cenab-ı muḥteşemdür hey imānım
 16. ‘Ali el-hādī-yi ‘alā ḥikmet
‘İlimle mün‘atıfdur hey imānım
 17. Ḥasan El-‘Askeridir ḳutb-ı ‘irfān
Şeh-i şāḥib-ı ‘āşımdır hey imānım
 18. Ḥabīb-i Mehdī-i seyf-i ilāhī

⁵¹⁷ ḥāşıl: has **A.B.Ş.A.**

- İmāmet anda tamamdur hey imānım
19. Daḥī ol çārda ma‘şūm evlād
Şehīd ğonce-i ḥamdur hey imānım
20. Cemi‘yen seyyid-i sādāt olanlar
Velī dīn-i selamdur hey imānım
21. Kuluñ **Mī‘ādī**‘ye eyle şefā‘at
Ki ğayet müttehemdür hey imānım

[89]

104⁵¹⁸

Remel

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

[Müsebbā‘]

Nuṭṭ-ı Mī‘ādī

1. Vāris-i ‘ilm-i Nebī kâşif-i hem-sırr-ı celī
Vākıf-ı naḫş-ı tılsımāt ḥurūf-ı ezelī
Māye-i fażl u kerem mu‘ciz-i aḫṭāb-ı velī
Rehber-i rāh-ı necāt ya‘ni Ḥaḫḫ’ıñ kudret eli
Ḥāzin-i genc-i ‘ulūm-ı nāib-i esrār-ı ‘Ālī
Nāzır-ı levḥ [ü] kalemdür Ḥācı Bektāş-ı Velī
Server-i Rūm [u] ‘Acem’dür Ḥācı Bektāş-ı Velī
2. Evliyā içre odur menba‘ı ser-çeşme-i Rūm
Emrine oldu muṭı‘i şems ü kamer devr-i nücūm
Sırr-ı kudretle virilmişdür aña cümle ‘ulūm
Kamu Rūm erleri kıldı aña teşrīf-i kudūm
Bildiler bezm-i velāyetde nedir tarz-ı rūsūm
Nāzır-ı levḥ [ü] kalemdür Ḥācı Bektāş-ı Velī
Server-i Rūm [u] ‘Acem’dür Ḥācı Bektāş-ı Velī
3. Geldi çün Rūm’a kerāmetleriñ itdi izḫār
Söyledi sırr-ı Ḥüdā’dan nice dürlü esrār
Emrine oldu kamu rām cemād u işcār

⁵¹⁸ A.B.Ş.A., C.5, S.365 bk. kaynakça (Özmen 1998)

- Şaçdı aḥbābı kulübuna çü necm-i envār
 Ḥamdullāh dil ü cāndan aña kıldık ikrār
 Nāzır-ı levḥ [ü] kalemdür Ḥācı Bektāş-ı Velī
 Server-i Rūm [u] ‘Acem’dür Ḥācı Bektāş-ı Velī
4. Mesned-i ḥükm-i velāyetde kerem aña düşer
 Derd-mendāna kamu feyz ü himem aña düşer
 Şafra-i nān-ı ‘atā bezl-i ni‘ām aña düşer
 Seyf ü secāda çerağ-ı tabl u ‘ilm aña düşer
 Şoḥbet-i silsile-i zāt-ı şiyem aña düşer
 Nāzır-ı levḥ [ü] kalemdür Ḥācı Bektāş-ı Velī
 Server-i Rūm [u] ‘Acem’dür Ḥācı Bektāş-ı Velī
5. Ceyş-i guzāta viren seyf-i gāzāyī oldur
 Dem-i gülbāngi çeken merd ü ve gāyī oldur
 Rah-ı Ḥaḳ mürşidimdir pīr-i beḳāyī oldur
 Ğam-ı ‘aşḳ ḥastesine tıbb-ı şifāyī oldur
 Şeb-i zulmetde yanañ şems-i ziyāyī oldur
 Nāzır-ı levḥ [ü] kalemdür Ḥācı Bektāş-ı Velī
 Server-i Rūm [u] ‘Acem’dür Ḥācı Bektāş-ı Velī
6. Ḳurb-ı ‘izzetde olup vāris-i ‘ilm-i Nebevī
 Odur evlad-ı Muḥammed güher-i Muştafavī
 Cebhesinde görünür āyet-i nūr-ı ‘Alevī
 Ḥaseneyn gayretine tolmuş idi gönül evī
 Cümlesiniñ tolu⁵¹⁹ gördi anı Aḥmed Yesevī
 Nāzır-ı levḥ [ü] kalemdür Ḥācı Bektāş-ı Velī
 Server-i Rūm [u] ‘Acem’dür Ḥācı Bektāş-ı Velī
7. Şeref-i Zeyne‘l-‘abā Bāḳır u Ca‘fer ḥaḳḳı
 Kāzım-ı Mūsā Rızā nesl-i peyāmbere ḥaḳḳı
 Şāh Ṭaḳī Şāh Naḳī hem Şeh-i ‘Asker ḥaḳḳı
 Mazḥar-ı fazl-ı Ḥudā Mehdī-i server ḥaḳḳı
 Ḳulı Miādī’ye itdiği keremler ḥaḳḳı
 Nāzır-ı levḥ [ü] kalemdür Ḥācı Bektāş-ı Velī
 Server-i Rūm [u] ‘Acem’dür Ḥācı Bektāş-ı Velī

⁵¹⁹ tolu: ulu **A.B.Ş.A.**

105⁵²⁰

Remel

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

[Terci‘ Bend]

[Bosnalı Vaḥdeti Baba]

1. Baş çeküp burc-ı felekden yine nur-ı ezeli
Toğdı ḥurşid-i kemāl ezeli lem-yezeli
Mesken⁵²¹ idindi meğer ḥâne-i burc-ı ḥameli
Şem‘-i cennetim⁵²² uyarub iyledi ruşen Zuḥali
Gün gibi şu‘le virüp ‘āleme ‘ilm ü ‘ameli
‘Alemi altına alup kamu nūr u zıllı
Biñ güneş toğsa bulunmaz anuñ aşla bedeli
Bir nazarda idüp āsūde nice kör şelli
Devşirüp ḥān-ı velāyatle kerāmat-ı ‘Alī
Ḥaḳ çerāğıñ uyarup iyledi izhār velī
Maḫhar-ı nur-ı Nebī maḫzen-i esrār-ı ‘Alī
Pīr-i erkān-ı tarīkat Ḥācı Bektāş Velī
2. Zübde-i nesl-i Muḫammed güher-i Şir-i Ḥudā
Ḥasan ile Ḥüseyn sırrımı kıldı peydā
‘Ābid [u] Bākır u Şadıḳdan olub rāh-nümā
Cedd-i ḥod Kāzım idi İbn-i ‘Ali Mūsā Rızā
Şāh Taḳī ile Nakī ‘Askeri-i ruz-i nümā⁵²³
Mehdi-i nuḳ-ı beyān fazl-ı Ḥudā rāh-ı necā⁵²⁴
Ehl-i beytüñ ocağıñ iyledik ey cān-ı ihyā
Şem‘-i Ḥaḳ’dur ki virir ruḫsara⁵²⁵ değin nur-ı ziyā

⁵²⁰ **Vahdeti D.**, S.40 bk. kaynakça (Öztürk 2006)

⁵²¹ Mesken: Menzil **Vahdeti D.**

⁵²² cennetim: bahtın **Vahdeti D.**

⁵²³ ruz-i nümā: ruz-ı baḳā **Vahdeti D.**

⁵²⁴ rāh-ı necā: nur-ı huda **Vahdeti D.**

⁵²⁵ ruḫsara: haşre **Vahdeti D.**

- Nur-ı çeşm-i bûdAlâ pertev-i şems-i⁵²⁶ a'lâ
 Kayşer-i Rûm anuñ eşîğinde oldu gedâ
 Mazhar-ı nur-ı Nebî maḥzen-i esrâr-ı ‘Alî
 Pîr-i erkân-ı tarîkat Hâcî Bektâş Velî
3. Nokta-i nun-ı Nebî nüshâ-i Qur’ân oldur
 Bâ-yı Bismi’llâh ile sure-i Raḥmân oldur
 Ehl-i inkâr olanuñ küfrine îmân oldur
 Şeb-i zulmetde güneş tek meh-i tâbân oldur
 Rûz-ı maḥşerde dilâ mihr-i dirahşân oldur
 Haste dil cânına cân derdine dermân oldur
 Fuḳara ‘askerine server-i sultân⁵²⁷ oldur
 Huccet-i kâtı‘ ile ayet-i bürhân oldur
 Qâbil-i kavî ü maḳâlât-ı ‘azizân oldur
 Ser-i pirân-ı ‘Acem şâh-ı Hôrâsân oldur
 Mazhar-ı nur-ı Nebî maḥzen-i esrâr-ı ‘Alî
 Pîr-i erkân-ı tarîkat Hâcî Bektâş Velî
4. [Çâr darb ile anıdır elif [ü] tıg [u] tırâş
 Ser [ü] rişiyile bürud oldu anıñ tek daḥi kâş]⁵²⁸
 Kutlu başdur ki çeker sikkesini ‘ışk ile kaş
 Aña qurbân nice biñ cân ile nice biñ baş⁵²⁹
 Gün yüzün nice görür şa’sa’alardan ḥuffâş
 Nur-ı Haḳḳ’ı görebilmez nitekim ‘aql-ı ma’âş
 Münkürüñ qalbine yazılmadı mihr-i Bektâş
 Sikke-i şâhî lâyıḳ mı olur her qara taş
 Münkür olma göziñ aç iyleme gâflet qardeş
 Mazhar-ı nur-ı Nebî maḥzen-i esrâr-ı ‘Alî
 Pîr-i erkân-ı tarîkat Hâcî Bektâş Velî
5. Evliyânıñ birisi bir gün olup şîre süvâr
 Belâtı⁵³⁰ qamçı idüp iyledi ‘azm-i dîdâr⁵³¹

⁵²⁶ şems-i: mihr-i **Vahdetî D.**

⁵²⁷ sultân: merdan **Vahdetî D.**

⁵²⁸ Kaynakta bu dizeler yer almamaktadır.

⁵²⁹ Aña qurbân nice biñ cân ile nice biñ baş: Ana kurban olanın yoluna bin can eyle baş **Vahdetî D.**

⁵³⁰ belâtı: ılanı **Vahdetî D.**

⁵³¹ Şiir tamamlanmamıştır. **M.**

[91]

106⁵³²

11'li Hece Ölçüsü

[Nefes]

[Kâsım Dede]

1. Gözlerim yollarda uyhular⁵³³ gelmez
Gül-bangın çekdiğim erenler gelsin
Kadim⁵³⁴ kardaşlarım hâlimden bilmez
Hâlimi sırrımı bilenler gelsin
2. Yoldaşım şandığım yolundan azar
Hâldaşım şandığım fitneler düzer
'Ahd [ü] ikrâr viüp ikrârın bozar
Cân viüp ikrârına tûranlar gelsin
3. İzleyelim biz de pîrlerin izin
Tutyâ iyleyelim⁵³⁵ ayagın tozın
Ganî Mevlâm göster erenler yüzün
Erenler erkânıñ sürenler gelsin
4. Biñ bir ma'na disem biri diñlemez
Şol Yezîd'in ağzı dili bağlanmaz
Haqq'ı isteyenler halkda eğlenmez⁵³⁶
'Ali'niñ yoluna varanlar gelsin
5. Yürî Kâsım Dede çâreni ara
Emek zaḥmet çekme nâfile yere
Yezid ibn-i Yezid⁵³⁷ gelmez bu yola
Kadimi sırrıma⁵³⁸ irenler gelsin

⁵³² A.B.Ş.A., C.3, S.290 bk. kaynakça (Özmen 1998)

⁵³³ uyhular: uykular A.B.Ş.A.

⁵³⁴ Kadim: Kavim A.B.Ş.A.

⁵³⁵ Tutyâ iyleyelim: Tutyaeettim A.B.Ş.A.

⁵³⁶ eğlenmez: bağlanmaz A.B.Ş.A.

⁵³⁷ İbn-i Yezid: aslı talib A.B.Ş.A.

⁵³⁸ Kadimi sırrıma: Sırrımı kadrime A.B.Ş.A.

[92]

Bu sayfa boştur.

[93]

Bu sayfa boştur.

[94]

Bu sayfa boştur.

[95]

Bu sayfa boştur.

SONUÇ

Süleymaniye Kütüphanesi, Haşim Paşa, Numara 40'ta kayıtlı Mecmû'a-i Eş'âr adlı şiir mecmuasını inceledik. Mecmû'a-i Eş'âr'ın 1 – 95 sayfaları arasında şairinin mahlasını ve kimliğini tespit edebildiğimiz 96 Türkçe şiir bulunmaktadır. Bu şiirlerden şairinin mahlasını ve kimliğini tespit edemediğimiz 5 şiir yer almaktadır. Şiirlerde geçen mahlaslardan şairinin mahlasını tespit edebildiğimiz ancak kimliğini tespit edemediğimiz 7 şair bulunmaktadır. Karşılaştırmamıza dâhil etmediğimiz 10 Farsça, 6 Arapça, şiirle birlikte toplamda 112 şiir bulunmaktadır. Mecmuada gazel, kaside, murabba, muhammes, mesnevi, müfred, müseddes, tarih, müsebba, rubai ve terci' bend olmak üzere 11 farklı nazım şekli; nefes, ninni, mersiye, destur, ilahi ve nutuk olmak üzere 6 farklı nazım türü kullanılmış toplamda 96 Türkçe şiir bulunmaktadır.. Mecmuada 27 gazel, 5 müseddes, 4 mesnevi, 3 murabba, 2 muhammes, 2 müsebba, 2 rubai, 1 terci' bend, 1 kaside, 1 tarih, ve 1 müfred nazım şekli; 40 nefes, 2 ilahi, 1 destur, 1 nutuk, 1 ninni, 1 mersîye, nazım türü yer almaktadır Mecmû'a-i Eş'âr'da 50 Türkçe şiir Remel, Hecez, Recez olmak üzere 3 bahirle yazılmıştır. Bu bahirlerden en çok kullanılanı 27 şiirle Remel bahridir. Hecez 21 , Recez 2 şiirde kullanılmıştır. Ayrıca 46 şiirde Hece ölçüsü ile yazılmıştır.

Mecmuada şairlerini belirleyebildiğimiz şiirlerin 12. yy ve 19. yy arasında yaşamış şairlere ait olduğunu tespit ettik. Bu şairlerden 3'ü 12. yy, 4'ü 14. yy, 2'si 15. yy, 14'ü 16. yy, 6'sı 17. yy, 5'i 18.yy, ve 7'si 19. yüzyılda yaşayan şairlerdendir.

Mecmû'a-i Eş'âr'da en çok şiirle yer alan -tespit edilen- şairler: (13) Pir Sultan Abdal, (6) Lā-mekānī, (5) Selim Divāne, (3) Sırrı Baba, (3) Teslim Abdal ve Şīrī'dir. Bu şairleri ikişer şiirle; Abdal Musa Sultan, Bosnalı Vahdeti Baba, Sefil Abdal, Viran Abdal, Yunus Emre gibi iki şiiri bulunan toplam 5 şairden ayrıca mecmuada 41 şairin birer şiiri bulunmaktadır.

Mecmuada bulunan şiirlerde mahlasları geçen ancak kimliklerini tespit edemediğimiz diğer şairler de şunlardır: Nimetullah, Hakiki, Derviş, Behri Baba, Rahimi, Nuri Abdal, Pinhan Abdal

Mecmû'a-i Eş'âr'daki şiirlerde vezin, kafiye, hatalı yazım, şairin ismini yanlış yazma gibi hatalar bulunmaktadır. Bu hataları *Mecmuanın Muhteva, Dil ve Yazım Özellikleri* başlıklı kısmında belirttik. Bu tip hatalarda karşılaştırmaya tabi tutulan divanlardan, tezkirelerden ve mecmualardan yararlanarak mecmuanın hatalarını

düzelterek dipnotta gösterdik. Mecmuada olmayan ama vezin gereği olmasını düşündüğümüz harf, kelime ve kelime gruplarını karşılaştırılan eserle aynı doğrultuda köşeli parantez içerisinde çeviri metne dâhil ettik.

Tezimize konu olan Süleymaniye Kütüphanesi, Haşim Paşa numara: 40 (s. 1-95)'te kayıtlı Mecmû'a-i Eş'âr adlı şiir mecmuasının üzerinde yaptığımız bu tez çalışmasının yapılacak akademik çalışmalara katkı sağlaması temennimizdir.

KAYNAKÇA

Kitaplar

- ALKAN, Vahit Göktaş-Harun. *Hacı Bayram-ı Veli V / Yazıcıoğlu Mehmed Efendi*. Ankara: İlahiyat Yayınları, 2020.
- AYDIN, Haluk. *Cevri Divanının Tahlili*. Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Balıkesir 2010.
- CEYHAN, Halil Çeltik- Mümine. *Miftâhü Müşkilâti'l-Ârifin Âdâbu Tarîki'l-Vâsılîn Âriflerin Delili*. Ankara: Akçağ Yay., 1998.
- ÇELEBİOĞLU, Amil. *Yazıcıoğlu Mehmed, Muhammediye*. İstanbul: Dergâh Yayınları, 2018
- DEVELLİOĞLU, Ferit. *Osmanlıca -Türkçe Ansiklopedik Lügat*. Ankara: Aydın Kitabevi, 2007
- DURAN, Hamiye. *Velâyetnâme*. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yay., 2007.
- ER, Şaban. *Hayrabolulu Melami Şeyhi Ahmed-i Sarban Efendi Külliyyatı [Divanı ve Mektubatı] Ve Vizeli Şeyh Ala'eddin Ali Efendi'nin Şiirleri*. İstanbul: Kutup Yıldızı Yay., 2013.
- ER, Şaban. *Melamilik ve Osmanlı Devri Melamileri*. İstanbul: Kutup Yıldızı Yay., 2015.
- ERGUN, Sadettin Nüzhet. *Bektaşî Şairleri ve Nefesleri*. İstanbul: Kenan Matbaası, 1930.
- GÖLPINARLI, Abdülbaki. *Pir Sultan Abdal Hayatı, Sanatı, Eserleri*. İstanbul: Varlık Yayınları, 1969.
- GÜLER, Mustafa Güneş-Kadir. *Kütahyalı Gaybi Sun'ullah ve Şiirleri*. Kütahya 2003.
- KARAKUŞ, Gülbeyaz. *Mevlevî Nazif Dede Divançe ve Risalesi*. Revak Kitabevi, İstanbul 2013.
- KARAMAN, Hayrettin, ÇAĞRICI, Mustafa, DÖNMEZ, İbrahim Kâfi, GÜMÜŞ, Sadreddin, *Kur'an-ı Kerim Meâli*, DİB Yay., İstanbul 2016.
- KAYA, Doğan. *Sivas Halk Şairleri C. III*. Sivas: Önder Matbaacılık., 2009.

- KAYA, Recep, *Kur'an-ı Kerim (Orta Boy)*, DİB Yay., Ankara 2016.
- KOCA, Turgut. *Bektaşî Alevî Şairleri ve Nefesleri (13. Yüzyıldan 20. Yüzyıla Kadar)*. İstanbul: Maarif Kitaphanesi, 1990.
- KUT, Günay. "Mecmua". *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi*. Dergâh Yayınları, 2011: 170.
- LEVEND, Agâh Sırrı. *Türk Edebiyatı Tarihi I*. Ankara: TTK Yayınları, 1998.
- ÖZMEN, İsmail. *Alevî-Bektaşî Şiirleri Antolojisi*, Ankara 1998, c.1, 2, 3, 4, 5.
- PARLATIR, İsmail. *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*. Yargı Yayınevi, Ankara 2014.
- TATCI, Mustafa. *Yunus Emre Divan*. DİB Yay., Ankara 2016.
- TATÇI, Mustafa. *Yunus Emre Dîvanı İnceleme*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yay., 1990.
- UZUN, Mustafa. "Mecmua" *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c.28, İstanbul 2003, s. 265-268
- VAKTİDOLU, Adil Ali Atalay. *Virânî Divanı ve Risalesi*. İstanbul: Can Yay., 1998.

Diğer Yayınlar

- ALBAYRAK, Nurettin. "Pîr Sultan Abdal" *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c.34, İstanbul 2007, s. 277-278.
- AYKANAT, Timuçin. *Ecri Divanı*. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum 2011.
- AZAMAT, Nurettin. "Hamza Bâlî" *TDV İslam Ansiklopedi C.15 S.503-505*. İstanbul, 1997.
- CEYHAN, Adem. *17. Asır Mevlevî Edebiyatından Bir Portre: Antalyalı Adem Dede*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Türkiyat Mecmuaları, 2011.
- ÇELİK, Musa. *Kütahya Belediyesi Mustafa Yeşim Kütüphanesi*. Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Kütahya 2019.
- DURBİLMEZ, Bayram. *Muhyiddin Abdal Divanı*. Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Elazığ 1998.
- ER, Şaban. *Melamilik ve Osmanlı Devri Melamileri*. İstanbul: İSAM, 2015.

GÜNEŞ, Deva. *Misali Divanı*. Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Kütahya 2011.

KÖKSAL, M. Fatih. Şiir Mecmualarının Önemi ve ‘Mecmuaların Sistematiik Tasnifi Projesi’ (MESTAP), *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII., Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, haz. Hatice Aynur vd., Turkuaz Yay., İstanbul 2012.

<https://defter-i-ussak.blogspot.com/2017/04/seyh-hasan-nazif-dede.html> Mevlevi

Şeyhi Şeyh Hasan Nazif Dede

ÖZÜDOĞRU, Özgür. “Başlarken”. *Alevilik Araştırmaları Dergisi*, 2011:11.

ÖZGE, Ali Rıza. "Fahri". *Alevilik Araştırmaları Dergisi*, 2016:12

ÖZTÜRK, Yılmaz. *17. Yüzyıl Şairlerinden Dimetokalı Vahdeti'nin Divanı'nın Tenkitli Metni*. Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Merkezi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2006.

SALMANİ, Milad. *Sarı Abdullah Efendi'nin Cevahir-i Bevahir-i Mesnevi'si I. CİLT*. İstanbul: Doktora Tezi, 2020.

SARAÇ, M.A. Yekta. *Akif Paşa Divançesi*. İstanbul: İlimi Araştırmalar, 1997.

TUĞLUK, İbrahim Halil. *La Mekani Şeyh Hüseyin. Hayatı, Edebi Kişiliği ve Divanı'nın Tenkitli Metni*. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2001.

TURAN, Muhittin. *Behri Divanı*. Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Kütahya 2008.

UZUN, Mustafa. *Mecmua*. Cilt 28, *DİA* içinde, 265-268. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, 2003.

ÜNVER, İsmail. Çevriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler. *Türkoloji Dergisi*, c. XI, S. I, İstanbul 1993, s.51 – 89.

TABLÖLAR LİSTESİ

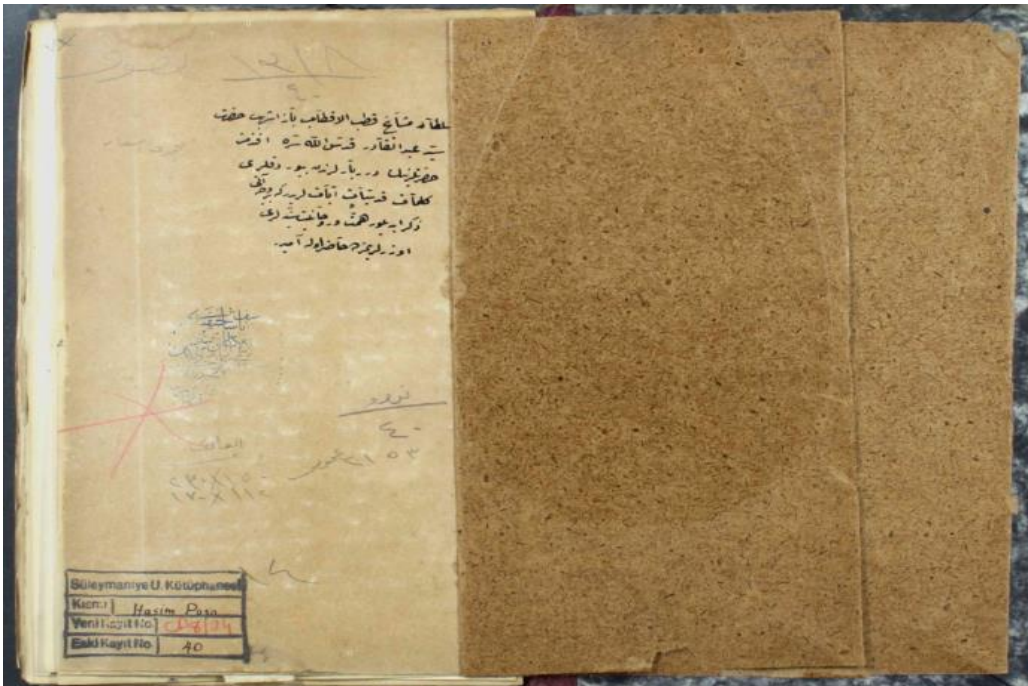
Tablo 1: Mecmuada Yer Alan Şairler, Şairlerin Kullandıkları Nazım Şekilleri / Nazım Türleri ve Sayısı	29
Tablo 2: Mecmuada Bulunan Şiirlerde Kullanılan Vezinler ve Sayısı	32
Tablo 3: Mecmuanın (s. 1-95) MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu	40
Tablo 4: Metnin İşaretler Sistemi	76

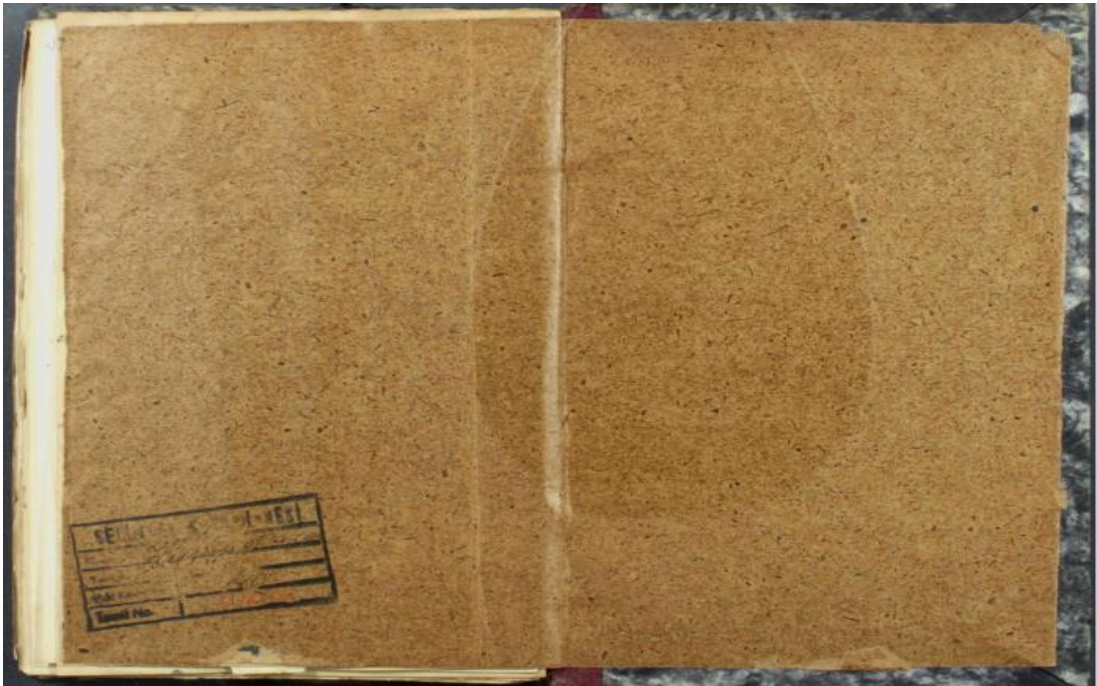
ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Nazım Şekilleri ve Sayısı	26
Şekil 2: Nazım Türleri ve Sayısı	26
Şekil 3: En Fazla Şiiri Bulunan Şairler ve Şiir Sayıları	27
Şekil 4: Mecmuada Yer Alan Şairlerin Yaşadığı Yüzyıllar	28
Şekil 5: Mecmuada Yer Alan Şiirlerin Yüzyıllara Göre Dağılımı	28

EKLER

1. TIPKIBASIM





رقم الكتاب ١٢٣٤
 رقم الصفحة ٥٥٧
 تاريخ ١٤٢٥
 رقم ٥٥٧

بسم الله الرحمن الرحيم

زهون بعد الفكر وما دهره
 خافي تكاسم برأمة هبه
 ضريحه بنت الله سه جازيه
 وامرئ باليه اد فلكه كيه
 واصبح بالواد المفسر جازيا
 ولاحت في الوداد ميه طويان
 عن الدره الصبار رقا اضريا
 وعانيت الساقيل والوجع والي
 وظل لدا لله ملكي ضم
 وجردت ساري في سر الخضم
 هفتت في العاصم صوف طرايه
 غنى في الساقى وقال الى قم
 شطحت بل شجرا وغربا وفدا
 ولاحت في الوداد ميه طويان
 وطلع شمو انفا من مهبنا
 اقبيا في ارضي سكر وف
 بياضي في كل يوم والفر
 وسيرك سرائه سا حلقه
 فدا علم الامه حماره ورتيا
 وشاهد ما فود السوي طرايا
 ونكري حذر الاصباء جشاي

جبا حق للعلوم حشبي
 فكانت ساسا في صمالي وسكيت
 فبر ولا غطن بعز وفضي
 فكل ما رايه فاحكم بقدره
 عولوا سينا فدمعت عيني
 وبيت ابا الهذخضد نشي
 وفي قلب قوسه اجتمعت
 وشاهد الود الموقر كطيبي
 وانظاري في تحت ظني لياغي
 ومري فانت على كل ربي
 على صفت الشيعه وجاهه ظلي
 واذا سركت الي في حانديك
 ورا وجرأ من معاني حرة
 ومانت في الوداد ميه طويان
 وافتار ارض الله في حال طوي
 الطوف بلا سيبا على طول لبي
 وما زال بعيد الود
 فدا جبا في ادا روت حشبي
 ولا فقل الامه صبي
 نزلت لعرس والكر في ارضي
 واهي نور الاصباء طويطيبي

فغتم ولا تغشع اكنف حيا تا
 وشاهد ميه لدا كنف سته
 انقلب الاقطاب وجوز صخره
 فوسل بنا في كل هول وشدة
 انا لربي ما قلنا ما عاقد
 مريدي ازاكا دشتقا ونمرا
 فبا شدة انا ظم قل ولا تغش
 وكه قاروك الوقت الله غلصا

فحق حجاب والراب وروي
 لظنم الجبال الارباب وركت
 على سائر الاقطاب وجوز صخره
 اجنلت في اوشيا طرا بيبي
 واهيبه صمطل شر فنته
 اجنت اذ اما ساي اي حده
 وانك محروس بعينه العلية
 لغيره سيد صارفا لحي

قومي رسول الله اعني حيا

شويت يا دة الله تعالى ذلي ولدي
 سحاف من كوكس شرا
 وصاح جاورج الملك شقا ورا
 فمت عدي في ارباب ميه طويان
 انا كنت مع عينا ورا محمد
 انا كنت مع نوح وفي اهلك حيا
 انا كنت مع اليهم وفي انا ميا
 انا كنت مع اسحاق الراج وما
 انا كنت مع ابي في زمه ابي
 انا كنت مع عيسى وفي انا طفا
 انا كنت مع داود وما يس نورا
 انا كنت مع اريس لا تقع العين

وقدمه با شطريف في كل حان
 وما رى عبد المولى فمت سكره
 فست باهل الكرم غونا برمي
 وري با اذ كره قبل شوي
 مكنوه عمر الله قبل شوي
 على جرحه فاك حوكي ارض
 وما لظنك الرذله الا سحلي
 وما انزل المسح الا في توي
 وما ابر الا سحام الا في عرف
 وما انزل الودع وجهه اوسوي
 الا جلفي نفسي
 واسكنه الفردوس حشبي

هذه القصيدة الممدوح للقطب اوله استغفر الله
بومرسيه عزاء

شافه المته كما سات الوصال
سعت وحت منيرة في كوس
وخلت ليل الوصال ههنا
وههنا والظلم بالاولى من
شرم فطيم من بعد شرم
مقامم الجبع عفة وكم
انا في ههنا انظره وحك
انا انا في شرمه من
ساعة ههنا نظره من
ودنا في عزه من
فوا القب شرمه في حاله
ولواقبت شرمه في حاله
وجاننا شرمه ودهه
وتعززه في حاله
بدا الله شرمه في حاله
نظرت الى علاقه ههنا
وكل من شرمه في حاله
امامنا شرمه في حاله
مرحبنا شرمه في حاله
مرحبنا شرمه في حاله
طونتي في السماء والارض

حسب الامتاع

يا قاتل كويته بل اول الله
كويته كويته بره اول الله
تجليات ههنا يوه شرمه
لورا لورا ههنا ههنا
تكا تيه يوه اورد كوك آخ
كويته كويته يوه يوه
ههنا يوه لورا لورا

يولا شرمك وجم اوله مكاف
قلوبه او ماره كما درگاه
ياك ايل كويته شرمه نا و شرمه
انكاي قول شرمه شرمه
ههنا ههنا و شرمه شرمه
شرمه شرمه شرمه شرمه
شرمه شرمه شرمه شرمه
شرمه شرمه شرمه شرمه

اوله شرمه شرمه

يا قاتل كويته بل اول الله
كويته كويته بره اول الله
تجليات ههنا يوه شرمه
لورا لورا ههنا ههنا
تكا تيه يوه اورد كوك آخ
كويته كويته يوه يوه
ههنا يوه لورا لورا
يا قاتل كويته بل اول الله
كويته كويته بره اول الله
تجليات ههنا يوه شرمه
لورا لورا ههنا ههنا
تكا تيه يوه اورد كوك آخ
كويته كويته يوه يوه
ههنا يوه لورا لورا

انرمهانه انرمهانه

مدوهي دروم رياه انرمهانه
بوكت في قر ايم لاعنايم
جوي جاده و بر كويله كاييم
انرمهانه انرمهانه
مدوهي دروم رياه انرمهانه

اوله سیرک کولم خورده نمائندک حارونده ای و طغور سول شاه اول ای دی ول دیستار کولم
اوله نظر کامل تجلی برکونج اریقلی استاد دفتر دلفین حکم سحر و جوش
اوله کولم یونان ظاهر فکح حقتار اولنگ ای شیخ صاحب غایول عطا نایب جماد اول
طریق دی بود و سیمی ناک بود اهل بیته اول جیزه عظمی غورن ناختر درشت ساجده
اوله سوره نایب خورشید آتش زنده خاندان اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

در اول راه ایتمه تیر ای دستکای و کورس اقلت کولم اوله
و جهنت قاطع یاسر ایستاد آقاب زینب اوله نظر سحر و جوش
ای جمیع کولم اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله
زاکه کولم نایب طعی نیکو نایب ایلی زکریا کولم اوله اوله

پوشه جوهره کولم نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

ای جمیع سازه می ایدی نظر دم می

خوشید تجلی خیر اول حور طغور سول سول

ای در اوله سول سول سول سول سول سول سول سول سول سول سول

پروانه سازه در اوله سول سول سول سول سول سول سول سول سول سول

باقی کولم اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

بدهیم اوله دستکای

نایب کولم بوهر سیمی

{ مع کولم

سز حقه زانی جمعا سرع الله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله
جمیع همه دیو کما بل اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله
پر لولک صا اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله
حرف بل عطا اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جز به جامه بیج جانی شیخ اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله
انکار اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله
نظم ناکله عطا اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

برج کولم طغور سول اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

و جمیع ناکله عطا اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

باوسیه و یا اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

و جمیع ناکله عطا اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سیریه قدم نظر خیرت نایب

زعمه مرکز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

سازم نون چشم و یا سینه جانی

هدی علف نوز عظم علی ناکله اوله

در جمیع ایتمه کولم ایلمف عا سوره

پوزن حور خا کولم ایلمف نوز اوله ای سالت

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

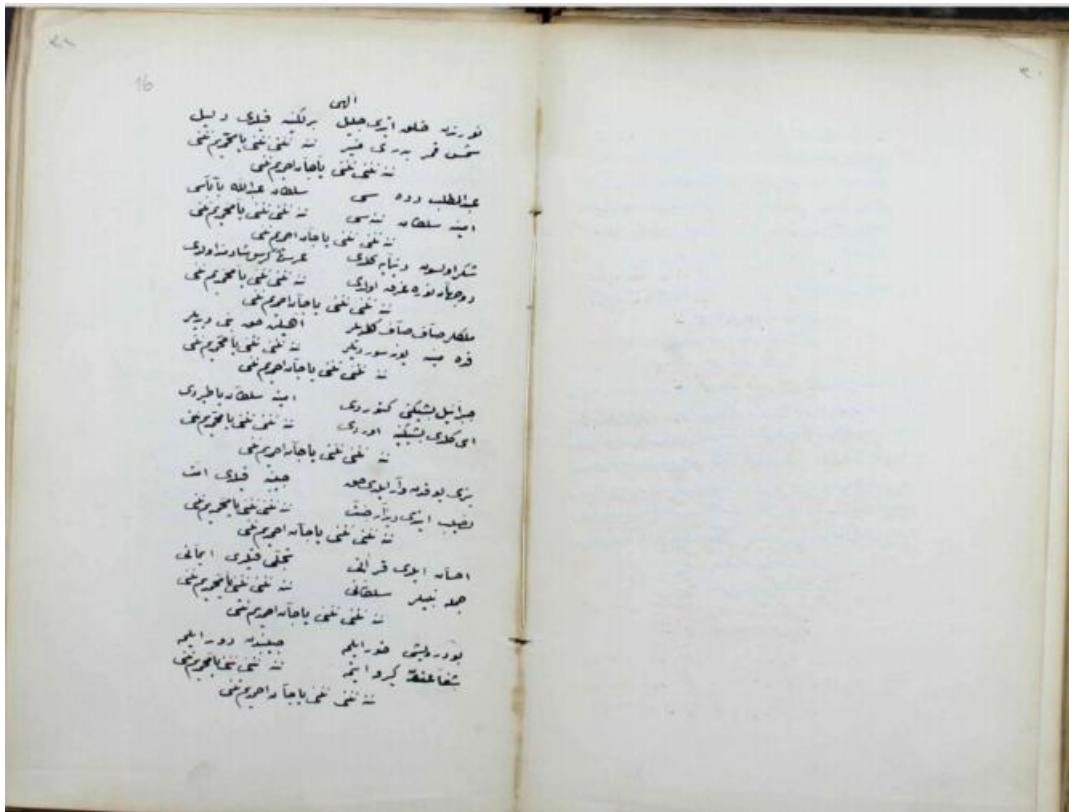
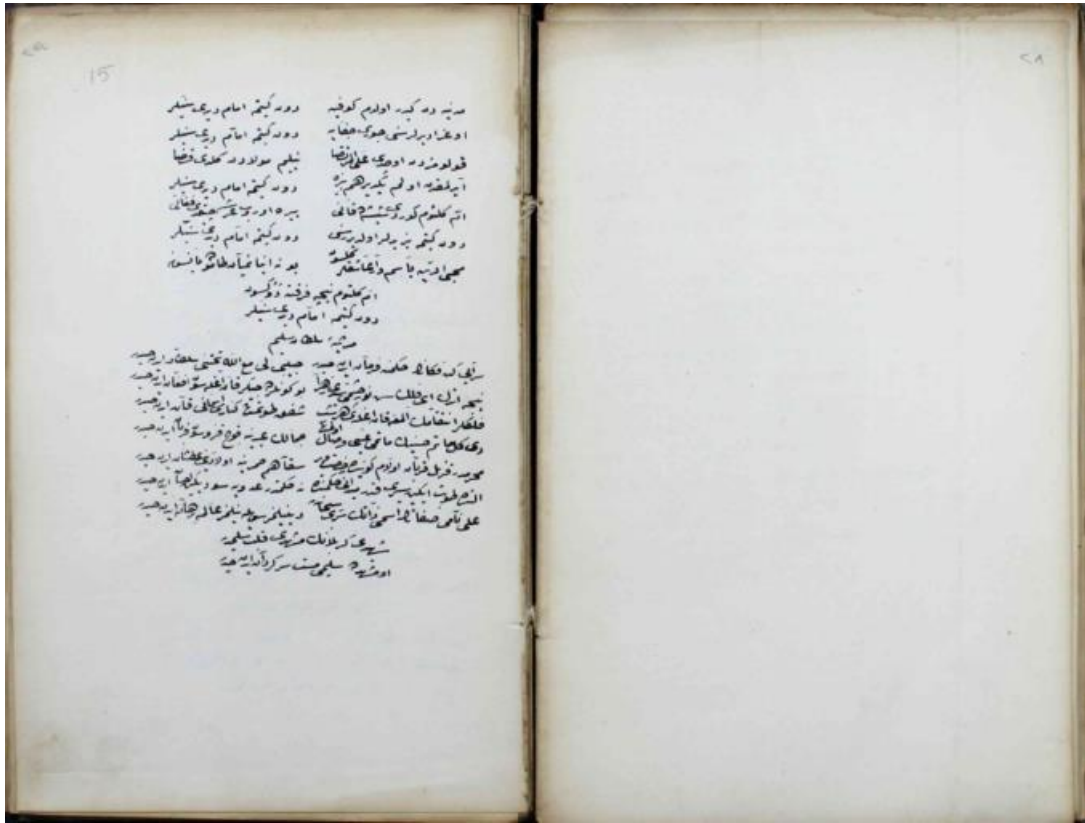
جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله

جمعی سوز نایب اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله اوله



همه حشبه اولاد زاده
 کور اندوه صودیر میانی
 کوه کوه بر بر سره ای
 صول در دریا طره نا کوئی
 کوه کوه بر بر سره ای
 در بر ماسم ایضا نسید
 سر بر سره قافیه کوه
 کربلا جوشش سر دوشتر
 تیغ او غول طامه نا کوئی
 سر کور کور هفت سره فلق
 کور کور هفت سره فلق
 در امام حشبه سه جاده
 کربلا سره حشبه حاشی
 هاشم و یونس اولوس حش
 اه حشبه دویا حش
 ناسل حشبه قافیه کوئی
 سر زحمت قفای حش
 منجلیلم بل سره اوئی
 شاه رده م طبرستان
 سوسل قافیه حشبه حشبه

با حسب الله بول خاویزانی
 تا زنده حشبه حشبه حشبه
 ریش صراحی تو خاویزانی
 یا بول الله نو دانی
 تا صورت پو ز جلاله بود علی بود
 تا هر که روی بود و صورتی بود
 مسعود ملائک که سلام زحمت
 هم آدم حشبه حشبه حشبه
 هم روی و هم حشبه حشبه حشبه
 او شیر و او که زبیر حشبه
 او کاف حشبه حشبه حشبه
 او شاه سرا فرا که از حشبه
 او قلع کاشی که در حشبه
 جنانم در افق نظر آدم و هم
 ای که با حشبه حشبه حشبه
 تا حشبه حشبه حشبه حشبه
 به ما زخما و ریه حشبه حشبه
 حشبه حشبه حشبه حشبه
 حشبه حشبه حشبه حشبه
 حشبه حشبه حشبه حشبه

در مع شاه و دولت
 کرم الله وجهه
 به تیغوم علی - که حشبه
 فی خطا نظمت که خاک دیکو
 عقل تویکه حشبه حشبه حشبه
 نیست مکه زان او حشبه حشبه
 عقل تویکه دینت و سنه
 عقل تویکه زان حشبه حشبه
 پس سر دوی علی حشبه حشبه
 سیکند بهر اطلاق طریقه
 نام آه صوف کوی حشبه
 یاد حشبه حشبه حشبه
 نام یک صوف بی الله بود
 زان شاه بود حشبه حشبه
 مادوی اریام بر حشبه
 ایه دوی بر او حشبه حشبه
 و بر حشبه حشبه حشبه
 یا امیر الله فی کل حشبه
 با علی نو بر حشبه حشبه
 حشبه حشبه حشبه حشبه
 زان یا کت بر حشبه حشبه
 حاشی و ماهی حشبه حشبه
 زانی و ماهی حشبه حشبه

حشبه مولانا
 زهم و حشبه حشبه حشبه
 نوری ناه حشبه حشبه حشبه
 حکم و حکم و دانا حشبه حشبه
 نوری اول نوری حشبه حشبه
 بی از حشبه حشبه حشبه
 بخوانای با حشبه حشبه حشبه
 اگر حشبه حشبه حشبه حشبه
 علی حشبه حشبه حشبه حشبه
 حشبه حشبه حشبه حشبه
 حشبه حشبه حشبه حشبه
 حشبه حشبه حشبه حشبه
 حشبه حشبه حشبه حشبه
 حشبه حشبه حشبه حشبه
 حشبه حشبه حشبه حشبه
 حشبه حشبه حشبه حشبه
 حشبه حشبه حشبه حشبه
 حشبه حشبه حشبه حشبه
 حشبه حشبه حشبه حشبه

حکم سبها بدست در بودیگ
از روی تو در حدیقه و مولانا علی
و عیش ای شاهان و علی بن ابی طالب
که در حدیقه ایضا کرده در بودیگ
فاخری و خدیجه زاده بودیگ
در نوحیسم بنیما که اورا ایضا
تا که علی بن ابی طالب در حدیقه ایضا
ادامه اول در شاه و اولی ایضا
موسی که در حدیقه ایضا نام موسی
سه عقیقه در زود و در حدیقه ایضا
موسیک سورا در حدیقه ایضا
چهارم خراج که در حدیقه ایضا
و بودیگ و در حدیقه ایضا
تغری که در حدیقه ایضا
ای حسن تری و فایا ما سکه که ایضا
معدانیه روح بود تا تا الله و مولانا علی
بر صغیر هند ایضا - جماد طایفه ایضا
برگشام بر شام و کربا به ایضا
یا ساف یا ساف ایضا
نهستم نه هجیایم و چو تو ایضا
و اول روز و اول ساعت بخود ایضا
اولای حسن تری ایضا
چیزی ترسی ایضا

قصه حضرت بوس
کلیک اولی سلم و صید ایضا
قبایع شیع اولی ایضا
تغریک ایضا
هنک که ایضا
ها بفرجه ایضا
تغریک ایضا
غیا به کید که ایضا
کافر اولی ایضا
تغریک ایضا
علی دو دلی ایضا
کیچ کونز ایضا
تغریک ایضا
علی دو دلی ایضا
کوبه کاور ایضا
تغریک ایضا
در ایضا
سول ایضا
تغریک ایضا

ای هم سکنی موافق حضرت علی ...
چهارمین بود که در کوفه بود ...
برهان هر چند غیر باطنی که در ...
سیرت بر او بود و در حدیث ...
برهان که در کتب معتبره ...
در تالیف مقدمه از سید محمد ...
بوده است و سید محمد ...
سواد بسیار و در حدیث ...
حقیقت حاصل آنست که ...
و در این وقت سید محمد ...
کلیه کوشش خود را ...
ارباب ادب و علم در آن ...
کلیه کوشش خود را ...
بدر کلام و بیست و دو ...
پوشیده بود و در کتب ...
آید و حال آنکه ...

کودوم حاله سلفه اشیا ...
چنانکه قطب عالمی حاجی ...
کوز کوی سرب و برتر کافت ...
چون چشم بوسوف اشرف ...
دریم حدیث اتنی حق ابری ...
علوم الله بیست و سه ...
و در کوهت اجرت ...
بچه خانه و بچه باندر ...
آنکه تحت برتق در مقامات ...
و بچه اشرف کالاف اوجان ...
چو در اول برکتی اول کنی ...
چوسه سنی کورون بکن ...
ای طهارت خبا و تر کرم ...
بر طهارت در کوهت ...
کوهت کرم و سه برهه ...
کرم اولی اقصی ...
و نوی با ازوی ...
و انفعلی حق و بر ...
حق و انکشی بود ...
بود و در جهاد ...
بکرم کوهت ...
طالب قایق کرم ...
مواج اوز و اینک ...
کنش شایان ...
ای حامی ازین ...
خانی اولی کرم ...
خراب اولی ...
کرم فی اولی ...
کوشش اولی ...
کرمه حاصل ...
بود و در طهارت ...
وزنه قطع کرم ...
دیده و اینه ...

سک کلک مصنف در سنه
ادگری که لقب شیخان
بومرغ هفتاد و یک
عربی بخیر فوادع آنجا
یک فنیمه بو بکرده

نظم حکما حاج کشاکش ملا محمد باقر
مسدود این قلم را از اینجست بستم
اشیائی که جان تا اینجست بستم
هر مسلم نوره ده زینا در اینجست بستم
مدعوف از این کرم که بزم
کلی تا سحر ز بار اینجست بستم
قوس در بزم اینجست بستم
مغز قلاب بر اینجست بستم
سپار بزم اینجست بستم
فرا او سحر در اینجست بستم
کله از اینجست بستم
خار خا سینه در اینجست بستم
مغز اینجست بستم
خانه در اینجست بستم
با خصوص اینجست بستم
حکیم شکر در اینجست بستم
هفت در اینجست بستم

نظم حاج کشاکش و فی
باست آنچه با لب نام در اینجست بستم
در نقش دنیا اینجست بستم
عاشق در اینجست بستم
باز سواد اینجست بستم
بارگاه در اینجست بستم

ایستاده اول سبک نورمانه برین
اینگی هفتاد و یک اینجست بستم
موسک بر اینجست بستم
بود ای سبک اینجست بستم
اول موطوعه برینجست بستم
بارش هم بر اینجست بستم
اصد نفوس بر اینجست بستم
اقتدار و اینجست بستم
با سحر با علی بر اینجست بستم
انبیا و اوصیای بر اینجست بستم
ای سبک الله طالب صاحب بر اینجست بستم
شاه صبه اینجست بستم
شاه زب اینجست بستم
اول فنی بر اینجست بستم
بزم خانامه اینجست بستم
خانامه اینجست بستم
کوهیم اینجست بستم
اول فنی و اینجست بستم
شهر اینجست بستم

هیا غیره افدک اولم جهان نشانی
کوهی که در اینجست بستم
نظر از اینجست بستم
در بار اینجست بستم
اینجست بستم
در اینجست بستم
در اینجست بستم
در اینجست بستم
در اینجست بستم
در اینجست بستم
در اینجست بستم
در اینجست بستم
در اینجست بستم
در اینجست بستم
در اینجست بستم

نظم حاج کشاکش
فرا او سحر در اینجست بستم
کله از اینجست بستم
خار خا سینه در اینجست بستم
مغز اینجست بستم

نظم حاج کشاکش
فرا او سحر در اینجست بستم
کله از اینجست بستم
خار خا سینه در اینجست بستم
مغز اینجست بستم

نفس قویک

محمد عبده هر که در نام
 خفته جانم غایت و درین
 امام صدوری دنیا فانی
 امام زین العابدین نورانی
 عزیز با فرق اولی قوی
 موی کاکلیه او کزک اولی
 امام علی رضایا شاه خزان
 علی نقی که در سواد
 همه لشکر ایشان در وقت
 قوی بودند کز اولی

نفس سیم علی

او با در با نریک نگاه
 هفت تا ز محمد حکم
 که کل بران دست با نریک
 همه ای با نریک
 قریب را که اولی
 درین صفای قوی
 که حکم نریک
 سواد با فر سواد
 صباقت هفت کل هفت
 سیم سرب و سرب

نفس سیم علی

او با در با نریک
 هفت تا ز محمد حکم
 که کل بران دست با نریک
 همه ای با نریک
 قریب را که اولی
 درین صفای قوی
 که حکم نریک
 سواد با فر سواد
 صباقت هفت کل هفت
 سیم سرب و سرب

نفس قویک

محمد عبده هر که در نام
 خفته جانم غایت و درین
 امام صدوری دنیا فانی
 امام زین العابدین نورانی
 عزیز با فرق اولی قوی
 موی کاکلیه او کزک اولی
 امام علی رضایا شاه خزان
 علی نقی که در سواد
 همه لشکر ایشان در وقت
 قوی بودند کز اولی

نفس سیم علی

او با در با نریک نگاه
 هفت تا ز محمد حکم
 که کل بران دست با نریک
 همه ای با نریک
 قریب را که اولی
 درین صفای قوی
 که حکم نریک
 سواد با فر سواد
 صباقت هفت کل هفت
 سیم سرب و سرب

نفس سیم علی

او با در با نریک
 هفت تا ز محمد حکم
 که کل بران دست با نریک
 همه ای با نریک
 قریب را که اولی
 درین صفای قوی
 که حکم نریک
 سواد با فر سواد
 صباقت هفت کل هفت
 سیم سرب و سرب

نعت سیم هیجده

صباحت سیرت دریم بود بر
 دلرم بود و آنرا تو ام
 بودی بود لولک بود در دیده
 زکراتیم از انجمن نه
 فرخنده بود در آفتاب مراد
 اسلام بود بر ایوان سجاد
 ساد صباحت توکی عیالیه
 حق با خود درسم ابدانه
 مروت ایمان حضرت ابراهیم
 علی رضا او نور هجران گویم
 حق نفس بود بر مهابت حق
 همه اعتقاد محمد در جانا
 همواره صاحب نهان نامه
 سیرت کریم بر بنیاد الله

نعت سیم هیجده علی
 الله با حق عبید علی
 الله با حق عبید علی
 الله با حق عبید علی
 الله با حق عبید علی
 الله با حق عبید علی

نعت سیم هیجده علی
 الله با حق عبید علی
 الله با حق عبید علی
 الله با حق عبید علی
 الله با حق عبید علی
 الله با حق عبید علی

نعت سیم هیجده علی
 الله با حق عبید علی
 الله با حق عبید علی
 الله با حق عبید علی
 الله با حق عبید علی
 الله با حق عبید علی

نعت سیم هیجده علی
 الله با حق عبید علی
 الله با حق عبید علی
 الله با حق عبید علی
 الله با حق عبید علی
 الله با حق عبید علی

نعت سیم هیجده علی
 الله با حق عبید علی
 الله با حق عبید علی
 الله با حق عبید علی
 الله با حق عبید علی
 الله با حق عبید علی

سهم اول

صباحت سیرت دریم بود بر
 دلرم بود و آنرا تو ام
 بودی بود لولک بود در دیده
 زکراتیم از انجمن نه
 فرخنده بود در آفتاب مراد
 اسلام بود بر ایوان سجاد
 ساد صباحت توکی عیالیه
 حق با خود درسم ابدانه
 مروت ایمان حضرت ابراهیم
 علی رضا او نور هجران گویم
 حق نفس بود بر مهابت حق
 همه اعتقاد محمد در جانا
 همواره صاحب نهان نامه
 سیرت کریم بر بنیاد الله

نعت سیم هیجده علی
 الله با حق عبید علی
 الله با حق عبید علی
 الله با حق عبید علی
 الله با حق عبید علی
 الله با حق عبید علی

نعت سیم هیجده علی
 الله با حق عبید علی
 الله با حق عبید علی
 الله با حق عبید علی
 الله با حق عبید علی
 الله با حق عبید علی

بانگی صدور نام الحیا فر
سرم قفسه اسم افشده هک
سخت به اورنگ پیرا کفده
بالر سینه آری کفده
به سوزن آبکت باقی کبیر
بودی این کفدی با صبر
بیر سخته نم در که کوه کفده
آدم او کفده بر جفاست کند
کفدی اول جد کفده جوینده

عبد صوته ابر عبد و افشده
عبد صوته ابر عبد و افشده
عبد صوته ابر عبد و افشده
عبد صوته ابر عبد و افشده
عبد صوته ابر عبد و افشده
عبد صوته ابر عبد و افشده
عبد صوته ابر عبد و افشده
عبد صوته ابر عبد و افشده
عبد صوته ابر عبد و افشده
عبد صوته ابر عبد و افشده

عبد صوته ابر عبد و افشده
عبد صوته ابر عبد و افشده
عبد صوته ابر عبد و افشده
عبد صوته ابر عبد و افشده
عبد صوته ابر عبد و افشده
عبد صوته ابر عبد و افشده
عبد صوته ابر عبد و افشده
عبد صوته ابر عبد و افشده
عبد صوته ابر عبد و افشده
عبد صوته ابر عبد و افشده

دردیکه آفریه طوغب کن روی
بو بودو ساهی سخته علی
بو بودو ساهی سخته علی
بو بودو ساهی سخته علی
بو بودو ساهی سخته علی
بو بودو ساهی سخته علی
بو بودو ساهی سخته علی
بو بودو ساهی سخته علی
بو بودو ساهی سخته علی
بو بودو ساهی سخته علی

بو بودو ساهی سخته علی
بو بودو ساهی سخته علی
بو بودو ساهی سخته علی
بو بودو ساهی سخته علی
بو بودو ساهی سخته علی
بو بودو ساهی سخته علی
بو بودو ساهی سخته علی
بو بودو ساهی سخته علی
بو بودو ساهی سخته علی
بو بودو ساهی سخته علی

بو بودو ساهی سخته علی
بو بودو ساهی سخته علی
بو بودو ساهی سخته علی
بو بودو ساهی سخته علی
بو بودو ساهی سخته علی
بو بودو ساهی سخته علی
بو بودو ساهی سخته علی
بو بودو ساهی سخته علی
بو بودو ساهی سخته علی
بو بودو ساهی سخته علی

اول نیامه آرمه ایجه فوج باسه
طوغبوس مسرقده اخاب
تا کبیر صبح اول کفده ای که در تباشنه
و شبدر دریا نه کفدی در و کفده نه شریفه نه طریفه
سخت اسما راستا در صحرای کبیر ای که در تباشنه
هسه ای بر صحرای کبیر ای که در تباشنه
ایمان کله ای صافه هفت در ای که در تباشنه
کفدی سینه کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
علی اولادی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
ای بی کفده ای کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
هدا کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
تا کبیر صبح اول کفده ای که در تباشنه

ولاد استیاریک عالم دیسه
ایک در لک کفده کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
یوری بر کفده اول کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
عقا لک اول کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
صفحه ای که در کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
کفدی ای که در کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
ساخته قبل ساخته قبل ساخته

کفدی ای که در کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
ساخته قبل ساخته قبل ساخته
کفدی ای که در کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
ساخته قبل ساخته قبل ساخته
کفدی ای که در کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
ساخته قبل ساخته قبل ساخته
کفدی ای که در کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
ساخته قبل ساخته قبل ساخته

ایر لک بینه نه جان اول کفدی
کفدی اول کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
عقله آینه کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
سخت کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
شاهد کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
سخت کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
سخت کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
سخت کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
سخت کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
سخت کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی

سخت کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
سخت کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
سخت کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
سخت کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
سخت کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
سخت کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
سخت کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
سخت کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
سخت کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
سخت کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی

سخت کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
سخت کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
سخت کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
سخت کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
سخت کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
سخت کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
سخت کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
سخت کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
سخت کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی
سخت کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی کفدی

بسم الله الرحمن الرحيم

وهدوم سرب سیه اریکه کوردم قورچاق ابدی یاز اظنه سوزون دوزخ کوردم
 برکتیست تو بوی بند برکتیست آواز بند برکتیست برکشتیست تو کوردم برکتیست
 برکتیست جفاور برکتیست جفاور برکتیست تو کوردم برکتیست تو کوردم برکتیست تو کوردم
 برکتیست باغیلا اتم برکتیست باغیلا اتم برکتیست تو کوردم برکتیست تو کوردم برکتیست تو کوردم
 برکتیست انز اولر برکتیست انز اولر برکتیست تو کوردم برکتیست تو کوردم برکتیست تو کوردم
 سید علی الله در میان سوز و محبت تو ای سید احمدی
 برکتیست مژده کفای تو کوردم شادمانی برکتیست

نطق

آهدها سید اول سلامت کوردم اولر برکتیست تو کوردم برکتیست تو کوردم
 مولودیم احمدیم سید من کاسه برضا و ریف و برکتیست
 فدای آنکه الله العزلی

لودین اذ صحتی وفا اذ علی
 مجلسه روزا زک غیبه اقرام بود رسم اعجاز بود کویط اسیم بود
 زنج اورد و مج و جودم و کلام بود حان شد فیلد و کلام اتم کفایم بود
 فدای آنکه الله العزلی

لودین اذ صحتی وفا اذ علی
 جودم شرفی عجزی غیبه اقرام بود زک غیبه کویط اسیم بود
 سا کاسه و کفایم و کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم
 فدای آنکه الله العزلی

لودین اذ صحتی وفا اذ علی
 مغرب همی چون الله اقرام بود رسم اعجاز بود کویط اسیم بود
 کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم
 فدای آنکه الله العزلی

لودین اذ صحتی وفا اذ علی
 سید احمدی غیبه اقرام بود کویط اسیم بود کفایم کفایم کفایم کفایم
 کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم
 فدای آنکه الله العزلی

لودین اذ صحتی وفا اذ علی
 سید احمدی غیبه اقرام بود کویط اسیم بود کفایم کفایم کفایم کفایم
 کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم
 فدای آنکه الله العزلی

بسم الله الرحمن الرحيم

وهدوم سرب سیه اریکه کوردم قورچاق ابدی یاز اظنه سوزون دوزخ کوردم
 برکتیست تو بوی بند برکتیست آواز بند برکتیست برکتیست برکشتیست تو کوردم برکتیست
 برکتیست جفاور برکتیست جفاور برکتیست تو کوردم برکتیست تو کوردم برکتیست تو کوردم
 برکتیست باغیلا اتم برکتیست باغیلا اتم برکتیست تو کوردم برکتیست تو کوردم برکتیست تو کوردم
 برکتیست انز اولر برکتیست انز اولر برکتیست تو کوردم برکتیست تو کوردم برکتیست تو کوردم
 سید علی الله در میان سوز و محبت تو ای سید احمدی
 برکتیست مژده کفای تو کوردم شادمانی برکتیست

نطق

آهدها سید اول سلامت کوردم اولر برکتیست تو کوردم برکتیست تو کوردم
 مولودیم احمدیم سید من کاسه برضا و ریف و برکتیست
 فدای آنکه الله العزلی

لودین اذ صحتی وفا اذ علی
 مجلسه روزا زک غیبه اقرام بود رسم اعجاز بود کویط اسیم بود
 زنج اورد و مج و جودم و کلام بود حان شد فیلد و کلام اتم کفایم بود
 فدای آنکه الله العزلی

لودین اذ صحتی وفا اذ علی
 جودم شرفی عجزی غیبه اقرام بود زک غیبه کویط اسیم بود
 سا کاسه و کفایم و کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم
 فدای آنکه الله العزلی

لودین اذ صحتی وفا اذ علی
 مغرب همی چون الله اقرام بود رسم اعجاز بود کویط اسیم بود
 کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم
 فدای آنکه الله العزلی

لودین اذ صحتی وفا اذ علی
 سید احمدی غیبه اقرام بود کویط اسیم بود کفایم کفایم کفایم کفایم
 کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم
 فدای آنکه الله العزلی

لودین اذ صحتی وفا اذ علی
 سید احمدی غیبه اقرام بود کویط اسیم بود کفایم کفایم کفایم کفایم
 کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم کفایم
 فدای آنکه الله العزلی

نظم قاسم
نور وقت نهی شاه خادم علیک شمس خورشید نور شاه خادم علیک
صبره اهدا شد نهی طریحا نهی کاغذ قرآن نهی شاه خادم علیک

سحری بر سینه

در دم و در پویش برفی تو یک علی سوه نیک در دلم و دل
در زندگانی گویا بیگ علی سوه نیک در دلم و دل

بند سکا امامت دم کوکلم
بند سکا امامت دم کوکلم
بند سکا امامت دم کوکلم

کوزله عاشق جو بی غیر سیه بوی
بهر قدر فانی لاجا کوزله قلم زدن
کرم فرغ علی سینه خیال می سینه

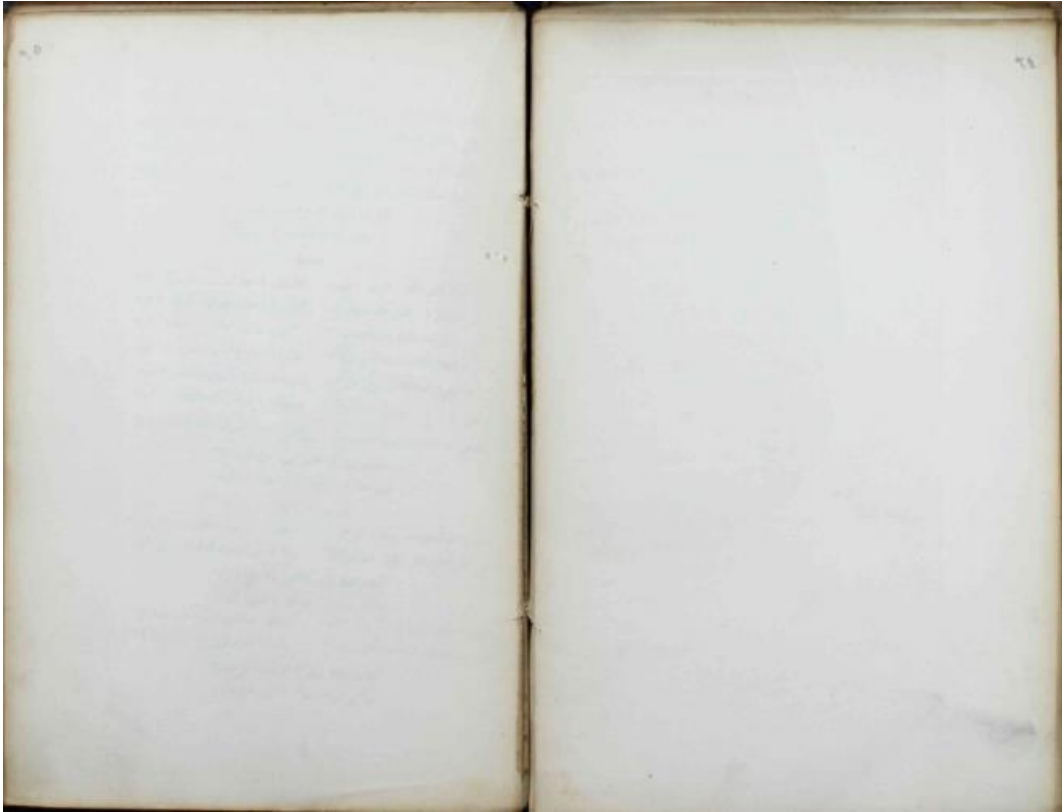
عمر قاتل مارت عذوبت اولاد

بهر قدر فانی لاجا کوزله قلم زدن
کرم فرغ علی سینه خیال می سینه

بند سکا امامت دم کوکلم
بند سکا امامت دم کوکلم
بند سکا امامت دم کوکلم

نظم قاسم
نور وقت نهی شاه خادم علیک شمس خورشید نور شاه خادم علیک
صبره اهدا شد نهی طریحا نهی کاغذ قرآن نهی شاه خادم علیک

بند سکا امامت دم کوکلم
بند سکا امامت دم کوکلم
بند سکا امامت دم کوکلم



ÖZGEÇMİŞ

Muhammet Ethem ŞENSES, 2009 yılında Ümraniye Ahmet Yavuz ilköğretim okulundan, 2013 Ümraniye Anadolu İmam Hatip Lisesinden, 2019 yılında Karabük Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun oldu. 2018 yılında Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nde Pedagojik Formasyon eğitimi aldı. 2019 yılında başladığı Karabük Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı alanında tezli yüksek lisans eğitimine halen devam etmektedir. 2019 yılından beri Karabük Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinde (TÖMER) öğretim görevlisi olarak çalışıyor.